Temná strana internetu:

Příběhy dětských obětí kyberprostoru

Kamil Kopecký, René Szotkowski,
Dominik Voráč, Pavla Dobešová,
Veronika Krejčí, Blanka Vítová
a Jan Grepl

Univerzita Palackého v Olomouci
Pedagogická fakulta
Právnická fakulta

TEMNÁ STRANA INTERNETU:

Příběhy dětských obětí kyberprostoru

**Kamil Kopecký, René Szotkowski,
Dominik Voráč, Pavla Dobešová,
Veronika Krejčí, Blanka Vítová a Jan Grepl**

Olomouc 2025

Recenzenti: doc. PaedDr. Katarína Hollá, PhD.
doc. PaedDr. Jana Hanuliaková, PhD.

Toto dílo je licencováno pod licencí Creative Commons BY 4.0
(Uveďte původ – Zachovejte licenci).
Licenční podmínky najdete na adrese https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/.

Tento výstup vznikl za podpory projektu ReDiKid: Odolné dítě v digitálním světě,
reg. č. CZ.02.01.01/00/23_025/0008686, spolufinancovaného EU.

Spolufinancováno Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Neoprávněné užití tohoto díla je porušením autorských práv a může zakládat
občanskoprávní, správněprávní, popř. trestněprávní odpovědnost.

1. vydání

© Pavla Dobešová, Jan Grepl, Kamil Kopecký, Veronika Krejčí, René Szotkowski,
Blanka Vítová a Dominik Voráč, 2025
© Univerzita Palackého v Olomouci, 2025

https://doi.org/10.5507/ftk.25.24467498
ISBN 978-80-244-6749-8 (print)
ISBN 978-80-244-6750-4 (online: iPDF)
ISBN 978-80-244-6751-1 (online: ePUB)

OBSAH

1 Úvod do problematiky **7**

2 Metodický úvod **9**

2.1 Metodika výzkumu 11

2.2 Výsledky výzkumu 11

2.3 Limity výzkumu a kazuistik 15

3 Typické znaky spojené s řešenými případy **16**

3.1 Využívání online platforem bez respektování zákonných limitů 16

3.2 Anonymita obětí a utajování situace před dospělými (rodiči, pedagogy) 17

4 Právní aspekty jednání dětí v kyberprostoru **19**

4.1 Soukromoprávní aspekty jednání v kyberprostoru 19

4.1.1 Právní jednání nezletilých 19

4.1.2 Deliktní odpovědnost nezletilého, zákonných zástupců a dalších osob 21

4.1.3 Právní jednání nezletilého v kyberprostoru 23

4.1.4 Ochrana osobnostních práv v kyberprostoru 24

4.1.5 Zásah do osobnostních práv prostřednictvím digitálních technologií 26

4.2 Trestněprávní aspekty jednání v kyberprostoru 29

4.2.1 Ohrožení dítěte trestnou činností v kyberprostoru 30

4.2.2 Trestná činnost dítěte v kyberprostoru 34

4.2.3 Přestupková odpovědnost dítěte v kyberprostoru 40

4.2.4 Postavení zákonného zástupce dítěte ve vztahu k trestné činnosti v kyberprostoru 41

5 Kybernetická agrese a kyberšikana **43**

6 Intimní materiály a sexting v online prostředí **53**

7 Sextortion a další formy vydírání **61**

7.1 Sextortion scam 75

8 Revenge porn a nezvládnuté rozchody **81**

9 Rizikové online skupiny **84**

10 Kybergrooming a „online predátoři“ **90**

11 Nebezpečné výzvy v online prostředí **94**
11.1 Výzvy představující fyzické nebezpečí 94
11.2 Výzvy spojené s nebezpečnými látkami a jejich konzumací 95
11.3 Výzvy související se zástavou dechu 97
11.4 Výzvy s psychologickým dopadem 98
11.5 Další nebezpečné výzvy 101

12 Online podvody (především v prostředí online her) **103**

13 Fenomén deep nude a online pornografie **106**
13.1 Dopady deep nude na dětské uživatele 109

14 Kyberstalking **111**

15 Závěr **115**

Rejstřík **116**

Reference, použitá literatura **117**

Anotace **133**

Summary **135**

Resumen **137**

1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY

Internet dnes tvoří přirozené prostředí, ve kterém děti a dospívající tráví značnou část svého času. S rozvojem digitálních technologií se proměnilo nejen to, jak mladí lidé komunikují, ale i jak vnímají bezpečí, soukromí a dostupnost různých forem podpory. Virtuální svět pro ně není jen prostorem pro zábavu, ale je také místem, kde hledají porozumění, sdílení i odpovědi na osobní otázky (Lievens et al., 2019).

Proměna každodenní reality dětství a dospívání se tak nevyhnula ani způsobům, jakými děti reagují na stres, nejistotu či psychické nepohodlí – online prostředí se pro ně v takových situacích stává přirozeně dostupným prostorem, kde mohou hledat úlevu, porozumění nebo podporu. Využívání anonymních poraden dětmi a dospívajícími lze zasadit do širšího kontextu online hledání pomoci v oblasti duševního zdraví. Studie (Pretorius et al., 2019) ukazuje, že **mladí lidé** ve věku 18–25 let **často vyhledávají na internetu podporu při řešení osobních a emocionálních problémů**, přičemž klíčovou roli v jejich rozhodování hrají anonymita a ochrana soukromí. Tyto faktory jsou stejně zásadní i pro děti a dospívající, kteří se na anonymní online poradny obracejí. Ačkoli je pro ně téma online poradenství aktuální, jen málo studií se podrobně zabývá motivacemi, proč se děti rozhodují využívat anonymní poradny v online prostředí.

Ze statistik Centra prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (*Centrum PRVoK*, 2025) vyplývá, že **nejčastěji své problémy hlásí děti ve věku 13 až 16 let**. Mladší děti se na poradny obracejí méně často a u dětí do 10 let jsou to převážně informovaní rodiče, kdo incident nahlásí. Dětští klienti preferují anonymní konverzaci, protože se obávají, že by jejich problém mohl uniknout do okolí (např. učitel by o problému informoval rodiče). Zcela dominantní je však obava z reakce rodičů, pokud by se jim děti s problémem svěřily. Mají strach, že by rodiče reagovali nepřiměřeně, například tím, že by situaci řešili zákazy technologií, které děti běžně používají. Tomu se chtějí vyhnout, a proto často řeší situaci bez vědomí rodičů. Podobné motivace byly zjištěny i u starších mladistvých a mladých dospělých v mezinárodních výzkumech. Pretorius (Pretorius et al., 2019) ve své studii zjistil, že by 80 % respondentů využilo mobilní telefon k vyhledání pomoci pro osobní či emocionální problémy a 82,57 % by k tomu použilo internetový vyhledávač. Z tohoto důvodu je pro děti **anonymní zpětná vazba** zcela **klíčovým nástrojem**, který jim **umožňuje otevřeně sdílet vlastní obavy a hledat podporu**, aniž by se vystavovaly riziku nechtěných zásahů ze strany dospělých. Anonymita však přináší i určité výzvy – například riziko, že vážné případy nebudou včas a adekvátně řešeny, což může vést ke složitějším právním důsledkům, než kdyby se dítě svěřilo hned. Je proto nezbytné najít rovnováhu mezi ochranou soukromí a nutností včasné intervence, zejména v situacích ohrožujících bezpečí a zdraví dítěte. Ve vážných případech je zapojení rodičů do řešení zcela nezbytné (např. oznámení problému policii).

Tato kazuistická monografie představuje **výběr typických případových studií dokumentujících reálné zkušenosti dětí a dospívajících, kteří se obrátili na online poradnu E-Bezpečí**. Kazuistiky ilustrují nejčastější a současně nejzávažnější formy rizikového chování v online prostředí a **zachycují situace, na něž reagují stávající systémová preventivní a intervenční opatření v oblasti primární prevence rizikového chování**.

Popsané případy lze vztáhnout k metodickým doporučením Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro primární prevenci rizikového chování ve školách, zejména k doporučením **zaměřeným na rizikové sexuální chování (Příloha 18)** a na **kybernetickou agresi a kyberšikanu (Příloha 7)**.

Zařazené kazuistiky ukazují, jak mladí lidé vnímají rizika digitálního prostředí, jaké obavy je vedou k anonymnímu vyhledávání pomoci a jaké faktory jim brání v otevřené komunikaci s dospělými. Zároveň naznačují, jakou roli může hrát včasná intervence, podpora a bezpečný prostor pro sdílení. **Cílem publikace je přispět k hlubšímu porozumění specifickým potřebám dětí v online prostředí a nabídnout podněty pro efektivní preventivní i intervenční praxi**.

2 METODICKÝ ÚVOD

Online poradna projektu E-Bezpečí (www.napisnam.cz) funguje od roku 2010 a od té doby (do roku 2025) zachytila a zpracovala více než **9 000 případů** rizikového chování, ke kterému došlo v online prostředí (v rámci sociálních sítí, komunikačních aplikací apod.). Případy pochází **z celého území České republiky** a přibližně polovina z nich se týká osob mladších 18 let (tedy dětí).

U každého případu dochází k automatické detekci IP adresy, z níž lze zjistit, z kterého regionu/města byl případ nahlášen. Klientům lze poté doporučit následnou pomoc přímo v místě bydliště. Případy lze vizualizovat na interaktivní online mapě (využíváme API Mapy.com) a je možné sledovat, ze kterých regionů jsou hlášeny nejčastěji a jaký je reálný dosah poradny v rámci ČR i dalších zemí.

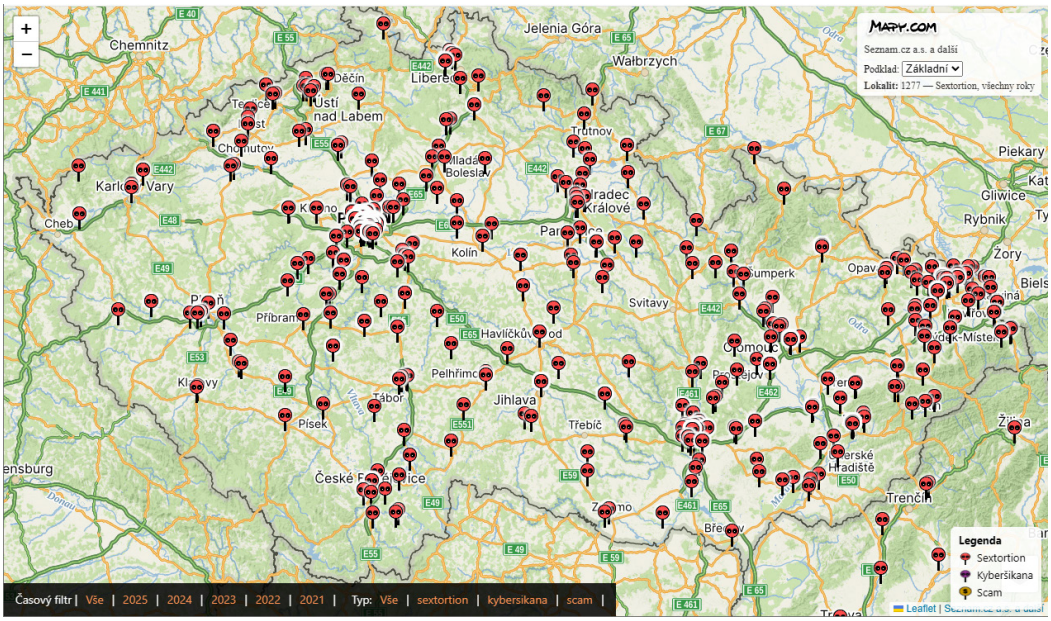

Obrázek 1. Vizualizace případů sextortion na mapě (Zdroj: E-Bezpečí)

Na řešení jednotlivých případů se podílejí **poradci z různých odborných oblastí**. Poradna spolupracuje s řadou organizací, ať už jde o sdružení Linka bezpečí, Policii ČR, Ministerstvo vnitra ČR, či další organizace. Její činnost je podporována z rozpočtu Ministerstva vnitra ČR, statutárních měst Olomouc a Ostrava, dále pak z prostředků Olomouckého kraje a také grantem InterReg a dalšími dotačními tituly. Na provozu poradny participuje také firma O2 a Nadace ČEZ.

Od roku 2010 do roku 2025 se počty případů řešených poradnou neustále zvyšovaly a vývoj odpovídal statistice kyberkriminality evidované Policií ČR.

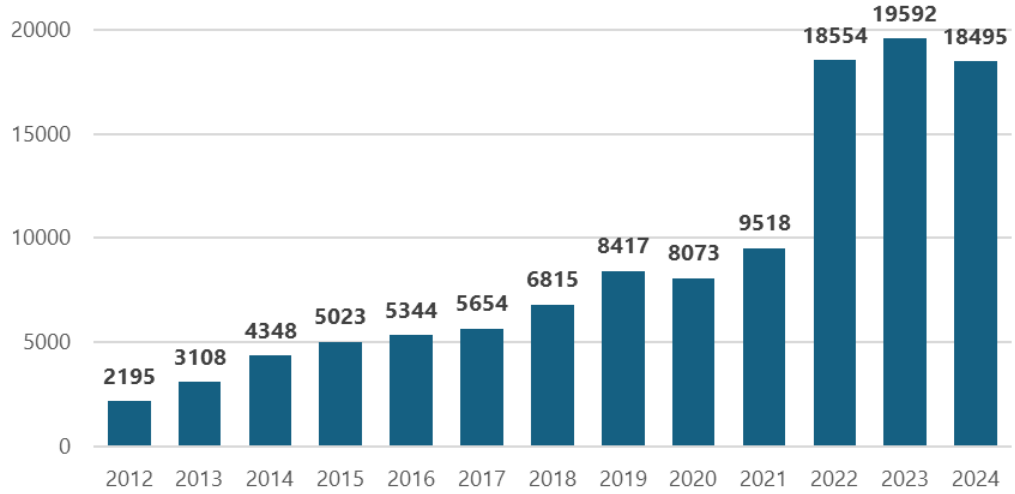

Graf 1. Vývoj kybernetické kriminality v České republice (Zdroj: Policie ČR)

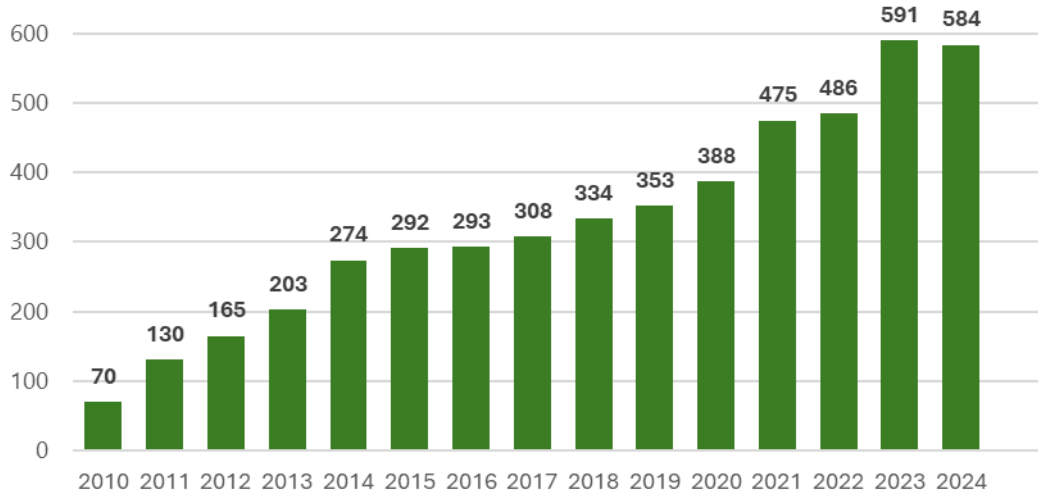

Graf 2. Vývoj počtu případů evidovaných online poradnou E-Bezpečí (Zdroj: E-Bezpečí)

Pro potřeby této monografie jsme z databáze poradny vybrali typické modelové situace, kterým byly vystaveny děti (tedy osoby mladší 18 let). U všech analyzovaných případů dodržujeme přísná pravidla – **veškeré případy jsou anonymizovány (je změněno jméno obětí i útočníků)**, neuvádíme identifikační čísla případů (podle kterých by bylo možné oběti dohledat a identifikovat) a jakékoli další citlivé údaje, které by mohly vést k odhalení jejich

identity. Případy zveřejňujeme tak, jak je oběť nahlásila do poradny. Pro potřeby této publikace vybíráme pouze situace, které byly řešeny živými poradci. Případy třídíme do logických struktur podle typu rizik, kterým byly dětské oběti vystaveny. Zároveň situace doplňujeme o odborné komentáře, včetně komentářů týkajících se právního řešení daných situací.

2.1 Metodika výzkumu

V českém prostředí chybí systematický přehled toho, s jakými typy online rizikových situací se děti nejčastěji obracejí na poradenské služby. **Cílem studie proto bylo kvantifikovat strukturu a četnost kategorií případů v datech online poradny a popsat jejich rozložení podle základních sociodemografických charakteristik.** V únoru 2025 jsme se proto zaměřili na podrobnější rozbor takových případů u dětí a dospívajících ve věku od 10 do 17 let. Tato dílčí analýza slouží jako rámcující přehled pro výběr a interpretaci kazuistik.

Nejprve proběhlo čištění dat od nerelevantních záznamů – konkrétně těch, které se netýkaly online komunikace nebo jiných forem virtuálního kontaktu. Po této selekci zůstalo 901 případů, které jsme následně kódovali a zařadili do analytických kategorií. Kódovací schéma bylo vytvořeno induktivně na základě opakovaného čtení části vzorku a bylo průběžně upřesňováno. V případech, kdy se v jednom záznamu objevovalo více jevů nebo platforem, bylo umožněno vícekódování.

To zahrnovalo sociodemografické charakteristiky (např. pohlaví oběti), typ rizikového jevu a kontext interakce (např. komunikační platformu). Kódy byly následně kvantifikovány za účelem popisu četností a identifikace nejčastějších kombinací kategorií. Jednalo se tedy o tzv. quantitizing – převod kvalitativních kódů do numerické podoby, který umožnil deskriptivní popis a analýzu vztahů mezi proměnnými.

Při zpracování a analýze poradenských záznamů byly dodrženy etické principy týkající se práce s citlivými daty. Uživatelé poradny jsou na webových stránkách předem informováni, že odesláním dotazu souhlasí s jeho využitím pro výzkumné účely. Před analýzou byly ze záznamů odstraněny nebo upraveny všechny osobní a jiné identifikující informace, aby nebylo možné jednotlivé osoby přímo ani nepřímo identifikovat.

2.2 Výsledky výzkumu

Prvním zjištěním je, že **dívky se na naši poradnu obracely daleko častěji než chlapci**. Z případů jsme identifikovali 569 dívek a pouze 293 chlapců. U 39 případů jsme nedokázali identifikovat pohlaví. Počty případů seřazených do kategorií můžete vidět v následující tabulce.

Tabulka 1. Počty případů vybraných projevů rizikového chování v poradně E-Bezpečí (Zdroj: E-Bezpečí)

Typ	Chlapců	Dívek	Celkově (se započítáním případů, kdy neznáme pohlaví)
Sextortion	96	167	268
Sexting	31	115	149
Kyberšikana	42	63	110
Ostatní	24	53	86
Hating	12	44	61
Prolomení účtu	26	31	60
Digitální stopa	16	32	50
Kyberpodvody	21	18	42
Kybergrooming	5	22	27
Phishing	11	6	20
Vyhrožování	5	6	11
Romance scam	0	7	7
Fotomontáže	2	2	5
Sexuální vykořisťování	2	3	5

Mezi **nejčastěji řešené případy ve vztahu k dětem** patřilo vydírání prostřednictvím intimních materiálů, známé jako **sextortion**. Na druhém místě se umístil **sexting**, tedy sdílení intimních fotografií nebo zpráv. Ačkoli je sexting s fenoménem sextortion úzce propojen, případy sextingu měly odlišnou povahu. Děti se na nás nejčastěji obracely v situacích, kdy je nikdo přímo nevydíral, ale docházelo k nechtěnému šíření jejich intimního obsahu po internetu, případně měly obavy, že se tak stane. V některých případech také čelily nátlaku nebo žádostem o zaslání intimních materiálů.

Třetím nejrozšířenějším fenoménem v našem souboru případů byla **kyberšikana** – tedy záměrné, opakované a agresivní chování směřující k poškození jiného uživatele v online prostředí. V naší analýze jsme za kyberšikanu považovali pouze ty případy, které vykazovaly určitý stupeň opakovatelnosti a nerovnosti mezi aktéry – konkrétně situace, kdy agresor měl nad obětí převahu, ať už sociální, věkovou, či technologickou.

Tyto charakteristiky nám umožnily jasně odlišit kyberšikanu od jednorázových incidentů, jako je hating (nenávistné komentáře) nebo vyhrožování, které se v našem výzkumném rámci neřadily mezi případy kyberšikany, ale byly analyzovány samostatně. Zbytek případů souvisel spíše s kyberpodvody, jejichž specifické formy (phishing, prolomení účtu) jsme zařadili do samostatných kategorií.

Vzhledem k nerovnoměrnému zastoupení dívek a chlapců, kteří se obracejí na poradnu E-Bezpečí, bylo nutné zohlednit tuto disproporci při analýze dat. Pro identifikaci možných rozdílů v četnosti jednotlivých typů rizikové virtuální komunikace mezi pohlavími jsme využili Fisherův exaktní test. Tento statistický nástroj jsme aplikovali na pět nejčastějších fenoménů: sextortion, sexting, kyberšikanu, hating a prolomení účtu. Statisticky významný

rozdíl jsme zaznamenali u fenoménů sexting a hating – v obou případech byl podíl dívek, které daný problém nahlásily, vyšší, než by bylo možné očekávat na základě jejich celkového zastoupení v souboru.

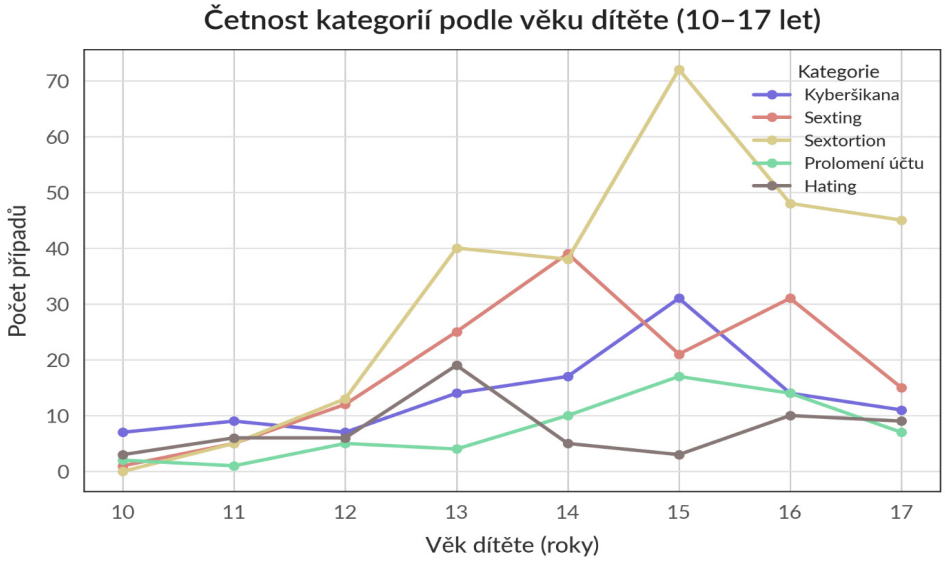

Graf 3. Porovnání počtu případů a věku obětí (Zdroj: E-Bezpečí)

Dané fenomény jsme prozkoumali rovněž ve vztahu k tomu, v jakém věku se na nás děti obracejí. Z tohoto hlediska vidíme, že naprosto **dominantní** je **věkové období od 14 do 16 let**, a to v rámci většiny typů rizikové komunikace. V případě **mladších dětí (10 až 13 let)** za ně **do poradny zadávali případy spíše rodiče**, od 13 let se na poradnu obrátily samy děti.

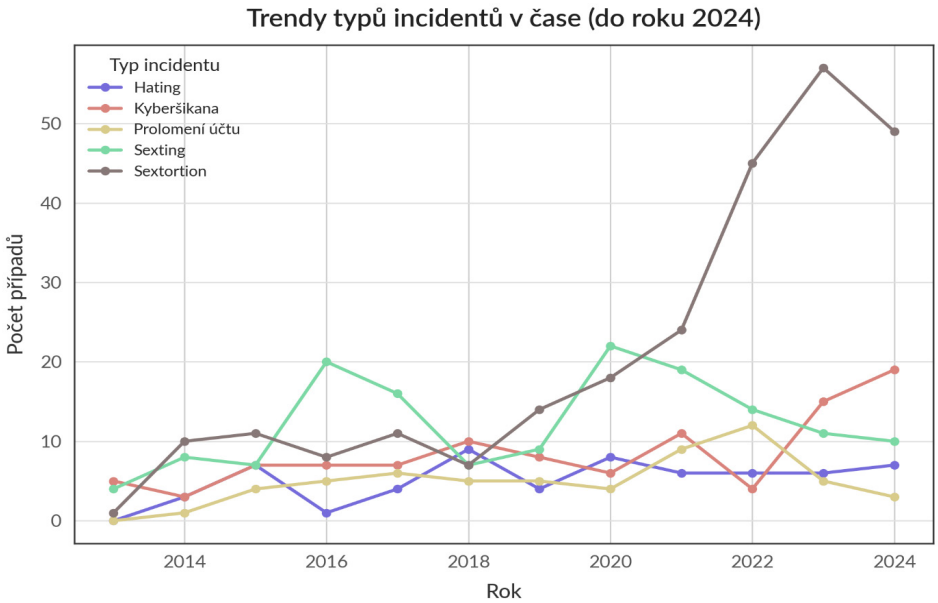

Graf 4. Počet případů podle typu online incidentu v letech 2013–2024 (Zdroj: E-Bezpečí)

Dále můžeme případy analyzovat napříč časem. **Nejvýraznější nárůst vykazuje sextortion**, u něhož dochází po roce 2019 k prudkému růstu počtu případů. Nejvyšší počet případů jsme pak zaznamenali v roce 2023, kdy do poradny přišlo 57 podnětů. V následujícím roce 2024 sice došlo k mírnému poklesu (na 49 případů), přesto se sextortion udržel na nejvyšší úrovni ze všech sledovaných jevů.

U sextingu byl největší počet případů zaznamenán v roce 2020 (22 případů), po němž následoval pokles a stabilizace na nižší úrovni v dalších letech.

Fenomén kyberšikany vykazuje spíše kolísavý trend bez zřetelného dlouhodobého směru, nicméně v roce 2024 došlo k jeho výraznému nárůstu – zaznamenali jsme 19 případů, což představuje nejvyšší hodnotu za sledované období. To však může také znamenat, že oběti běžných forem kyberšikany svůj problém nehlásí externím poradnám, ale řeší jej jinak (např. ve spolupráci s učitelem, rodičem apod.).

Prolomení účtu vykazuje relativně stabilní trend s občasnými výkyvy, které však nenaznačují žádný dlouhodobý vzestupný ani sestupný směr. Naopak hating zůstává nejméně častým fenoménem – jeho výskyt je ve srovnání s ostatními sledovanými typy trvale nízký a bez výraznějších výkyvů.

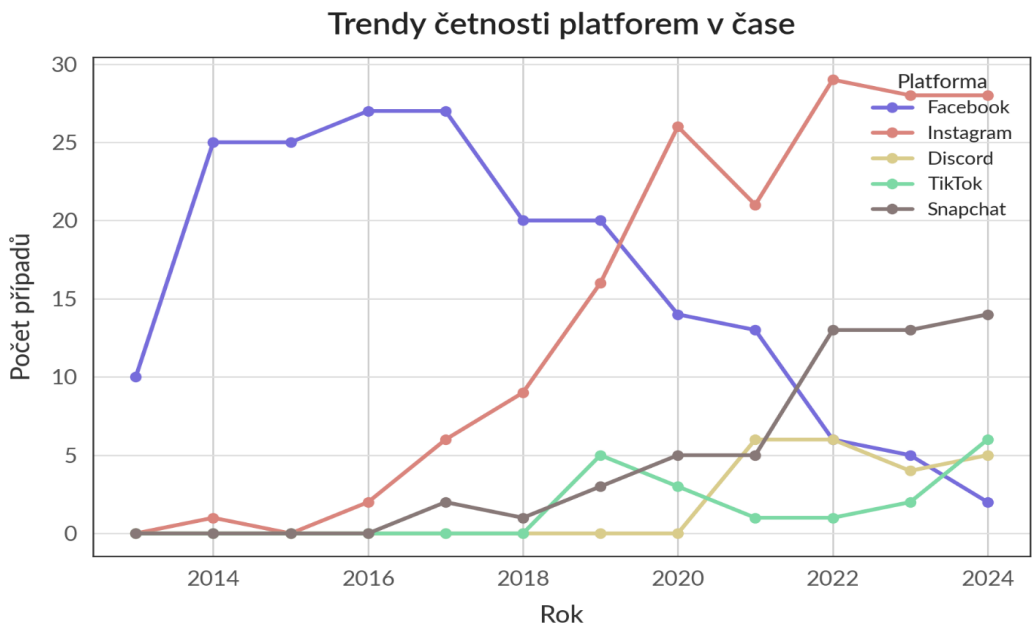

Graf 5. Počet případů s identifikovanou platformou kontaktu oběti napříč roky
(Zdroj: E-Bezpečí)

Můžeme si také všimnout **výrazných změn v popularitě hlavních sociálních platforem** mezi lety 2013 a 2024, které se pak odrážejí v počtu případů, u nichž jsme tyto platformy analyzovali. Facebook byl dominantní platformou v prvních letech, ale jeho četnost postupně klesá. Instagram od roku 2017 rychle roste a v posledních letech se stává nejčastěji

zmiňovanou platformou. Snapchat si udržuje stabilní růst, zatímco Discord a TikTok se objevují později – Discord s mírným, ale stálým nárůstem a TikTok s prudkým vzestupem od roku 2019.

2.3 Limity výzkumu a kazuistik

Data z online poradny představují samovýběrový soubor osob, které aktivně vyhledaly pomoc, a nelze je proto interpretovat jako populační prevalenci jednotlivých jevů. Poradenské záznamy se zároveň liší mírou detailů a některé případy neobsahují úplné informace o věku, pohlaví či platformě. Záznamy vycházejí z výpovědí tazatelů a nejsou nezávisle verifikovatelné, mohou tedy obsahovat nepřesnosti nebo neúplnosti. **Jednotlivé typy rizikového chování se v praxi často překrývají**, takže kategorizace představuje analytické zjednodušení komplexních situací.

Navzdory uvedeným **omezením jde o unikátní materiál zachycující reálné případy, které vedly děti nebo jejich blízké k vyhledání odborné intervence**.

3 TYPICKÉ ZNAKY SPOJENÉ S ŘEŠENÝMI PŘÍPADY

Tato kapitola shrnuje vybrané typické **znaky, které se opakovaně objevují napříč analyzovanými kazuistikami** a významně ovlivňují průběh i závažnost řešených situací. Nejde o izolované jevy, ale o opakující se charakteristiky online prostředí a chování dětí, které vytvářejí podmínky pro vznik a další rozvoj rizikových situací. Následující podkapitoly se proto zaměřují na nejčastější vzorce, jež byly zaznamenány u různých typů případů.

3.1 Využívání online platforem bez respektování zákonných limitů

Děti jsou aktivními uživateli sociálních sítí a komunikačních nástrojů (Kopecký & Krejčí, 2023). K populárním sociálním sítím, které od útlého věku využívají, patří TikTok, Instagram, Snapchat, ke komunikaci s vrstevníky a okolím pak používají např. Discord, Messenger, WhatsApp či Telegram. Bohužel děti tyto platformy velmi často využívají bez toho, aby znaly, a především respektovaly věkové limity, které jsou pro práci s těmito aplikacemi nastaveny. **U většiny řešených případů využívaly děti tyto aplikace bez respektování věkových hranic pro používání dané služby**.

U dítěte užívajícího sociální síť je třeba rozlišit dvě roviny: jednak to, **kdy smí provozovatel sociální sítě zpracovávat osobní údaje dítěte** (tedy jaká pravidla stanoví zákony), a jednak to, od kdy je **dítě schopno uzavřít smluvní vztah a služby sociální sítě opravdu používat**. Sociální sítě se považují za „službu informační společnosti" – zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti (zákon č. 480/2004 Sb., zákon o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů, 2004); tento pojem se používá i v případě, že je přístup zdarma, protože provozovatelé vydělávají například na reklamě. Evropská právní úprava (GDPR) stanoví, že dítě musí být zpravidla starší 16 let, aby mohlo samo rozhodnout o zpracování svých osobních údajů při používání internetových služeb. **Členské státy EU si ale mohou tuto hranici snížit až na 13 let. Český právní řád** ji stanovil na **15 let**, což znamená, že **do tohoto věku je k používání sociálních sítí potřeba souhlas rodičů**. Pokud by poskytovatel tato pravidla nerespektoval, dopouští se přestupku.

Vedle toho **mají sociální sítě i vlastní pravidla**. Například Facebook ve svých podmínkách uvádí, že účet si může založit uživatel od 13 let. Tento limit není náhodný – vychází z amerického zákona COPPA, který zakazuje sbírat osobní údaje od dětí mladších 13 let bez ověřitelného souhlasu rodičů. V praxi to znamená, že dítě si sice může účet založit už ve 13 letech, ale v České republice nesmí Facebook bez souhlasu rodičů zpracovávat jeho

osobní údaje až do dovršení 15 let. Teprve od tohoto věku se dítě stává plně způsobilým rozhodnout samo.

Z uvedeného vyplývá, že **způsobilost dítěte udělit souhlas se zpracováním osobních údajů a způsobilost užívat sociální síť nejsou totožné**. Z hlediska právní úpravy může být dítě podle smluvních podmínek některých platforem (např. Facebooku) oprávněno založit si účet již ve 13 letech. To ale neznamená, že od tohoto věku je také oprávněno samo rozhodovat o nakládání se svými osobními údaji – v České republice je tohoto práva schopno až po dosažení 15 let. Do té doby musí být vždy přítomen souhlas rodičů. Pokud sociální síť zpracovává údaje dětí bez tohoto souhlasu, jedná se o porušení zákona, které může vést k sankcím vůči poskytovateli služby. Samotné děti a jejich rodiče by si proto měli uvědomit, že předčasné používání sociálních sítí bez souhlasu zákonného zástupce je nejen v rozporu s právními předpisy, ale zároveň představuje zvýšené riziko – dítě se totiž vystavuje prostředí, na něž ještě nemusí být dostatečně zralé.

Ve velké části kazuistik (cca 75 % případů) hlášených dětmi do online poradny projektu E-Bezpečí figuruje intimní materiál (většinou fotografie), který byl následně zneužit v rámci online komunikace. Četné jsou případy spojené se **sextingem** (Dir et al., 2013; Streichman, 2011; Szotkowski et al., 2020a; Walrave et al., 2015), který však bohužel velmi často přechází k tzv. **sextortion** (vydírání využívající intimní materiály) (Kopecký, 2014b; O'Malley & Holt, 2020a), **revenge porn** (tzv. porno pomsta, kdy je pachatelem bývalý partner) (Bates, 2017; Davis Kempton, 2020; McGlynn et al., 2017) a k dalším rizikovým skutkům. Této problematice se dále věnujeme v samotné kapitole zachycující kazuistiky.

Velké množství případů tohoto typu prochází následujícími fázemi: dítě naváže kontakt s neznámou osobou (např. na Spapchatu, WhatsAppu), postupně dojde ke vzájemné výměně intimních fotografií (tzv. nudes, nudesek), často iniciované neznámou osobou (která rovněž výměnu započne), následuje však vydírání, při kterém neznámá osoba vyhrožuje dítěti, že budou materiály zveřejněny a rozeslány přátelům/spolužákům/rodičům dítěte, pokud nesplní její podmínky (nepošle další materiály, nezaplatí peníze apod.).

3.2 Anonymita obětí a utajování situace před dospělými (rodiči, pedagogy)

Drtivá **většina dětí**, které zažívají v online světě vážné problémy, **se snaží svou identitu utajit**. Teprve poté, co začnou poradcům důvěřovat, odhalují více ze svého soukromí a jsou ochotny prozradit svou totožnost.

Podobně se často snaží skrýt i samotnou situaci před dospělými ve svém okolí. U velké části případů dětské oběti uvedly, že **nechtějí, aby se o jejich problému dozvěděli rodiče či učitelé** a **že se obávají jejich neadekvátní reakce** (emoce, zákazy apod.). Mnoho z nich proto začíná konverzaci tvrzením, že se problém týká „kamaráda nebo kamarádky", ačkoli ve skutečnosti jde o jejich vlastní zkušenost.

Zde je však důležité upozornit na to, že v případě řešení vážných problémů, jako je např. sexuální zneužívání v online prostoru (s vazbou např. na kybergrooming či sextortion), je nutné, aby dítě se svým zákonným zástupcem věc nahlásilo Policii ČR. V těchto situacích poradci přesvědčují dítě, aby se skutečně svěřilo rodiči, který mu pomůže náročné období překonat.

4 PRÁVNÍ ASPEKTY JEDNÁNÍ DĚTÍ V KYBERPROSTORU

Digitální prostředí se stalo přirozenou součástí života dětí a dospívajících a má stále větší vliv na jejich způsob komunikace, vzdělávání i sebeprezentaci. Specifika těchto oblastí v kyberprostoru tak přináší stále nové výzvy pro právní ochranu nezletilých a právní řád musí reagovat na situace, ve kterých děti nejen vystupují jako subjekty práva, ale i jako nositelé práv a povinností v prostředí, jež se může podstatně lišit od tradičních právních vztahů v běžném životě. Zvláštní **důraz** je proto třeba klást na **míru jejich způsobilosti k právnímu jednání**, **ochranu jejich osobnostních práv** ale i **odpovědnost za deliktní jednání**, která mohou mít škodlivé či protiprávní následky.

Tato kapitola se proto zaměřuje na právní aspekty jednání nezletilých osob v kyberprostoru. Postupně se bude věnovat způsobilosti dětí k právnímu jednání obecně i v digitálním prostředí, ochraně jejich osobnosti a soukromí, otázkám deliktní odpovědnosti nezletilých i jejich zákonných zástupců a také trestněprávním důsledkům některých online aktivit. Cílem je nabídnout systematický přehled právních norem, doktríny a relevantní judikatury, který přispěje k hlubšímu pochopení právního postavení dětí v kyberprostoru a umožní efektivnější ochranu jejich práv v tomto specifickém prostředí.

4.1 Soukromoprávní aspekty jednání v kyberprostoru

4.1.1 Právní jednání nezletilých

Právní osobnost a svéprávnost fyzické osoby (člověka) jsou základní právní pojmy, které vymezují právní postavení fyzické osoby v soukromém právu. Právní osobnost má své základy v čl. 6 Všeobecné deklarace lidských práv, podle kterého má každý právo na to, aby byla všude uznávána jeho právní osobnost; podobně čl. 5 Listiny základních práv a svobod uvádí, že každý je způsobilý mít práva. V soukromém právu se pomocí pojmu **právní osobnost označuje způsobilost *mít práva a povinnosti* neboli být jejich nositelem** (§ 15 odst. 1 OZ), a to bez ohledu na věk, zdravotní stav či jakékoli jiné okolnosti (např. každá osoba, i nezletilá nebo omezená ve svéprávnosti, má právo vlastnit majetek). Oproti tomu **svéprávnost je způsobilost fyzické osoby *činit právní jednání* (např. uzavírat smlouvy), tedy vlastním jednáním nabývat práv a zavazovat se k povinnostem** (§ 15 odst. 2 OZ). Svéprávnosti nabývá člověk postupně, v závislosti na postupném nabývání rozumové a volní vyspělosti v průběhu života.

Nezletilý (dítě) nabývá svéprávnost až do 18. roku věku postupně (§ 31 OZ), jak získává rozumovou a volní vyspělost, a tím postupně přebírá péči o vlastní záležitosti (Schön, 2015), aby se zabránilo možnému tzv. právnímu sebepoškozování (Melzer, 2013) nevhodným právním jednáním. V tomto směru je možné v právní regulaci postupného nabývání svéprávnosti nezletilcem také spatřovat základ ochrany práv dítěte v majetkových vztazích (Psutka, 2015). V českém právu (na rozdíl např. od německého nebo polského práva) až na výjimky tedy neexistují žádné pevné věkové hranice, s nimiž by byla spojena konkrétní míra svéprávnosti (*Nález Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2017, sp. zn. II. ÚS 1864/16*).

Rozumová a volní vyspělost jsou pojmy, které se používají při posuzování toho, zda fyzická osoba dokáže pochopit smysl a následky svého právního jednání a podle tohoto pochopení také právně jednat se všemi právními následky (Frinta, 2011) (např. povinnost zaplatit za zakoupenou věc). **Rozumová vyspělost** u právního jednání tedy konkrétně znamená schopnost porozumět významu právního jednání, tj. pochopit, co dané jednání představuje, jaké má důsledky a proč se činí. Například dítě, které kupuje jízdenku na autobus, musí chápat, že za peníze dostává právo na přepravu a že za ni musí zaplatit. **Volní vyspělost** pak znamená schopnost své jednání ovládnout a jednat podle vlastního uvážení a rozhodnutí, tedy nejen rozumět tomu, co osoba činí, ale také být schopen se rozhodnout svobodně, uvážlivě a tuto právně relevantní vůli projevit navenek.

Při posuzování svéprávnosti konkrétního nezletilého **se nejprve díváme na právní jednání z pohledu věkové skupiny daného nezletilého** (např. jedenáctiletých dětí), ale **následně musíme posoudit i subjektivní stránku** a zkoumat, zda se rozumová a volní vyspělost konkrétního posuzovaného nezletilého od jeho vrstevníků neodlišuje (proto, že nezletilý má vyšší nebo nižší rozumovou a volní vyspělost než jeho vrstevníci, např. z důvodu mentální retardace) (*Nález Ústavního soudu ze dne 8. 1. 2019, sp. zn. IV. ÚS 1639/18*). **Právní jednání, ke kterému by nezletilý neměl dostatečnou rozumovou a volní vyspělost, je od počátku absolutně neplatné** (Lavický, 2014) (to znamená, že v případě, že zákonný zástupce zjistí, že nezletilý uzavřel takovou smlouvu, nemusí neplatnost namítat nebo se jí dovolávat a v případě soudního sporu soud sám posoudí takové jednání jako neplatné).

U nezletilých tedy mohou nastat různé situace s různými právními následky (Králíčková, 2015; Křiváčková, 2015): nezletilý může mít dostatečnou (i když omezenou, protože ještě nenabyl plné svéprávnosti zletilostí) rozumovou a volní vyspělost, aby sám právně jednal (např. 8leté dítě může uzavřít v obchodě kupní smlouvu a koupit si lízátko se všemi právními následky, zejména povinností za lízátko zaplatit a právem lízátko převzít). Dále může nastat situace, kdy půjde o právní jednání, u kterého bude svéprávnost (označovaná jako částečná) (Čuhelová, 2017; Šínová, 2013) dle § 32 OZ vázaná na souhlas zákonného zástupce (půjde např. o koupi herní konzole z peněz, které 10letý nezletilý dostal od babičky k narozeninám). V neposlední řadě upravuje občanský zákoník i situace, kdy nemůže nezletilý jednat ani se souhlasem zákonného zástupce, neboť i ten potřebuje k vybraným právním jednáním přivolení soudu (půjde např. o prodej nemovitosti, kterou v rámci dědického řízení původně zdědil sám nezletilý).

Právní úprava pamatuje i na ochranu osob, které jednají s nezletilým a nejsou si jisté, jestli nezletilý má dostatečnou svéprávnost k uzavření smlouvy. V tomto případě může být právní jednání (smlouva) platně uzavřeno s odkládací podmínkou souhlasu zákonného zástupce, a to buď v předem určené lhůtě, nebo do dvou týdnů od vyžádání souhlasu, není-li taková lhůta sjednána. Právní jednání učiněné nezletilým je sice platné, ale účinky jednání však v případě vyžádání si následného souhlasu nastávají až jeho udělením. V případě neudělení souhlasu v této lhůtě následky právního jednání nenastanou (§ 548 odst. 2 OZ), protože následná nemožnost podmínky má v případě odkládací podmínky za následek to, že je právní jednání nadále neúčinné, a to s konečnou platností (Dobrovolná et al., 2014).

4.1.2 Deliktní odpovědnost nezletilého, zákonných zástupců a dalších osob

Český občanský zákoník zakotvuje obecné pravidlo, že k tomu, aby člověk nesl **odpovědnost za své protiprávní jednání** (jde o delikt v soukromoprávním smyslu, nemusí jít o přestupek nebo trestný čin ve smyslu trestního práva), musí být schopen – podobně jako u svéprávnosti – posoudit své jednání a ovládnout je (§ 24 OZ). Někteří autoři uvádí, že deliktní způsobilost je pouze druhou stranou mince svéprávnosti (Křístek, 2021), protože deliktní způsobilost nezletilých (např. související s porušením osobnostních práv jiného, viz dále) úzce souvisí s jejich rozumovou a volní vyspělostí, která obvykle roste s věkem.

Ze sociálně-biologického hlediska je období 12–15 let věku nezletilého časem největších fyziologických a psychologických změn dítěte (nástup puberty, menarche u dívek), se kterým se zároveň mění i vnímání dítěte ve společnosti. Dítěti začíná být v tomto věku přiznávána kvalitativně odlišná míra osobní autonomie a s ní nedílně spojené osobní odpovědnosti (*Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 192/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů*). Zákonodárce se proto rozhodl, že nezletilého mladšího 13 let je možné obecně považovat za osobu, která nemá dostatečné schopnosti rozpoznat protiprávní následky svého jednání v plném rozsahu, zatímco u nezletilých od 13 let výše se již presumuje vyšší míra rozumové vyspělosti umožňující posoudit důsledky protiprávního jednání.

Odpovědnost nezletilých za škodu je tedy v občanském zákoníku odlišena podle hranice 13 let, která reflektuje období zásadních vývojových změn dítěte a postupné přiznávání větší autonomie i odpovědnosti. **Nezletilý mladší 13 let se obecně nepovažuje za způsobilého** (Psutka In: Šínová, 2022) plně posoudit následky svého jednání, a proto za něj odpovídá ten, kdo nad ním zanedbal náležitý dohled – zpravidla rodič, jiný zákonný zástupce nebo instituce, která se o dítě stará. Klíčovým pojmem je „zanedbání náležitého dohledu", což je třeba posuzovat objektivně podle okolností konkrétního případu, přičemž relevantní je nejen intenzita a forma dohledu, ale i předvídatelnost a rizikovost jednání dítěte (např. vezměme

si dvě děti ve stejném věku, přičemž první je známý „rošťák“ – u takového dítěte musí ten, kdo nad ním vykonává dozor, dávat daleko větší pozor a předvídat více než u druhého dítěte, které je ve většině případů klidné a poslušné, ale v konkrétním případě se mu „podaří“ způsobit škodu). Pokud osoba odpovědná za dohled prokáže, že ke škodě nedošlo v důsledku jejího pochybení, umožňuje občanský zákoník v určitých případech odpovědnost samotného dítěte, avšak jen za specifických podmínek: buď tehdy, pokud škodu způsobilo úmyslným činem povahy trestného činu (tedy činem, který by byl podle trestního práva posouzen jako úmyslný delikt, pokud by jej spáchala osoba trestně odpovědná), nebo pokud to vyžaduje spravedlnost s ohledem na jeho majetkové poměry a na majetkové poměry poškozeného – typicky tehdy, pokud by poškozený jinak neměl možnost domoci se náhrady škody a dítě má k dispozici např. velký majetek, který zdědilo. Tento spravedlnostní korektiv má zamezit nepřiměřeným důsledkům v situacích, kdy by nenahrazení škody vedlo k nespravedlivé újmě poškozeného a zároveň by neznamenalo citelnou újmu pro dítě, protože je finančně zabezpečené.

U **nezletilých starších 13 let**, kteří ještě nenabyli plné svéprávnosti, zákon předpokládá vyšší rozumovou a volní vyspělost a rozlišuje, zda byli **schopni ovládnout své jednání a rozpoznat jeho následky či nikoli**.

Nezletilý, který dovršil třinácti let a nenabyl plné svéprávnosti (např. manželstvím), bude odpovídat za škodu, kterou způsobil, pokud byl v době škodní události způsobilý ovládnout své jednání a chápat jeho následky. Tato způsobilost se posuzuje individuálně a může se lišit případ od případu; rozhodující jsou psychické, rozumové a volní schopnosti konkrétního nezletilého (nikoli obecně dětí v určitém věku). Zákon pamatuje i na situace, kdy poškozený schválně nezabrání vzniku škody z důvodu šetrnosti k nezletilému škůdci (např. může jít o rodinný vztah mezi škůdcem a poškozeným nebo se poškozený může obávat, že pokud by zasáhnul, mohl by škůdce zranit). I v tomto případě poškozenému náleží náhrada škody, protože zákonodárce nechce, aby byly šetrnost či ohled k dítěti pro poškozeného sankcí.

Pokud třináctiletý (či starší) nezletilý ale nebyl v době způsobení škody schopen posoudit následky svého jednání nebo své jednání ovládnout – typicky z důvodu duševní poruchy, vývojové nezralosti či jiné objektivní překážky, může mít poškozený právo na náhradu pouze tehdy, je-li to s ohledem na majetkové poměry škůdce a poškozeného spravedlivé. Toto ustanovení tak umožňuje soudům zohlednit konkrétní okolnosti a hledat spravedlivé řešení, které zároveň neklade nepřiměřenou újmu na žádnou ze stran. Jako příklad můžeme uvést případ, kdy dítě trpící těžkým mentálním postižením způsobí škodu, ač nebylo schopno své jednání ovládnout – pokud je však např. dědicem velkého majetku a poškozený se nachází v existenční nouzi, může soud přiznat náhradu škody právě s odkazem na tuto spravedlnostní klauzuli.

Občanský zákoník také upravuje tzv. solidární odpovědnost specifického okruhu osob, které budou odpovídat společně a nerozdílně s nezletilým, který způsobil škodu. Výhodou institutu tohoto druhu odpovědnosti je, že poškozený si může vybrat, od koho z nich bude

požadovat u soudu plnou náhradu (poškozený si většinou vybírá podle toho, kdo je na tom finančně lépe a u koho je větší pravděpodobnost, že bude dluh uspokojen).

4.1.3 Právní jednání nezletilého v kyberprostoru

To, co bylo řečeno v předchozích dvou kapitolách o právním jednání a deliktní odpovědnosti nezletilého, platí v zásadě i pro právní jednání a deliktní odpovědnost nezletilého v kyberprostoru. I v těchto případech je nutné posuzovat rozumovou a volní vyspělost dítěte, respektovat kritéria a případné věkové limity, které zákon stanovuje (např. věk 13 let pro deliktní způsobilost).

V některých případech mohou i speciální právní předpisy stanovovat další podmínky, které se budou vztahovat k právnímu jednání nezletilých v kyberprostoru. Jde např. o Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (dále jen „obecné nařízení o ochraně osobních údajů"), které v čl. 8 stanovuje – až na výjimky – pravidlo, že v souvislosti s nabídkou služeb informační společnosti (např. založení e-mailu nebo účtu v online hře přímo dítětem) je zpracování osobních údajů dítěte zákonné, pokud souhlas platně udělilo dítě ve věku nejméně 16 let. Je-li dítě mladší 16 let, je takové zpracování v souladu se zákonem, pouze pokud byl tento souhlas vyjádřen osobou, která vykonává rodičovskou zodpovědnost k dítěti (jde o zákonného zástupce, většinou rodiče).

Vzhledem k tomu, že členské státy EU mohou stanovit odlišný věk (maximálně 13 let), stanovil český zákonodárce v zák. č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, že dítě nabývá způsobilosti k udělení souhlasu se zpracováním osobních údajů v souvislosti s nabídkou služeb informační společnosti dovršením patnáctého roku věku. Od tohoto věku je tedy svéprávné k udělení samostatného souhlasu se zpracováním osobních údajů, samozřejmě pokud má dostatečnou rozumovou a volní vyspělost (pokud půjde např. o mentálně postižené dítě, které dovrší 15 let, není možné automaticky předpokládat, že je schopné platně takový souhlas udělit).

Pokud by dítě udělilo souhlas se zpracováním osobních údajů, aniž by dosáhlo patřičné věkové hranice (např. tajně si bez vědomí rodičů založí účet na sociálních sítích), byl by takový souhlas absolutně neplatným právním jednáním dle § 588 OZ. Správce osobních údajů by přitom měl přiměřeným způsobem kontrolovat, zda souhlas u dítěte skutečně poskytl zákonný zástupce, vzhledem k typům služeb informační společnosti a způsobu jejich používání je však faktická možnost této kontroly značně omezena. Této odpovědnosti se však správce nemůže zprostit paušálním tvrzením, že nebyl schopen věk dítěte ověřit.

4.1.4 Ochrana osobnostních práv v kyberprostoru

Ochrana osobnosti představuje jeden ze základních institutů ústavního a soukromého práva, který vyjadřuje **respekt k autonomii a integritě lidské bytosti jako individuality s právem na důstojný a svobodný život** (Kokeš, 2024). Ochrana je osobnostním právům poskytována komplementárně v různých právních odvětvích, proto např. uplatnění odpovědnosti trestněprávní nevylučuje současné uplatnění právní ochrany osobnosti v ostatních právních odvětvích (např. právem ústavním, správním, pracovním či v dané věci aplikovaným právem občanským) (*Usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 5. 2002, sp. zn. IV. ÚS 315/01*).

Osobnost člověka není chápána pouze jako soubor biologických a fyzických znaků, ale zahrnuje rovněž jeho psychickou a sociální individualitu. Z toho důvodu **zákon výslovně chrání takové hodnoty, jako jsou život a lidská důstojnost, zdraví, vážnost, čest, soukromí nebo projevy osobní povahy, stejně jako právo na život v příznivém životním prostředí**. Předmětem ochrany jsou tedy jak statické atributy osobnosti (např. vzhled, resp. podoba), tak dynamické projevy osobního života jednotlivce (jeho projevy ve společnosti) (*Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 7. 2000, sp. zn. 30 Cdo 2304/99*). Typickým příkladem neoprávněného zásahu do osobnosti jiného může být šíření nepravdivých informací o soukromém životě jednotlivce, zveřejnění jeho podobizny (fotografie, videa) bez souhlasu nebo zásah do důstojnosti prostřednictvím zesměšňujících nebo urážlivých výroků v médiích či na sociálních sítích. Ochrany požívá i právo na jméno, i když je občanský zákoník systematicky mezi osobnostní práva neřadí (*Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 7. 2000, sp. zn. 30 Cdo 2304/99*).

Občanský zákoník staví ochranu osobnosti na principech autonomie vůle, důstojnosti člověka a rovnosti, přičemž tato ochrana má absolutní povahu – působí vůči všem ostatním subjektům (erga omnes). V právní teorii i judikatuře je přitom akcentováno, že zásah do osobnosti může být ospravedlněn pouze na základě zákonem výslovně stanovených důvodů, například v zájmu svobody projevu, veřejného zájmu či výkonu jiného základního práva.

V případě, kdy dojde k zásahu do osobnostních práv člověka, může poškozený požadovat náhradu újmy pomocí obecných pravidel deliktní odpovědnosti podle občanského zákoníku (viz výše). Tato odpovědnost nastupuje v případech, kdy dojde k neoprávněnému zásahu do osobnostní sféry jednotlivce – ať už formou bezprostředně hrozícího ohrožení, nebo pouhého ohrožení (ohrožení znamená, že k zásahu sice ještě nedošlo, ale existuje reálné nebezpečí, že k němu dojde; naproti tomu porušení nastává v okamžiku, kdy zásah již nastal, a účinky jsou zřetelné).

V případě zásahu do osobnostních práv má poškozená osoba k dispozici zejména dva základní ochranné nároky – tzv. zdržovací nárok a odstraňovací nárok. Zdržovací nárok směřuje proti hrozícímu nebo trvajícímu zásahu škůdce do osobnostní sféry člověka a jeho cílem je zabránit pokračování nebo opakování protiprávního jednání tím, že se škůdci uloží povinnost zdržet se určitého chování (typicky půjde o uložení povinnosti, aby se škůdce

zdržel šíření nepravdivých informací, neoprávněného zveřejňování fotografií nebo videí nebo pronásledování či obtěžování). Naproti tomu odstraňovací nárok má reparativní povahu a používá se tehdy, když již k zásahu do osobnostních práv došlo. Cílem tohoto nároku je odstranit následky zásahu, tedy uvést situaci, pokud možno, co nejvíce do původního stavu (může jít například o povinnost stáhnout pomlouvačný článek z internetu nebo odstranit video porušující soukromí dotčené osoby). Oba nároky slouží k ochraně osobnosti v nepeněžní rovině, avšak pokud v důsledku zásahu vznikne nemajetková újma, lze vedle těchto nároků uplatnit i nárok na její peněžitou kompenzaci.

Velký význam pro odpovědnost za újmu při zásahu do osobnostních práv hraje rovněž § 2898 OZ, který má zabránit nekalým snahám vyloučit odpovědnost škůdce za jím způsobenou újmu (půjde např. o různé „dohody" o vyloučení odpovědnosti před uskutečněním nějaké činnosti, např. před bungee jumping skokem). Zákon výslovně stanoví, že pokud by se strany (byť dobrovolně) předem dohodly, že nebudou do budoucna požadovat žádnou náhradu újmy na jejich přirozených právech, nebude se k takové dohodě vůbec přihlížet (tedy jako by nikdy nebyla). Tento zákaz se týká dohod ujednaných předem, nikoli po protiprávním jednání (po vzniku újmy se mohou dohodnout na prominutí dluhu).

Ne každý zásah do osobnostní sféry jednotlivce je ale automaticky protiprávní a způsobilý založit deliktní odpovědnost. Občanský zákoník, stejně jako ustálená právní teorie a judikatura, pracuje s kategorií **okolností vylučujících protiprávnost**, tedy situací, **kdy k zásahu do osobnostního práva skutečně dojde, avšak právní řád jej akceptuje jako dovolený**.

Prvním a nejčastějším důvodem vylučujícím protiprávnost zásahu je **existence souhlasu** osoby, jejíž práva jsou dotčena. Tento souhlas může být výslovný (např. smluvní ujednání, ústní projev vůle) nebo konkludentní, tedy dovozovaný z okolností případu (např. pózování na veřejnosti s vědomím, že někdo druhý pořizuje moji fotografii). V některých případech právní úprava stanoví, že souhlas musí mít kvalifikovanou podobu – například být informovaný, konkrétní a svobodně udělený, jako je tomu u zpracování osobních údajů.

Další významnou kategorií okolností vylučujících protiprávnost zásahu do osobnostních práv jsou **tzv. zákonné licence**, tedy situace, kdy právní předpisy výslovně umožňují určitý zásah do osobnostních práv bez souhlasu dotčené osoby. Typickými případy jsou např. **licence pro zpravodajství**, kdy lze za splnění zákonných podmínek (velkou roli zde hraje kritérium přiměřenosti) zveřejnit informaci o určité osobě (§ 89 OZ), nebo **licence v rámci úřední a veřejné činnosti**, jako je pořizování úředních záznamů, rozhodnutí orgánů veřejné moci či veřejná kontrola výkonu těchto pravomocí. Tyto zásahy jsou přípustné pouze v míře, která je v souladu s pravomocemi svěřenými právními předpisy, nezbytná a přiměřená účelu, který sledují.

Zásah do osobnostního práva je rovněž **přípustný** tehdy, **když je důsledkem plnění zákonem uložené povinnosti**. Může jít o situace, kdy osoba musí například jako svědek vypovídat v trestním řízení, a tím prozradí informace ze soukromí jiného člověka, nebo když je

vykonáváno soudní rozhodnutí, například rozhodnutí o vazbě či uložení trestu. V takových případech se zásah jeví jako nevyhnutelný pro realizaci jiného legitimního právního zájmu.

Specifickou situací je **střet osobnostního práva s jiným základním právem**, nejčastěji právem na svobodu projevu nebo právem na informace. K takovým kolizím dochází zejména v mediálním prostředí (Chaloupková et al., 2018), kde může být v zájmu veřejnosti zveřejněna informace, která zasahuje do soukromí určité osoby. V těchto případech musí být provedeno posouzení proporcionality (Kokeš, 2024), jehož cílem je určit, které právo má v dané situaci převážit (jestli právo na ochranu osobnosti, např. právo na soukromí nebo důstojnost, nebo právo na svobodu projevu).

4.1.5 Zásah do osobnostních práv prostřednictvím digitálních technologií

Zásahy do osobnostních práv uskutečněné prostřednictvím digitálních technologií se v posledních letech staly zásadní výzvou pro tradiční instituty soukromého práva. Digitalizace komunikace a exponenciální nárůst využívání internetu, zejména sociálních sítí, diskusních fór, streamovacích platforem a dalších online kanálů, zásadně změnily způsob, jakým může docházet k narušení osobnostní sféry člověka. Tyto změny nejsou jen kvantitativní (větší množství zásahů), ale především kvalitativní – zásahy jsou hlubší, obtížněji odstranitelné a mají širší a déletrvající důsledky pro dotčené osoby. Na rozdíl od zásahů v analogovém světě (např. zveřejnění článku v tištěném periodiku nebo televizní reportáž) **digitální technologie umožňují prakticky okamžité, globální a často nekontrolovatelné šíření informací a osobních údajů**. Typickým příkladem může být zveřejnění fotografie či videí, které zachycuje osobu v soukromé situaci – např. bez jejího vědomí pořízený záznam z veřejného prostranství, rodinné oslavy nebo intimního života, a jeho nahrání na sociální síť bez souhlasu dotčené osoby. Takové jednání může znamenat hrubý **zásah do práva na podobu, soukromí, osobní svobodu, lidskou důstojnost i pověst** a ovlivnit život poškozené osoby na dlouhé roky.

Mezi základní osobnostní práva fyzické osoby patří **právo na podobu**, které je rovněž výrazem ochrany lidské důstojnosti, identity a soukromí. Podobou se rozumí jakákoli vizuální podoba člověka zachycená způsobem, který umožňuje identifikaci (*Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 10. 2006, sp. zn. 30 Cdo 2232/2006*) konkrétní fyzické osoby, a to bez ohledu na formu, médium či účel pořízení. Může jít o fotografii, kresbu, karikaturu, videozáznam nebo jiný obrazový výstup.

Zachycení podoby člověka je podle § 84 OZ **přípustné vždy a pouze se souhlasem dané osoby**, a to bez ohledu na to, zda má být snímek dále použit. Již samotné zachycení, pokud z něj lze určit identitu člověka, představuje zásah do jeho osobnostního práva. Je třeba podotknout, že ochrana se neváže pouze na podobizny, které jsou zveřejněny, ale i na ty, které jsou pořízeny bez úmyslu jejich dalšího užití – např. vyfocení zvláštně oblečené osoby,

kterou někdo vyfotí ráno v autobuse po cestě do práce tak, že je tato zvláštně oblečená osoba rozpoznatelná (identifikovatelná), již samo o sobě naplňuje znaky protiprávního jednání (Marek, 2015).

Další režim ochrany pak platí pro **rozšiřování zachycené podoby** (§ 85 OZ), protože ani zde **není možné podobu člověka šířit bez jeho svolení**. Tento požadavek se vztahuje jak na reprodukci obrazu (např. tisk fotografie), tak na jeho zpřístupnění veřejnosti (např. rozeslání kamarádům nebo zveřejnění na sociálních sítích). Výjimku tvoří pouze situace, kdy dotyčný dal souhlas s původním pořízením podoby za okolností, z nichž je zřejmé, že tato podobizna bude šířena (příkladem může být účast na veřejné tiskové konferenci, kde fotograf pořizuje záznamy za přítomnosti médií – účastník tím dává srozumitelný souhlas nejen se zachycením, ale i se zveřejněním své podoby ve sdělovacích prostředcích; nepředpokladatelný souhlas se šířením by v tomto případě naopak byla situace, kdy by někdo takovou fotografii pořízenou na tiskové konferenci použil jako reklamní leták na svůj výrobek (*Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 7. 2000, sp. zn. 30 Cdo 2304/99.*)). Rovněž v případech, kdy použití podoby slouží k výkonu nebo ochraně jiných práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob nebo je činěno na základě zákona k úřednímu účelu (např. policie pořizuje fotografie osoby jako důkazní materiál (Vangeli, 2014)), souhlasu osoby potřeba není. Kromě toho se **svolení nevyžaduje**, pokud dotyčný **veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu** – typicky jde o politiky, aktivisty nebo veřejně známé osoby vyjadřující se k otázkám veřejného významu.

Dalším osobnostním právem je **právo na soukromí**, které představuje jednu z nejdůležitějších složek osobnostních práv člověka a je chráněno jak v rovině ústavní , tak v rovině soukromoprávní a trestněprávní. Občanský zákoník v § 86 výslovně zakotvuje **zákaz neoprávněného zásahu do soukromí fyzické osoby** a zároveň vymezuje demonstrativní výčet jednání, která typicky zasahují do této chráněné sféry. Zvláštní ochrana se vztahuje zejména na **soukromé prostory člověka, na jeho soukromý život a záznamy o něm a také na soukromé písemnosti osobní povahy**. Zvláště závažné zásahy představuje **sledování osoby, pořizování nebo šíření obrazových či zvukových záznamů o jejím soukromí** bez svolení, případně využívání záznamů, které byly pořízeny třetí osobou. Soukromí v tomto pojetí zahrnuje např. rodinné zázemí, zdravotní stav, intimní vztahy, ekonomické poměry nebo soukromou korespondenci. Zásah do této sféry je zásadně nepřípustný, pokud není podložen výslovným souhlasem nebo zákonným oprávněním.

Samostatnou otázku posuzování zásahů do osobnostních práv pak představují **veřejně známé osoby**, ať už se jedná o politiky, umělce, či jiné osoby veřejného zájmu (influencery). Je obecně přijímáno, že míra ochrany osobnosti těchto osob je v určitých ohledech nižší než u soukromých osob, neboť v důsledku své společenské role musí strpět vyšší míru veřejné kontroly a zájmu médií (*Nález Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 367/03*). Zásah do osobnostních práv veřejně známé osoby však může být legitimní pouze tehdy, pokud je ospravedlněn existencí relevantního veřejného zájmu. Takovým veřejným zájmem může být například kontrola výkonu veřejné moci, transparentnost politického rozhodování

či odhalování skutečností, které mají významný dopad na veřejnost (*Usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 2. 2005, sp. zn. III. ÚS 11/04.; Nález Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. II. ÚS 171/12*). I v těchto případech však musí být zásah přiměřený – to znamená, že informace musí být nejen pravdivé a věcně správné, ale rovněž sdělené způsobem, který respektuje základní důstojnost dotčené osoby.

Mezi veřejně známé osoby však nemusí patřit pouze ti, kdo se veřejného života účastní dobrovolně a vědomě. **Veřejnou známost může osoba získat i nedobrovolně**, například jako oběť trestného činu či jiné mimořádné události, která přitáhne pozornost médií a veřejnosti. V těchto případech je třeba přistupovat k ochraně osobnostních práv obzvláště citlivě a obezřetně, je třeba respektovat právo na soukromí ve zvýšené míře, zejména pokud zveřejnění údajů není podloženo jasným a legitimním veřejným zájmem.

Jednou ze stěžejních složek práva na ochranu osobnosti fyzické osoby je **ochrana její cti, lidské důstojnosti a vážnosti** ve společnosti. Jejich porušení bývá zpravidla spojeno s verbálními nebo obrazovými projevy, které snižují společenskou hodnotu dotčené osoby, urážejí ji nebo narušují její vnímání veřejností. Zásah do těchto osobnostních práv může mít různé formy – od pomluv a urážek až po manipulativní obrazové ztvárnění (včetně v současné době se rozmáhajícího ztvárnění fiktivního nahého těla s obličejem určité osoby pomocí umělé inteligence), zesměšnění nebo mediální útoky.

Zásadní právní význam v případech zásahů do cti a důstojnosti má rozlišení mezi **skutkovým tvrzením a hodnoticím soudem** (*Nález Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2007, sp. zn. IV. ÚS 23/05*), neboť od toho se odvíjí míra ochrany i důkazní břemeno. Skutkové tvrzení je tvrzení, které je způsobilé být ověřeno z hlediska pravdivosti – tedy lze zjistit, zda k němu skutečně došlo či nikoli. Typicky jde o tvrzení o konkrétním jednání („XY zpronevěřil firemní prostředky“, „učitel měl sexuální vztah se studentkou“). U skutkových tvrzení platí, že pravdivé tvrzení není protiprávním zásahem, i když může být pro dotčeného nepříjemné nebo společensky nevýhodné. Na druhou stranu bude ale pravdivá informace zasahovat do práva na ochranu osobnosti, pokud tento údaj bude podán způsobem, že zkresluje skutečnost nebo je natolik intimní, že by odporoval právu na ochranu soukromí a lidské důstojnosti. Pokud je skutkové tvrzení nepravdivé, jedná se o zásah do osobnostních práv, který může být protiprávním jednáním.

Naopak hodnoticí soud představuje vyjádření názoru, postoje nebo úsudku, který není ověřitelný jako pravdivý či nepravdivý („XY je neschopný učitel“, „je to podlý člověk“). Hodnoticí soudy požívají zpravidla vyšší míru ochrany ze strany svobody projevu, zejména v oblasti veřejné diskuse, nicméně i hodnoticí soud může zasáhnout do osobnostních práv, pokud je výrazem „nenávistného, pohrdlivého, výsměšného nebo ponižujícího postoje“, který překračuje hranice přiměřené kritiky.

Právo na jméno představuje rovněž významnou složku osobnostních práv člověka. Jméno je základním identifikátorem fyzické osoby ve společnosti, ale zároveň nese hluboký osobní, rodinný i společenský význam (Tůma, 2022).

Dle soudu je obsahem práva na jméno výlučné právo fyzické osoby mít a užívat ke svému označení jméno, disponovat s ním a bránit se tomu, aby někdo jiný, ať již k jakémukoliv účelu, neoprávněně užíval k označení jejího jména, není přitom rozhodné, zda šlo o difamaci nebo snížení důstojnosti.

4.2 Trestněprávní aspekty jednání v kyberprostoru

Trestněprávní ochrana je poskytována těm nejdůležitějším hodnotám v případech, kdy zároveň nepostačuje uplatnění jiné než trestněprávní odpovědnosti (§ 12 odst. 1 TZ) (*Nález Ústavního soudu ze dne 23. 5. 2017, sp. zn. II. ÚS 3080/16*). To samozřejmě platí i pro trestnou činnost páchanou v kyberprostoru.

Trestná činnost v kyberprostoru je velmi pestrá – od klasických útoků na počítačové systémy až po situace, kdy si děti navzájem ubližují prostřednictvím sociálních sítí. Zahrnuje například šíření závadného obsahu, kyberšikanu, vylákání intimních fotografií či podvody, ale i závažné útoky na informační bezpečnost. V prostředí internetu se totiž stírají hranice mezi virtuálním a reálným světem – slova, obrázky nebo kliknutí mohou mít zcela reálné následky: psychické újmy, finanční škody, nebo dokonce ohrožení života a zdraví. Právě proto na tuto oblast reaguje i trestní právo.

Pro účely této publikace je možné trestněprávní aspekty jednání v kyberprostoru rozdělit na několik oblastí:

a) dítě je ohroženo (poškozeno) trestnou činností v kyberprostoru,
b) dítě může být odpovědné za trestný čin spáchaný v kyberprostoru a
c) nastala případná trestněprávní odpovědnost rodiče (nebo jiné osoby vykonávající rodičovskou odpovědnost) za jednání dítěte v kyberprostoru.

Trestní právo rozděluje trestné činy na přečiny, zločiny a zvlášť závažné zločiny. **Přečin** je nejméně závažnou formou trestné činnosti, spadají sem veškeré nedbalostní trestné činy (ty, které nebyly spáchány úmyslně) a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let (§ 14 odst. 2 TZ). **Zločinem** jsou všechny trestné činy, které nejsou přečiny, a **zvlášť závažným zločinem** pak ty trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let. Pokud trestný čin spáchá mladistvý (tedy osoba mezi 15. rokem života a jedním dnem až po 18. rok věku) nebo dítě mladší 15 let (tedy osoba nejpozději v den svých 15. narozenin), pak trestní právo označuje tyto trestné činy jako **provinění** (pokud ho spáchal mladistvý), resp. jako **čin jinak trestný** (pokud ho spáchalo dítě mladší 15 let).

4.2.1 Ohrožení dítěte trestnou činností v kyberprostoru

V první kategorii je chráněno dítě (coby potenciální poškozený) před trestnou činností v kyberprostoru, kdy se v tomto případě dítětem myslí osoba mladší 18 let (tedy nejpozději v den před 18. narozeninami, § 126 TZ). Tuto trestnou činnost můžeme rozlišit do několika skupin – proti dítěti a jeho osobě, proti svobodě dítěte v intimní a sexuální oblasti a proti majetku dítěte.

Patrně nejzávažnější situací bude případ, kdy se cizí osoba prostřednictvím kyberprostoru pokusí dítě dotlačit k sebevraždě nebo mu v sebevraždě pomůže – v takovém případě se pachatel dopustí zločinu **účasti na sebevraždě** (§ 144 odst. 1, odst. 2 TZ), pokud se dítě o sebevraždu alespoň pokusí. Pokud bude někdo dítě nutit násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy k nějaké aktivitě či zdržení se takové aktivity, dopustí se přečinu **vydírání** (§ 175 odst. 1 TZ). Pohrůžka jiné těžké újmy může spočívat v různorodém jednání pachatele, které je svou intenzitou srovnatelné s pohrůžkou násilí – například vážná újma na cti či dobré pověsti v důsledku zveřejnění lživých, ale i pravdivých tvrzení o poškozeném, zveřejnění erotických fotografií poškozeného či předání takových fotografií rodičům poškozeného (*Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 6. 2011, sp. zn. 8 Tdo 612/2011*). Z hlediska rozvoje umělé inteligence může být tento trestný čin spáchán i v případě, že bude pachatel vyhrožovat zveřejněním uměle vygenerované fotografie poškozeného, pokud by si poškozený mohl myslet, že taková fotografie bude působit jako skutečná.

Trestné je rovněž sdělení nepravdivého údaje o jiné osobě, který může tuto osobu vážně poškodit v zaměstnání, narušením rodinných vztahů nebo vztahů ve školním či jiném dětském kolektivu – hovoříme o přečinu **pomluvy** (§ 184 odst. 1 TZ), který je závažnější, pokud je spáchaný například prostřednictvím veřejně přístupné počítačové sítě (§ 184 odst. 2 TZ).

Trestné může být rovněž opakované kontaktování jiné osoby formou elektronických či jiných zpráv, které mají povahu dlouhodobého „stalkingu" (*Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2018, sp. zn. 6 Tdo 142/2018*), a tedy vzbuzují důvodnou obavu o život a zdraví obtěžovaného nebo jeho osob blízkých – zde hovoříme o přečinu **nebezpečného pronásledování** (§ 354 odst. 1 písm. c) TZ), případně zpráv, které přímo obsahují výhružku usmrcením nebo jinou těžkou újmou – pak hovoříme o přečinu **nebezpečného vyhrožování** (§ 353 odst. 1 TZ). Pokud by takové zprávy nebo dostupné texty veřejně hanobily některý národ, jazyk, rasu či etnickou skupinu či náboženství nebo pokud by k nim veřejně podněcovaly nenávist, mohlo by se jednat o některý z rasově motivovaných trestných činů – v prvním případě přečin **hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob** (§ 355 odst. 1 písm. a) nebo b) TZ), ve druhém případě pak přečin **podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod** (§ 356 odst. 1 TZ). Trestné je rovněž veřejně podněcovat k trestnému činu (přečin **podněcování k trestnému činu** § 364 TZ) či trestný čin schvalovat (přečin **schvalování trestného činu** § 365 odst. 1 TZ).

Chráněný je i obsah datové, textové, obrazové, zvukové či hlasové zprávy posílané konkrétnímu příjemci, a to obdobně jako listovní tajemství – přečin **porušení tajemství**

dopravovaných zpráv (§ 182 odst. 1 písm. b) TZ). Stejně tak je chráněn elektronický obsah, například písemnosti, fotografie či jiný obdobný materiál, pokud je poškozený uchovává v soukromí a pachatel toto soukromí neoprávněně naruší – přečin **porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí** (§ 183 odst. 1 TZ).

V rámci trestných činů z druhé skupiny (proti svobodě dítěte v intimní a sexuální oblasti) lze uvést poměrně novou skutkovou podstatu zločinu **sexuálního útoku** (§ 185 odst. 1, odst. 2 písm. a) TZ) a přečinu **sexuálního nátlaku** (§ 186 odst. 1, odst. 2 písm. a) TZ), přičemž u dítěte mladšího 15 let je toto jednání kvalifikováno jako zvlášť závažný zločin. V případě prvního trestného činu bude postihováno jednání, které v kyberprostoru[1] směřuje k přimění dítěte proti jeho vůli k pohlavnímu sebeukájení, obnažování nebo jinému srovnatelnému chování, zatímco sexuální nátlak využívá k takovému jednání tíseň či závislost dítěte nebo postavení pachatele. V případě, že je dítěti nabízena pornografie znázorňující násilí či neúctu k člověku nebo styk se zvířetem, jedná se o přečin **šíření pornografie** (§ 191 odst. 1, odst. 2 písm. a) TZ). Samotné držení pornografie dítětem však trestné není. Trestné je rovněž přechovávání pornografického díla, které zobrazuje dítě či osobu, která se dítětem jeví (§ 192 odst. 1 TZ), získávání přístupu k takovému pornografickému dílu (§ 192 odst. 2 TZ) nebo jiné formy opatření či kořistění z takového pornografického díla (§ 192 odst. 3 TZ) – ve všech případech se jedná o přečin **výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií**; šíření takového díla počítačovou sítí je dokonce zločinem (§ 192 odst. 1, 2 nebo 3, odst. 4 písm. b) TZ).

Zakázané je samozřejmě i přimění či jiné zneužití dítěte k výrobě pornografického díla či kořistění z jeho účasti – jedná se o přečin **zneužití dítěte k výrobě pornografie** (§ 193 odst. 1 TZ), přičemž trestného činu se dopouští i ten, kdo se pornografického představení s dítětem (živého, avšak i online streamovaného) účastní – přečin **účast na pornografickém představení** (§ 193a odst. 1 TZ).

Trestné je rovněž zkontaktování dítěte s cílem pohlavního styku, obnažování či jiného srovnatelného chování, a to za účelem vlastního pohlavního uspokojení za úplatu či poskytnutí jiné výhody – zde hovoříme o přečinu **svádění k pohlavnímu styku** (§ 202 odst. 1 TZ). Kdo pak navrhne setkání (fyzické střetnutí na stejném místě a ve stejný čas (Ščerba, 2024)) dítěti mladšímu patnácti let v úmyslu spáchat trestný čin pohlavního zneužití, výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií, zneužití dítěte k výrobě pornografie či svádění k pohlavnímu styku, dopouští se již tímto samotným návrhem přečinu **navazování nedovolených kontaktů s dítětem** (§ 193b TZ). Pokud navazování kontaktů s dítětem povede kvůli sexuálnímu podtextu konverzace k ohrožení rozumového, citového nebo mravního vývoje (například předčasná erotizace dítěte ve věku 10 let), je možné v takovém jednání shledat přečin **ohrožování výchovy dítěte** (§ 201 odst. 1 a) TZ, srov. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2024, sp. zn. 7 Tdo 306/2023*).

[1] Mimo kyberprostor skutková podstata tohoto trestného činu může spočívat i ve vykonání pohlavního styku, nicméně v rámci kyberprostoru není takové jednání zpravidla možné.

O zločinu **pohlavního zneužití** nebylo zvlášť pojednáno, neboť spočívá ve vykonání soulože nebo jiného pohlavního zneužití s dítětem mladším 15 let, což není (až na extrémní podmínky v podobě trestné součinnosti či nepřímého pachatelství) možné učinit v rámci kyberprostoru – nicméně navržení setkání za tímto účelem formou kyberprostoru samozřejmě možné je. Naopak pokud by pachatel dítěti mladšímu 15 let navrhl setkání za účelem jeho znásilnění, jednalo by se o zvlášť závažný zločin **znásilnění** (§ 185 odst. 1, odst. 2 písm. a) nebo § 185 odst. 1, odst. 3 písm. a) TrZ) spáchaný **ve stádiu přípravy**, která je u těchto zvlášť závažných zločinů trestná a umožňuje uložení vyššího trestu odnětí svobody než v případě přečinu navazování nedovolených kontaktů s dítětem.

Novela TZ, která bude s účinností 1. 1. 2026, provedena zákonem č. 270/2025 Sb., zavádí nový trestný čin **zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření** (§ 191a TZ). Ten spočívá mj. ve vytvoření pornografického díla určité osoby, která k takovému zobrazení nedala souhlas – tedy i v generování pornografického snímku pomocí umělé inteligence, pokud na něm bude rozeznatelná konkrétní osoba (deep nudes).

Z hlediska majetkových trestných činů se lze v kyberprostoru setkat s vylákáním finančních prostředků ať již uvedením poškozeného v omyl například o povaze zamýšlené transakce či skutečné identitě pachatele, nebo neoprávněným zjednáním přístupu například do internetového bankovnictví. Takové jednání je možné posoudit jako přečin **podvodu** (§ 209 odst. 1 TZ, *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 2021, sp. zn. 7 Tdo 219/2021*; *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 8. 2013, sp. zn. 4 Tdo 812/2013*), pokud jím pachatel způsobí škodu nikoli nepatrnou (tedy částky nejméně 10 000 Kč), a v případě neoprávněného přístupu do internetového bankovnictví nebo podobného systému rovněž jako přečin **neoprávněného přístupu k počítačovému systému a neoprávněného zásahu do počítačového systému nebo nosiče informací** (§ 230 odst. 1, odst. 3 písm. a) TZ). V této souvislosti je možné zmínit i související skutkovou podstatu trestného činu **opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat** (§ 231 odst. 1 TZ), který souvisí s neoprávněným opatřením zařízení, včetně počítačového programu, hesla či jiného přístupového kódu, k neoprávněnému přístupu k systému nebo nosiči informací za účelem spáchání trestného činu porušení tajemství dopravovaných zpráv nebo neoprávněného přístupu k počítačovému systému a neoprávněného zásahu do počítačového systému nebo nosiče informací.

Formu podvodu, která směřuje k jinému následku než vzniku majetkové škody, je možné posoudit jako přečin **poškození cizích práv** (§ 181 odst. 1 TZ), který může spočívat například v krádeži identity – tedy vydávání se na sociálních sítích za jinou osobu, čímž vznikne poškozenému vážná újma na jeho právech, nebo v zablokování přístupu do e-mailové schránky poškozeného (*Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 11. 2016, sp. zn. 7 Tdo 718/2016*) či pořízení intimních fotografií poškozeného bez jeho souhlasu (nikoli však dětí, protože takové jednání by bylo posouzeno jako některý z trestných činů souvisejících s dětskou pornografií (*Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 7. 2015, sp. zn. 4 Tdo 843/2015*).

V kyberprostoru lze spáchat rovněž přečin **neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku** (§ 234 odst. 1 TZ) – například užití virtuální debetní či kreditní karty při obchodní transakci nebo zařízení, ve kterých je digitální otisk takového platebního prostředku obsažen.

Trestný je rovněž neoprávněný zásah do práv k duševnímu vlastnictví – například pořízení „pirátské" kopie programu (hry) či filmu (přečin **porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi** podle § 270 odst. 1 TZ) či k průmyslovým právům – například logo chráněné jako ochranná známka (přečin **porušení chráněných průmyslových práv** podle § 269 odst. 1 TZ). Naopak neoprávněné nakládání s osobními údaji bude trestné jen v případě, že tyto byly shromážděny v souvislosti s výkonem veřejné moci nebo k jejich sdělení došlo v důsledku uznané či uložené povinnosti mlčenlivosti (přečin **neoprávněné nakládání s osobními údaji** § 180 odst. 1 nebo odst. 2 TZ).

V rámci této kategorie trestných činů se nabízí zajímavá úvaha, jak by mohlo být posouzeno **neoprávněné přisvojení virtuálního předmětu či postavy v online hře**, kdy takový předmět či postavu je možné směnit za jiné virtuální objekty či peníze. Ačkoli zahraniční soudy takové případy již v minulosti posoudily jako trestný čin **krádeže** (Fialová, 2012), tak z hlediska českého právního řádu převažují závěry, že se nebude jednat o krádež samotnou (Vávra, 2019), ale o několik jiných trestných činů [v úvahu připadá jednočinný souběh přečinu neoprávněného přístupu k počítačovému systému a neoprávněný zásah do počítačového systému nebo nosiče informací podle § 230 odst. 2 písm. a) TrZ a přečinu podvodu podle § 209 odst. 1 TrZ, případně přečinu poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. a) TrZ, a to z důvodu, že virtuální objekt patrně nebude mít charakter věci podle § 134 TrZ, ale povahu souboru nesamostatných dat].

Ačkoli lze v kyberprostoru spáchat bezpochyby i daňové a jiné hospodářské trestné činy, pro účely této publikace nejsou relevantní.

Závěrem je možné zmínit úvahu o spáchání přečinu **výtržnictví** (§ 358 odst. 1 TZ), tedy výtržnosti nebo hrubé neslušnosti na internetu jako na místě veřejnosti přístupném (např. při živém streamování či formou nahraného videa), přičemž ke spáchání tohoto trestného činu obvykle dochází ve veřejných, a nikoli ve virtuálních prostorách. Soudy zatím v projednávaných případech tuto právní kvalifikaci nevyloučily, nicméně ji v dotčených kauzách pro malý dosah obsahu zveřejněného na internetu a nedostatečně pobuřující povahu neaplikovaly (Ščerba, 2020).

Výčet trestných činů, k jejichž spáchání může dojít v kyberprostoru, je nutné zakončit zvlášť závažným zločinem **teroristického útoku** (§ 311 odst. 1 písm. e) TZ), který může spočívat i v zásahu do počítačového systému, jehož narušení by mělo závažný dopad na fungování státu. Podněcování ke spáchání teroristického trestného činu nebo jeho veřejné schvalování je trestné jako zvlášť závažný zločin **podpory a propagace terorismu** (§ 312e odst. 1 TZ).

4.2.2 Trestná činnost dítěte v kyberprostoru

Výčet trestných činů, které by mohlo v kyberprostoru spáchat dítě samotné, by nebyl odlišný oproti předchozí kapitole. Pozornost proto bude dále věnována specifikům trestné činnosti páchané dětmi v kyberprostoru, zejména podmínkám jejich trestní odpovědnosti.

Trestní odpovědnost dospělého i mladistvého pachatele přichází v úvahu jen za trestný čin, který se liší od přestupků (viz dále) a jiných méně závažných protiprávních jednání tím, že ve výsledku rozhoduje o trestní odpovědnosti soud. O trestném činu však můžeme hovořit jen za současného splnění třech podmínek (§ 13 odst. 1 TZ, hovoříme o tzv. pojmových znacích trestného činu):

- musí se jednat o čin **protiprávní**,
- takový čin je za trestný výslovně **označen trestním zákonem** (resp. zákonem o soudnictví ve věcech mládeže a zákonem o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim),
- došlo k naplnění **formálních znaků** trestného činu, které trestní zákon popisuje (resp. zákona o soudnictví ve věcech mládeže) (Provazník, 2025).

Před rozborem formálních znaků trestného činu je vhodné blíže vymezit pojem protiprávnosti. Protiprávnost znamená, že vytýkané jednání je v rozporu s právem – ať už přímo s trestním zákonem, nebo s jinými předpisy, na které trestní právo odkazuje (například předpisy upravující pravidla silničního provozu nebo bezpečnost bankovních transakcí). Nestačí tedy, že se nám určité chování zdá nevhodné nebo neetické; aby bylo možné hovořit o trestném činu, musí jít o čin, který právo skutečně zakazuje. Zároveň platí, že i když jsou naplněny všechny formální znaky skutkové podstaty (například neoprávněné přihlášení do cizího profilu), může být protiprávnost vyloučena jednou z **okolností vylučujících protiprávnost** – například tehdy, pokud šlo o nutnou obranu, krajní nouzi nebo jinou okolnost, která jednání činí dovoleným. Nutnou obranou od sebe nebo od jiného odvracíme přímo hrozící nebo trvající útok (§ 29 TZ), při krajní nouzi odvracíme nebezpečí, které přímo hrozí zájmu chráněnému trestním zákonem (§ 28 TZ, například při agresi nepoštvaného psa vyleze osoba na myslivecký posed, který svým výstupem částečně poškodí). Svolení poškozeného je další zvláštní okolností vylučující protiprávnost, podle které nedojde ke spáchání trestného činu, pokud bude pachatel jednat s dobrovolným a svobodným svolením osoby, jejíž zájmy jsou dotčeny (pokud osoba takový souhlas může udělit). V prostředí kyberprostoru toto nabývá zvláštního významu: například zásah do cizího počítačového systému může být trestným činem, ale pokud dítě použije přístup na základě souhlasu rodiče či oprávněného uživatele, pak protiprávnost takového činu chybí. Uvedené okolnosti vylučující protiprávnost jsou zákonnou výjimkou z trestí odpovědnosti.

Právě rozlišování mezi jednáním, které je jen „nevhodné“ nebo porušuje školní pravidla, a jednáním, které je skutečně protiprávní, je u dětí v kyberprostoru zásadní. Mnoho situací – třeba sdílení obrázků bez svolení spolužáka – se sice může jevit závažně, ale ne vždy

jde o trestný čin. Naopak jiné jednání, zdánlivě banální (třeba prolomení hesla k hernímu účtu), může naopak naplnit znaky trestného činu, protože je chráněno trestním právem.

Mezi **formální znaky** trestného činu jednak spadají znaky skutkové podstaty trestného činu (hovoříme o tzv. **typových znacích trestného činu**) a dále **obecné znaky trestného činu**, kam spadá **věk** pachatele, **příčetnost** pachatele a **rozumová a mravní vyspělost** u mladistvých pachatelů (Jelínek & kol., 2016).

Typové znaky trestného činu (znaky skutkové podstaty) představují soubor znaků, kterými zákon popisuje jednotlivé druhy trestných činů a které musí být v konkrétním případě naplněny, aby bylo možné hovořit o trestném činu. Patří sem čtyři základní okruhy: **objekt** (jaká hodnota je chráněna, např. majetek nebo soukromí), **objektivní stránka** (jak se čin projevil navenek, tedy jednání, následek a příčinný vztah), **subjekt** (kdo čin spáchal, tedy zda jde o trestně odpovědnou osobu) a **subjektivní stránka** (co pachatel zamýšlel nebo věděl, tedy úmysl či nedbalost).

Vzhledem k tomu, že se jedná o pojmy značně abstraktní povahy, je vhodné je demonstrovat na příkladech z kyberprostoru:

- Neoprávněné přihlášení do cizího účtu
  - Objekt: chráněno je soukromí a právo na užívání vlastního účtu.
  - Objektivní stránka: jednání – dítě se přihlásí do cizí schránky; následek – zásah do soukromí; příčinný vztah – bez přihlášení by k zásahu nedošlo.
  - Subjekt: dítě jako pachatel, posuzuje se jeho věk a příčetnost.
  - Subjektivní stránka: úmysl, protože heslo použilo vědomě.
- Kyberšikana (např. zveřejnění ponižující fotografie spolužáka)
  - Objekt: lidská důstojnost, čest a soukromí poškozeného.
  - Objektivní stránka: jednání – zveřejnění fotky; následek – znevážení a psychická újma oběti; příčinný vztah – fotka způsobila újmu právě proto, že byla zveřejněna.
  - Subjekt: pachatel – dítě.
  - Subjektivní stránka: může jít o úmysl (chtěl poškodit) nebo nedbalost (neuvědomil si následky).
- Sdílení intimních snímků (tzv. sexting, revenge porn)
  - Objekt: lidská důstojnost, soukromí, v některých případech i mravnost.
  - Objektivní stránka: jednání – rozeslání intimního materiálu bez souhlasu; následek – zásah do soukromí a ohrožení oběti; příčinný vztah – materiál by se bez rozeslání nešířil.
  - Subjekt: pachatel – dítě.
  - Subjektivní stránka: úmysl, často ve formě pomsty nebo snahy zesměšnit.
- Podvod v online hře (např. vylákání přístupových údajů a odcizení herních předmětů)
  - Objekt: majetková práva a spravedlivé hospodaření v elektronických systémech.
  - Objektivní stránka: jednání – vylákání hesla; následek – ztráta virtuálních předmětů s reálnou hodnotou; příčinný vztah – ztráta nastala právě kvůli podvodnému jednání.

- Subjekt: pachatel – dítě.
- Subjektivní stránka: úmysl získat neoprávněný prospěch.

Poslední kategorií jsou obecné znaky trestných činů uvedené v trestním zákoně. Jejich obecnost spočívá v tom, že musí být naplněny u každého trestného činu, má-li být konkrétní jednání jako trestný čin kvalifikováno. Z trestního zákoníku se jedná o stanovený věk pachatele a příčetnost pachatele, ze zákona o soudnictví ve věcech mládeže se jedná o rozumovou a mravní vyspělost mladistvého.

Člověk se stává **trestně odpovědným dovršením patnáctého roku svého života** (§ 25 TZ), což je podle pravidel pro počítání času v trestním právu přesně den po jeho 15. narozeninách (§ 139 TZ, tedy pokud dítě oslaví 15. narozeniny 1. června, stává se trestně odpovědným až od 2. června téhož roku). V období od tohoto okamžiku do dne jeho 18. narozenin hovoříme o **mladistvém** (§ 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže, dále jen „ZSM"). V případě trestného činu mladistvého hovoříme o provinění, které již dále nerozlišujeme na přečiny, zločiny a zvlášť závažné zločiny. **Nepodmíněná trestní odpovědnost pachatele** (člověka) nastává dnem následujícím po 18. narozeninách. Pokud však pachatel spáchal trestný čin před tímto dnem, bude trestní řízení proti němu vedeno jako proti mladistvému. Pokud již ke spáchání trestného činu došlo v tento den či po tomto dni, povede se vůči pachateli klasické trestní řízení, v případě uznání pachatele vinným však soud při ukládání druhu a výměry trestu přihlédne k polehčující okolnosti, že pachatel spáchal trestný čin ve věku blízkém věku mladistvých (§ 41 písm. f) TZ). Poslední případ je situace, kdy **„trestný čin" spáchalo dítě mladší 15 let** (tedy ke spáchání došlo přede dnem následujícím po 15. narozeninách). V tomto případě nehovoříme o trestném činu, nýbrž o činu jinak trestném (§ 2 odst. 2 písm. a) ZSM) – neboť toto dítě není pro nedostatek věku trestně odpovědné (§ 25 TZ, § 88b odst. 1 ZSM). Takovému dítěti není možné uložit tresty, ale jen opatření potřebná k jeho nápravě (výchovná povinnost, výchovné omezení, napomenutí s výstrahou, zařazení do terapeutického, psychologického nebo jiného vhodného výchovného programu ve středisku výchovné péče, dohled probačního úředníka, ochranná výchova a ochranné léčení).

Druhým obecným znakem je **příčetnost** pachatele. Příčetnost znamená, že člověk dokáže **pochopit**, co dělá, a **ovládnout se**, pokud ví, že jeho jednání je špatné. Pokud některá z těchto schopností chybí – například kvůli vážné duševní nemoci – pachatel není trestně odpovědný (§ 26 TZ). Pokud je schopnost jen výrazně snížená, ale ne úplně vyloučená, hovoříme o tzv. zmenšené příčetnosti (§ 27 TZ). Tyto pojmy lze demonstrovat na příkladech z kyberprostoru:

- Dítě se hádá se spolužákem a ze zlosti mu pošle urážlivou zprávu na sociální síti. Ví, co dělá, a dokáže to ovládnout – je příčetné.
- Dítě trpící těžkou psychickou poruchou nechápe, že zveřejněním fotografie spolužáka se může dopustit něčeho zlého, třeba i trestného. Není schopno rozpoznat protiprávnost – tedy by nebylo trestně odpovědné pro nepříčetnost.

U mladistvých dále hovoříme o tzv. relativní či podmíněné trestní odpovědnosti (§ 5 odst. 1 ZSM). To znamená, že u mladistvých se nehodnotí jen jejich věk a příčetnost, ale také to,

zda už jsou dostatečně zralí, aby chápali, co dělají, a dokázali se podle toho ovládat. Nestačí tedy pouhé dovršení 15 let, vždy je třeba posoudit i jejich **rozumovou a mravní vyspělost**. Pokud jí nedosáhli, nejsou trestně odpovědní, i když by jinak jejich jednání naplňovalo ostatní znaky trestného činu. V takovém případě jim soud může uložit ochranná opatření nebo jiné postupy, které se uplatňují u dětí mladších 15 let (například výchovný dohled, zařazení do terapeutického programu či ochrannou výchovu).

Opět si tyto pojmy pojďme zkusit demonstrovat na příkladech z kyberprostoru:

- Rozumová nevyspělost (nedostatek schopnosti rozpoznávací): Šestnáctiletý chlapec nahraje do online hry upravený program, který mu umožňuje podvádět. Nechápe, že tím fakticky zasahuje do cizího autorského díla a že jeho jednání má právní následky. Myslí si, že „jen zkouší, co dokáže počítač". Chybí mu schopnost rozpoznat protiprávnost činu.
- Mravní nevyspělost (nedostatek schopnosti určovací): Patnáctiletá dívka se přidá do skupinového chatu, kde starší kamarádi šikanují spolužačku. Sama ví, že to není správné, ale její hodnotový systém je ještě natolik nezralý, že podlehne tlaku vrstevníků a chová se stejně. Chybí jí schopnost ovládnout se a jednat podle správného poznání.
- Plná rozumová a mravní vyspělost (trestní odpovědnost mladistvého je tedy dána): Sedmnáctiletý mladík vědomě vytváří falešné profily na sociálních sítích, aby podvedl ostatní a vylákal od nich peníze. Dobře chápe, že jde o podvod a že tím druhým ubližuje. Je rozumově i mravně vyspělý, a proto bude trestně odpovědný.

Pro čtenáře této publikace není podstatné, aby si zapamatoval přesné názvy jednotlivých znaků trestného činu – důležité je porozumět jejich významu: chrání určité hodnoty, popisují, jak čin proběhl, určují, kdo jej spáchal, a vysvětlují, s jakým vnitřním nastavením pachatel jednal. Proto jsme se u nich zastavili, aby bylo jasné, proč se v praxi rozlišují a jak se promítají i do jednání dětí a mladistvých v kyberprostoru.

Čtenářům ale ještě dlužíme jeden důležitý výklad – a sice že ne každé jednání, které splňuje všechny znaky trestného činu, musí být také jako trestný čin posouzeno. Trestní právo u nás stojí na zásadě **subsidiarity trestní represe** (§ 12 odst. 2 TZ). To znamená, že trestní odpovědnost a s ní spojený zásah státu přichází v úvahu až tehdy, když nepostačí jiná než trestní odpovědnost (např. civilní odpovědnost, školní či výchovná opatření). Typickým příkladem z praxe může být kyberšikana mezi žáky: i když jednání může naplňovat znaky trestného činu, v některých situacích je vhodnější využít pedagogické či výchovné nástroje než vést trestní řízení.

Pokud nedojde k využití ani zásady subsidiarity trestní represe, tak dále do úvahy připadají již jen procesní možnosti státního zástupce nebo soudce:

- u všech pachatelů hovoříme o tzv. **oportunitním principu** (§ 172 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „**TŘ**"), podle kterého může státní zástupce trestní stíhání zastavit, jestliže lze vzhledem ke všem okolnostem říct, že účelu trestního řízení již bylo dosaženo (například pachatel dobrovolně nahradil způsobenou škodu, omluvil se, jeho jednání nezanechalo škodlivé důsledky atp.);

– u mladistvých lze využít ještě možnosti **odstoupit** od jeho trestního stíhání (§ 70 ZSM). Odstoupení od trestního stíhání je zvláštní možnost, jak řešit provinění mladistvého bez klasického trestního řízení. Soudce (nebo státní zástupce) může od trestního stíhání odstoupit, pokud je zřejmé, že samotné projednání věci už splnilo svůj účel. Typicky jde o případy, kdy mladistvý uzná svoji chybu, omluví se poškozenému, nahradí škodu a jeho chování ukazuje, že se z činu poučil. Prakticky to znamená, že s mladistvým již nadále není vedeno trestní řízení, není mu uložen trest, ale zároveň se mu dává jasně najevo, že jeho čin byl protiprávní a společensky škodlivý. Odstoupení se proto využívá hlavně u méně závažných provinění, kde je šance, že pozitivní výchovný efekt nastane i bez trestní sankce.

Trestní řízení s mladistvým pachatelem se pak vyznačuje i několika dalšími odlišnostmi oproti standardnímu trestnímu řízení – například trestný čin mladistvého se nazývá proviněním (§ 6 ZSM), mladistvým pachatelům se neukládají tresty, ale výchovná, ochranná a trestní opatření (§ 24 a násl. ZSM), mladistvý musí být od prvního úkonu v trestním řízení vůči němu zastoupen obhájcem (§ 42 odst. 2 ZSM) a silnou roli v řízení má rovněž orgán sociálně-právní ochrany dětí a zákonný zástupce či opatrovník (§ 43 a § 44 ZSM). Celé řízení je pak ovládáno zásadou, že jeho účelem není trestat, ale vychovávat – tedy vést mladistvého k tomu, aby své chování změnil a znovu se začlenil do společnosti (§ 1 odst. 2 ZSM). Případy ukládání jednotlivých opatření lze ilustrovat na příkladech z kyberprostoru:

– Výchovné opatření (napomenutí s výstrahou, dohled probačního úředníka): Patnáctiletý chlapec opakovaně posílá spolužákovi vyhrožující zprávy v chatu. Jeho čin je hodnocen jako provinění, ale protože jde o první selhání a chlapec projevil lítost, soud uloží napomenutí s výstrahou (§ 15 ZSM). Pokud by šikana pokračovala, může následovat dohled probačního úředníka (§ 16 ZSM).
– Ochranné opatření (ochranné léčení): Šestnáctiletá dívka se podílí na kyberšikaně, přičemž trpí závažnou závislostí na návykových látkách. Soud jí může uložit *ochranné léčení* (§ 21 ZSM), protože bez řešení závislosti by riziko dalších provinění přetrvávalo.
– Ochranná výchova: Sedmnáctiletý mladík opakovaně páchá majetkovou trestnou činnost v kyberprostoru (např. podvody při online prodeji), a to navzdory předchozím výchovným opatřením. Ukazuje se přitom, že doma nemá odpovídající výchovné zázemí a že ani přes opakovanou snahu orgánů sociálně-právní ochrany dětí není možné s rodiči účinně spolupracovat. V takové situaci soud rozhodne o *ochranné výchově* (§ 22 ZSM), která mladistvého umístí do výchovného zařízení a zajistí mu stabilní prostředí, kde lze dlouhodobě pracovat na jeho nápravě.
– Trestní opatření odnětí svobody: Sedmnáctiletý mladistvý opakovaně vydírá spolužačku prostřednictvím hrozby zveřejnění jejích intimních fotografií. Když se mu začne bránit, spolužačku fyzicky napadne a způsobí jí vážná zranění, kvůli kterým dívka skončí na jednotce intenzivní péče. Rodina se s ním snaží spolupracovat a má o něj obavy, avšak mladík jejich výchovného působení nedbá, projevuje se agresivně a nerespektuje ani předchozí výchovná opatření. Vzhledem k vysoké závažnosti provinění a neúčinnosti

mírnějších prostředků soud uloží *trestní opatření odnětí svobody* (§ 24 odst. 1 písm. c) ZSM), které je nejpřísnějším opatřením a má zároveň chránit společnost a poskytnout mladistvému jasný signál o nepřijatelnosti jeho jednání.

Pro přehlednost je vhodné jednotlivé druhy opatření stručně shrnout. Výchovná opatření představují nejmírnější zásah – využívají se při prvních selháních, kdy stačí mladistvému připomenout hranice a posílit dohled (napomenutí, dohled probačního úředníka). Ochranná opatření se uplatňují tehdy, pokud je třeba řešit hlubší problém v osobnosti mladistvého nebo v jeho prostředí, například závislost či chybějící stabilní výchovné zázemí (ochranné léčení, ochranná výchova). Trestní opatření jsou vyhrazena pro nejzávažnější a často opakovaná provinění; jejich smyslem je nejen výchova, ale i ochrana společnosti (například odnětí svobody, obecně prospěšné práce, zákaz činnosti atd.). Do určité míry o tom, jaké opatření mu bude uloženo, rozhoduje i sám mladistvý – svým jednáním po spáchání provinění a v průběhu trestního řízení může ovlivnit, zda soud či státní zástupce sáhne k mírnějšímu opatření. Pokud například projeví lítost, nahradí škodu a souhlasí s uložením některého opatření, může být již v průběhu řízení aplikováno výchovné opatření (§ 93 odst. 1 ZSM), například dohled probačního úředníka nebo zařazení do vhodného probačního programu.

Tuto problematiku opět můžeme demonstrovat na příkladu z kyberprostoru. Šestnáctiletý chlapec ze svého profilu na sociální síti vydírá své spolužáky tím, že jim hrozí zveřejněním intimních nahrávek pořízených v šatně tělocvičny; současně od nich požaduje peníze. Po odhalení tohoto jednání okamžitě odstraní veškerý materiál, omluví se poškozeným a nabídne odškodnění. Již v průběhu trestního řízení souhlasí se zařazením do probačního programu Terapeuticko-preventivní program pro kyberchování mladistvých, který zdárně dokončí. Díky aktivní snaze o nápravu a spolupráci s orgány činnými v trestním řízení tak má mladík reálnou šanci na příznivější výsledek řízení, než kdyby své jednání popíral a nepodnikl žádné kroky k nápravě.

Řízení ve věcech dětí mladších 15 let má ještě specifičtější povahu, protože tyto děti nejsou trestně odpovědné (§ 5 odst. 1 ZSM) – spadá sem i řízení s mladistvým, u kterého není dána dostatečná rozumová a mravní vyspělost. Jejich jednání se označuje jako čin jinak trestný (§ 2 odst. 2 písm. a) ZSM), ale místo trestů jim lze uložit jen výchovná či ochranná opatření, která mají podpořit jejich nápravu a zdravý vývoj (§ 93 a násl. ZSM). O opatřeních rozhoduje soud pro mládež, a to vždy s přihlédnutím k osobnosti dítěte, jeho rodinnému prostředí a možnostem působení výchovných institucí (§ 94 ZSM). Silnou roli zde hrají orgán sociálně-právní ochrany dětí, zákonní zástupci a soudem ustanovený opatrovník z řad advokátů, kteří s dítětem spolupracují na plnění uložených opatření (§ 95 a § 96 ZSM). Cílem řízení není „potrestat" dítě, ale vytvořit podmínky, aby se jeho chování neopakovalo a aby mělo možnost se správně vyvíjet (§ 1 odst. 2 ZSM). Nejpřísnějšími opatřeními, která lze mladistvému uložit, jsou ochranná výchova (§ 22 ZSM) a trestní opatření odnětí svobody (§ 24 odst. 1 písm. c) ZSM). Zatímco ochranná výchova má především dlouhodobě působit na osobnost mladistvého a jeho výchovné prostředí, trestní opatření odnětí svobody už

představuje skutečné omezení osobní svobody, uložené jen za závažná provinění. Účel obou opatření je tedy odlišný – ochranná výchova má napravovat, trestní opatření má i odstrašovat.

Z uvedeného je zřejmé, že posuzování trestní odpovědnosti dítěte či mladistvého v kyberprostoru není nikdy otázkou prostého „splnění" zákonných podmínek, ale vždy se váže na konkrétní okolnosti, osobnost pachatele a možnosti jeho nápravy. Smyslem právní úpravy je nejen chránit společnost před nebezpečným jednáním, ale také poskytnout mladému člověku šanci na pozitivní změnu a znovuzařazení do běžného života. Tento cíl však nelze dosáhnout bez aktivní role rodiny či jiných blízkých osob, které dítěti poskytují každodenní výchovné vedení. Právě proto se další kapitola bude věnovat postavení zákonného zástupce ve vztahu k trestné činnosti dětí a mladistvých v kyberprostoru – tedy tomu, jaké povinnosti, práva i odpovědnost z jejich role vyplývají.

4.2.3 Přestupková odpovědnost dítěte v kyberprostoru

Jednání dítěte může být i přestupkem. Přestupkem rozumíme méně závažné protiprávní jednání, které není trestným činem, ale zákon na něj pamatuje určitou sankcí (napomenutím, pokutou, zákazem činnosti apod., § 5 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „**PřestZ**"). Také zde platí, že dítě mladší 15 let za přestupek není odpovědné; v takovém případě orgány veřejné správy informují rodiče a spolupracují s orgány sociálně-právní ochrany dětí (§ 18 PřestZ).

Hlavní rozdíl oproti trestným činům spočívá v závažnosti a v orgánech, které o jednání rozhodují. Přestupky jsou řešeny správními orgány a postihují spíše méně nebezpečné projevy chování, zatímco trestné činy projednávají soudy a sankce mohou být podstatně přísnější. Přestupková odpovědnost tak tvoří jakýsi „předstupeň" trestní odpovědnosti – ukazuje dítěti i jeho okolí, že určité jednání je nepřípustné, aniž by ještě muselo dojít k trestnímu řízení. Zároveň se přestupky neliší jen mírnější závažností, ale i konstrukcí odpovědnosti – nejsou soustředěny v jednom zákoně, ale jsou rozptýleny ve více předpisech a ke spáchání často postačí i nedbalost (§ 15 odst. 1 PřestZ). V některých případech se dokonce nezkoumá zavinění vůbec, což umožňuje rychlejší a praktičtější řešení méně závažných situací (§ 15 odst. 1 PřestZ).

V praxi je pro školní prostředí a kyberprostor typické, že určité jednání dítěte sice není tak závažné, aby šlo o trestný čin, ale přesto může naplnit skutkovou podstatu přestupku. Uveďme několik příkladů:

- Přestupek proti občanskému soužití (§ 7 zákona č. 251/2016 Sb.): Patnáctiletý žák opakovaně uráží spolužáka v online skupině, posílá mu výhružné zprávy, ale intenzita nedosahuje trestného činu nebezpečného vyhrožování. Jedná se o přestupek, který by jinak mohl být sankcionován napomenutím či pokutou.

- Přestupek proti majetku (§ 8 zákona č. 251/2016 Sb.): Šestnáctiletý chlapec se bez dovolení přihlásí na herní účet kamaráda a smaže mu virtuální předměty. Hodnota škody je nízká (např. v řádu stokorun), takže nejde o trestný čin, ale přestupek proti majetku.
- Přestupek proti veřejnému pořádku (§ 5 zákona č. 251/2016 Sb.): Šestnáctiletý chlapec zveřejní na sociální síti video, v němž úmyslně sdílí vulgární a urážlivý obsah zaměřený na své spolužáky, včetně obscénních gest a výhružek. Video je veřejně přístupné a vyvolá mezi spolužáky i rodiči značné pohoršení. Nejde o trestný čin (například výtržnictví či nebezpečné vyhrožování), ale o přestupek spočívající právě ve veřejném vzbuzení pohoršení.
- Přestupek na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi (§ 3 odst. 4, § 36 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2017 Sb.): Dívka ve věku 14 let zveřejní na svém profilu videa, kde kouří elektronickou cigaretu a nabízí ji dalším dětem. Sama by ještě nebyla odpovědná, ale jednání by bylo kvalifikováno jako přestupek, pokud by jej spáchala osoba starší 15 let.

Přestupková odpovědnost dětí v kyberprostoru tedy tvoří „mezistupeň" mezi školními či kázeňskými opatřeními a trestní odpovědností. Na rozdíl od trestního práva není účelem stigmatizace dítěte, ale upozornění na škodlivost jeho chování a zapojení rodiny a školy do řešení situace.

4.2.4 Postavení zákonného zástupce dítěte ve vztahu k trestné činnosti v kyberprostoru

Zákonný zástupce dítěte, na kterém byl spáchán trestný čin v kyberprostoru nebo které takový „trestný čin" (tedy čin jinak trestný či provinění) spáchalo, může mít několik odlišných postavení, a to podle okolností, za kterých ke spáchání trestného činu došlo.

Začněme **dítětem coby poškozeným** – pokud zákonný zástupce není pachatelem trestného činu na dítěti, tak za něj v trestním řízení činí úkony, může mu zvolit zmocněnce z řad advokátů nebo podat návrh k soudu na ustanovení takového zmocněnce (§ 45 odst. 1, § 51a odst. 2 trestního řádu). Pokud by však ke spáchání trestného činu vůči dítěti ze strany jiného pachatele než zákonného zástupce došlo z toho důvodu, že se zákonný zástupce o dítě řádně nestaral (a tím vznikly podmínky pro spáchání takového trestného činu), může být takový zákonný zástupce odpovědný za přečin **ohrožování výchovy dítěte** (§ 201 odst. 1 písm. d) TZ). Jednalo by se spíše o výjimečné případy, ale lze to demonstrovat na příkladu, kdy dítě trpí několik měsíců šikanou v online prostředí, je mu opakovaně ubližováno, až se samo začne poškozovat; rodič tyto signály vidí, ale nezakročí.

Další situací je případ, kdy dítě páchá protiprávní činnost, například když prostřednictvím online zpráv vydírá své spolužáky a požaduje po nich peníze. Pokud zákonný zástupce o této situaci ví, nebo sice neví, ale vzhledem k okolnostem by o ní vědět měl, mohl by se opět

dopustit trestného přečinu **ohrožování výchovy dítěte** (§ 201 odst. 1 písm. c) TZ). Trestní řízení by se tak patrně vedlo jak proti zákonnému zástupci pro tento přečin, tak případně i proti dítěti – buď v režimu mladistvého, nebo v režimu dítěte mladšího 15 let.

Poslední situací je případ, kdy zákonný zástupce páchá trestný čin prostřednictvím svého dítěte – například jej nutí, aby prostřednictvím online zpráv své spolužáky vydíralo zveřejněním citlivých fotografií, pokud mu nedají peníze, případně pokud jeho prostřednictvím páchá i sofistikovanější trestnou činnost – například internetové podvody. Zákonný zástupce by za takovou trestnou činnost měl být odpovědný vždy (až na vzácné výjimky – například duševní onemocnění rodiče, pro které je nepříčetný), u dítěte může nastat situace v zásadě dvojí:

- dítě nebude pro nedostatek věku trestně odpovědné (případ dětí mladších 15 let) nebo nebude trestně odpovědné pro nedostatek rozumové a mravní vyspělosti (případ mladistvých), zákonný zástupce jej užil jako tzv. živý nástroj ke spáchání trestného činu a sám měl postavení tzv. **nepřímého pachatele** (§ 22 odst. 2 TZ),
- dítě (tedy alespoň mladistvý) bude trestně odpovědné a daného trestného činu se společně se zákonným zástupcem dopustilo ve formě **spolupachatelství** (§ 23 TZ) (*Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 2020, sp. zn. 8 Tdo 303/2020; Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2021, sp. zn. 8 Tdo 354/2021*), trestní řízení mladistvého a dospělého pachatele by bylo vedeno odděleně.

Je ale třeba zdůraznit, že postavení zákonného zástupce v trestním řízení není jen o jeho možné trestní odpovědnosti. Je to především povinnost chránit dítě, aktivně se účastnit řízení a spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení i s orgány sociálně-právní ochrany dětí. V mnoha případech právě přístup rodiče – jeho včasná reakce, ochota spolupracovat a podpora dítěte – rozhoduje o tom, zda se podaří negativní dopady kyberprostoru zvládnout.

Zákonný zástupce tedy může být v trestním řízení obětí, zástupcem poškozeného, dozorující osobou, ale i pachatelem. Jeho role je proto dvojí – právní i výchovná. Právní proto, že nese určitou míru odpovědnosti, a výchovná proto, že je nejbližší osobou, která může dítě vést k tomu, aby se podobného jednání vyvarovalo v budoucnu.

5 KYBERNETICKÁ AGRESE A KYBERŠIKANA

K **nejtypičtějším formám rizikového chování** v online prostředí patří **agresivní projevy**, jako jsou nadávky, urážky, nálepkování, vyhrožování či vydírání. Tyto projevy se objevují také v herních komunitách nebo při šíření fotografií či videí za účelem dehonestace oběti. Souhrnně je lze označit za projev **kybernetické agrese**, jejíž podoba, intenzita, trvání a motivace se výrazně liší.

V této kapitole rozlišujeme kybernetickou agresi jako širší pojem zahrnující různé formy online útoků (např. nadávky, vyhrožování či zesměšňování) a kyberšikanu jako její specifickou, opakovanou a cílenou podobu.

V poradně E-Bezpečí řešíme především incidenty spojené s verbální agresí – nadávkami, urážením, vyhrožováním, posmíváním apod. **V některých případech** jde o **agresi jednorázovou** (např. **hating**, tj. projev nenávisti v podobě SMS či komentáře na sociální síti), **v jiných případech** jde o pokročilejší **kyberšikanu** (Černá et al., 2013; Hollá, 2013a; Kopecký & Krejčí, 2009; Kopecký & Szotkowski, 2014; Krejčí, 2010; Šmahaj, 2014), která se projevuje opakováním útoků a měřitelným dopadem na oběť.

Motivace pachatelů ke kybernetické agresi je rozdílná – často jde o různé druhy pomsty za skutečné či domnělé příkoří, ale také například o skupinový tlak. Objevují se i situace, kdy agrese vznikla jako žert, který se však původci vymkl kontrole a rozvinul se v bolestivou kyberšikanu. Případy mnohdy vznikají ve školním prostředí, třeba o přestávkách mezi hodinami, případně jsou na školní prostředí napojeny, například pokud dochází ve škole k šikaně a kyberšikana je jejím rozšířením.

Rozvoj digitálních technologií zásadně proměnil charakter šikany – násilí mezi vrstevníky se již neomezuje na fyzický prostor školy, ale může probíhat online kdykoliv a kdekoli. **Kyberšikana** tak představuje **záměrné, opakované a nepřátelské chování** realizované prostřednictvím elektronických komunikačních nástrojů s cílem ublížit jinému jednotlivci. Tento typ agrese se **vyznačuje intenzitou útoků, veřejným charakterem a potenciálem dlouhodobých důsledků pro oběť, zejména při šíření citlivého obsahu, jehož odstranění není vždy možné** (Hasse et al., 2019; Kumar & Goldstein, 2020; Leduc et al., 2022). Vzhledem k rostoucí dostupnosti internetové komunikace a sociálních médií navíc v posledních letech dochází k nárůstu prevalence kyberšikany i souvisejících psychosociálních problémů mezi adolescenty (Öztürk et al., 2025; Pérez-Rodríguez et al., 2024; Santre, 2023).

Studie „2021 Cyberbullying Data“ (Hinduja & Patchin, 2021) analyzovala údaje shromážděné v dubnu 2019 od reprezentativního vzorku 4 972 žáků druhého stupně základních škol a středních škol ve věku 12 až 17 let ve Spojených státech amerických. Z výsledků vyplynulo, že 17,4 % respondentů uvedlo zkušenost s kyberšikanou v roli oběti, zatímco 4,9 % přiznalo,

že se jí sami dopustili. Navazující šetření Cyberbullying Research Center z roku 2024 (Hinduja & Patchin, 2024) zpracovalo data od 5 005 amerických žáků ve věku 13 až 17 let, sesbíraná v květnu a červnu 2023. Podle těchto výsledků uvedlo 26,5 % respondentů, že se stalo obětí kyberšikany v průběhu posledních 30 dnů, což odráží aktuální míru výskytu tohoto fenoménu mezi dospívající populací.

Podobné trendy jsou patrné i v evropském kontextu, jak dokládají nejnovější zjištění WHO/Europe (WHO/Europe & HBSC, 2024). Nárůst kyberšikany v mezinárodním měřítku potvrzují data ze studie HBSC, která sledovala násilí mezi vrstevníky u dospívajících ve 44 zemích. Zatímco výskyt tradiční šikany zůstává od roku 2018 stabilní, kyberšikana vykazuje rostoucí trend, umocněný stále intenzivnější digitalizací sociálních interakcí dospívajících. Přibližně 12 % adolescentů (tedy 1 z 8) uvedlo, že se dopustilo kyberšikany vůči ostatním. Podíl pachatelů vzrostl u chlapců z 11 % na 14 % a u dívek ze 7 % na 9 %. Zároveň 15 % dospívajících (přibližně 1 ze 6) uvedlo, že se stali obětí kyberšikany, přičemž i zde došlo k nárůstu oproti roku 2018 – u chlapců z 12 % na 15 % a u dívek z 13 % na 16 % (WHO/Europe & HBSC, 2024).

Výzkumy současně potvrzují, že prevalence kyberšikany mezi adolescenty není konzistentní – podle systematického přehledu se výskyt kyberšikany z pohledu obětí pohybuje v rozmezí 13,99 % až 57,5 %, zatímco prevalence pachatelů se pohybuje mezi 6,0 % a 46,3 %. Tyto rozdíly jsou ovlivněny řadou individuálních faktorů, jako je věk, gender či předchozí zkušenosti s viktimizací, stejně jako faktory kontextuální – například kvalita rodinných vztahů, školní klima nebo geografické prostředí (C. Zhu et al., 2021). Významný vliv má i zvolená metodika výzkumné studie – v širším pojetí může být za kyberšikanu považováno téměř jakékoli agresivní chování v online prostředí, zatímco užší vymezení ji chápe jako jednání splňující specifická kritéria, například opakovanost, intenzitu nebo závažný dopad na oběť (Hollá, 2013b; Kopecký, 2016; Kopecký & Szotkowski, 2017b).

K dispozici jsou rovněž data týkající se tzv. lifetime prevalence kyberšikany, tedy výskytu tohoto jevu kdykoliv v dosavadním životě respondenta. Například ve Spojených státech amerických se podle opakovaných šetření zvyšuje podíl adolescentů, kteří někdy během života zažili kyberšikanu – zatímco v roce 2007 tuto zkušenost uvádělo přibližně 18 % středoškoláků, v roce 2019 to bylo již kolem 36 % (Hinduja & Patchin, 2019 in López-Vizcaíno et al., 2021). Tento nárůst lze částečně vysvětlit rostoucím využíváním digitálních technologií, mobilních zařízení a sociálních sítí mezi dětmi a mládeží (López-Vizcaíno et al., 2021).

Využívání lifetime prevalence v kontextu adolescentního vývoje je však předmětem kritiky. Tato data vycházejí z různorodých výzkumů s odlišnými metodologickými přístupy, což komplikuje jejich vzájemné srovnání. Jak upozorňuje Kopecký (Kopecký, 2016), lifetime data mohou zkreslovat skutečný výskyt kyberšikany, neboť mezi respondenty není časové období jednotné – u některých může jít o zkušenost starou několik měsíců, u jiných o událost z dětství. Z metodologického hlediska je proto vhodnější zaměřovat se na výskyt kyberšikany v přesně vymezeném časovém rámci, ideálně za posledních několik týdnů či měsíců, což umožňuje přesnější mezigenerační i mezinárodní srovnání.

Případ 1. Šikana a kyberšikana – chlapec, 13 let (2022)

„Dobrý den, obracím se na Vás s prosbou o pomoc při řešení podezření z šikany, ke které dochází ve třídě naší dcery. Jedná se o ZŠ XY, kde je již delší dobu z našeho pohledu šikanován chlapec ze strany ostatních chlapců. Do WhatsApp třídní skupiny chodí zprávy typu: Petr je naše buznička, má miniaturního ptáčka, ó počkejte, on vlastně žádnýho ptáčka nemá, to je ale smůla, ani klučičí klik neudělá, ukončím to takhle, to je ale smůla přátelé (autorem spolužák Adam).

Chlapci chodí výzvy ke rvačkám po škole, ve škole se mu taktéž posmívají. Třídní učitelka se na třídních schůzkách vyjádřila v tom smyslu, že nemohou situaci řešit, protože k šikaně dochází online, tedy mimo školu. A i přes dohodu, že bude o situaci informovat vždy rodiče, vím od maminky Petra, že k žádnému setkání s rodiči druhého chlapce nedošlo a situace se dále neřeší. V okamžiku, kdy se některé děti spolužáka zastaly, začaly i jim chodit urážející zprávy. Ráda bych tedy věděla, jakým způsobem můžeme postupovat, aby k podobnému jednání už nedocházelo a škola se k tomu postavila čelem.“

Komentář: Jde o typický případ propojení školní šikany s kyberšikanou, která probíhá mimo školní prostředí. Kyberšikana zde slouží jako pokračování a zesílení „tradiční“ (verbální, případně i fyzické) šikany, obě formy je proto nutné chápat jako jednu ucelenou situaci. Postup třídní učitelky nebyl vhodný – skutečnost, že část útoků probíhá online mimo vyučování, neznamená, že škola nemá povinnost se jimi zabývat.

Z pohledu soukromého práva jde o zásah do práva na ochranu osobnosti, konkrétně práva na důstojnost, čest a soukromí, v případě, že by pachatel dosáhl věku pro trestní odpovědnost (15 let), mohlo by jít v trestněprávní rovině o několik trestných činů (provinění). Pokud by uvedené zprávy mohly vyvolat strach o život nebo zdraví poškozeného chlapce, připadalo by do úvahy provinění nebezpečného pronásledování (§ 354 odst. 1 písm. c), d), odst. 2 písm. a) TZ). Pokud by šířený údaj byl nepravdivý a zároveň mohl narušit poškozenému chlapci například vztahy ve školním kolektivu, pak by se mohlo jednat o provinění pomluvy (§ 184 odst. 1, odst. 2 TZ).

Případ 2. Kyberšikana zasíláním nevyžádaných zpráv – chlapec, 14 let (2024)

„Dobrý den, jsem učitel na XY gymnáziu a působím zde také jako metodik prevence. Aktuálně řeším tento případ: Žák tercie (8. ročník ZŠ) našeho gymnázia se rozhodl uškodit svému spolužákovi kvůli pocitu, že mu tento spolužák přebral dívku (reálně to nicméně jeho dívka nebyla, ale to je spíše vedlejší). Proto na WhatsApp skupině s názvem „Random nenormální lidé" zveřejnil telefonní číslo svého soka v lásce a instruoval ostatní slovy: ‚Jestli někoho baví spamovat, tak vám dám číslo (XY) a potřebuju, abyste ho spamovali jak moc to jde. Tenhle člověk mi sebral moji gf a já mu to nechci jentak nechat, díky' A také: ‚Ahoj, mám pro vás nabídku. Je jeden člověk, kterej mi vlastně zničil život. No, tím pádem já všem tady dám číslo na něj a prosím spamujte ho jak moc to jde, klidně i hovory, hlavně ho nějak spamujte. Pokud uvidím, že to funguje, tak vám i něco dám (to se ještě domluvíme), číslo na něj je XY' Napadenému žákovi začaly přicházet desítky zpráv a zahltily mu mobil. WhatsApp skupina je uzavřená a má 35 členů, hráčů on-line her. Bohužel zřejmě číslo poškozeného žáka bylo přeposláno z této skupiny někomu, kdo měl poslat i jakýsi soubor k tomu, aby se do mobilu ‚naboural'. Napadený žák prý tento soubor otevřel a má tedy podezření, že je jeho mobil ‚hacknutý'. Tento útok proběhl tento týden, kdy skupina žáků tercie (ve které je napadený i zmíněná slečna) byla na pobytu v Německu, zatímco spolužák útočník byl ve škole v XY. Proto pro mě nebylo možné zjistit více informací – zejména o ‚nabouraném' mobilu. Situaci jsme ale i s vedením školy chtěli řešit. K dokreslení situace ještě dodávám, že zmíněný útočník má lehký Aspergerův syndrom, proto u něj zřejmě dochází k nedostatku empatie. Ze skupiny už svou výzvu odstranil a vyzval členy, aby s útoky nepokračovali. V pondělí budeme jednat s napadeným i jeho otcem. Vypadá to, že řešení směřuje ke koupi nové SIM a případnému vytvoření nového profilu pro mobil. Chtěl jsem se ale zeptat, jestli můžeme situaci nějak řešit více, případně jak. Předem děkuji za pomoc. P.S.: Řešil jsem s vedením i zapojení Policie ČR, ale čekáme na výsledek pondělní schůzky."

Komentář: V tomto případě jde o závažnou formu kyberšikany, kdy útočník úmyslně zveřejnil osobní údaj spolužáka (telefonní číslo) a podněcoval ostatní k jeho masivnímu obtěžování. Jednání se tak vymklo kontrole a zasáhlo oběť i mimo školní prostředí. Důležitá je okamžitá ochrana napadeného žáka – zabezpečení telefonu, změna hesel a kontrola zařízení po otevření podezřelého souboru. Škola by měla chování jasně označit jako kyberšikanu, vše projednat s třídou i rodiči a případně zapojit školního psychologa. Vzhledem k cílenému a organizovanému charakteru je na místě i zvážení konzultace s Policií ČR. Aspergerův syndrom útočníka může vysvětlovat jeho chybějící empatii, ale nesnižuje nutnost přijetí odpovědnosti za škodlivé jednání.

Z pohledu soukromého práva jde o zásah do práva na ochranu osobnosti, konkrétně práva na důstojnost a soukromí; pokud došlo ke škodě na mobilním telefonu „hacknutím"

jeho systému, bude mít poškozený rovněž nárok na náhradu škody. V trestněprávní rovině pak může jít o případné provinění nebezpečného pronásledování (§ 354 odst. 1 písm. c), d), odst. 2 písm. a) TZ), pokud v důsledku takového jednání poškozený chlapec pocítil strach o svůj život či své zdraví. Pokud by obsahem těchto zpráv či hovorů byly i výhružky, které by v poškozeném chlapci vzbudily důvodnou obavu, pak v případě jednorázové výhrůžky usmrcením, těžkým ublížením na zdraví nebo jinou těžkou újmou by se jednalo o provinění nebezpečného vyhrožování (§ 353 odst. 1, odst. 2 písm. b) TZ) a v případě opakovaných výhružek ublížením na zdraví nebo jinou újmou opět provinění nebezpečného pronásledování (§ 354 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) TZ). Trestní odpovědnost by se zde vyvozovala jak vůči organizátorovi, tak vůči jednotlivým účastníkům těchto útoků. S ohledem na neznalost bližších okolností „nabourání mobilního telefonu" jen obecně dodáme, že překonání bezpečnostního opatření takovýmto způsobem může být posouzeno jako provinění (či přečin, dle věku pachatele) neoprávněného přístupu k počítačovému systému a neoprávněný zásah do počítačového systému nebo nosiče informací (§ 230 odst. 1 TZ), samotné opatření takového programu způsobilého narušit bezpečnost počítačového systému pak může být přečinem opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat (§ 231 odst. 1 písm. a) TZ. Závěrem dodáme, že za počítačový systém lze z hlediska trestního práva považovat i zařízení mobilního telefonu (srov. § 136a TZ).

Případ 3. Kyberšikana v prostředí sociálních sítí (2025)

„Dobrý den, obracím se na Vás za školu ZŠ XY, kde se rozjela veřejná instagramová skupina nazvaná ‚drby_zs_XY', kde dochází k ohromným pomluvám nejen učitelů, ale hlavně žáků, posílání pár fotek jedné žákyně 6. třídy a hodně sprosté urážky různými směry. Skupina má 5 správců (nejspíše z 8. a 9. tříd), ale nemůžeme přijít na to, kdo těmito správci je. Z policie nám bylo řečeno, že se to nedá zjistit. Víme ale, že nějaké prostředky na to kriminálka má. Chtěli bychom poprosit o pomoc, jaké máme možnosti, jak jinak to na policii hlásit nebo zda i vy máte nějaké možnosti, abychom získali od Instagramu informace o správcích tohoto účtu. Prý to není 1. účet, který takto existuje a bojíme se, že kdybychom to teď nahlásili a zablokovali, pachatelé by vytvořili další a tento způsob šikany by se šířil dál. Předem děkuji za odpověď. S pozdravem XY"

Komentář: Jedná se o případ kyberšikany prostřednictvím anonymního účtu na sociální síti, kde se kombinují pomluvy, urážky a sdílení fotografií žákyně bez jejího souhlasu. Takové jednání je závažné, protože zasahuje jak do důstojnosti a pověsti žáků i učitelů, tak i do práva na ochranu osobních údajů. Správci účtu se snaží skrýt svou identitu, nicméně škola i rodiče mají možnost účet nahlásit přímo platformě Instagram jako nevhodný obsah porušující zásady komunity. Pokud se jedná o šíření fotografií dítěte, je vhodné podat oficiální oznámení Policii ČR, protože zde může jít o přestupek nebo i trestný čin pomluvy. Důležité je, aby škola jasně označila jednání jako nepřijatelné, podpořila oběť a pracovala preventivně

s třídními kolektivy, aby předešla opakovanému zakládání podobných profilů. Samozřejmě i zde dochází k nerespektování minimálních věkových hranic pro zakládání profilů na sociálních sítích.

Z pohledu soukromého práva půjde o zásah do práva na ochranu osobnosti, zejména práva na čest, důstojnost a soukromí, v případě posílání fotografií, na kterých jsou osoby rozpoznatelné, půjde rovněž o zásah do práva na podobu (občanský zákoník chrání osoby nejen před zachycením podoby na fotografii nebo videu bez souhlasu dané osoby, ale rovněž před jejich rozšiřováním).

Z pohledu trestního práva je možné opět uvažovat o několika trestných činech. Jako první se nabízí provinění pomluvy (§ 184 odst. 1, odst. 2 TZ), v jehož rámci se však vyžaduje šíření nepravdivého údaje, který je způsobilý narušit například vážnost dotčené studentky v rámci kolektivu. Pokud by tyto pomluvy byly cílené přímo na dotčenou studentku, která by v důsledku toho vycítila důvodnou obavu o svůj život, zdraví či život a zdraví osob blízkých, mohlo by se jednat o provinění nebezpečného pronásledování (§ 354 odst. 1 písm. c), d), e), odst. 2 písm. a) TZ). Zpozornět a okamžitě vyhledat pomoc Policie ČR je třeba v případě, že by zprávy v této skupině měly vyvolat v dotčené studentce odhodlání pokusit se o sebevraždu – to bychom hovořili o provinění účasti na sebevraždě (§ 144 odst. 1, odst. 2 a v případě dítěte mladšího 15 let i odst. 3 TZ). Pokud by zprávy ve skupině byly natolik intenzivní, pak by se za podmínek uvedených v kapitole 4.4.1 mohlo jednat i o provinění výtržnictví (§ 358 odst. 1 TZ).

Případ 4. Kyberšikana v podobě hate page – chlapec, 14 let (2025)

„Dobrý den, synovi spolužáci vytvořili opakovaně ‚hatepage' na jeho jméno („o něm"). Nejprve byl profil veřejný, následně upravili nastavení tak, aby byl soukromý – ale synovi umožnili přístup. Obsahem jsou fotografie a videa z fotek, kde je cílem syna zesměšňovat. (Fotografie podle všeho pořídili především ve škole.) Synovi tato situace pochopitelně vadí, škola má snahu situaci řešit. Ale vnímám toto jednání jako šikanu a nejsem si jistá, zda případná třídní důtka je adekvátním postihem s ohledem na to, jak celá situace ovlivňuje synův psychický stav a následně i celkovou atmosféru v rodině. Jde o 2. ročník šestiletého gymnázia. Za jak závažnou lze tuto situaci považovat a jaký je adekvátní postup při řešení? Vím, že se na internetu dějí podstatně horší věci, přesto nechci situaci zlehčovat, nepřijde mi takovéto chování ‚normální' a mám obavy, že pokud útočníkům projdou takovéto věci, budou přitvrzovat. Děkuji za případnou reakci."

Komentář: Tento případ představuje závažnou formu kyberšikany realizované prostřednictvím tzv. „hate page", tedy cíleně vytvořeného profilu sloužícího k zesměšňování konkrétního žáka. Závažnost je zvýšena tím, že byly zneužity fotografie pořízené ve škole, což znamená, že útok zasahuje přímo do školního prostředí a narušuje bezpečnou atmosféru třídy. Nejde tedy o „běžné škádlení", ale o systematické ponižování s dopadem na psychiku dítěte i rodinné prostředí. V takových situacích je nutné, aby škola jednala jednoznačně: nejen udělením

kázeňského opatření, ale i oficiálním označením jednání jako šikany a kyberšikany s následnou spoluprací metodika prevence a vedení školy. Součástí postupu má být odstranění závadného obsahu z internetu, podpora oběti (psychologická pomoc, ujištění, že není viníkem) a práce s celou třídou, aby se zabránilo dalšímu opakování. Pokud by jednání pokračovalo nebo se stupňovalo, je na místě i konzultace s Policií ČR, protože se může jednat o přestupek proti občanskému soužití. Adekvátním řešením tedy není pouze třídní důtka, ale komplexní přístup, který jasně vymezí hranice a ochrání dítě před další viktimizací.

Z pohledu soukromého práva půjde znovu o zásah do práva na ochranu osobnosti, zejména práva na čest, důstojnost a soukromí v případě, že by byly zveřejněny hanlivé výroky; v případě pořizování a rozšiřování fotografií, na kterých je osoba rozpoznatelná, půjde rovněž o zásah do práva na podobu, přičemž občanský zákoník chrání osoby nejen před zachycením podoby na fotografii nebo videu bez souhlasu dané osoby, ale rovněž před jejich rozšiřováním, a to i v případě, že by původně dala osoba souhlas s pořízením fotografie. Občanský zákoník totiž předpokládá, že pokud osoba dá souhlas k pořízení fotografie/videa a může rozumně předpokládat, že bude dále šířeno, může být takto učiněno jen přiměřeně a obvyklým způsobem, tedy zcela jistě ne k dalšímu zesměšňování.

Z hlediska trestního práva by se mohlo jednat o provinění poškození cizích práv (§ 181 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku), neboť autor takového profilu na sociální síti zpočátku uváděl osoby navštěvující takový profil v omyl ohledně totožnosti osoby vystupující na tomto profilu, čímž mohla být způsobena vážná újma na osobnostních právech dotčeného chlapce. Dále by právní kvalifikace byla odvislá od existence případných výhružek a fotografií s intimním obsahem.

Velmi zajímavým fenoménem souvisejícím s problematikou kyberšikany je tzv. **digitální sebepoškozování**, známé také jako **self-harm**, **self-cyberbullying**, **cyber self-harm**, **self--trolling** či **digital Munchausen**, tedy forma digitální agrese zaměřené na vlastní osobu (Patchin et al., 2023; Patchin & Hinduja, 2017, 2024a).

Tento jev byl poprvé identifikován v roce 2010 (Galoustian, 2024) a označuje anonymní online zveřejňování, odesílání nebo jiné sdílení škodlivého obsahu o sobě samém. Podle průzkumu z roku 2016 (Patchin & Hinduja, 2017), který zahrnoval více než 5 000 respondentů ve věku 12–17 let, se tohoto chování dopustilo až 6 % dotázaných – tedy přibližně jeden z dvaceti adolescentů.

Digitální sebepoškozování zpravidla probíhá anonymně – jedinec pod falešnou identitou publikuje či posílá sám sobě urážlivé, zraňující nebo hrozivé zprávy. Motivace k tomuto chování bývají různé: vyjádření vnitřního trápení (např. sebeodmítání, deprese), snaha získat pozornost či reakce na reálnou šikanu. Někteří respondenti uvedli, že tak činili proto, aby zjistili, zda jejich utrpení někdo zaregistruje. (Patchin & Hinduja, 2017)

Téma získalo širší mediální pozornost po sebevraždě 14leté Hannah Smithové v roce 2013. V listopadu 2016 si život vzala 15letá dívka z Texasu, která anonymně zveřejňovala

nenávistné komentáře na svou adresu, včetně výroku, že je „ošklivá“ a „měla by se zabít“ (Patchin & Hinduja, 2017).

Výzkum z roku 2019 (Patchin et al., 2023) realizovaný na národním vzorku 4 972 amerických studentů středních a vysokých škol ukázal, že zapojení do digitálního sebepoškozování bylo spojeno s pětinásobně až sedminásobně vyšší pravděpodobností výskytu sebevražedných myšlenek a devítinásobně až patnáctinásobně vyšší pravděpodobností pokusu o sebevraždu.

Srovnávací studie (Patchin & Hinduja, 2024a) potvrzuje rostoucí prevalenci digitálního sebepoškozování – z 6,3 % v roce 2016 na 11,9 % v roce 2021. Mezi uváděnými motivacemi se objevuje například snaha vyvolat soucit. Autoři označují digitální sebepoškozování za závažnou výzvu v oblasti duševního zdraví adolescentů, která by měla být nahlížena se stejnou závažností jako sebepoškozování fyzické. Zároveň apelují na potřebu zvyšování informovanosti mezi pedagogy, rodiči i odborníky, podporu preventivních opatření a citlivý přístup při řešení kyberšikany – zejména s ohledem na skutečnost, že „agresor a oběť může být jedna a táž osoba“.

Specifickou formou kybernetické agrese, která může mít charakter kyberšikany a objevuje se zejména v prostředí online her, je pak tzv. **griefing (grifování)**. Ten je považován za formu toxického chování a spočívá v úmyslném poškozování, ničení či narušování cizích výtvorů, herního prostředí nebo aktivit ostatních hráčů (L. Achterbosch et al., 2024). Mohli bychom jej tedy označit jako herní formu vandalismu. Někteří autoři popisují, že griefing může zahrnovat prvky šikany v online prostředí (Ballard & Welch, 2015), jiní jej vnímají jako **specifickou formu kyberšikany** (L. Achterbosch, 2015). Přestože bývá někdy interpretován jako „součást hry“ či „žert“, z pohledu oběti představuje opakovaný a zraňující útok, který může vést až k odchodu z herní komunity. Podle výzkumné zprávy *Fenomén Minecraft v českém prostředí* uvedlo zkušenost s griefingem více než 43 % hráčů, což z něj činí vůbec nejčastější rizikový jev spojený s hraním této hry (Kopecký & Szotkowski, 2017a).

Kybernetická agrese se však neomezuje pouze na herní prostředí. Podobně zraňující projevy se objevují také na sociálních sítích a dalších online platformách, kde se často zaměřují na osobní charakteristiky jednotlivce. Jedním z těchto fenoménů je **body shaming**, při kterém oběť čelí negativním komentářům o svém vzhledu. Tyto komentáře nemusí být vždy úmyslně škodlivé, avšak mohou mít závažné dopady na psychiku oběti, zejména pokud jsou součástí dlouhodobějšího procesu dehonestace (Kraag et al., 2021). Tento jev je často zaměňován s **appearance teasing** (opakované komentáře zesměšňující vzhled), **trollingem** (záměrné, často anonymní provokování) a **kyberšikanou** (opakované zraňující jednání online, často s mocenskou nerovnováhou), přičemž body shaming se od nich liší tím, že nemusí být opakovaný a nemusí zahrnovat mocenskou nerovnováhu (Kraag et al., 2021).

Na rozdíl od trollingu, jehož primárním cílem je vyvolat reakci oběti, body shaming nemusí být motivován touhou vyvolat konflikt, ale spíše může jít o nevhodně vyjádřené osobní názory na vzhled (Kraag et al., 2021). V online prostředí je body shaming problémový zejména kvůli trvalé dostupnosti vizuálního obsahu, který může být opakovaně zobrazen

a připomínán oběti (Leduc et al., 2022). Tento jev se tak stává stále přítomným a zvyšuje riziko dlouhodobých psychických následků pro oběť, která může být zasažena negativními komentáři opakovaně. Výzkumy ukazují, že čtvrtina teenagerů zažila body shaming od rodiny či vrstevníků, což naznačuje, že tento typ agrese není omezen pouze na virtuální svět, ale je součástí širšího společenského fenoménu (Cerolini et al., 2024). Přestože může mít body shaming různé podoby, často se pohybuje od dobře míněných rad až po zlomyslné urážky a pro oběť může být velice bolestivý (Schlüter et al., 2023). Tento typ verbálně-emocionálního násilí bývá často pachatelem vnímán jako přijatelný, protože je považován za běžnou součást každodenní komunikace, i když může mít zničující následky pro oběť (Schlüter et al., 2023). Pokud se body shaming opakuje a jeho cílem je oběti ublížit, **může se stát součástí kyberšikany**, kde jsou projevy nenávisti vůči vzhledu cílené na určitou osobu a mají systematický charakter. Stále chybí jednotná definice body shamingu a vymezení jeho vztahu k jiným formám sociální agrese, což ukazuje na nutnost pokračujícího výzkumu v této oblasti (Kraag et al., 2021; Schlüter et al., 2023). Je důležité tento jev rozlišovat od jiných forem verbálních útoků, protože může mít unikátní charakteristiky, které vyžadují specifické přístupy k prevenci a intervenci.

Případ 5. Body shaming – dívka, 15 let (2025)

„Potřebovala bych se poradit o tom jestli se v tomto případě jedná o kyberšikanu a nebo už se to řadí jinam. Jedná se o konverzaci mojí kamarádky a ráda bych ji pomohla. Obrázky konverzace budu dávat do přílohy. Potřebuji jenom poradit ohledně toho, jak bych ji mohla pomoci, nebo ji poradit jak to může řešit, a také jestli se jedná o kyberšikanu.“

Balvanů vidím cítím se na rozdíl o tebe jak princezna kámo balba bude mluvit nic jiného říct neumíš se divím že váha u tebe nikdy nepraská ja tě vážily

Ty kundo jedna prasiva uz jen na odpokedky si beres jidlo co by nakrmilo celou vesnici devko 🤬

Dykona 100kilo mluviii🤣🤣🤣
Bobí já nepapam Kfc ju já aspoň někde chodím a něco děláme rozdíl od tlusté mrdky která nic jiného než zrat neumí radši si neotevírej hubu protože asi o cvičení nemluv ses celkemn pozadu🤣🤣

Doslova za cely den sežereš toho více než ja zacely rok

Obrázek 2. Ukázky zpráv zaslaných do skupiny zesměšňující 15letou dívku
(Zdroj: E-Bezpečí)

Komentář: V tomto případě se jedná o formu kyberšikany, která se projevuje prostřednictvím tzv. body shamingu – tedy ponižování nebo zesměšňování člověka kvůli jeho vzhledu či tělesným proporcím. Ačkoli se může zdát, že jde „jen o slova" v online konverzaci, dopad na psychiku oběti je výrazný. Takové útoky mohou oslabovat sebevědomí, vyvolávat pocity studu a izolace, a v některých případech dokonce přispět k rozvoji poruch příjmu potravy. Závažnost situace zvyšuje opakovanost výpadů, jejich případné šíření v online prostředí a také citlivost tématu, jelikož vzhled a tělo jsou obzvlášť zranitelné oblasti zejména u dospívajících. Oběť potřebuje jednoznačnou podporu a ujištění, že problém nespočívá v jejím vzhledu, ale v nevhodném chování útočníků. Praktickými kroky může být blokace a nahlášení závadného obsahu či uživatelů, informování školy, pokud se jedná o spolužáky, a zajištění psychické podpory, například prostřednictvím školního psychologa. Pokud by se útoky stupňovaly nebo měly zvlášť urážlivý charakter, lze zvážit i konzultaci s policií, protože může jít o přestupek proti občanskému soužití. Trestný čin by to v tomto případě mohl být jen za předpokladu, že se dotčená dívka v důsledku těchto zpráv bude obávat o svůj život, zdraví nebo život a zdraví osob blízkých – pak bychom opět hovořili o provinění nebezpečného pronásledování (§ 354 odst. 1 písm. c), d), odst. 2 písm. a) TZ). Body shaming rozhodně není „nevinné škádlení", ale vážná forma kyberšikany, která může mít dlouhodobé následky, a proto je nezbytné k ní přistupovat s odpovídající vážností a nenechávat oběť na situaci samotnou. V soukromoprávní rovině by se v případě, že by byly tyto zprávy šířeny veřejně nebo ve společném chatu, mohlo jednat o zásah do osobnostního práva na čest a důstojnost, posuzovala by se intenzita a rozsah zásahu do takového práva.

6 INTIMNÍ MATERIÁLY A SEXTING V ONLINE PROSTŘEDÍ

V posledních letech výrazně **narůstá počet případů útoků na děti**, **které zahrnují sexuální obsah**, jako jsou intimní fotografie nebo videa (Patchin & Hinduja, 2022). Tyto útoky lze rozdělit na situace, kdy oběť agresora nezná, např. neznámý „vrstevník" na internetu, který je ve skutečnosti pachatel s jinými úmysly, a situace, kdy oběť agresora zná, např. bývalý partner, spolužák (Szotkowski et al., 2020). Pro útoky využívající sexuální obsah pak používáme různé termíny: sextortion, online blackmailing, revenge porn apod.

Všechny tyto formy jsou součástí širšího jevu známého jako **Non-Consensual Intimate Images (NCII)**, což označuje neautorizované šíření intimních materiálů (Brighi et al., 2023). Vzhledem k závažnosti neautorizovaného sdílení intimních materiálů a jeho negativním dopadům na oběti vznikají **specializované organizace**, které poskytují podporu a pomoc při odstraňování tohoto obsahu. V Kanadě funguje organizace **Cybertip.ca** (Canadian Centre for Child Protection Inc., 2025), která se zaměřuje na hlášení a prevenci online sexuálního zneužívání, včetně neoprávněného sdílení intimních materiálů. Vedle ní působí také **NeedHelpNow.ca** (NeedHelpNow.ca, 2025), iniciativa Kanadského centra pro ochranu dětí, která poskytuje mladistvým praktické kroky k obnovení kontroly nad intimním obsahem sdíleným bez jejich souhlasu a pomáhá s jeho odstraňováním. Ve Velké Británii je k dispozici **Revenge Porn Helpline** (Revenge Porn Helpline, 2025), která pomáhá obětem při řešení případů neautorizovaného šíření jejich intimních fotografií a videí. V Austrálii nabízí podporu **eSafety Commissioner** (Cyber Civil Rights Initiative, 2025), který zajišťuje možnosti nahlášení a odstraňování škodlivého obsahu. Ve Spojených státech amerických se problematikou zabývá **Cyber Civil Rights Initiative (CCRI)** (Cyber Civil Rights Initiative, 2025), jež poskytuje právní a psychologickou pomoc obětem těchto forem zneužití. Tyto organizace hrají klíčovou roli při ochraně obětí a eliminaci škod způsobených neautorizovaným sdílením intimních materiálů.

Jednou z forem digitálního chování, která může vést k neautorizovanému šíření intimních materiálů, je **sexting**. Sexting je forma intimní komunikace, jež zahrnuje sdílení erotického nebo sexuálního obsahu online a v dnešní digitální společnosti se stává stále častějším jevem (Ojeda et al., 2024). Tento pojem lze definovat jako „*elektronické rozesílání, šíření vlastních sexuálně sugestivních či explicitních materiálů, tj. textových zpráv, fotografií či videí, ke kterému dochází prostřednictvím internetu a mobilních telefonů, a dále pak přijímání materiálů této povahy*" (Szotkowski et al., 2020b). V rámci primární prevence rizikového chování je sexting řazen mezi rizikové sexuální chování v online prostředí (Dobešová et al., 2025).

Rostoucí dostupnost digitálních technologií a změny v komunikačních návycích mládeže vedou k nárůstu prevalence sextingu. V posledních letech se jeho **prevalence zvyšuje**, přičemž je pozorován **vzrůstající trend s věkem** a rozvojem technologických možností. Studie ukazují, že sexting je běžnější u mládeže ve věku 16 až 18 let než u mladších skupin ve věku 14 až 15 let (Quesada et al., 2018). Ve španělské studii byla prevalence sextingu u adolescentů ve věku 12 až 18 let 24 %, přičemž 61 % respondentů uvedlo, že se do sextingu zapojilo alespoň jednou (Molla-Esparza et al., 2021). V metaanalýze 39 studií byla průměrná prevalence odesílání sextů 14,8 %, přičemž 27,4 % mladých lidí uvedlo, že sexty přijímají (Madigan et al., 2018). Podle výzkumu v České republice sexting v podobě odesílání textových zpráv intimního charakteru provozuje 25,92 % českých dětí, intimní fotografie odesílá 15,68 % a intimní videa 5,9 %. Sextingové materiály v podobě fotografií přijalo 40,65 % dětí, videa 21,04 % a více než pětina dětí byla svědkem obnažování jiné osoby přes videochat (Szotkowski et al., 2020b).

Počátky sextingu v Česku byly zaznamenány již u dětí **ve věku 7 až 10 let**, což ukazuje, že tento fenomén se objevuje již v raném věku. Až 7 % dotázaných v této věkové skupině odeslalo „sexy" textovou zprávu, 5 % sdílelo provokativní fotografii a 5 % video obdobného charakteru. Přibližně 14 % respondentů uvedlo, že obdrželo erotickou zprávu, a 11 % přijalo intimní fotografii či video. K sextingu byly nejčastěji využívány platformy jako Skype, Instagram, Facebook a WhatsApp. Studie také ukázala, že 18 % dětí navštívilo videochat, přičemž 6 % se setkalo se sexuálním obsahem a 3 % se sama obnažovala (Dobešová et al., 2023). Je třeba dodat, že sexting bývá často odpovědí na zaslaný sext, děje se tedy na oplátku (Renfrow & Rollo, 2014).

Motivací k sextingu bývá projev vzájemné touhy a důvěry v romantických vztazích (Döring, 2014; Gala & Kapadia, 2013), reakce na nudu (Anastassiou, 2017) nebo sociální tlak (Lippman & Campbell, 2014; Ringrose et al., 2012). Realizace sextingu je tedy často spojována s partnerskými vztahy, kdy se osoby znají z reálného světa, ale může se objevit také v běžné komunikaci při navazování vztahů s neznámými osobami, například při navazování vztahů na sociálních sítích (Almeida & Pereira, 2025). V těchto interakcích se objevují závažná rizika, kdy dospělí používají falešné profily a manipulují s dětmi, aby je přiměli k odeslání intimních materiálů, které následně zneužijí. Tato forma komunikace se tak může stát nástrojem manipulace, což vede k nebezpečným následkům, včetně vydírání (Mori et al., 2020; Wachs et al., 2021).

Různé motivace se promítají i do typologií sextingu. Existuje několik přístupů ke klasifikaci tohoto fenoménu, přičemž mnohé z nich zohledňují právě motivaci. Dodaj a Sesar (Dodaj & Sesar, 2020) rozlišují čtyři hlavní kategorie sextingu podle jeho kontextu a záměru: ***relational sexting***, který slouží k budování a udržení intimních vztahů; ***reactive sexting***, spojený s experimentováním, sebeprezentací či zábavou; ***forced sexting***, kdy je jedinec k sextingu přinucen tlakem partnera nebo vrstevníků; a ***violent sexting***, zahrnující prvky zneužití, vydírání či jiných forem násilí. Tato klasifikace vychází z různých teoretických

modelů, jako je teorie kriminality, sociálního učení či evoluční psychologie, a poskytuje komplexnější pohled na sexting jako fenomén s odlišnými příčinami a důsledky (Dodaj & Sesar, 2020). Klasické členění rozlišuje *konsensuální* a *nekonsensuální* sexting. Konsensuální sexting označuje dobrovolnou výměnu intimních zpráv či materiálů v rámci romantických a sexuálních vztahů u dospělých i dospívajících (Döring, 2014). Naproti tomu nekonsensuální sexting zahrnuje případy, kdy je obsah získán nátlakem, vydíráním nebo jinými donucovacími prostředky, případně šířen bez souhlasu dotčené osoby (Powell & Henry, 2017; Reed et al., 2018).

Nekonsensuální sexting může **vést k dalším formám digitálního násilí a eskalaci online rizikového chování**. Výzkum (Schokkenbroek et al., 2023) naznačuje, že jeho šíření často souvisí s předchozí zkušeností s nevyžádaným přijetím sextu, což podporuje mechanismus sociálního učení a normalizaci tohoto chování. Osoby, které obdržely nevyžádaný sext, mají vyšší pravděpodobnost, že jej přepošlou dál, čímž vzniká řetězec nekontrolovatelného šíření intimních materiálů. Šíření sextů bez souhlasu jejich původce přispívá k vnímání tohoto chování jako běžné součásti digitální komunikace, což může dále podporovat jeho normalizaci (Clancy et al., 2019). Vedle této tendence ale existuje i opačný mechanismus – někteří jedinci sexting vnímají jako vysoce rizikový a paradoxně jej sdílejí s cílem varovat ostatní nebo se distancovat od oběti. Tento jev souvisí s teorií duálního rozhodování, která rozlišuje mezi impulzivním sdílením na základě okamžitých podnětů a reflexivním přístupem, kdy jedinci důsledky pečlivěji zvažují (Schokkenbroek et al., 2023). Setkáváme se tak s dvěma **různými mechanismy** jeho **šíření**.

Nekonsensuální sdílení intimního obsahu může mít **závažné důsledky pro oběť**, včetně negativních dopadů na sociální a emocionální zdraví, zvýšeného psychického stresu (Dake et al., 2012), stigmatizace ohrožující pověst a mezilidské vztahy (Salter, 2016) či sekundární viktimizace v důsledku dalšího šíření obsahu. Jako forma sexuálního násilí (Krieger, 2017) je tento jev úzce propojen s fenomény, jako jsou **sextortion**, **revenge porn** či **online blackmailing**, což zdůrazňuje jeho komplexní povahu a potřebu efektivních preventivních opatření.

Případ 6. Sexting, vydírání – dívka, 14 let (2024)

„Na instagramu me vydira jeden kluk, vůbec nevím kdo to je a odkud je (nejspíš z francie). Poznala jsem ho na jedné aplikaci jmenem BeFriend a poslala jsem mu fotku ve spodním prádle. On si udělal screenshot a teď mě s ní vidira, nutí mě posílat videa jak tancuji ve spodním prádle. Slíbil mi, že si nebude dělat žádné fotky atd, ale slib porušil a teď má těch fotek více...postupně je maže a posílá mi videa jak to maže, ale zatím to byly jen 2 a já upřímně vůbec netuším, kolik zech fotek má. Řekla jsem to sestře, mamce a moji nejlepší kamardce."

Komentář: Tento případ je velmi závažný, protože se jedná o online vydírání s prvky sexuálního nátlaku (sextortion). Pachatel využil důvěřivosti dívky, vylákal intimní snímky a nyní ji pod hrozbou jejich zneužití nutí k dalšímu jednání. V takových situacích je klíčové okamžitě přerušit veškerou komunikaci s vyděračem, uchovat důkazy (screenshoty zpráv, profilu, požadavků) a neprodleně se obrátit na Policii ČR. Jde o jednání, které může naplňovat skutkovou podstatu přečinu vydírání (§ 175 odst. 1 TZ) a v případě, že by pořízení snímku či videí dotčené dívky mělo sloužit k sexuálnímu ukájení pachatele, tak by samotnou účast pachatele při online přenosu takového vysílání bylo možné posoudit jako přečin účasti na pornografickém představení (§ 193a TZ); pořizování vlastních záznamů z takového vysílání pak může být posouzeno jako přečin výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií (§ 192 odst. 1 TZ) a konečně nucení dotčené dívky k dalšímu nahrávání intimních videí je postižitelné i jako trestný čin zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 odst. 1 TZ). Takové jednání bude trestné bez ohledu na to, že se pachatel nachází v zahraničí. Z pohledu soukromého práva se nebude jednat o zásah do práva na zachycení a rozšiřování podobizny, protože fotografii pořídila a rozeslala sama oběť. Pokud by ji však další osoba šířila dál, o zásah do práva na podobu již půjde. Stejně tak by mohlo jít o zásah do práva na soukromí.

Zároveň je důležité poskytnout dívce podporu a ujistit ji, že není viníkem, ale obětí manipulace. Rodiče by měli situaci aktivně řešit – nejen oznámením policii, ale také nahlášením účtu platformě, kde vydírání probíhá. Psychologická podpora je nezbytná, protože podobné případy mohou mít dlouhodobý dopad na sebevědomí a psychiku dítěte. Adekvátním postupem je tedy kombinace právních kroků, odborné pomoci a podpory v rodině.

Případ 7. Sexting, vydírání – dívka, 13 let (2024)

„Mam problém, klukovi co se mi líbil (14 let) jsem poslala nahé fotky a teď mě vydírá a říká, že jestli nepošlu více, rozešle ty fotky co ma teď. Napsal mi Nějaké tvoje fotky mám a nemám problém s tím je někomu ukázat. Mam pouze jeden důkaz protože mi psal přes fotky které už si zobrazit nemohu. Prosím o pomoc."

Komentář: Jde o klasický případ sextortionu – vydírání prostřednictvím intimních fotografií. Pachatel využívá strach oběti k nátlaku a požaduje další materiály. Je důležité zdůraznit, že vina není na straně dívky – pachatel se dopouští protiprávního jednání, které může být kvalifikováno podle trestního práva. Okamžitě je potřeba přerušit komunikaci, uchovat dostupné důkazy (screenshot zpráv, údaje o účtu) a neprodleně se obrátit na Policii ČR. I když má oběť jen omezený počet důkazů, policie může prostřednictvím poskytovatelů služeb získat další informace. Doporučuje se také nahlásit účet na platformě, kde komunikace probíhala, a vyhledat psychologickou podporu, protože podobné situace jsou pro děti a dospívající velmi zatěžující. Zásadní je, aby oběť měla podporu rodiny a aby jí bylo opakovaně připomínáno, že není viníkem, ale obětí manipulativního a trestného jednání.

Z pohledu soukromého práva se nebude jednat o zásah do práva na zachycení a rozšiřování podobizny, protože původní fotografii pořídila a zaslala sama oběť. Pokud by ji však další osoba šířila dál, o zásah do práva na podobu již půjde. Stejně tak by mohlo jít s ohledem na explicitní obsah fotografie o zásah do práva na soukromí, čest a důstojnost.

Jelikož uvedený chlapec v době daného jednání nepřekročil 15. rok věku, nemůže se pro absenci trestní odpovědnosti dopustit trestného činu (a tedy ani provinění), v jeho jednání však lze spatřovat čin jinak trestný, za který je možné uložit jeden z druhů opatření podle zákona o soudnictví ve věci mládeže – části týkající se řízení ve věcech dětí mladších patnácti let. Konkrétně je možné uvažovat o činu jinak trestném vydírání (§ 175 odst. 1 TZ), dále o činu jinak trestném výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií (§ 192 odst. 1 TZ) a případně o činu jinak trestném navazování nedovolených kontaktů s dítětem (§ 193b TZ). Pokud by z jeho strany již došlo k šíření fotografií dotčené dívky, pak by se jednalo o přísnější skutkovou podstatu činu jinak trestného výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií (§ 192 odst. 3 al. 1, odst. 4 písm. b) TZ).

Případ 8. Sexting, vyhrožování, vydírání – dívka, 11 let (2023)

„Dobrý den psala jsme si s jedním klukem a říkal ať pošlu fotky řekli sme si že si nebudeme ukládat (já jsem si je neukládala)a tak sme si jich pár poslali no a já jsem pak podle něho něco napsala špatně a začal mi vyhrožovat s mými fotkama že je vydá a ukáže mim rodičům nemám tušení co mám dělat říká ať se chovám podle něj a ta ho poslouchám bojím se mu něco na to říct a vyhrožuje mi že za to moje rodiče půdou do vězení hrozně se o ně a bojím a nemám tušení co mám dělat říká ať si s ním píšu do 2 ráno pak jsme unavená přes den jen bych od vás potřebovala radu jak se můžu zachovat docela se bojiím to řešit s policií a myslím že moji rodiče by byla asi hodně naštvaný děkuji moc a omlouvám se za gramatické chyby přece jenom je mi 11.“

Komentář: V tomto případě jde o závažný projev sextingu spojeného s vydíráním, který už překračuje hranici běžného rizikového chování a může být kvalifikován i jako trestný čin, pokud by pachatel dosáhl věku 15 let. Jedenáctiletá dívka byla přemluvena k zasílání intimních fotografií pod příslibem, že nebudou ukládány, následně se však stala obětí vyhrožování a nátlaku. Útočník používá klasické manipulační strategie – hrozby zveřejněním, zastrašování rodiči i snahu vynutit si poslušnost a dlouhodobou komunikaci. Tento případ dobře ukazuje, jak rychle se „nevinný sexting“ může změnit ve vážné ohrožení, které má na dítě silný psychický dopad a může vést k pocitům strachu, bezmoci či izolace. Z hlediska řešení je nezbytné dítěti jasně sdělit, že není viníkem, ale obětí manipulace a vydírání. Situaci je třeba co nejdříve řešit s důvěryhodným dospělým – rodičem nebo jinou blízkou osobou – a obrátit se na školu i Policii ČR, protože vyhrožování zveřejněním intimních materiálů je v české legislativě postižitelné. Důležitým krokem je také uchování důkazů (screenshoty konverzace, profilu útočníka) a zároveň přerušení komunikace s vyděračem. Adekvátním

postupem není mlčet nebo útočníkovi vyhovovat, protože to jeho nátlak zpravidla posiluje, ale naopak vyhledat odbornou i právní pomoc a dítěti zajistit psychickou podporu. Pokud by pachatel dále šířil fotografie, šlo by z pohledu soukromého práva o zásah do osobnostních práv (zákaz rozšiřování podoby člověka bez jeho souhlasu a zásah do práva na soukromí, čest a důstojnost).

Z hlediska trestního práva je v případě trestní odpovědnosti útočníka možné hovořit o trestném činu vydírání (§ 175 odst. 1 TZ) a samotné uložení obnažených fotografií pak může být postihnuto jako trestný čin výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií (§ 192 odst. 1 TZ). Případné zveřejnění těchto fotografií již by bylo postižitelné přísnější skutkovou podstatou trestného činu výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií (§ 192 odst. 3 al. 1 TZ).

Případ 9. Nahé video na YouTube – dívka, 8 let (2023)

„Dobrý den, obracím se na vás s prosbou o radu. Dcera (8 let) včera na mobil natočila video, kde byla nahá, a umístila to na youtube. Youtube byl spárovaný s manželovým gmailem a dnes mu přišlo upozornění, že obsah účtu obsahuje sexuální zneužívání a využívání dětí a jeho účet je tedy deaktivován – tak jsme na video přišli. Dcera je z toho špatná. Hned jak video nahrála, tak se toho lekla a odinstalovala youtube. Snažím se s ní o tom co nejvíc mluvit, aby se nauzavírala do sebe. Chci se ale teď zeptat na technické věci: – video, které na youtube nahrála, je možné smazat? Účet youtube je asi zablokovaný, nevím, jak bychom se k tomu dostali. – jaká je pravděpodobnost, že se video rozšířilo dál? – manžel potřebuje využívat svůj gmail, jak je možné ho znovu aktivovat? Děkuju za odpovědi.“

Komentář: Ukázka rizikového sexuálního chování dítěte velmi nízkého věku. Dívka 8 let umístila své intimní video na YouTube, aniž by si uvědomila případná rizika – za takové jednání by však sama nemohla být trestně odpovědná. Z ukázky je patrná obvyklá reakce dítěte, které domýšlí problematičnost svého jednání až ve chvíli, kdy je konfrontováno s případnými důsledky. Z ukázky případu je patrná i poměrně pohotová reakce služby YouTube, která se snaží o aktivní a včasnou blokaci nevhodného obsahu na internetu.

Případ 10. Pokus o získání intimních materiálů od dětí v herním prostředí Roblox – chlapec, 9 let (2021)

„Dobrý den, Můžete mě prosím poradit/přesměrovat ohledně zabránění šíření sextingu na platformě Roblox? Konkrétně, syn nám oznámil, že na Roblox oslovuje česky mluvící děti někdo z účtu XY a nabízí odměnu (v Robux – měna této platformy) za nahé fotky a videa dětí. Předem děkuji za jakoukoliv informaci.“

Komentář: Jedná se o případ groomingu v online herním prostředí, kdy neznámá osoba oslovuje děti prostřednictvím platformy Roblox a snaží se je přimět k zaslání intimních

fotografií či videí výměnou za virtuální měnu. Takové jednání je vysoce nebezpečné, protože směřuje k získání citlivých materiálů od nezletilých a může mít povahu trestného činu zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 odst. 1 TZ) nebo alespoň navazování nedovolených kontaktů s dítětem (§ 193b TZ) právě za účelem zneužití k výrobě pornografie. Pakliže by toto jednání mělo pokračovat nabídkou úplaty za pohlavní styk, hovořili bychom o trestném činu svádění k pohlavnímu styku (§ 202 odst. 1 TZ). Rodiče mají možnost situaci bezodkladně nahlásit přímo na platformě Roblox (využitím funkce „Report Abuse"), kde je možné označit uživatele, který porušuje pravidla komunity. Současně je nutné učinit oficiální oznámení Policii ČR, která disponuje prostředky k identifikaci pachatele a může předejít dalším útokům na děti. Doporučuje se uchovat všechny důkazy (snímky obrazovky, jméno účtu, případnou komunikaci). Z pohledu soukromého práva by se v případě dalšího šíření fotografií jednalo o zásah do práva na podobu, práva na soukromí, čest a důstojnost. Důležité je dítě podpořit, ocenit jeho důvěru a to, že o události informovalo, a vést s ním další otevřenou komunikaci o bezpečném chování online. Škola i rodiče by měli děti preventivně vzdělávat o rizicích spojených s nabídkou výhod či odměn výměnou za osobní či intimní materiály.

Případ 11. Nevhodná komunikace s dítětem v Robloxu – dívka, 12 let (2024)

„Kamarádka se přes Roblox seznámila s jedním sedmnáctiletým klukem ze Srbska. Viděla jsem, že si posílají srdíčka a pusinky, volají si, ale rozhodla jsem se to nijak nedramatizovat. Před pár dny se jí ale ten Srb zeptal, co by dělala, kdyby s ním byla v jedné posteli. Ona napsala že neví a on odpověděl, že by s ní celou noc souložil. Hned na to jí začal opakovaně posílat fotky s texty, jak moc s ní chce spát a obrázky jejich dvou Roblox postav, jak spolu souloží ve hře. (přes kterou se mimochodem seznámili) Několikrát jsme jí s pár kamarádkami domlouvaly, at si ho zablokuje a smaže, protože to co jí posílá mi přijde dost nevhodné. Ona nás však vůbec neposlouchá a když jsem se jí zeptala, proč si ho nesmaže, tak mi odpověděla, že to jí posílá se jí líbí. :(Dnes jsme se jí už po několikáté pokusily domluvit, ale ona nám odpověděla Nechte ho bejt, on mě miluje. Poprosila jsem jí jestli by mi ukázala, co jí napsal a začínám se bát, že jí začíná manipulovat, aby mu posílala soukromé fotografie. (Její rodiče vědí že si s ním píše, ale neví o těch fotkách.)."

Komentář: Jedná se o případ groomingového jednání v online prostředí Roblox, kde starší uživatel (17 let) navázal vztah s dvanáctiletou dívkou a začal s ní komunikovat sexuálně explicitním způsobem. Popisované projevy zahrnují manipulativní výroky, sexuálně zaměřené zprávy i vizualizace postav ve hře, které znázorňují pohlavní styk. Takové chování je vysoce rizikové, protože směřuje k normalizaci sexuálních návrhů vůči nezletilému dítěti a může postupně vést k požadavkům na zasílání intimních materiálů. Komunikace naplňuje znaky online groomingu, kdy dospívající či dospělá osoba navazuje důvěrný vztah s dítětem,

postupně posouvá hranice rozhovorů a testuje reakce dítěte. Rizikem je i to, že dívka vnímá takovou komunikaci jako projev lásky, což výrazně zvyšuje její zranitelnost vůči manipulaci. Doporučený postup zahrnuje okamžité informování rodičů dívky o skutečné povaze komunikace a uchování důkazů (snímky obrazovky, jméno účtu). Situaci je nutné nahlásit Policii ČR, protože se může jednat o trestný čin (např. navazování nedovoleného kontaktu s dítětem dle § 193b TZ, případně jiné delikty spojené s dětskou pornografií). Současně je vhodné využít funkci „Report Abuse" na Robloxu a požádat o blokaci účtu. Z preventivního hlediska je klíčové dítě podpořit, posílit jeho schopnost rozpoznat manipulativní chování a vysvětlit rozdíl mezi zdravým partnerským vztahem a rizikovým groomingem. Vrstevnická skupina, která situaci rozpoznala a snaží se kamarádce pomoci, zaslouží podporu a povzbuzení, aby v takových případech vyhledala pomoc dospělých.

7 SEXTORTION A DALŠÍ FORMY VYDÍRÁNÍ

Ke zvláště nebezpečným rizikům, se kterými se setkávají děti v online prostředí, patří **vydírání, v němž jsou využity intimní materiály** (tzv. sextortion či blackmailing, podrobněji dále) (Canadian Centre for Child Protection, 2017; Dearden, 2024; European Union Agency for Law Enforcement Cooperation, 2017; Kopecký, 2014b, 2014a; O'Malley & Holt, 2020b, 2020a, 2020c; Patchin & Hinduja, 2020). Tato forma útoku je spojena jak s různými typy podvodného jednání (ve kterých neznámý pachatel vystupující pod identitou dítěte nejprve vyláká z dítěte intimní materiály a poté jej začne vydírat a požaduje např. peníze), tak i se situacemi, kdy se vydírání dopouští osoba, kterou dítě zná (např. bývalý partner).

Sextortion označuje vydírání oběti hrozbou zveřejnění intimních materiálů s cílem donutit ji k určitému jednání, například k poskytnutí dalších materiálů, sexuálních aktů či finanční částky (Ray & Henry, 2024). Tento jev, označovaný jako **nový sexuální zločin digitálního věku** (Wittes et al., 2016), se vyskytuje v různých kontextech, jako jsou zneužívání intimních partnerů, kyberšikana nebo obchodování s lidmi (Cross, Holt, & Holt, 2023; Henry & Umbach, 2024). Může mít podobu **vztahového sextortionu**, kdy bývalý partner využívá sdílené materiály k manipulaci a udržení kontroly nad obětí, nebo **organizovaného online sextortionu**, kdy pachatelé (často skupiny kyberzločinců) vylákají intimní materiály za účelem vydírání nebo finančního zisku (F. Wang, 2025). V některých případech však může být sextortion propojen i s jinými formami ekonomického nátlaku, například v Číně, kde existuje tzv. **nude loans** sextortion. Pachatelé zde vylákají od finančně zranitelných žen intimní fotografie jako zástavu za nelegální půjčky a v případě nesplácení hrozí jejich zveřejněním nebo dalším zneužitím (Wang, 2025). Pachatelé tak mohou být blízcí partneři, cizí lidé na internetu nebo členové kriminálních skupin (Patchin & Hinduja, 2024b).

Podle Kopeckého (Kopecký, 2017b) lze **proces sextortionu rozdělit do několika fází**, které zahrnují budování důvěry, vylákání intimních materiálů a jejich následné využití k vydírání oběti. Manipulace může obsahovat lichocení, ověřování identity oběti a postupné navyšování explicitnosti sdíleného obsahu. Pachatelé často používají pozitivní zpětnou vazbu k posílení sebevědomí oběti a vytvoření pocitu bezpečí. Tyto **techniky mají podobnosti s kybergroomingem**, jehož cílem je osobní setkání s obětí nebo pokračující online interakce s explicitním obsahem. Zatímco u kybergroomingu je hlavním motivem navázání osobního kontaktu, u sextortion je **primárním cílem kontrola nad obětí prostřednictvím vydírání**. V závažných případech pachatelé využívají pokročilé technologie, jako je zneužití webkamer (webcam trolling) nebo malware umožňující vzdálené ovládání zařízení, aby získali intimní materiály bez vědomí oběti (Kopecký, 2017b).

Prevalence sextortionu mezi mládeží se pohybuje mezi 0,7 % a 5 %, u dospělých dosahuje až 18,7 % (Henry & Umbach, 2024).

V kontextu **prevence a možnosti reakce na tyto situace** je důležité upozornit na **existenci specializovaných národních či mezinárodních center**, která dětem a mladistvým umožňují bezpečně nahlásit podezřelé chování online. V britském prostředí tuto roli zastává CEOP (Child Exploitation and Online Protection Command) (*CEOP Safety Centre – Child Exploitation and Online Protection*, 2025), jednotka Národní kriminální agentury, která provozuje vzdělávací program Thinkuknow a prostřednictvím online rozhraní CEOP Safety Centre umožňuje dětem přímo kontaktovat vyšetřovatele v případech, kdy se cítí ohrožené online. Podobné specializované systémy pro hlášení rizikového chování online existují i v dalších zemích. V Austrálii tuto roli plní program ThinkUKnow Australia, provozovaný Australskou federální policií, který nabízí vzdělávání a podporu dětem, rodičům i školám (*ThinkUKnow – Preventing online child sexual exploitation*, 2025). Ve Spojených státech zajišťuje obdobnou roli National Center for Missing & Exploited Children (*National Center for Missing & Exploited Children*, 2025) prostřednictvím systému CyberTipline (*CyberTipline*, 2025), zatímco v Kanadě funguje platforma Cybertip.ca pod záštitou Canadian Centre for Child Protection (Canadian Centre for Child Protection Inc., 2025). V evropském kontextu koordinuje síť národních horkých linek asociace INHOPE (*INHOPE – Association of Internet Hotline Providers*, 2025), jejíž členové působí ve více než 45 zemích světa. Tyto linky přijímají hlášení o nelegálním online obsahu, včetně případů, které souvisejí se sextortionem, a spolupracují s národními autoritami na jejich vyšetřování a odstraňování škodlivého materiálu.

V českém prostředí plní obdobnou službu online poradna projektu E-Bezpečí Univerzity Palackého v Olomouci, který se specializuje na pomoc obětem online útoků, jako je sextortion, kybergrooming nebo vydírání. Prostřednictvím online formuláře (https://poradna.e-bezpeci.cz/) mohou děti, rodiče i školy nahlásit incident, na který tým odborníků reaguje v součinnosti s policií, psychology, právníky atd. (*Poradna E-Bezpečí – Napiš nám*, 2025). Projekt poskytuje také vzdělávání, poradenství, krizovou intervenci a dlouhodobě se věnuje výzkumu a prevenci rizikového chování dětí na internetu. Pomoc a podporu obětem nabízí rovněž anonymní a bezplatná Linka bezpečí (116 111), zatímco vyšetřování případů sextortionu spadá do působnosti útvarů Policie ČR zabývajících se kyberkriminalitou.

Případ 12. Sextortion, nedovolený kontakt s dítětem, vydírání na Snapchatu – dívka, 11 let (2025)

„Dobrý den, nejdřív jsem nevěděla, jak se k celé situaci postavit. Před hodinou za námi doběhla dcera, že poslala fotku na snapchatu nějakýmu klukovi, který ji poté začal vyhrožovat. Naštěstí dcera zachovala chladnou hlavu a neposílala fotky dál, ty které chtěl, ale došla za námi. Nicméně mi to stále leží v hlavě a přemýšlím, co vše se mohlo stát a kdo za tím profilem vězí. Narazila jsem na stránky ‚v síti', které mě odkázali sem a rozhodla jsem se screeny, které dcera rovnou pořizovala poskytnout. S pozdravem."

tak děkuji aspon za tyhle

ME

Proč??

HONZA

dam je do složky, přidám cizí nudes a klukům to budu ukazovat

ME

Ale ja nechci aby si jim moje fotky ukazoval

HONZA

tak kdyz pro mě něco uděláš tak je smazu

ME

A co??

HONZA

pár fotek co si reknu

ME

A nikam ty moje fotky jako toho těla nebudeš posílat??

HONZA

nebudu
a smazu je

ME

Jako ty které jsem ti poslala před tím

HONZA

ano

ME

Nebudeš je nikam posílat??

ME

Nebudeš je nikam posílat??

HONZA

nebudu
když uděláš pár fotek co řeknu

ME

A kam by si to posílal kdybych ti je neposlala??

HONZA

po celém internetu

ME 22:52

Ne ja ti reknu mamce
Ona zavolá policii
Mam ji to jit rict??

HONZA 22:53

tak mi udělej pár fotek co řeknu a vše smazu dobre

ME 22:53

Ale ja ji to du rict
Prosim nedělej to😭

HONZA 22:53

tak mi uděláš 4 fotky a smazu to jinak ahoj

ME 22:53

A ty to pošleš??

Obrázek 3. Snímky konverzace dívky 11 let s pachatelem, pořízené dívkou a zaslané rodiči do online poradny E-Bezpečí (Zdroj: E-Bezpečí)

Komentář: Jedná se o případ vydírání v online prostředí, konkrétně na platformě Snapchat. Dívka nejprve poslala svou fotografii, načež jí neznámý chlapec začal vyhrožovat zveřejněním a šířením obrázků po internetu, pokud mu nepošle další intimní materiály. Z konverzace je zřejmé, že vyhrožuje nejen dalším šířením, ale také podmiňuje „smazání" původních fotek poskytnutím nových. Tento případ naplňuje znaky trestného činu vydírání (§ 175 odst. 1 TZ) a současně může jít o ohrožování výchovy dítěte (§ 201 TZ) či o další trestné činy spojené s dětskou pornografií (§ 192–193 TZ). Jedná se tedy o velmi závažné jednání, které nelze řešit pouze v rámci platformy. Doporučený postup zahrnuje okamžité uchování všech důkazů (printscreeny, identifikace účtu, komunikace) a jejich předání Policii ČR. Policie má zákonné prostředky, jak si vyžádat informace od provozovatele Snapchatu a pokusit se identifikovat pachatele. Současně doporučujeme nahlásit účet přímo v aplikaci prostřednictvím funkce „Report". V rovině soukromého práva by v případě dalšího sdílení fotografií šlo o zásah do osobnostního práva na podobu, protože rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho

souhlasem, a dále do práva na soukromí, čest a důstojnost. Pozitivní je, že dívka dokázala situaci komunikovat s rodiči a neposlala další fotografie. Je důležité ji podpořit, ocenit její postup a ujistit ji, že není viníkem. Preventivně je vhodné s dítětem a jeho vrstevníky mluvit o rizicích sdílení intimních materiálů online, o možnostech, jak reagovat na nátlak, a o tom, že vždy mohou vyhledat pomoc u dospělých.

Případ 13. Sextortion TikTok, WhatsApp – chlapec, 16 let (2025)

„na sociální síti tik tok mi psala (holka) ze zahraničí a vypadala důvěryhodně ,poté po mne chtela telefonní cislo ze se přesuneme na whatsapp a bohužel sem poslal svou nahou fotku v domění ze to je opravdu ona. Osoba, s kterou jsem si psal je nějaký profesionální vyděrač ve svém oboru, začal po mne vymáhat peníze a bohužel měl pristup k mým sledujicim na dane sociální síti, mezi kterými jsou i mí blízcí ke kterým nechci aby se něco takového dostalo. osoba není nijak dohledatelná z mých možnosti, má nejspíše nejake soukrome cislo s polskou predvolbou. Celou tuto situaci jsem probral s otcem a je take mozne ze tato osoba vydírá více lidi najednou a možná mi nic nehrozi ani když mu ty peníze neposlu, což take nemám v plánu. Osoba je pravděpodobně ze zahraničí a snaží se me vydesit a podobne, v příloze prikladam důkaz kde sice není fotka kterou jsem poslal ale jinak v chatu mi ji neustále posílal s tím ze má moje sledující a podobne.“

Komentář: Jedná se o případ tzv. sextortion, tedy vydírání intimních materiálů a finančního obnosu, který se odehrál prostřednictvím sociálních sítí TikTok a WhatsApp. Pachatel se nejprve vydával za dívku, aby získal nahou fotografii od nezletilého chlapce. Poté využil materiál k vydírání, požadoval peníze a vyhrožoval rozesláním fotografie jeho sledujícím a blízkým. Popis jednání ukazuje na organizovanou trestnou činnost, kdy pachatel pravděpodobně působí ze zahraničí a podobným způsobem manipuluje a vydírá více obětí současně. Situace naplňuje znaky trestného činu vydírání (§ 175 odst. 1 TZ) a zároveň i zneužití dítěte k výrobě dětské pornografie a jinému nakládání s ní (§ 192 odst. 1 TZ), zneužití dítěte k výrobě pornografie ve stádiu pokusu (§ 193 odst. 1 TZ), případně dalších souvisejících skutkových podstat. V rovině soukromého práva by v případě dalšího sdílení fotografií šlo o zásah do osobnostního práva na podobu, protože rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho souhlasem, a dále do práva na soukromí, čest a důstojnost. Pokud by oběť zaslala pachateli požadovanou sumu peněz, takové právní jednání by bylo neplatné. Rizikovost spočívá zejména v psychické zátěži oběti, ve strachu z vyzrazení intimních materiálů a v ekonomickém nátlaku. Pozitivní je, že chlapec se svěřil otci a rozhodl se peníze nezasílat, čímž minimalizoval riziko další eskalace. Doporučený postup: zachovat veškeré důkazy (printscreeny, telefonní číslo, profil na TikToku, komunikaci), neposílat žádné peníze ani další fotografie, nahlásit účet přímo na platformách TikTok a WhatsApp a učinit oficiální oznámení Policii ČR. Policie má prostředky k šetření i zahraničních čísel prostřednictvím mezinárodní spolupráce. Z hlediska prevence je důležité upozorňovat děti i dospívající

na rizika posílání intimních fotografií, i když komunikace působí důvěryhodně, a posilovat jejich schopnost včas vyhodnotit varovné signály (příliš rychlé přesměrování na jinou platformu, tlak na poskytnutí osobních údajů, žádosti o intimní obsah).

Je otázkou, zda se v tomto případě nemohl z hlediska trestního práva dopustit protiprávního jednání i samotný chlapec, neboť ve chvíli, kdy odeslal svou nahou fotografii, byl starší 15 let, a připadalo by do úvahy provinění výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií (§ 192 odst. 1 TZ). V daném případě by však k uplatnění této odpovědnosti s nejvyšší pravděpodobností nedošlo, neboť je otázka, zda chlapec ve svých 16 letech byl natolik rozumově a volně vyspělý (§ 5 odst. 1 ZSM), aby věděl, že rozesíláním své jedné nahé fotografie může ohrozit zájem společnosti v odsuzování dětské pornografie, kdy tuto konkrétní fotografii pořídil za účelem sblížení se s domnělým děvčetem, a následně se z něj stal poškozený daným trestným činem. Jiná situace by nastala, pokud by takových svých fotografií pořídil více a tyto schválně šířil přes různé aplikace či úložiště, případně za ně vybíral odměnu, což však není náš případ.

Případ 14. Sextortion Instagram, Snapchat, WhatsApp – chlapec, 16 let (2025)

„Pred 4 dny jsem si pridal jednu holku na instagram. Tam jsme se nějak seznámili a psali si. Pak mi donutila si stáhnout Snapchat a posílat si tam fotky. Potom po 2-3 dnech mi napsala jestli si nebudeme posílat fotky ale nazí. Tak jsem souhlasil a posílali jsme si je tedy vzájemně. Potom si je vyfotila a vydírala me o tom ze to posle rodičům, kamarádům a mym blízkým. Chtela za to peníze. Tak jsem poslal celkove 5500. Nejdriv chtela 1500 s tim ze to smaže platformy, potom 2000 ze to mam poslat jejim kolegům a potom 5000 abych poslal jejímu šéfovi. Bohužel jsem nemel takové peníze a tak jsem ji napsal ze muzu poslat jenom 2500 a ty další doplatím příště. Dala mi deadline 15 prosince. Penize jsem poslal přes paypal a 2000 a 2500 jsem poslal tak, ze jsem koupil steam gift card a poslal ji kód na ty gift cards. To jsme si potom psali na whatsup. V příloze pošlu screeny fotek z whatsupu. Bohužel ze snapchatu nemám fotky protože jsem ji nahlásil a asi ji smazali účet a s tim i náš chat. Moje nahý fotky porad má u sebe. Dekuji za odpoveď.“

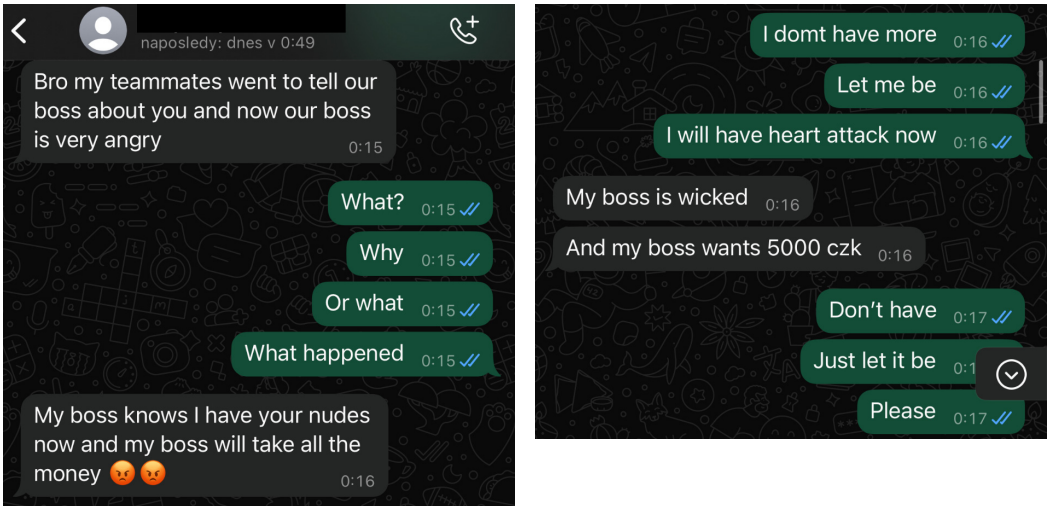

Obrázek 4. Snímek konverzace chlapce 11 let s pachatelem, pořízený chlapcem a zaslaný do online poradny E-Bezpečí (Zdroj: E-Bezpečí)

Komentář: Jedná se o případ tzv. sextortion, tedy vydírání intimních materiálů spojené s požadavkem na finanční částky. Oběť, nezletilý chlapec, byla nejprve kontaktována prostřednictvím Instagramu, poté přesměrována na Snapchat a WhatsApp. Pachatel (vydávající se za dívku) si vyžádal intimní fotografie, které následně použil k nátlaku – vyhrožoval jejich zveřejněním rodičům a blízkým, pokud chlapec nezaplatí požadovanou částku. Finanční požadavky postupně narůstaly a byly zdůvodňovány fiktivními osobami („kolegové", „šéf"), což je typický znak organizovaných sextortion skupin. Jednání naplňuje znaky trestného činu vydírání (§ 175 odst. 1 TZ) a současně i zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 odst. 1 TZ).
V rovině soukromého práva by v případě dalšího sdílení fotografií šlo o zásah do osobnostního práva na podobu, protože rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho souhlasem, a dále do práva na soukromí, čest a důstojnost. Pokud by oběť zaslala pachateli požadovanou sumu peněz, takové právní jednání by bylo neplatné. Vzhledem k tomu, že chlapec již část peněz odeslal (přes PayPal a formou kódů k dárkovým kartám), je pravděpodobné, že pachatel bude požadavky dále stupňovat. Reálné riziko spočívá v pokračujícím psychickém nátlaku, v obavě ze zveřejnění intimních materiálů a v ekonomické zátěži. Doporučený postup zahrnuje okamžité uchování všech důkazů (screenshoty komunikace, transakce, uživatelská jména účtů) a podání oznámení na Policii ČR. Zároveň je nutné přestat posílat další peníze – jejich odeslání nevede ke smazání materiálů, ale k dalšímu vydírání. Účty je vhodné nahlásit přímo platformám (Instagram, Snapchat, WhatsApp), které mohou spolupracovat při blokaci i šetření. Pozitivní je, že chlapec situaci sdílel a vyhledal pomoc, což je zásadní krok k zastavení eskalace. Je důležité ho podpořit, ujistit, že není viníkem, a pracovat s jeho psychickou zátěží. Preventivně je vhodné informovat i širší skupinu mladistvých o riziku sextortion, zejména o varovných signálech – přesměrování komunikace na jinou platformu, rychlý přechod k intimním požadavkům a následný finanční nátlak.

K případné odpovědnosti samotného chlapce za šíření jeho obnažených snímků srovnejte tuto situaci s případem č. 13.

Případ 15. Sextortion seznamka, WhatsApp – chlapec, 15 let (2024)

„Dobrý den, Je mi 15 let a nedávno jsem na jedne seznamovací aplikaci narazil na holku, údajně z Anglie. Chvilku jsem si s ni normálně psal, poslal ji svoji fotku až konverzace dorazila do bodu kdy si se mnou chtěla vyměnit intimní fotky. Říkal jsem si že je to podezřelé a nejspíš to bude podvod a proto jsem poslal fotku penisu, kterou jsem však stáhl z internetu, není moje. Chtěl jsem akorát vědět co udělá. Z holky se nakonec vyklubal nějaký ind který po mě požadoval 100 eur za to že vymaže koláž fotky mě, penisu a mých kontaktních údajů a že ji nepošle všem na mojem instagrau. Vysmlouval jsem že mu nejsem schopný poslat víc jak 10eur a tak jsem udělal, po tom co jsem mu však peníze poslal fotky nesmazal a s vydíráním pokračoval dál. Na pár dní se potom odmlčel a já si oddechl že je všechno v pořádku a zapomněl na mě. Dnes mi však opět napsal a chce po mě další peníze aby fotky nerozeslal..“

Komentář: Jedná se o případ tzv. sextortion, tedy vydírání intimními materiály a současně finančním obnosem. Nezletilý chlapec byl kontaktován na seznamovací aplikaci osobou, která se vydávala za dívku. Po navázání komunikace došlo k výměně intimních fotografií, přičemž oběť zaslala fotografii staženou z internetu, nikoliv vlastní. Následně se ukázalo, že se jedná o podvodníka (údajně z Indie), který začal chlapce vydírat a požadoval peníze s hrozbou, že vytvoří kompromitující koláž a rozešle ji jeho kontaktům na Instagramu. Toto jednání nese znaky trestného činu vydírání (§ 175 odst. 1 TZ) a zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 odst. 1 TZ); v současné době se lze stále častěji setkat s podvodnými organizovanými strukturami, které se snaží z nezletilých vymámit obdobným způsobem finanční prostředky, na což trestní právo reaguje kvalifikovanými skutkovými podstatami (např. zločin vydírání podle § 175 odst. 1, odst. 2 písm. a) TZ). Přestože chlapec neposlal vlastní intimní fotografii, vyděrač vyhrožuje jejím zneužitím a přiměl ho k zaslání finanční částky, což je typický postup pachatelů sextortion. Reálné riziko spočívá v tom, že i po zaslání peněz požadavky nezmizí, ale zpravidla narůstají, což potvrzuje i pokračování komunikace. Doporučený postup zahrnuje uchování všech důkazů (snímky obrazovky, čísla, účty, platební transakce), okamžité ukončení komunikace s pachatelem, neposílání dalších finančních prostředků, nahlášení profilu na platformě a podání oznámení Policii ČR. Policie má možnost prostřednictvím mezinárodní spolupráce situaci prověřit. Pozitivní je, že chlapec vyhodnotil podezřelé chování a neposlal vlastní intimní materiály, zároveň se ale nechal vtáhnout do hry o finance. Je třeba ho podpořit, aby pochopil, že není viníkem, a posílit jeho schopnost rozpoznat manipulativní chování v online prostředí. Z preventivního hlediska je důležité mladistvé učit, že pachatelé sextortion často působí v zahraničí, používají falešné identity a že zaslání peněz nikdy nevede k vyřešení situace.

K případné odpovědnosti samotného chlapce za šíření obnažených snímků srovnejte situaci s případem č. 13, kdy šíření dětské pornografie je i vyobrazení osoby, která se dítětem být jeví (např. vypůjčení erotických snímků na internetu nebo jejich zakomponování do vlastní fotografie).

Případ 16. Sextortion – dívka, 12 let (2024)

„na video hovoru jsme s klukem povídali a on najednou že nevěří že mi je dvanáct ať mu ukážu prsa. Byla jsem nadšená že má o mě někdo zájem a ukázala je on si je vyfotil a teď říká že jestli nepošlu fotku zadku tak tu moji fotku někomu pošle."

Komentář: Jedná se o případ vydírání intimního materiálu v online prostředí (tzv. sextortion). Dívka byla během videohovoru manipulována k tomu, aby odhalila část svého těla, což druhá strana zaznamenala a nyní ji pod hrozbou šíření nutí k zaslání dalších fotografií. Popisované jednání je velmi závažné a naplňuje znaky trestného činu vydírání (§ 175 odst. 1 TZ) a může se jednat také o zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 odst. 1 TZ). Hlavní nebezpečí spočívá v psychickém tlaku a strachu, které mají oběť donutit k dalšímu sdílení citlivých materiálů. Doporučený postup je dívku bezodkladně podpořit a zdůraznit, že není viníkem celé situace. Je nezbytné, aby se obrátila na rodiče nebo jiného důvěryhodného dospělého a společně podali oznámení Policii ČR. Policie má zákonné prostředky, jak prověřit totožnost pachatele a zabránit dalšímu zneužívání. Důležité je také uchovat všechny důkazy (snímky obrazovky, údaje o účtu). Současně doporučujeme nahlásit daný účet přímo platformě, na které k hovoru došlo. V rovině soukromého práva by v případě dalšího sdílení fotografií šlo o zásah do osobnostního práva na podobu, protože rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho souhlasem, a dále do práva na soukromí, čest a důstojnost. Z preventivního hlediska je nutné děti vést k opatrnosti při online komunikaci, posilovat jejich sebevědomí a schopnost odmítnout nevhodné požadavky. Otevřená komunikace s rodiči a podpora důvěry v bezpečné svěřování jsou klíčové k tomu, aby se dítě v podobných situacích necítilo osamocené a mělo odvahu vyhledat pomoc. Samotná dívka je pro nedostatek věku trestně neodpovědná, v tomto případě navíc její jednání nesměřovalo ani k výrobě dětské pornografie (nepočítala se zachycením daného okamžiku). Pokud by se ale jednalo o vícero snímků a šíření různým adresátům, bylo by možné za takové jednání i samotné dívce uložit některé z opatření podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže – část řízení ve věcech dětí mladších patnácti let.

Případ 17. Sextortion na Discordu – dívka, 17 let (2024)

„Dobrý den, na aplikaci jménem Discord mi před myslím týdnem a několika dny napsal člověk, který mi nejdříve psal normálně, poté mě ale slovně donutil poslat své nahé tělo, následně se dožadoval více a později mi napsal a zeptal se mě, jestli chci, aby ty fotky někde skončily, že je má uložené, že to může poslat ostatním, ale že se můžeme domluvit, přičemž mi vyhrožoval a slovně mě vydíral, že každý uvidí moje ... a ... Následně jsem se později dozvěděla, že nejsem jediná komu vyhrožoval, nutil ho a vydíral kvůli nahým fotkám. A podle všeho má v telefonu i fotky možná nezletilých dívek, ale tím si nejsem jistá. Dneska po týdnu a několika dnech jsem si ho blokla(chtěla jsem mít předtím co nejvíc důkazů, proto jsem si ho blokla až dneska), nahlásila jsem to na Discord podporu, ale nemyslím si, že mi na to odpoví a něco s tím udělají. Chtěla bych to řešit dál, ale nevím jak. Rodičům nevím, jestli se mám svěřit (asi bych to radši vyřešila sama) a nevím, jestli mi to přijde takové, že bych to měla dát na policii. Budu ráda za pomoct a případné rady, co dále dělat. Přeji hezký zbytek dne."

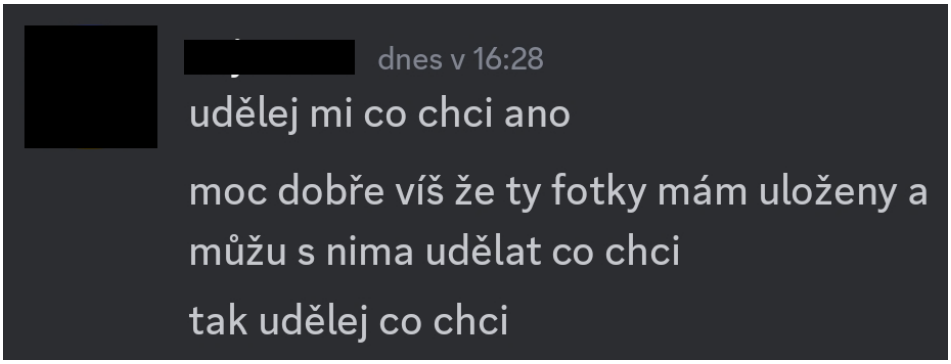

Obrázek 5. Snímek konverzace dívky 17 let s pachatelem, pořízený dívkou a zaslaný do online poradny E-Bezpečí (Zdroj: E-Bezpečí)

Komentář: Jedná se o případ vydírání intimního materiálu (tzv. sextortion) prostřednictvím platformy Discord, kdy byla dívka manipulována k zaslání nahých fotografií a následně pod hrozbou jejich šíření nucena k dalším ústupkům. Takové jednání je závažné, protože zasahuje do důstojnosti a bezpečí dítěte a může mít dlouhodobý dopad na jeho psychiku. Pachatel vyhrožuje zveřejněním fotografií, čímž oběť vystavuje silnému psychickému tlaku. Dívka již účet nahlásila a zablokovala, nicméně je vhodné učinit také oficiální oznámení Policii ČR, protože zde může jít o trestný čin vydírání (§ 175 odst. 1 TZ) a případně i zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 odst. 1 TZ). Policie má prostředky, jak si od provozovatele platformy vyžádat potřebné informace k identifikaci pachatele. Důležité je, aby dívka nebyla na řešení situace sama – měla by se svěřit rodičům nebo jiné důvěryhodné dospělé osobě. Je třeba zdůraznit, že vina není na její straně. Uchování důkazů (screenshoty komunikace,

údaje o účtu) je klíčové pro další postup. Z preventivního hlediska je nezbytné děti a mladistvé opakovaně informovat o rizicích sdílení intimních materiálů, o manipulativních taktikách pachatelů a podporovat otevřenou komunikaci v rodině i ve škole, aby se oběti cítily bezpečně při vyhledání pomoci.

Z pohledu soukromého práva je v tomto případě možné diskutovat rovněž otázku udělení svobodného souhlasu k pořízení fotografie, v případě dalšího sdílení fotografií šlo každopádně o zásah do osobnostního práva na podobu, protože rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho souhlasem, a dále do práva na soukromí, čest a důstojnost.

Případ 18. Sextortion – chlapec, 13 let (2024)

„nějaká holka mi chce po mě peníze aby neukázala mé rodině a přátelům všem dalším peníze už jsem jí poslal 200 kč ale problém je že je z USA má mé intimní fotky je mi 13 prosím nutnou odpověd bojím se rodičů nevím a chce po mě další peníze."

Komentář: Jedná se o případ vydírání intimního materiálu (tzv. sextortion), kdy je třináctiletý chlapec nucen k zasílání peněz pod hrozbou, že budou jeho intimní fotografie rozeslány rodině a přátelům. Oběť již částku 200 Kč zaslala, nicméně vyděrač dále požaduje další finanční prostředky. Takové jednání je závažné, protože zasahuje do důstojnosti dítěte, způsobuje psychickou újmu a může mít vážné následky pro jeho další vývoj. Situace naplňuje znaky trestného činu vydírání (§ 175 odst. 1 TZ) a může se jednat také o výrobu a jiné nakládání s dětskou pornografií (§ 192 odst. 1 TZ) nebo o zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 odst. 1 TZ). To, že pachatel pravděpodobně působí ze zahraničí (USA), neznamená, že není možné věc řešit – Policie ČR má prostředky, jak využít mezinárodní spolupráci. Doporučený postup: chlapec by se měl okamžitě svěřit rodičům, přestat posílat peníze a uchovat všechny důkazy (screenshoty komunikace, údaje o účtu, doklady o platbě). Rodiče by měli neprodleně podat oznámení na Policii ČR. Současně je vhodné účet nahlásit přímo platformě, kde komunikace probíhala. V rovině soukromého práva by v případě dalšího sdílení fotografií šlo o zásah do osobnostního práva na podobu, protože rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho souhlasem, a dále do práva na soukromí, čest a důstojnost. Klíčové je dítě podpořit, ujistit ho, že vina není na jeho straně, a poskytnout mu bezpečné prostředí. Preventivně je nutné děti opakovaně informovat o rizicích sdílení intimních materiálů a o tom, že požadavkům vyděračů se nikdy nesmí podvolit, protože jejich cílem je opakovaně získávat další peníze či obsah.

Případ 19. Sextortion na OmeTV – dívky, 14 let (2024)

„s kamarádkou jsem potkala kluka na ome tv a dali jsme mu ig a pak jsme si zacli z neho delat srandu a s kámoškou jsme mu psali úchylné zprávy prostě sex chat ale nemysleli jsme to vážně jenom sranda a on pak zacal že at posleme fotku a my jsme mu niv neposlali ale říkali jsme že poslem neměli jsme v žádném případě plsn tu fotku poslat no a on pak psal mě ze ty chaty rozešle vsem a ze to uvidí každý z její rodiny a to jsme nechtěli takze ja jsem si založila fake účet na ig a jakože rekla jsem mu ze to he kámoška a že ona posle nudes no on pak zjistil ze to je fake fotka a pak nam dál 15 hodin avx jsme mu poslali fotku jinak zo pošle no nskonec jsme to řekli třídní učitelce a ona tk řekla rodičům ti chcou jit policií a ještě chci říct ze nam oboum je 14 a jemu 15."

Komentář: Jedná se o případ vydírání v online prostředí (tzv. sextortion), který začal na platformě OmeTV. Dvě čtrnáctileté dívky vstoupily do sexuálně laděné komunikace s patnáctiletým chlapcem, aniž by původně měly v úmyslu zasílat intimní materiály. Přestože žádné fotografie neodeslaly, pachatel využil obsah chatů k vyhrožování, že zprávy rozešle jejich rodinám a známým, pokud mu neposkytnou nahé snímky. Dívky se snažily situaci řešit prostřednictvím falešného účtu, nicméně pachatel pokračoval v nátlaku a vyhrožování časovým ultimátem. Takové jednání je závažné, protože i bez zaslání intimních fotografií byly dívky vystaveny silnému psychickému tlaku, nátlaku a vydírání. Situace může naplňovat znaky trestného činu vydírání (§ 175 odst. 1 TZ) a navazování nedovolených kontaktů s dítětem (§ 193b TZ). Dívky se zachovaly správně, když se svěřily třídní učitelce a následně i rodičům. Dalším krokem by mělo být oznámení Policii ČR, která má prostředky k šetření a k zajištění důkazů. Je důležité uchovat celou komunikaci (screenshoty, účty na sociálních sítích) a vše poskytnout je policii. Současně je vhodné nahlásit profil přímo platformám, kde k vydírání docházelo. V rovině soukromého práva by mohlo jít o zásah do osobnostního práva na soukromí, čest a důstojnost, jsou chráněny i soukromé písemnosti osobní povahy. Podpora obětí a jasné označení jednání pachatele jako nepřijatelného jsou klíčové k tomu, aby se podobné situace neopakovaly.

Případ 20. Sexting, sextortion na Snapchatu – dívka, 12 let (2024)

„Dobrý den, mám 12tiletou dceru a tento týden se mi svěřila s tím, že někomu přes Snapchat poslala své nahé fotky a video. Slíbil jí za to jakési body do hry. Ihned si uvědomila chybu, ale bylo pozdě, řekl jí, že to pošle dalším lidem a zveřejní na nějakých stránkách a poslal jí svůj penis. Problém je, že vše zablokovala a ihned smazala. Zkoušeli jsme ho znovu vyhledat, ale bohužel už se nepodařilo ho najít. A já bych se chtěla zeptat, zda chodit na policii i v takovémto případě, kdy nemáme v ruce vůbec nic, bohužel. A dále, zdali byste mi neporadili psychoterapeutku, nejlépe z Prahy, která by si s dcerou ještě promluvila, možná jiným způsobem než já a společně bychom se dobraly tomu, proč se to stalo, přestože jsem s dcerou o těchto věcech několikrát mluvila a věděla, co hrozí. Velice děkuji za odpověď."

Komentář: Jedná se o případ sextingu a následného vydírání (tzv. sextortion) prostřednictvím platformy Snapchat, kdy byla dvanáctiletá dívka přiměna k zaslání intimních fotografií a videa výměnou za herní body. Pachatel následně vyhrožoval zveřejněním materiálů a jejich zasláním dalším lidem a oběť vystavil silnému psychickému tlaku. Přestože dívka pachatele zablokovala a účet již není dostupný, situace je velmi závažná, protože se jedná o nezletilou oběť a citlivý materiál již mohl být zneužit. Jednání může naplňovat skutkovou podstatu trestných činů vydírání (§ 175 odst. 1 TZ) a zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 odst. 1 TZ). Přestože se může zdát, že bez konkrétních důkazů není možné věc řešit, je vhodné podat oficiální oznámení na Policii ČR, která má prostředky, jak prověřit a zajistit dostupné stopy včetně mezinárodní spolupráce s provozovatelem Snapchatu. Z pohledu podpory oběti je velmi důležité, že se dívka svěřila rodičům a nenechala si věc pro sebe. Je žádoucí ji podpořit, ocenit její otevřenost a zajistit jí odbornou pomoc – v tomto případě psychoterapeutickou podporu, která jí může pomoci vyrovnat se s prožitým stresem a posílit její odolnost. Vhodné je vyhledat terapeuta se zkušeností v oblasti dětské a adolescentní psychoterapie, nejlépe se zaměřením na problematiku rizik online prostředí. Z preventivního hlediska je důležité v komunikaci s dětmi nejen opakovaně mluvit o rizicích sdílení intimních materiálů, ale také posilovat jejich schopnost odolat nátlaku a manipulaci, a to i v situacích, kdy jsou lákány odměnami (např. herními body). V rovině soukromého práva by v případě dalšího šíření fotografií šlo o zásah do osobnostního práva na podobu, protože rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho souhlasem, a dále do práva na soukromí, čest a důstojnost.

Případ 21. Sextortion – dívka, 13 let (2023)

„Dobrý den, teďka aktuálně mě vydírá kluk ze zahraničí konkrétně z Turecka a vyhrožuje že fotky pošle na porno stránku (naštěstí tam není nahota) ale vyhrožoval mi i že to pošle tátovi mýmu že si sežene jeho číslo a já mu říkám že ví co mám za fotky takže mu to bude k ničemu a jsem úplně špatná když to fakt dál na tu stránku ale nevím na jakou a nevím co mám dělat je mu teda 16 a dorozumívá se anglicky. Prosím pomozte mi nechci abych měla doma problémy několikrát i volal já se bojím prosím pomozte mi. Já si to prožila naposledy celý dva roky 2020 a 2021 a mám opravdu strach. Hlavně doma nechci problémy jelikož vím jaká je moje máma ta by mě zabila asi ale ne že by mě mlátila nebo tak ale naštvaná by byla pekelně. Doufám že se to vyřeší děkuji.“

Komentář: Jedná se o případ sextortion (vydírání intimními materiály) prostřednictvím online komunikace s osobou ze zahraničí. Pachatel, který se vydává za nezletilého, vyhrožuje třináctileté dívce zveřejněním jejích fotografií na pornografických stránkách či jejich rozesláním rodině. Takové jednání je závažné, protože zasahuje do psychické integrity a bezpečí dítěte a představuje formu nátlaku a manipulace. Z právního hlediska se jedná o jednání, které může naplňovat znaky trestného činu vydírání (§ 175 odst. 1 TZ). Pokud by skutečně došlo k nakládání s intimními materiály nezletilých, jednalo by se také o trestný čin výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií (§ 192 TZ). Dívka správně reagovala tím, že si uvědomuje závažnost situace, nicméně váhá se svěřením rodičům – právě zapojení rodičů a oznámení celé věci Policii ČR je v takovém případě nezbytné. Policie má prostředky, jak získat informace od provozovatelů platforem i v přeshraničních případech. Zároveň je důležité, aby dítě mělo psychickou podporu v rodině či u odborníka a aby bylo jasně zdůrazněno, že není viníkem situace, ale obětí trestného jednání.

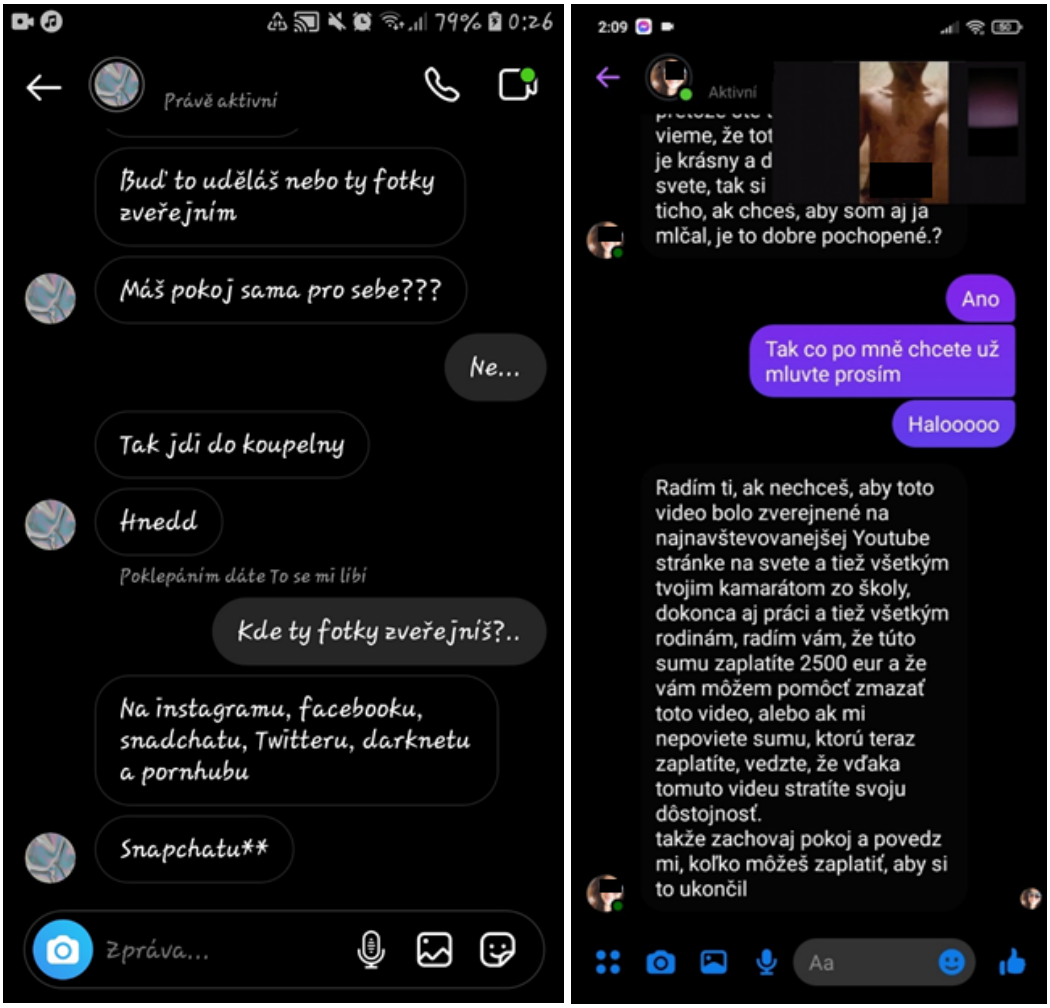

Obrázek 6. Další ukázky konverzace oběti sextortionu s pachatelem (Zdroj: E-Bezpečí)

Komentář: Jedná se o případ tzv. sextortion (sexuálního vydírání) prostřednictvím sociálních sítí, kdy pachatel dívce vyhrožuje zveřejněním jejích citlivých fotografií či videa na různých platformách (Instagram, Facebook, Snapchat, Twitter, pornografické stránky) nebo jejich zasláním rodině a spolužákům. Z přiložené komunikace je patrný typický vzorec nátlaku – útočník dívku nutí k dalším intimním úkonům nebo požaduje finanční obnos výměnou za „smazání" obsahu. Tento postup je formou psychického nátlaku a vydírání. Takové jednání naplňuje znaky trestného činu vydírání (§ 175 TZ), a pokud je obětí nezletilá dívka, může se jednat také o trestné činy ohrožování výchovy dítěte (§ 201 odst. 1 TZ) a případně výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií (§ 192 odst. 1 TZ), pokud by pachatel disponoval intimními materiály nezletilé, a zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 odst. 1 TZ), pokud by pachatel nezletilou k pořízení snímků nutil. Doporučeným postupem je neprodleně uchovat důkazy (screenshoty, profily útočníka, historii komunikace), ukončit kontakt s pachatelem a obrátit se na Policii ČR. Policie má pravomoci vyžádat si potřebné informace

od provozovatelů platforem i v případě, že pachatel působí ze zahraničí. Je rovněž zásadní, aby dívka nebyla na řešení sama – je nutné, aby o situaci věděli rodiče nebo jiná důvěryhodná dospělá osoba. Součástí podpory by mělo být i psychologické poradenství, protože vydírání tohoto druhu může vyvolat silné pocity strachu, studu a bezmoci. V rovině soukromého práva by v případě dalšího šíření fotografií šlo o zásah do osobnostního práva na podobu, protože rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho souhlasem, a dále do práva na soukromí, čest a důstojnost.

7.1 Sextortion scam

Sextortion scam je **specifický druh internetového podvodu**, při němž útočník vyhrožuje zveřejněním kompromitujících materiálů, nejčastěji intimních fotografií, s cílem vymámit od oběti peníze. V praxi se tento typ podvodu vyskytuje **ve dvou hlavních formách** – jako **fiktivní výhrůžky** založené na psychologické manipulaci a jako **vydírání skutečnými materiály** získanými podvodem (Reina, 2025).

Jednou z nejčastějších forem je právě **automatizované vydírání prostřednictvím e-mailu**. Tyto kampaně jsou založené na rozesílání výhrůžných zpráv ve velkém množství (Cyber.gov.au, 2020). V těchto případech **nejde o reálné narušení soukromí oběti, ale o psychologickou manipulaci**, která má za **cíl oběť vystrašit a přimět ji k zaplacení**. Oběť obvykle obdrží hromadně rozeslaný e-mail, v němž se útočník vydává za hackera a tvrdí, že získal přístup k jejímu zařízení. Jako „důkaz" často připojí část hesla, které pochází ze starého úniku dat. Dále tvrdí, že oběť nahrál prostřednictvím webkamery při sledování pornografie a požaduje zaplacení určité částky (obvykle v kryptoměně, např. bitcoinech). Výhrůžky bývají doprovázeny časovým ultimátem. Ve většině případů je však jasné, že žádné video neexistuje a útočník nemá k zařízení žádný přístup (Mansharov & Bukhteyev, 2019; Reina, 2025).

Oběť by měla zachovat klid a dodržet několik základních zásad (Reina, 2025):

- neodpovídat na e-mail ani neotevírat přílohy,
- změnit hesla, pokud se ve zprávě objeví heslo, které oběť v minulosti používala,
- aktivovat dvoufázové ověření (2FA), protože zvyšuje bezpečnost účtů i při úniku hesla,
- nahlásit incident příslušné platformě či úřadu, např. Policie ČR, příp. NÚKIB (*Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost*, 2025),
- zvážit sledování úniků osobních údajů prostřednictvím specializovaných služeb, např. služby typu „monitoring dark webu" mohou upozornit na zneužití identity.

Nejhorší možnou reakcí je podlehnout panice. Sextortion e-maily tohoto typu jsou lživé a útočníci nemají žádný skutečný materiál. Cílem je pouze vyvolat stres a přimět oběť k okamžitému rozhodnutí (Reina, 2025).

Z analýzy (Canadian Centre for Child Protection, 2022a) 478 výpovědí obětí na Redditu (r/Sextortion – diskusní fórum, kde lidé anonymně sdílejí své zkušenosti se sextortion

podvody) vyplývá, že pachatelé se často vydávají za mladé ženy na Instagramu a po navázání kontaktu přecházejí na Snapchat, kde dochází k výměně intimních snímků. Tato forma sextortionu je založena na získání skutečných materiálů, které jsou následně zneužity k nátlaku na oběť. Pachatel jí například zašle snímek jejího seznamu kontaktů ze sociálních sítí a vyhrožuje rozesláním fotografií, pokud mu nebude zaplaceno.

Ve 93 % případů, kdy oběti zaplatily, následovaly další požadavky na peníze. Přibližně 40 % z nich přesto zažilo zveřejnění materiálů. Vyhovění požadavkům tedy nezaručuje zastavení útoku. Ukazuje se, že efektivnější strategií je přerušení veškeré komunikace (Canadian Centre for Child Protection, 2022a), jak už bylo doporučeno i u automatizovaného vydírání prostřednictvím e-mailu.

Většinu obětí tvoří mladí muži – v analyzovaných případech 98 % z těch, kteří uvedli pohlaví (Canadian Centre for Child Protection, 2022a). Podle analýzy Cybertip.ca z července 2022, která zahrnovala 322 nahlášených případů sextortion, tvořily osoby mladší 18 let polovinu všech obětí (Canadian Centre for Child Protection, 2022b). Teenageři jsou obzvláště zranitelní vůči těmto podvodům, protože mohou být citlivější na emoční nátlak a stud. Podvodníci si to uvědomují a záměrně cílí na mladší uživatele prostřednictvím sociálních médií a komunikačních aplikací (Reina, 2025). Zneužívány jsou zejména platformy jako Instagram a Snapchat, jejichž design umožňuje snadný přístup ke kontaktům obětí a přispívá tak k šíření podvodu (Canadian Centre for Child Protection, 2022a, 2022b).

Pozor, oběti často uvádějí, že byly paralyzovány strachem, a v zoufalství se obrátily na firmy nebo jednotlivce, kteří jim za vysoké částky přislíbili pomoc, např. zastavení šíření snímků nebo vypátrání pachatele. Ve skutečnosti však tyto služby často neplní, co slibují, bývají extrémně předražené a v některých případech se svým jednáním blíží samotným vyděračům (Canadian Centre for Child Protection, 2022a).

Případ 22. Sextortion scam – chlapec, 17 let (2024)

„Stal jsem se obětí phishingu. Zacalo to tim ze jsem asi otevřel email ve spamu, na žádný odkaz jsem neklikl a nic jsem nestahoval, pouze jsem ho otevřel. Do PC mi dostal trojského koně a podle jeho slov měl několik týdnů přístup k mé kameře, mikrofonu atd. Prý má záznamy o mě, moje foto a další. Vše zakončil předložením jedním z mých hesel. Zároveň mě vydírá že mým přátelům, rodině a dál, pošle video jak se sebeuspokojuji. Všechno prý smaže pokud mu na anonymní kryptoměnový účet pošlu 500 amerických dolarů.“

Komentář: Jedná se o případ tzv. sextortion scam, tedy podvodného vydírání, kdy útočník tvrdí, že získal přístup k zařízení oběti a pořídil kompromitující materiály prostřednictvím kamery či mikrofonu. V popsané situaci chlapec otevřel podvodný e-mail a následně mu bylo vyhrožováno zveřejněním intimního videa, pokud nezaplatí požadovanou částku v kryptoměně. Typickým znakem tohoto podvodu je, že útočník využívá zastrašování a často

uvádí skutečné nebo staré heslo, které mohl získat z některého z dřívějších úniků dat, aby zvýšil důvěryhodnost hrozby. Takové jednání je klasifikovatelné jako trestný čin vydírání (§ 175 odst. 1TZ), případně také neoprávněný přístup k počítačovému systému a neoprávněný zásah do počítačového systému nebo nosiče informací (§ 230 odst. 1 TZ) v případě úspěchu pachatele. Ve většině případů se však jedná o masově šířený scam, kdy pachatelé skutečný přístup k zařízení oběti nemají a snaží se pouze vyvolat strach a vymoci finanční prostředky, což je však samo o sobě výše uvedeným trestným činem. V rovině soukromého práva by v případě, že se pachatel skutečně dostane k fotografiím/videu bez souhlasu osoby, šlo o zásah do práva na podobu (zachycení a rozšiřování) a dále do práva na soukromí, čest a důstojnost. V případě, že by oběť zaslala pachateli peníze, šlo by o neplatné právní jednání. Doporučený postup zahrnuje: neposílat žádné peníze, zachovat a uložit veškerou komunikaci jako důkaz, provést kontrolu zařízení antivirovým softwarem, změnu všech hesel a zapnutí dvoufaktorového ověřování. Je vhodné situaci konzultovat s policií a zároveň oběť ujistit, že hrozby jsou ve valné většině falešné. Současně je důležité poskytnout chlapci podporu, protože podobné útoky mohou výrazně zasáhnout do jeho pocitu bezpečí, důvěry a psychické pohody.

Případ 23. Sextortion scam – chlapec, 13 let (2023)

„Dobrý den, dneska mi na můj e-mail z mého e-mailu přišla zprava že můj učet je hacklí napsal mi heslo od mého e-mailu a k tomu napsal že už měsíc mě sleduje přes troján virus a jestli mu nepošlu na bitcoin 600$ tak zveřejní moje nahé fotky a že má všechny informace jaké dělám a že má přístup k mikrofonu, klávesnici atd nevim co mám dělat, a jestli to nahlásím někam nebo řeknu kamošum tak bude zle.“

Komentář: Jedná se o případ tzv. sextortion scam, kdy je dítě vydíráno prostřednictvím hromadně rozesílaného e-mailu. Útočník se vydává za hackera, který údajně získal přístup k e-mailu, kameře a mikrofonu oběti, tvrdí, že má kompromitující fotografie či videa, a požaduje finanční obnos v kryptoměně za jejich nezveřejnění. Zprávy bývají často doplněny skutečným či uniklým heslem z dřívějšího úniku dat, aby na oběť působily důvěryhodněji. Takové jednání může naplňovat znaky trestného činu vydírání (§ 175 odst. 1 TZ), nicméně ve většině případů jde o podvodnou kampaň vedenou ze zahraničí, kde útočník reálně nedisponuje žádnými intimními materiály. Doporučuje se neposílat žádné peníze, uložit e-mail jako důkaz, změnit hesla a zapnout dvoufaktorové ověření. Událost je vhodné oznámit Policii ČR a případně i CSIRT.CZ nebo NÚKIB. Důležité je oběti vysvětlit, že se nestala chyba na její straně a že jde o známý typ podvodu, aby se minimalizoval pocit viny a strachu. Podpora rodiny i školy je zásadní, aby dítě mělo jistotu, že v celé situaci nezůstává samo. V rovině soukromého práva by v případě, že se pachatel skutečně dostane k fotografiím/videu bez souhlasu osoby, šlo o zásah do práva na podobu (zachycení a rozšiřování) a dále do práva na soukromí, čest a důstojnost. Pokud by oběť pachateli poslala požadovaný obnos peněz, šlo by o neplatné právní jednání.

Případ 24. Sextortion scam – chlapec, 16 let (2023)

„Dobrý den, dneska jsem si šel prohlížet emaily, a narazil jsem na zprávu s nějakou přílohou, byl jsem strašně zvědavý, tak jsem to rozklikl, a tam stálo že jsem dostal software do počítače, a že pokud nepošlu nějak 1 100$ na Bitcoin účet, tak zveřejní mé přístupy na stránky, osobní účty apod.. Nehodlám mu nějak odpovídat, bojím se toho. Nevím jak mám kontaktovat policii, doma se to bojím říci."

Komentář: Jedná se o případ tzv. sextortion scam, kdy podvodníci zasílají vyděračské e-maily s tvrzením, že do počítače oběti nainstalovali škodlivý software a získali přístup k jejím osobním datům, účtům či intimním materiálům. Útočník požaduje vysokou finanční částku v kryptoměně za to, že údaje nezveřejní. Ve skutečnosti se jedná o hromadně rozesílaný podvod, který má oběť zastrašit a přimět k zaplacení, aniž by pachatel reálně disponoval jakýmikoli kompromitujícími materiály. Takové jednání může naplňovat znaky trestného činu vydírání (§ 175 odst. 1 TZ), i když je zpravidla vedeno ze zahraničí a postih pachatelů je obtížný. V případě, že by skutečně došlo ke zveřejnění údajů a došlo ke škodě, byl by pachatel odpovědný i za způsobení škody. Pokud by oběť pachateli zaslala požadovaný obnos peněz, šlo by samozřejmě o neplatné právní jednání. Doporučený postup je: na e-mail nereagovat, neposílat žádné peníze, uložit zprávu jako důkaz, změnit hesla a zapnout dvoufaktorové ověření. Událost je vhodné oznámit Policii ČR a lze ji také předat k řešení specializovaným pracovištím, např. CSIRT.CZ či NÚKIB. Důležité je poskytnout oběti psychickou podporu a ujistit ji, že nejde o její chybu – jedná se o známý podvodný mechanismus, který útočí na strach a stud. Zapojení rodičů a odborné pomoci může pomoci minimalizovat stres a obnovit pocit bezpečí.

Převeďte 944 USD na mou bitcoinovou peněženku: bc1qhy-7tn3kwx0ytutjdacnt0m20hglhc6e4pureg0

Jakmile obdržím potvrzení o transakci, trvale smažu všechna kompromitující videa, odinstaluji Hermit ze všech vašich zařízení a zmizím z vašeho života. Můžete si být jisti – mým cílem jsou pouze peníze. Jinak bych vám nepsal, ale během vteřiny zničil váš život beze slova.

Budu informován, jakmile otevřete můj e-mail, a od toho okamžiku máte přesně 48 hodin na poslání peněz. Pokud jsou pro vás kryptoměny neznámou oblastí, nebojte se, je to velmi jednoduché. Stačí si vygooglovat „směnárna kryptoměn" a pak už to nebude těžší než nákup zbytečných věcí na Amazonu.

Důrazně vás varuji před následujícím:

Nekontaktujte policii. Mám přístup ke všem vašim zařízením a jakmile zjistím, že jste šli na policii, videa budou zveřejněna.
Nepokoušejte se resetovat nebo zničit svá zařízení.
Jak jsem zmínil výše: Sleduji veškerou vaši aktivitu, takže buď přijmete mé podmínky, nebo budou videa zveřejněna.

Také nezapomeňte, že kryptoměny jsou anonymní, takže mě není možné identifikovat podle uvedené adresy. Hodně štěstí, můj perverzní příteli. Doufám, že je to naposledy, co se slyšíme.

A jedno přátelské doporučení: od této chvíle buďte opatrnější ohledně své online bezpečnosti.

Obrázek 7. Ukázka části textu v českém jazyce zaslaného pachatelem oběti sextortion scamu (Zdroj: E-Bezpečí)

AU [redacted] Dnes 13:56

Komu: [redacted]

There are only 48 hours left for your former life.

Hello dear,
There is no reason to relax at all but you don't need to panic and have to read my message carefully.
It is really important, moreover, it's crucial for you.

Here is the proof I hacked this email.
Your password at the time when I got access to your email: [redacted]

Joking aside, I mean it. you don't know who I am but I am more than familiar with you.
Probably, now the only question that torments your mind is how, am I correct?
Well, your internet behavior was very indiscreet and I'm pretty sure, you know it well. So do I.

you were browsing embarrassing videos, clicking unsafe links and visiting websites that no ordinary man would visit.
I secretly embedded malware into an adult site, and you unknowingly wandered right into it. Just like a blind kitten,
you didn't know the danger that was just near you.

while you were busy with your suspicious Internet activity, your system was breached by Remote Desktop Protocol, granting me unrestricted access to your device.
From that moment, I received the ability to observe everything happening on your screen, and discreetly activate your camera and microphone, and you wouldn't even realize it.
Thank you, I know, I am a smart guy.
Since then and until now I have been monitoring your internet activities.
Honestly, I was pretty upset with the things I saw.

I was daring to delve far beyond into your digital footprint—call it excessive curiosity, if you will.
The result? An extensive stash of sensitive data extracted from your device, every corner of your web activity examined with scientific precision.
To make matters more... intriguing, I've saved these recordings—clips that capture you partaking in, let's say, pretty controversial moments within the privacy of your home.

These videos and snapshots are damningly clear: one side reveals the content you were watching, and the other...
Well, it features you in situations we both know you wouldn't want to be published for public viewing.
Suffice it to say, I have all the pieces of the puzzle—images, recordings, and details of the far too vivid pictures.
Pictures you definitely wouldn't want anyone else to see.

However, with just a single click, I could reveal this to every contact you have—no exceptions, no filters.
Now you are hoping for a rescue, I understand. But let me be clear: don't expect any mercy or second chances from me.
Now, here's the deal: I'm offering you a way out. Two choices, and what happens next depends entirely on your decision.

Option One: Pretend this message doesn't exist. Ignore me, and you'll quickly discover the consequences of that choice.
The video will be shared with your entire network. your colleagues, friends, and family will have front-row seats to a spectacle you'd rather they never saw.
Imagine their reactions. Holy shit, what an embarrassment! well, actions have consequences. Don't play the victim—this is on you.

Option Two: Pay me to keep this matter buried.
Consider it a privacy fee—a small price to ensure your secrets remain where they belong: hidden.
Here's how it works: once I receive the payment, I'll erase everything. No leaks. No traces. your life continues as if nothing ever happened. The payment must be made in cryptocurrency—no exceptions.
I'm aiming for a resolution that works for us both, but let me emphasize: my terms are final and non-negotiable.

1270 USD to my Bitcoin address below (remove any spaces):1Eox kDPXU kk5LtFws adJoWnbh NrUEQ wmBk

Obrázek 8. Ukázka kompletního e-mailu v anglickém jazyce zaslaného pachatelem oběti sextortion scamu (Zdroj: E-Bezpečí)

Online blackmailing je širší pojem zahrnující sextortion i další formy digitálního vydírání (Kopecký, 2017b). Pachatelé využívají phishing, deep fake technologie a sociální inženýrství k manipulaci obětí (Cross, Holt, & O'Malley, 2023). Oběti často incidenty nehlásí kvůli studu a obavám, přičemž pouze přibližně 40 % případů je nahlášeno rodičům nebo jiným orgánům (Patchin & Hinduja, 2024b). Online vydírání prostřednictvím internetových služeb a sociálních sítí představuje závažnou hrozbu pro děti a dospívající.

Výzkum Centra prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci zjistil, že 6–8 % českých dětí se stalo obětí tohoto fenoménu, přičemž pachatelé využívají opakované manipulativní techniky, jako je budování důvěry, získávání intimního obsahu a následné vydírání (Kopecký, 2017). Alarmující je, že žádná z dětských obětí během prvních dvou až tří měsíců vydírání nevyhledala pomoc dospělého, což zvyšuje riziko dlouhodobých psychických následků.

Psychické následky zahrnují deprese, úzkosti či sebevražedné myšlenky (Gámez-Guadix et al., 2022; Walsh & Tener, 2022). Tato data podtrhují nutnost preventivních opatření a včasné intervence.

8 REVENGE PORN A NEZVLÁDNUTÉ ROZCHODY

Rozchod není jen ukončením vztahu, ale také **zásadní změnou v pojetí sebe sama** (Lopez-Cantero, 2017). Výzkumy ukazují, že rozpad romantického vztahu může vést ke zhoršení duševního zdraví, zvýšené psychické tísni a poklesu životní spokojenosti, přičemž nejzávažnější dopady se objevují u osob, které byly rozchodem opuštěny nebo do vztahu silně emočně investovaly (Rhoades et al., 2011). Romantické vztahy tvoří součást identity a hodnotového systému člověka, a jejich rozpad tak může vyvolat silnou krizi – smutek, hněv, ztrátu kontroly či potřebu „znovu získat moc" (Lopez-Cantero, 2017). A právě v této fázi **emoční nestability** může docházet k jednání, které má za cíl poškodit bývalého partnera či partnerku – například zveřejněním intimních materiálů bez jejich souhlasu.

Revenge porn představuje specifickou formu zneužití intimních materiálů v mezilidských vztazích, kdy dochází ke zveřejnění nebo jinému šíření obrazových či audiovizuálních záznamů intimní povahy bez souhlasu zobrazované osoby, obvykle s cílem poškodit její pověst, ponížit ji nebo jí způsobit psychickou újmu (Brighi et al., 2023; Walker & Sleath, 2017). Tento typ jednání je typickým příkladem **digitálního násilí**, jehož kořeny lze hledat v nevyřešených konfliktech a v pocitu ukřivděnosti či potřeby odplaty.

Závažnost tohoto fenoménu spočívá nejen v samotném porušení soukromí, ale i v následných důsledcích – **oběti** často **čelí** ostrakizaci, stigmatu, psychickému traumatu a sekundární viktimizaci ze strany okolí či institucí (Gámez-Guadix et al., 2022; Henry et al., 2019). Systematický přehled literatury ukázal, že na míře obviňování obětí ze strany veřejnosti se významně podílejí psychosociální faktory, jako jsou kulturní normy, morální soudy a genderové stereotypy. Oběti, zejména ženy, bývají často **považovány za spoluodpovědné** za šíření intimních materiálů, což dále prohlubuje jejich psychickou újmu a ztěžuje hledání pomoci (Amudhan et al., 2024).

Dále systematická přehledová studie zaměřená na **faktory spojené s obrazově podmíněným sexuálním násilím (IBSA – Image-Based Sexual Abuse)** ukazuje, že je tento fenomén také ovlivňován mnoha psychologickými, sociálními a vztahovými proměnnými, a to jak na straně obětí, tak pachatelů. IBSA má pro oběti závažné důsledky v podobě traumatu, izolace a stigmatizace. Autoři zároveň poukazují na genderovou nerovnost a přetrvávající společenské postoje, které vedou k normalizaci těchto forem násilí a k přenášení odpovědnosti na oběti (Paradiso et al., 2023).

Výzkum mezi mladými italskými dospělými ukázal, že 3,3 % respondentů se stalo oběťmi neautorizovaného šíření intimních materiálů (Brighi et al., 2023). Podobné výsledky potvrzují i další mezinárodní studie. V USA uvedla přibližně 4 % dospělých, že se stali

oběťmi zveřejnění intimních materiálů bez souhlasu, nebo že jim tímto jednáním bylo vyhrožováno (Lenhart, 2016). Portugalský výzkum zjistil, že 16,4 % žen zažilo tzv. revenge porn (Murça et al., 2024). V širším kontextu obrazově podmíněného sexuálního násilí (IBSA) ukázala studie Umbach a kol. (Umbach et al., 2025), že zkušenost s některou z jeho forem má více než 22 % dospělých napříč deseti zkoumanými zeměmi. Tyto údaje potvrzují, že **revenge porn nepředstavuje okrajový jev, ale závažný a poměrně rozšířený fenomén** s významnými psychologickými a sociálními důsledky.

Případ 25. Sexting, revenge porn – dívka, 13 let (2023)

„Fotografie a video 13leté dívky rozdával mezi svojr přátele její stejně starý bývalý přítel. Na fotce ona je nahá, na videu onanuje. Její přítel ji požádal, aby pořídila tyto fotografie a video a poslala mu. Poté se rozešli a o měsíc později zjistila, že se o těchto fotkách ve škole diskutuje. Přišel neznámý středoškolak, ukázal jí fotku a řekl, že je krásná. Nekdo napsal v telegramu, mluvil o fotografii a nabídl setkání. Telegramová bota jí vyhrožovala, aby už nikdy neposílala své intimní fotky. Pak se tyto fotky dostaly k jejím spolužákům. Jediný, kdo měl tyto fotky, byl její přítel. Jeho přátelé byli první, kdo o něm mluvil. Chceme přijít na to, jak postavit před soud ty, kteří rozdávají její fotky. Jak tento proces zastavit možno policejním vyšetřováním. Jak zodpovědná může být sama dívka za to, že podlehla přesvědčování a předala tyto fotky a videa? Jak ji ochránit před šikanou. Měla by si najmout právníka?“

Komentář: Jedná se o případ sextingu a následného tzv. revenge porna, kdy nezletilá dívka (13 let) pořídila a zaslala intimní fotografie a video svému tehdejšímu příteli, který je po ukončení vztahu dále šířil mezi vrstevníky. Takové jednání je mimořádně závažné, protože zasahuje do důstojnosti, pověsti a intimity dítěte a zároveň může vést k dalším formám kyberšikany a sekundární viktimizace. Šíření intimních materiálů nezletilé osoby naplňuje znaky trestného činu výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií (§ 192 odst. 1 a 3 TZ) a může se jednat i o trestný čin vydírání (§ 175 odst. 1 TZ), pokud by byl materiál využíván k vyhrožování či nátlaku. Důležité je zdůraznit, že vina nikdy neleží na oběti, i když fotografie původně pořídila a poskytla – odpovědnost nese ten, kdo je dále šířil. Vhodným postupem je podat oznámení Policii ČR, která má nástroje k dohledání původce šíření a k zajištění digitálních důkazů. Zároveň by měla být informována škola, kde se fotografie objevily, aby mohla aktivně podpořit oběť a zabránit jejímu dalšímu zesměšňování či šikaně. Součástí řešení by měla být také psychologická podpora dívky, která se může potýkat s pocity studu, viny a ztráty důvěry. Pro rodinu může být přínosné obrátit se na odborníky nebo právní pomoc, aby byla chráněna práva dítěte a zastaveno další šíření materiálů. Z pohledu soukromého práva se zcela jistě jedná o zásah do práva na podobu (rozšiřování) a dále do práva na soukromí, čest a důstojnost, který je intenzivnější rozsáhlým okruhem osob, mezi které se

video a fotografie rozšířily, a vysoce intimním soukromým obsahem. K nemožnosti trestního postihu samotné dívky pro šíření dětské pornografie srovnejte situaci s případem č. 16.

Případ 26. Sexting, revenge porn – dívka, 17 let (2022)

„Dobrý den, skoro čtyři týdny zpátky se mi stala jakási forma kyberšikany. Všimla jsem si, že můj bývalý přítel si dal na Twitter na úvodní fotku mou choulostivou fotku, samozřejmě bez mého svolení. Problém je, že je kvůli práci v Americe, takže to nemohu s ním řešit z očí do očí. Takže jsem ho prosila přes zprávy, ať to smaže. Nechtěl je smazat, měl argumenty, jakože ho tam stejně nikdo nesleduje, že mi tam nic nejde vidět a už vůbec ne do obličeje a že to má jako památku. Po nějaké době, co jsem ho asi stokrát prosila, to smazal, ale nahradil ji další mou choulostivou fotkou. Teď mám 18 let, ale na fotkách mi ještě bylo 17 let. Psychicky mě vydíral, že si ji smaže, až si ho na Twitteru odblokuju. Měla jsem ho zde zablokovaného, protože tam sledoval každý můj krok a bylo mi to dost nepříjemné. Tak jsem si ho odblokovala a fotku dal pryč. Jenže má mnoho dalších takových fotek a videí, co mi mohou ukončit celou mou budoucí kariéru a mám velký strach, že ty další fotky a videa zveřejní. Posílám nějaké snímky obrazovky z naší konverzace (začerněné místa jsou sprostá slova, nevěděla jsem, jestli se to takto úplně hodí posílat), popřípadě kdyby bylo potřeba, mám uloženy i screenshoty, jak měl ty mé fotky na úvodní fotce. Chtěla bych poradit, jak předejít k tomu, aby další tyto fotky/videa zveřejnil někam dál. Děkuji, přeji hezký den“

Komentář: Jedná se o případ sextingu a tzv. revenge porna, kdy bývalý partner zveřejnil na sociální síti Twitter intimní fotografii dívky pořízenou v době, kdy byla nezletilá (17 let), a následně pokračoval ve vyhrožování a psychickém nátlaku s tím, že vlastní další citlivé materiály. Takové jednání je velmi závažné, neboť zasahuje do důstojnosti, soukromí a psychické integrity oběti a zároveň naplňuje znaky trestného činu výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií (§ 192 odst. 1 a 3 TZ), protože k pořízení a zveřejnění došlo v době, kdy byla dívka nezletilá. Dále se může jednat i o trestný čin vydírání (§ 175 odst. 1 TZ). Vhodným krokem je podat trestní oznámení Policii ČR, která má možnost požádat provozovatele platformy o poskytnutí dat, zajistit důkazy a zabránit dalšímu šíření materiálů. Twitter lze současně kontaktovat a nahlásit obsah jako porušující zásady komunity a jako neoprávněné užití intimních materiálů. Dívka by měla uchovat veškeré důkazy (screenshoty komunikace i samotného zveřejnění). Zároveň je důležité poskytnout oběti podporu – nejen právní, ale i psychologickou, protože v situaci zažívá silný stres, obavy z budoucnosti a tlak ze strany bývalého partnera. Rodina a okolí by měly situaci jasně pojmenovat jako nepřijatelné jednání pachatele a podpořit dívku v řešení oficiální cestou. Z pohledu soukromého práva se zcela jistě jedná o zásah do práva na podobu (rozšiřování) a dále do práva na soukromí, čest a důstojnost, který je intenzivnější rozsáhlým okruhem osob, mezi které se fotografie šíří pomocí veřejné sociální sítě, a intimním soukromým obsahem.

9 RIZIKOVÉ ONLINE SKUPINY

V online skupinách se děti a dospívající věnují celé řadě aktivit, které jsou většinou zcela běžné a neškodné, ovšem některé aktivity mohou být potenciálně rizikové nebo přímo nebezpečné. Tyto **skupiny jsou** často **místem, kde se děti (nezřídka již od 6 let) socializují mimo dohled rodičů či učitelů**. **Chování** v těchto skupinách **se liší podle věku, složení skupiny, platformy a vlivu vrstevníků**. Tyto skupiny vznikají obvykle na platformách jako WhatsApp, Discord, Telegram, Instagram DMs (Instagram Direct Messenger), Snapchat nebo i v rámci herních chatů.

Rizikové online skupiny dětských kolektivů jsou digitálním prostředím, kde si děti nebo dospívající sdílejí závadový obsah a navzájem společně komunikují způsobem, který je pro jejich věk nevhodný, potenciálně nebezpečný nebo přímo nelegální. Takto vzniklé online skupiny jsou často skryté před dospělými, fungují jako uzavřené komunity. Kromě běžných témat, jako je škola, zájmy nebo vztahy, se v těchto skupinách stále častěji objevuje **sdílení intimních fotografií a videí**, **diskuse o sexuálních zkušenostech, návody na obcházení rodičovských zámků nebo skrytí nevhodných aplikací a médií**. V prostředí těchto skupin dochází k šíření **nebezpečných výzev**, **návodů na sebepoškozování či extrémní diety**, ale také k **výměně psychicky zatěžujícího obsahu souvisejícího s depresemi, úzkostmi nebo poruchami příjmu potravy**. Některé skupiny se zaměřují na **kyberšikanu – sdílení ponižujících záběrů spolužáků, či dokonce učitelů, urážky nebo záměrné vyčleňování z kolektivu**. V krajních případech může docházet i ke **kontaktu s cizími dospělými, kteří se vydávají za vrstevníky**, nebo k šíření **nelegálního materiálu**, který může být právně posuzován jako **dětská pornografie, násilný obsah, týrání zvířat apod.** Tyto uzavřené online komunity často posilují falešný pocit anonymity a bezpečí, čímž podporují chování, které by dítě mimo digitální prostor samo nevyhledávalo ani neakceptovalo. Právě proto je důležité včasné rozpoznání rizik a systematická prevence v rodinách i ve školním prostředí.

Případ 27. Nevhodná skupina na Instagramu – sebepoškozování – skupina dětí, 12 let (2025)

„Dobrý den, naše dítě se pohybovalo v IG skupině, kde někteří sdíleli fotky, jak si podrezavaji žíly nebo jinak sebeposkozuji. Ovlivnovalo to další děti a vedlo k sebepodkozovani. My už jsme pryč, ale dalších x deti tam stále je. Neznám je. Jak takovou skupinu nahlásit, když už tam my nejsme. Chtěla bych varovat další nic netušící rodiče a ideálně to celé zrušit.“

Komentář: Jedná se o případ šíření závadného obsahu na sociální síti, konkrétně fotografií sebepoškozování a sdílení zkušeností s ubližováním si. Takové skupiny jsou mimořádně nebezpečné, protože mohou u dětí vyvolat či posílit tendence k sebepoškozování a mají

potenciál ovlivnit i širší okruh nezletilých, kteří se do skupiny dostanou. Jedná se tedy nejen o porušení zásad komunity Instagramu, ale i o vážné ohrožení zdraví a bezpečí dětí. Pokud už dítě ve skupině není, je možné skupinu nahlásit i z vnějšího prostředí – stačí mít odkaz na konkrétní profil nebo příspěvek a přes volbu „Nahlásit" označit obsah jako podporu sebepoškozování či sebevraždy. Taková hlášení Instagram vyhodnocuje prioritně. Současně je vhodné podat oznámení Policii ČR, protože může jít o trestný čin účast na sebevraždě (§ 144 odst. 1 TZ), neboť návody na sebepoškozování a podřezávání žil mohou vést k pokusu dítěte o sebevraždu. Policie má prostředky, jak si od provozovatele sítě vyžádat informace potřebné k vyšetřování. Důležité je také varovat okolí – rodiče i pedagogy – aby se o existenci podobných skupin dozvěděli a mohli o riziku mluvit s dětmi. Preventivní práce v kolektivech, otevřená komunikace o duševním zdraví a dostupnost odborné pomoci jsou klíčové k tomu, aby se šíření podobných trendů omezilo.

Případ 28. Nevhodná skupina na WhatsAppu – pornografie, dětská pornografie – skupina dětí, 11–14 let (2025)

„Dobrý den, ráda bych se zeptala, jak správně postupovat při řešení skupinových chatů na Whatsappu. Jsem učitelka informatiky na základní škole a děti za mnou chodí se stížnostmi, že je ostatní přidávají do skupinových chatů a někteří (cizí) tam sdílejí porno (někdy i dětské). Radím jim, aby ze skupiny odešly, zablokovaly ji a nahlásily. Ale často zablokovaná není. Jak se proti tomuto bránit? A jak postupovat v případě dětského porna, není třeba ‚udělat důkazy', tzn. screen obrazovky a nahlásit na PČR (či je to zbytečná ztráta času). Moc děkuji za případnou radu."

Komentář: Jedná se o případ nevhodného obsahu ve skupinových chatech na platformě WhatsApp, kde mezi dětmi ve věku 11–14 let dochází k šíření pornografie, včetně materiálů s prvky dětské pornografie. Takové jednání je vysoce závažné, neboť může naplňovat znaky trestného činu výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií (§ 192 odst. 3 TZ) a případně ohrožování výchovy dítěte (§ 201 odst. 1 písm. a) TZ)). Z pohledu soukromého práva se zcela jistě jedná o zásah do práva na podobu (rozšiřování) a dále do práva na soukromí, čest a důstojnost, který je intenzivnější rostoucím okruhem osob, mezi které se fotografie nebo videa šíří, a vysoce intimním soukromým obsahem. Pokud se skutečně jedná o materiály zachycující nezletilé osoby v sexuálních situacích, je vždy nezbytné věc oznámit Policii ČR – škola ani rodiče by si tyto materiály neměli sami uchovávat či pořizovat printscreeny, protože i jejich držení může být kvalifikováno jako protiprávní. Vhodný postup je: ihned nahlásit daný obsah přímo provozovateli platformy (WhatsApp), zajistit základní důkazní podklady (např. identifikaci skupiny, popis události, jména účastníků), ale nikoliv samotné soubory či snímky obrazovky s dětskou pornografií. Policie má prostředky, jak si od provozovatele vyžádat kompletní záznamy a identifikovat původce obsahu. Současně je nutné pracovat s dětmi v rámci prevence – vysvětlovat jim, proč je šíření pornografických

materiálů nebezpečné a nezákonné, jak se chránit (odchod ze skupiny, blokace, nahlášení) a jak rozpoznat hranici mezi běžnou komunikací a obsahem, který už je protiprávní. Škola by měla rodiče informovat o rizicích a doporučit jim nastavení rodičovské kontroly a otevřenou komunikaci s dětmi.

Případ 29. Nevhodná skupina na WhatsAppu – konzumace alkoholu, konzumace marihuany, kratomu – skupina dětí, 13–15 let (2024)

„Dobrý den, dcera je na společné whatsapové skupině, kde jsou všechny děti z její třídy (jde o spojenou 8. a 9. třídu, jsou tam děti 13 – 15 let). Řekla mi a ukázala mi videa, kde jeden chlapec ze třídy (14 let) natáčí, jak pije alkohol, chlubí se sáčky trávy a kratomu a také kouří vapo – o něm ve videu říká, že ho vezme do školy). Situace je komplikovaná v tom, že na stejné škole pracuji jako učitelka a výchovný poradce. Nevím, jak si s touto situací poradit. Je nutné tuto situaci řešit ve škole, když tyto návykové látky nezneužíval přímo ve škole? Můžeme považovat whatsapovou skupinu, kde jsou všechny děti ze třídy jako určitou ‚online půdu školy'? Mám informovat rodiče? Já sama jako rodič opravdu nejsem ráda, že je tomuto má dcera a její spolužáci vystaveni. Můžete mi, prosím, poradit, jaký postup je v téhle situaci nejvhodnější? Děkuji."

Komentář: Jedná se o případ nevhodného obsahu sdíleného prostřednictvím skupinového chatu na WhatsAppu, kde nezletilý chlapec (14 let) zveřejňuje videa dokumentující konzumaci alkoholu, držené sáčky marihuany a kratomu, stejně jako užívání elektronické cigarety. Takové jednání je závažné, protože představuje nejen rizikové chování samotného žáka, ale také negativní vzor pro jeho spolužáky, kteří jsou tímto obsahem vystavováni normalizaci užívání návykových látek. Ačkoli se jednání odehrává mimo školní prostředí, přítomnost všech žáků třídy ve skupině zakládá souvislost se školou a dává škole oprávnění i povinnost situaci řešit výchovnými prostředky (např. svolání výchovné komise, informování rodičů žáka, doporučení odborné pomoci). Škola by měla zároveň informovat rodiče ostatních dětí, že se jejich potomci mohou prostřednictvím skupiny setkávat s nevhodným a potenciálně protiprávním obsahem. Pokud by se ukázalo, že žák skutečně disponuje omamnými nebo psychotropními látkami (např. marihuanou či kratomem), je vhodné situaci konzultovat s Policií ČR nebo orgánem sociálně-právní ochrany dětí, protože může jít o porušení zákona o návykových látkách. Vzhledem k tomu, že danému žákovi nebylo 15 let, není trestně odpovědný. Jeho jednání by však mohlo být posouzeno jako čin jinak trestný ve smyslu zákona o soudnictví ve věcech mládeže (část upravující řízení ve věcech dětí mladších patnácti let), přičemž přichází v úvahu uložení opatření podle tohoto zákona. Důležité je i preventivní působení na celou třídu – otevřená diskuse o rizicích užívání alkoholu, nikotinu, marihuany a kratomu, práce se skupinovou dynamikou a posílení odolnosti dětí vůči tlaku vrstevníků. Vhodné je využít i preventivní programy realizované ve spolupráci s odborníky na závislosti.

Případ 30. Nevhodná skupina na WhatsAppu – dětská pornografie, propagace nacismu – chlapec, 9 let (2024)

„Dobrý den, potřeboval bych poradit ohledně problému mého syna (9 let). Při kontrole mobilu jsem zjistil, že je ve Whatsapp skupině, kde se kromě kromě ‚normální' pornografie zasílá i dětská pornografie – někdo tam poslal krátké video a synovi kamarádi ze třídy tam ve skupině dále sdílejí fotky z tohoto videa + nějakou další fotku. Řešil jsem to se školou, kde mi bylo doporučeno skupinu smazat a až kdyby ho někdo znovu do stejné/podobné skupinky přidal, tak poté to nahlásit na policii. Na můj dotaz, co by se všechno dělo po nahlášení, bohužel nedokázali říci, že s tím zkušenosti nemají a poradili mě obrátit se na Vás, že máte zkušenosti s reálnými případy. Nyní se ve mě bijí 2 názory – podle rady školy skupinu smazat a kontrolovat, jestli někdo syna zase nepřidá (jednodušší přístup) anebo to řešit s policií, aby třeba mohla zasáhnout původního pachatele. Ale u policie se obávám o jejich postup a dopad na syna ve stylu aby se z něj poté ve třídě nestal ‚vyvrhel', který žaluje a který by pak třeba díky tomu čelil nějaké šikaně, či něčemu podobnému. Můžete mi prosím poradit, jak to v takových případech chodí? Děkuji. P.S. Natočil jsem si video komunikace ve skupině jako důkaz, ale má to 236 MB, takže posílám jen pár printscreenu z anonymizovanými údaji u synových kamarádů."

Komentář: Jedná se o velmi závažný případ sdílení pornografie a dětské pornografie v rámci skupinového chatu na WhatsAppu, kterého se účastní i žáci mladšího školního věku. Kromě samotného šíření nezákonného obsahu se zde objevují i prvky ideologicky závadného obsahu (propagace nacismu), což činí situaci ještě nebezpečnější. Šíření dětské pornografie je v České republice trestným činem dle § 192 trestního zákoníku (šíření pornografie) a zejména dle § 193 trestního zákoníku (zneužití dítěte k výrobě pornografie, držení dětské pornografie). Na samotnou propagaci nacismu pak dopadá odpovědnost za trestný čin založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka (§ 403 odst. 1 TZ). Vzhledem k věku dětí ve společné skupině lze uvažovat i o spáchání trestného činu ohrožování výchovy dítěte (§ 201 odst. 1 písm. a) TZ). Rodiče dítěte mají povinnost zachovat důkazy (printscreeny, videozáznam skupiny) a neprodleně věc oznámit Policii ČR. Policie je v těchto případech povinna konat, zajistit digitální stopy a pokusit se vystopovat původního pachatele, který obsah do skupiny vložil. Samotné děti (spolužáci) je třeba vnímat především jako oběti nevhodného vystavení a je nutné s nimi dále pracovat pedagogicky a preventivně. Obava rodiče, aby dítě nebylo spolužáky stigmatizováno, je pochopitelná. Proto je vhodné postup koordinovat se školou a případně požádat Policii ČR o diskrétní řešení případu. V rámci školy je důležité vysvětlit třídnímu kolektivu (v obecné rovině, bez konkrétního ukazování na jednotlivce), proč je sdílení pornografie – a zejména dětské pornografie – nebezpečné a trestné. Škola by měla přijmout jasné stanovisko, že jde o nepřijatelné jednání, a poskytnout dětem i rodičům informace o tom, jak se v podobných situacích zachovat. Zároveň je nutné posílit dohled nad online komunikací žáků a doporučit rodičům nastavení rodičovských kontrol

a otevřenou komunikaci s dětmi. Z pohledu soukromého práva by se mohlo jednat o zásah do práva na podobu (pokud by se např. jednalo o šíření fotografií nebo videa osoby, která k tomu nedala souhlas) a dále do práva na soukromí, čest a důstojnost, který je intenzivnější rozsáhlým okruhem osob, mezi které se video a fotografie rozšířily, a vysoce intimním soukromým obsahem.

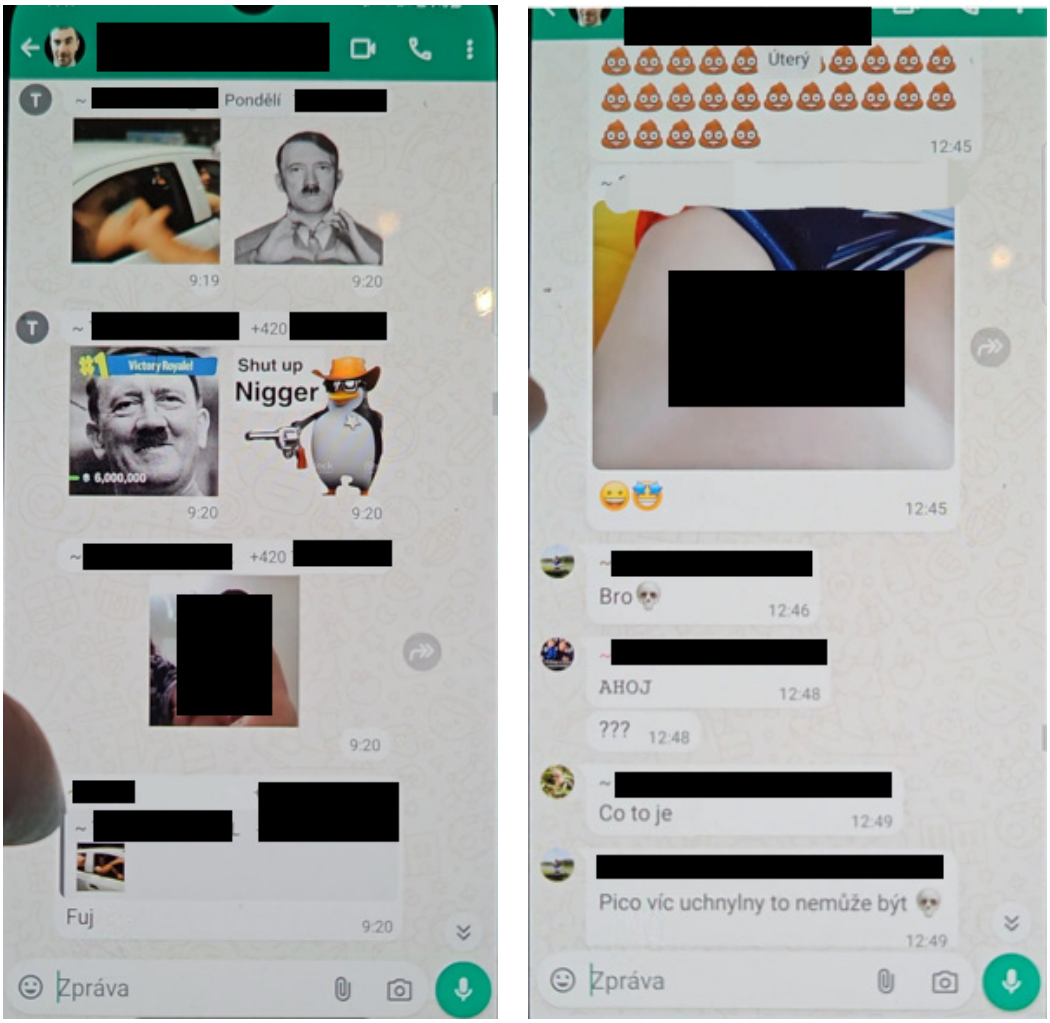

Obrázek 9. Ukázky závadového obsahu šířeného v online skupině v prostředí WhatsAppu (Zdroj: E-Bezpečí)

Komentář: Jedná se o případ nevhodné skupiny na WhatsAppu, kde jsou sdíleny vysoce závadné materiály – od pornografie (včetně dětské), až po extremistický obsah propagující nacismus a nenávistné projevy. Takové jednání je mimořádně závažné, protože se dotýká dětí mladšího věku, které jsou vystaveny obsahu, jenž může ohrozit jejich psychický vývoj

a bezpečí. Sdílení dětské pornografie je podle § 192 odst. 3 trestního zákoníku trestným činem a stejně tak i její přechovávání (§ 192 odst. 1 TZ), trestná je i propagace nacismu coby trestný čin založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka (§ 403 odst. 1 TZ). Škola ani rodiče nemohou tyto případy řešit samostatně, vždy je nezbytné okamžitě podat trestní oznámení Policii ČR a zároveň materiál nahlásit platformě WhatsApp. Je důležité také zdokumentovat důkazy (např. formou screenshotů), ale samotné šíření obsahu není přípustné – s důkazy má nakládat policie. Z pohledu školy je klíčové jasně pojmenovat, že se jedná o nepřijatelné a protiprávní jednání, poskytnout podporu obětem, které byly vystaveny tomuto obsahu, a zároveň preventivně vzdělávat žáky o právních i etických důsledcích sdílení takových materiálů. V rámci soukromého práva by se mohlo jednat o zásah do práva na podobu (pokud by se např. jednalo o šíření fotografií nebo videa osoby, která k tomu nedala souhlas) a dále do práva na soukromí, čest a důstojnost, který je intenzivnější rozsáhlým okruhem osob, mezi které se fotografie a videa rozšířily, a vysoce intimním soukromým obsahem.

Případ 31. Nevhodná skupina na WhatsAppu – dětská pornografie, propagace nacismu, týrání zvířat – chlapec, 9 let (2024)

„Dobrý den, náš 9letý syn měl ve whatsapp skupinách v mobilu fotky, videa, gify aj. porna, dětského porna, trápení zvířat, podpory fašismu aj. většina těch skupin je nejspíše dětských jedna však vypadá více ‚profesionálně'. to je i důvod, proč vás kontaktuji."

Komentář: Jedná se o mimořádně závažný případ ohrožení dítěte prostřednictvím aplikace WhatsApp, kde se vyskytuje nejen pornografický obsah, ale i dětská pornografie, materiály týkající se týrání zvířat a propagace nacismu. Sdílení a držení dětské pornografie je trestné dle § 192 trestního zákoníku, stejně jako podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka (§ 403–405 TZ), trápení zvířat je pak možné postihnout jako trestný čin týrání zvířat (§ 302 odst. 1 TZ). Pro dítě je tato situace velmi nebezpečná, protože vystavení takovým materiálům může mít negativní psychický dopad a zároveň ho může nechtěně spojovat s trestněprávně postižitelným obsahem. Je nezbytné co nejrychleji uchovat důkazy (screenshoty, uložené soubory) a předat je Policii ČR, která jediná může odhalit původ pachatelů a zastavit další šíření. Rodiče i škola by měli dítěti poskytnout podporu, ujistit ho, že není viníkem, a zároveň systematicky pracovat na prevenci v třídním kolektivu i s rodiči, aby děti chápaly, proč je nebezpečné účastnit se anonymních online skupin a jak správně reagovat v podobných situacích. Z pohledu soukromého práva by se mohlo jednat o zásah do práva na podobu (pokud by se např. jednalo o šíření fotografií nebo videí osoby, která k tomu nedala souhlas) a dále do práva na soukromí, čest a důstojnost, který je intenzivnější rozsáhlým okruhem osob, mezi které se fotografie a videa rozšířila, a vysoce intimním soukromým obsahem.

10 KYBERGROOMING A „ONLINE PREDÁTOŘI“

Kybergrooming představuje formu psychické manipulace (Kopecký et al., 2021), při které dospělá osoba vystupující pod falešnou identitou navazuje kontakt s nezletilým prostřednictvím internetu za účelem jeho sexuálního zneužití (Chiu & Quayle, 2022; Miura et al., 2016). Online prostředí nevytváří vždy bezpečný komunikační prostor, a obzvláště v případech, kdy se dítě seznamuje a navazuje kontakt s neznámými uživateli, může být vystaveno riziku manipulace ze strany online predátora[2], tzv. **kybergroomera**.

Samotný proces online groomingu lze jednoduše rozdělit do dvou fází: *online žádosti* a *online interakce*. Tyto fáze zahrnují **komplexní psychologickou manipulaci**, která může probíhat v horizontu dnů až několika let (de Santisteban & Gámez-Guadix, 2018) a vést k online sexuálnímu zneužívání nebo k offline setkáním s predátorem (Almeida & Pereira, 2025).

Každá z těchto fází má **specifické rysy a techniky manipulace**, které se mohou lišit v závislosti na cílech agresora a reakci oběti. Důležitým prvkem je systematické budování důvěry, které začíná hledáním vhodné oběti. Ta je následně oslovena agresorem pod falešnou identitou a manipulace se postupně prohlubuje. V této fázi se groomer soustředí na přetváření oběti, aby se stala snadnou kořistí, čímž si připravuje půdu pro další kroky. Jakmile je důvěra upevněna, přechází manipulátor k intenzivnějším formám nátlaku a emocionálního propojení, které mohou vyústit v přechod z online prostředí do offline reality. V následujících fázích se manipulátor zaměřuje na prohlubování vztahu a posilování závislosti oběti na něm, což může vést až k osobnímu setkání s predátorem. Každá fáze přitom vyžaduje pečlivou analýzu a rozpoznání specifických signálů, které mohou naznačovat riziko, ať už v rámci online interakcí, nebo v přechodu na osobní setkání. **Proces groomingu tedy není náhodný, ale často strukturovaný a promyšlený, což dokládají výzkumy mapující jednotlivé kroky manipulace** (Kopecký et al., 2021).

V tomto kontextu autoři Kopecký, Szotkowski, Krejčí (Kopecký et al., 2012, 2014, 2015) **analyzují konkrétní manipulační techniky**, které groomer v jednotlivých fázích využívá. Patří mezi ně například *vytváření falešné identity, budování falešné autority, izolace oběti od okolí* a *využívání emocionálního tlaku k získání kompromitujícího obsahu*. Zejména **v pokročilých fázích groomingu hraje klíčovou roli sexting**, který predátor využívá jako nástroj nátlaku. Tyto materiály získává prostřednictvím technik **sociálního inženýrství**, mezi něž patří například webcam trolling nebo využití umělé inteligence k simulaci sextingu (Dobešová & Szotkowski, 2024; Kopecký, 2015b).

---

[2] Termín „online predátor“ byl v českém prostředí zpopularizován především prostřednictvím filmu V síti režiséra Víta Klusáka a Barbory Chalupové.

Webcam trolling spočívá v oklamání oběti, aby poskytla intimní nebo sextingové materiály, které jsou následně využity k vydírání. Tato technika zahrnuje interaktivní sexuální aktivitu, známou jako **kybersex** (Divínová, 2005), která se jeví jako oboustranná, ale ve skutečnosti je manipulativní. Pojem pochází z kombinace „webcam" (webová kamera) a „trolling" (provokování a narušování online diskusí, často za účelem vyvolání emotivní reakce).

Webcam trolling využívá specializovaný software, konkrétně virtuální webkamery a videosmyčky, které obsahují stažená nebo odcizená videa lidí z videochatů. Tato videa jsou použita k manipulaci oběti a vylákání jejích citlivých materiálů, včetně osobních údajů (Xing et al., 2010). Trolling je tedy součástí širšího spektra technik sociálního inženýrství, které slouží k manipulaci a získávání informací (Szotkowski et al., 2020b).

V rámci současných možností využívání technologií nelze opomenout ani pokrok v oblasti umělé inteligence (AI). Tato technologie totiž otevírá nové způsoby, jak mohou pachatelé zneužívat digitální obsah, včetně generování tzv. **deep nude** výstupů (Dobešová & Szotkowski, 2024; Kopecký et al., 2024; Singer, 2024; Van de Heyning et al., 2023). Jak konkrétně tyto nástroje fungují a jaký mají vliv na online bezpečnost a soukromí, bude podrobněji rozebráno v kapitole, která se zaměřuje na fenomén deep nude a online pornografie.

Pachatelé představují **heterogenní skupinu s různorodými charakteristikami a motivacemi**. Ve většině případů nejde o jedince s pedofilní parafilií[3], která je zaměřena na děti bez sekundárních pohlavních znaků, ale o osoby přitahované dospívajícími, obvykle staršími 13 let. Takoví jedinci spadají do kategorie hebefilů nebo efebofilů, což znamená, že jsou eroticky přitahováni k chlapcům a dívkám v období puberty a adolescence (Kopecký et al., 2015; Szotkowski et al., 2013; Wolak et al., 2008).

Zajímavostí je, že kybergroomeři často vyčkávají, až jejich vyhlédnutá oběť dosáhne legálního věku způsobilosti k pohlavnímu styku, který v České republice činí 15 let. Jak stanoví trestní zákoník (40/2009 Sb, TZ), navrhnutí setkání dítěti mladšímu 15 let za účelem spáchání sexuálně motivovaného trestného činu může být trestáno odnětím svobody až na dvě léta (§ 193b TZ navazování nedovolených kontaktů s dítětem). Většina pachatelů kybergroomingu v minulosti trestně stíhána nebyla (Kopecký et al., 2015; Szotkowski et al., 2013).

Zatímco u většiny pachatelů kybergroomingu je primární motivací sexuální uspokojení nebo snaha o osobní setkání s obětí, v některých případech může být sextortion součástí manipulace, kdy pachatel využívá intimní materiál k vydírání oběti za účelem získání dalšího explicitního obsahu nebo jiných požadavků (Kopecký, 2017b). V rámci českého práva je však postihováno i kontaktování dítěte staršího 15 let za účelem pohlavního styku nebo obdobného jednání, pokud za něj pachatel nabídne, slíbí či poskytne úplatu, výhodu nebo jiný prospěch (přečin svádění k pohlavnímu styku podle § 202 odst. 1 TZ).

---

[3] Zde je třeba upozornit, že ne každý parafilik je automaticky „online predátor", jehož cílem je sexuálně zneužít dítě. Bohužel média velmi často v rámci zjednodušení (a také získání tzv. clickbajtů) automaticky označují pedofilní uživatele za pachatele.

Mezi odborníky existují **různé klasifikace pachatelů online sexuálních útoků**. Briggs, Simon a Simonsen (Briggs et al., 2010) je dělí na dvě hlavní skupiny: osoby, jejichž jednání je motivováno *kybersexuálními fantaziemi*, a pachatele usilující o *reálný fyzický kontakt* s obětí. Webster (Webster et al., 2012) pak představuje podrobnější rozlišení mezi *hledači intimity*, *přizpůsobivými pachateli* a *hypersexualizovanými útočníky*, kteří po navázání kontaktu začínají rychle zavádět sexuální témata. Lanning (Lanning, 2002) v minulosti rozdělil pachatele na *situační* a *preferenční*. Situační pachatelé nemají dlouhodobý zájem o nezletilé a jejich chování je impulzivní. Preferenční pachatelé cíleně vyhledávají děti a dospívající, systematicky s nimi budují vztah a mají sbírky dětské pornografie. Dále rozlišuje *útočníky s různými sexuálními zájmy*, *latentní pachatele* (kteří svou preferenci objevili skrze online komunikaci) a *smíšené pachatele*, jako jsou novináři, provokatéři, starší kamarádi a „ochránci". Různorodost pachatelů online sexuálních útoků naznačuje širokou škálu motivů a strategií, které při svém jednání uplatňují. V následujícím textu se proto zaměříme na volbu obětí a faktory, které ovlivňují jejich výběr.

Kybergrooming představuje závažné riziko **zejména pro dospívající ve věku 15–18 let**, kdy je zvýšená touha po vztazích, uznání a experimentování. Oběťmi bývají často ti, kteří tráví značné množství času v online prostředí a navazují tam virtuální kontakty. Sociální sítě umožňují vznik těchto vazeb a poskytují prostor pro manipulaci. Útočníci cílí na jedince se sníženou sebedůvěrou, emočními problémy nebo naivní důvěřivostí. Rizikovou skupinu tvoří také dospívající, kteří jsou ochotni v kyberprostoru otevřeně komunikovat o sexualitě. Zranitelnost dětí pramení z nedostatku životních zkušeností a méně rozvinutých sociálních dovedností, čehož pachatelé využívají k manipulaci (Szotkowski & Kopecký, 2019).

Jako **rizikové faktory** se ukazují sexting, kyberšikana, kontakt s neznámými osobami v seznamu přátel, vyšší věk či časté používání chatu, videohovorů a online her (de Santisteban & Gámez-Guadix, 2018). Dalším významným faktorem je historie sexuálního zneužívání v dětství, která zvyšuje pravděpodobnost online viktimizace, včetně sexuální solicitace (Widuger, 2015). Výzkumy zároveň naznačují, že oběti kybergroomingu častěji vykazují psychické obtíže, například úzkostné stavy nebo symptomy deprese (Gámez-Guadix et al., 2021).

Empirická data přibližují **prevalenci kybergroomingu** v populaci dětí a mladistvých. Studie mezi nezletilými ve věku 12–15 let zjistila, že sexuálně explicitní žádosti obdrželo 15,6 % dívek a 9,3 % chlapců, přičemž přímou sexuální interakci s dospělými uvedlo 8,2 % dívek a 7,4 % chlapců (de Santisteban & Gámez-Guadix, 2018). Průzkumná studie v Portugalsku zjistila, že 20,5 % mladých lidí mělo zkušenost s online groomingem, což zdůrazňuje potřebu preventivních opatření a případných legislativních úprav (Miura et al., 2016). Výzkum mezi vysokoškolskými studenty v USA ukázal, že 65 % těch, kteří jako nezletilí komunikovali online s neznámými dospělými, obdrželo sexuální návrhy. Dlouhé intimní rozhovory odpovídající vzorci online groomingu vedlo 23 % a z těch, kteří se setkali osobně, 68 % uvedlo fyzický sexuální kontakt (Greene-Colozzi et al., 2020).

Kybergrooming je **vysoce nebezpečný** a v případě podezření na jeho výskyt je **nezbytné** okamžitě **zapojit do řešení policii**.

Případ 32. Manipulace a vydírání dítěte v herním prostředí Roblox – chlapec, 8 let (2021)

„Dobrý den Jsem matka 8letého syna a po poradě s dětskou psycholožkou, kam se synem chodíme, máme vážně podezření na kybersikanu. Jedna se o chat s jistou osobou přes hru Roblox, kdy dotyčná osoba synovi psala, že je ji 22 let, že je policistka a že pokud o jejich konverzaci syn někomu řekne, tak bude zle. Syn se stal na tuto osobu velmi závislou a dělá vše, co dana osoba napíše a poručí. Vydírá ho, ze pokud něco neudělá, tak se v reálu zabije apod. Synovi píše i ohledně sexu, že s ním chce sex apod. Syn je autista, na osobě se stal velmi závislou a nevím, co si s tím teď pocit. Děkuji za pomoc..“

Komentář: Tento případ je mimořádně závažný a překračuje rámec běžné kyberšikany – jde o manipulaci dítěte a sexuálně motivované vydírání v online prostředí, které může naplňovat skutkovou podstatu trestných činů, například přečin vydírání (§ 175 odst. 1 TZ), přečin nebezpečného vyhrožování (§ 353 odst. 1, odst. 2 písm. a) TZ) a z hlediska předčasné erotizace dítěte i přečin ohrožování výchovy dítěte (§ 201 odst. 1 písm. a) TZ); pokud by eroticky laděné rozhovory směřovaly k obstarání dětské pornografie či pohlavního styku, tak i přečin navazování nedovolených kontaktů s dítětem (§ 193b TZ). Zneužití identity („jsem policistka“), hrozby sebevraždou a požadavky sexuální povahy představují jasné znaky kybergroomingu – cíleného navazování kontaktu s dítětem za účelem jeho zneužití. Vzhledem k věku chlapce a jeho zranitelnosti (autismus) je nutné ihned přerušit kontakt, uchovat veškeré důkazy (screenshoty chatu, uživatelské jméno, e-mail, ID účtu ve hře) a neprodleně kontaktovat Policii ČR. Je také vhodné oznámit případ provozovateli platformy Roblox, který má nástroje k blokaci a dohledání uživatele. Pro dítě je klíčová psychologická podpora – jednak proto, aby se vyrovnalo s traumatem, jednak proto, aby znovu získalo důvěru a pocit bezpečí. Rodiče potřebují mít jistotu, že nejsou sami – v těchto případech je důležité propojit rodinu, školu, psychologa a orgány činné v trestním řízení, protože se jedná o vysoce rizikové a kriminální jednání, nikoli o „pouhou“ kyberšikanu. Pokud by bylo dítě manipulováno k učinění nějakého právního jednání (zaslání peněz, uzavření smlouvy), bylo by takové jednání neplatné.

11 NEBEZPEČNÉ VÝZVY V ONLINE PROSTŘEDÍ

Specifickou formou rizikového chování, se kterým se setkávají děti v online prostředí, jsou **nebezpečné výzvy (dangerous challenges)** (Atherton, 2021; Bonifazi et al., 2022b, 2022a; Kopecký, 2015a, 2019; Kopecký, Strílková, et al., 2020; Kopecký, Střílková, et al., 2020; Metzler et al., 2023; Mikulcová et al., 2020; Prechtl, 2020), které se šíří především prostřednictvím sociální sítě TikTok.

Nebezpečné výzvy si lze představit jako **příspěvky na sociálních sítích** (text, obrázek, video), **jež vyzývají k napodobení určité aktivity**, která však může být pro dětského diváka nebezpečná. Šíří se však také pomocí běžných komunikačních nástrojů, tzv. messengerů (WhatsApp, Messenger apod.). Nebezpečné výzvy bývají často označeny specifickými hashtagy (#) s názvem výzvy, podle kterých lze také sledovat, jak moc je daný obsah na sociální síti populární. Důkazem, že uživatelé výzvu splnili, je pak např. videozáznam, který je označen hashtagem a dále sdílen.

Účinek těchto výzev je **posílen tzv. contagion effectem (nákazovým efektem)**, kdy kontakt dětí a dospívajících s obsahem zobrazujícím rizikové chování zvyšuje pravděpodobnost, že toto chování začnou samy napodobovat, a tím se výzvy šíří mezi stále mladší věkové skupiny (Steele et al., 2023).

V řadě případů působí výzvy na první pohled poměrně bezpečně, ale vzhledem k tomu, že tyto výzvy napodobují také žáci nižšího stupně ZŠ, může docházet (a v řadě případů dochází) k různým typům nehod – např. při manipulaci s hořlavinami.

Mnohé výzvy, které skončily tragicky, byly na síti TikTok zakázány a rodiče poškozených či obětí žalovali TikTok o odškodné. Problém však je, že v řadě případů výzva pouze změnila svůj název a stejně se TikTokem v modifikované podobě šířila dál.

11.1 Výzvy představující fyzické nebezpečí

Tyto výzvy vybízejí k riskantním fyzickým činnostem, které mohou vést k vážným úrazům či úmrtím. Patří sem například:

Skull Breaker Challenge – Nebezpečný virální trend šířený po TikToku, při němž dva lidé podrazí nohy třetímu skákajícímu do vzduchu (Elkhazeen et al., 2023). Oběť pak tvrdě dopadne na záda nebo hlavu, což často způsobí otřes mozku či poranění páteře. Lékaři varují, že úder hlavou při pádu může vést ke zlomenině lebky nebo krvácení do mozku. Jde o vysoce nebezpečnou aktivitu.

Planking – Módní vlna, která začala kolem roku 2010, při níž se lidé fotili vleže obličejem dolů na bizarních či nebezpečných místech (Kopecký, 2011). Samotný planking (doslova „prknění“) je fyzicky nenáročný, avšak mnoho účastníků kvůli fotce riskovalo – leželi na okrajích balkónů, zábradlí či střech. Při pádu z výšky hrozí smrtelné zranění.

Milk Crate Challenge – Trend z roku 2021 spočívající ve stavění „schodů“ z plastových přepravek od mléka a v pokusu je přejít (Valinsky, 2021). Přepravky jsou však nestabilní a účastníci často padají na zem z výšky okolo 1,5–2 metrů. Typické jsou zlomeniny zápěstí, rukou či nohou, otřesy mozku a poranění páteře; lékaři hlásí i případy vážného poranění míchy, vnitřního krvácení a nelze vyloučit ani smrtelný úraz. Nemocnice zaznamenaly nárůst pacientů zraněných při této výzvě a zdravotníci varují, že pád na hranu beden může být horší než pád ze žebříku.

11.2 Výzvy spojené s nebezpečnými látkami a jejich konzumací

Tyto výzvy zahrnují konzumaci či jinou nevhodnou manipulaci s jedovatými nebo dráždivými látkami, což může vést k otravám, poškození zdraví nebo smrti:

Tide Pod Challenge – Nebezpečný fenomén, při kterém teenageři ukusují nebo žvýkají kapsle pracího prášku (např. značky Tide) (Ducharme, 2018; Kopecký, Střílková, et al., 2020; Psychiatrist, 2023). Tyto barevné kapsle obsahují vysoce koncentrované detergenty, které při požití způsobují chemické popáleniny úst a jícnu, zvracení, dýchací potíže a otravu organismu. Počátkem roku 2018 stoupl počet volání na toxikologická centra kvůli této „výzvě“ – média hlásila desítky hospitalizovaných teenagerů a lékaři upozorňovali, že mladí lidé tím riskují život. V letech 2012–2017 bylo spolknutí pracích kapslí spojeno se šesti úmrtími dětí či lidí s demencí, což dokládá, že podobný nerozumný pokus může být fatální.

Benadryl Challenge – Trend rozšířený na TikToku, který nabádá užít vysoké dávky volně prodejného antihistaminika diphenhydraminu (Benadryl) s cílem vyvolat halucinace (Elkhazeen et al., 2023). Takové předávkování však může způsobit těžké zdravotní problémy – od silné tachykardie a záchvatů až po zástavu srdce. Americký úřad FDA (Food and Drugs Administration) varoval, že nadměrné dávky Benadrylu jsou životu nebezpečné. Bohužel již došlo k tragickým případům: v dubnu 2023 zemřel v Ohiu 13letý chlapec poté, co v rámci této výzvy spolykal asi 12 tablet Benadrylu (Psychiatrist, 2023). Podobné incidenty ukazují, že jde o smrtící „hru“ s léky.

Sleepy Chicken Challenge – Absurdní trend, ve kterém lidé vaří kuřecí maso naložené v sirupu proti kašli (např. lék NyQuil obsahující kombinaci účinných látek) (Lee, n.d.). Ačkoli to začalo spíše jako internetový hoax, někteří jedinci to vyzkoušeli. Vaření masa v léčivech je mimořádně nebezpečné – varem se účinné látky koncentrují a mění. Maso nasáklé velkou dávkou léků může při konzumaci způsobit předávkování. Ještě zákeřnější je inhalace výparů při vaření: páry obsahují vysoké koncentrace léčiva, které se snadno vstřebají přes

plíce do těla. Člověk tak může neúmyslně dostat potenciálně toxickou dávku léku, aniž by cokoliv snědl. FDA před tímto trendem důrazně varoval – hrozí poškození plic a otrava organismu. Naštěstí nejsou známé přímé případy úmrtí, ale potenciální riziko je smrtelné podobně jako u Benadryl Challenge.

Cinnamon Challenge (skořicová výzva) – Virální výzva, populární zejména kolem roku 2012, při níž se člověk snaží spolknout lžíci mleté skořice bez zapíjení (Grant-Alfieri et al., 2013). Skořice je velmi suchá a dráždí sliznice – pokus často vede k prudkému kašli a vdechnutí skořicového prášku do dýchacích cest. Následkem může být silné podráždění hrdla, záchvat dušení, nebo dokonce vážné poškození plic (zánět, kolaps plic). Mnoho mladistvých kvůli této výzvě skončilo na pohotovosti; lékařské zprávy uvádějí případy, kdy teenagery museli napojit na ventilátor kvůli zástavě dechu či kolapsu plic po vdechnutí skořice.

Ghost Pepper Challenge – Tato výzva vybízí diváky ke konzumaci jedné z nejpálivějších papriček na světě – ghost pepper. Její konzumace způsobuje intenzivní pálení v ústech, silné pocení, zažívací potíže, nevolnost či zvracení. Jedná se o papriku s extrémní pálivostí. Například běžná jalapeño má hodnotu kolem 2 500–8 000 SHU[4], zatímco ghost pepper dosahuje hodnot až kolem 1 000 000 SHU, což znamená, že je až 200krát pálivější.

Paracetamol Challenge (paracetamolová výzva) – Nebezpečný a potenciálně život ohrožující trend, který se občas objevuje na sociálních sítích, a to zejména mezi mladistvými. Spočívá v tom, že se účastníci výzvy snaží najednou nebo ve velmi krátkém čase užít nadměrné množství paracetamolu (např. léku Paralen nebo Panadol), obvykle za účelem pobavení, získání pozornosti nebo účasti na virální výzvě. Tento trend, šířený zejména na sociálních sítích, může vést k vážnému poškození zdraví, včetně selhání jater, které často nastává bez varovných příznaků a může skončit smrtí nebo nutností transplantace jater. Paracetamol je zvlášť rizikový v tom, že toxické účinky se objevují s odstupem až několika hodin, nebo dní, kdy už může být pozdě na účinnou léčbu. I relativně malé předávkování může mít fatální následky, zejména pokud postižený nevyhledá okamžitě lékařskou pomoc. Tato výzva je proto mimořádně riskantní, naprosto nezodpovědná a neměla by být v žádném případě napodobována.

Chroming Challenge – Velmi nebezpečná a potenciálně smrtící výzva, která se šíří především mezi mladistvými na sociálních sítích. Spočívá v inhalaci chemických výparů z běžných domácích produktů – například sprejů na vlasy, čisticích prostředků, lepidel nebo barviv – s cílem dosáhnout rychlého a krátkodobého opojení (tzv. „high“). Slovo chroming pochází z Austrálie, kde se původně vztahovalo ke sniffování výparů z chromových barev ve spreji. Tato výzva může vést k vážnému a někdy nevratnému poškození mozku, srdce, jater a dalších orgánů. Inhalace těkavých látek může způsobit ztrátu vědomí, záchvaty, selhání dýchání či náhlou srdeční zástavu, která může skončit smrtí, a to i po jednorázovém inhalování. Riziko je o to větší, že chemické látky mají nepředvídatelný účinek a jejich toxicita může být smrtelná i v malém množství. Tento trend je obzvlášť nebezpečný tím, že ho

[4] SHU – stupnice pálivosti (Scoville heat units, tedy Scovilleovy jednotky pálivosti).

mladí lidé často vnímají jako nevinnou zábavu, aniž by si uvědomovali fatální následky, které s sebou může přinést.

One Chip Challenge – Tato výzva spočívá v snědení jediného chipsu obohaceného o extrémně pálivé koření s využitím odrůdy Carolina Reaper (Metzler et al., 2023; Prešinská, 2023). Tento chips může vyvolat výrazné fyzické reakce a bolest, především u jedinců, kteří nejsou zvyklí na extrémní pálivost. Pro srovnání, zatímco běžná jalapeño má hodnotu okolo 2 500–8 000 SHU, Carolina Reaper dosahuje průměrně přes 1 600 000 SHU, což je více než 200krát vyšší hodnota, a v některých případech dokonce i více než 300krát. Některé prodávané chipsy pak dokonce dosahují pálivosti nad 2 miliony SHU (*HOT CHIP Challenge / Výzva 3g – Mr. Candy Bull*, b.r.). Tyto extrémní rozdíly v pálivosti nejen zvyšují zážitek z konzumace, ale také podtrhují zdravotní rizika, zejména u dětí a osob, které nejsou zvyklé na vysoké hodnoty pálivosti. U nich může dojít k výraznému podráždění sliznic, popáleninám v ústech a hrdle, zažívacím potížím či dalším akutním zdravotním komplikacím.

Banana and Sprite Challenge – Tato výzva spočívá v rychlém zkonzumování dvou banánů a následném vypití plechovky nebo láhve Sprite, aniž by se účastník pozvracel (Prechtl, 2020). Myšlenka spočívá v tom, že žaludek není schopen zpracovat náhlý příliv potravin a tekutin, což vede k překročení jeho kapacity. Ačkoliv se někdy mylně předpokládá, že dochází k chemické reakci mezi banány a syceným nápojem, ve skutečnosti je zvracení způsobeno fyzikálním přetížením žaludku. Tento efekt je často vyvolán kombinací vlákniny a bílkovin obsažených v banánech spolu s oxidem uhličitým z nápoje, což způsobí vznik pěny a zvýšení tlaku ve střevech. Výzva se stala populární na sociálních sítích, kde uživatelé sdílejí své pokusy a reakce. Je třeba upozornit na potenciální zdravotní rizika, zejména u osob se žaludečními problémy nebo u těch, kteří nejsou zvyklí na konzumaci velkého množství jídla a tekutin v krátkém čase.

11.3 Výzvy související se zástavou dechu

Tyto výzvy zahrnují úmyslné dušení, zástavu dechu či používání nebezpečných prostředků omezujících přísun kyslíku do mozku. Jde o extrémně rizikové aktivity, které mohou vést k trvalému poškození mozku nebo smrti:

Blackout Challenge – Také známá jako „choking game" (hra na dušení) (Kopecký, 2023; Kopecký & Kopecký, 2021; Mammoser, 2024). Účastníci se v ní škrtí (např. páskem kolem krku nebo rukama) do té míry, než ztratí vědomí, a video sdílejí online. Cílem je krátký euforický pocit při nedostatku kyslíku, avšak rizika jsou obrovská – udušení, vážné poškození mozkových buněk vlivem hypoxie, kóma nebo smrt. V posledních letech se objevilo několik tragických případů, kdy si děti touto výzvou přivodily smrt. V USA roku 2021 zemřela osmiletá a devítiletá dívka, které se doma zadusily při pokusu napodobit Blackout Challenge. Podobné úmrtí desetileté dívky bylo hlášeno i v Itálii, což vedlo k zablokování TikToku pro mladší uživatele. Tyto incidenty dokazují, že Blackout Challenge je životu nebezpečná „hra".

11.4 Výzvy s psychologickým dopadem

Do této kategorie spadají tzv. „výzvy“, které neohrožují život přímo fyzicky, ale působí především psychickou manipulací, šířením strachu a mohou mít závažné nepřímé následky (např. přispět k sebepoškozování či sebevraždě účastníků):

Modrá velryba – Údajná „sebevražedná hra“, o které se začalo mluvit v roce 2016 v Rusku a která postupně zasáhla řadu evropských zemí (Khasawneh et al., 2020; Kopecký, 2017a; Lupariello et al., 2019; Mukhra et al., 2019; Němcová, 2017; Nguyenová, 2017; Ramamurthy, 2017; Turan et al., 2021; C. Y. Zhu et al., 2023). Podle zpráv šlo o tajnou online výzvu trvající 50 dní, během nichž jsou dospívajícím zadávány správcem skupiny postupně se stupňující úkoly – od relativně nevinných (např. nakreslit velrybu) až po sebepoškozování. Finálním úkolem mělo být spáchání sebevraždy účastníka.

Média v Rusku spojila fenomén „Modrá velryba“ s vlnou sebevražd mezi dospívajícími – jeden článek dokonce tvrdil, že hra zapříčinila až 130 úmrtí mladistvých. Tyto zprávy vyvolaly tzv. *morální paniku*[5] po celém světě. Pozdější vyšetřování ale nenašla důkazy přímé souvislosti a mnoho údajných případů bylo zveličeno nebo nepodložených. I pokud Modrá velryba jako organizovaná „hra“ možná existovala jen okrajově, fenomén poukázal na to, jak snadno mohou nebezpečné myšlenky (sebepoškozování, sebevražda) cirkulovat po sociálních sítích a ovlivnit psychiku zranitelných jedinců.

K šíření této výzvy zásadně přispěla přehnaná medializace – po varování o existenci výzvy Policií ČR převzala tuto informaci celoplošná média, ze kterých informace převzali influenceři, od nichž se pak dostaly přímo k dětskému publiku. Šíření informací masově přispělo k aktivaci fenoménu, který se některé děti pokusily napodobit.

Případ 33. Modrá velryba – dívka (2017)

„Dobrý den, děkuji za článek o Modré velrybě, dnes se u nás ve škole stavovala maminka slečny, která se toho účastnila (ač oficiálně to nefunguje, na něco se proklikala, vytvořila si profil na vkontakte a začla ‚hrát‘, maminka to zjistila, když měla pořezané ruce. Údajně to dělají ještě další ze třídy. Chtěla jsem se poradit ohledně nejlepšího postupu teď – dobré se mi zdají rady pro děti, které máte v článku, třídní učitelé dostali odkaz, mají věc s dětmi probrat. Nechceme to nijak dramatizovat a tím lákat další děti, aby to zkusily, na druhou stranu nechceme dělat mrtvé brouky, když některé dítě už může žít ve strachu z vydírání. Nenapadají vás ještě nějaké tipy, jak to uchopit, případně kontakt na nějakého odborníka? Moc děkuji za informace.“

[5] Morální panika je společenský fenomén, kdy je určitý jev, skupina lidí nebo událost prezentována jako závažné ohrožení hodnot a pořádku, přičemž média často zveličují riziko a vyvolávají kolektivní strach, což vede k nadměrným a někdy neopodstatněným zásahům veřejnosti i politiků; tento proces zahrnuje přehnané vnímání hrozby, symbolické označování konkrétních skupin jako zdroje morálního úpadku a tlak na zavádění radikálních opatření apod.

Komentář: Případ tzv. Modré velryby je typickým příkladem nebezpečné online výzvy, která kombinuje prvky manipulace, nátlaku a vydírání. I když samotná „hra" nemá oficiální strukturu a často funguje spíše jako internetový mýtus, její dopad na děti je reálný – může vést k sebepoškozování či dalším rizikovým formám chování. V popsané situaci je důležité postupovat citlivě: téma nezlehčovat, ale zároveň mu nedávat zbytečně senzacechtivou pozornost, aby se nešířilo dál. Škola by měla s žáky otevřeně mluvit o rizicích podobných výzev a posílit jejich kritické myšlení a odolnost vůči manipulaci, nikoli však formou „strašení", ale spíše pomocí podpory a vysvětlování. Klíčové je také poskytnout individuální péči dívce, která se již sebepoškozovala, včetně využití psychologa či psychiatra. Rodiče by měli být zapojeni do řešení, aby dítě cítilo bezpečí a oporu. Vhodné je rovněž připomenout dětem, že pokud je někdo na internetu nutí k čemukoli, co jim není příjemné, mají o tom vždy okamžitě říct dospělému. Tento případ ukazuje, že i tzv. „virtuální hry" mohou mít velmi vážné reálné následky a je nutné k nim přistupovat jako k hrozbě pro psychické zdraví dětí. Z hlediska trestní odpovědnosti zde připadá v úvahu přečin účast na sebevraždě (§ 144 odst. 1 TZ), neboť v důsledku plnění „herních úkolů" dochází k vážnému poškozování zdraví, což může vést i k pokusu o sebevraždu. V případě, že je takový útok vykonán na dítěti mladším patnácti let, hovoříme o zvlášť závažném zločinu (§ 144 odst. 3 TZ). Vynucováním plnění úkolů ze strany „kurátora hry" pak může být dle povahy okolností spáchán přečin vydírání (§ 175 odst. 1 TZ) nebo nebezpečného vyhrožování (§ 353 odst. 1, odst. 2 písm. b) TZ).

Případ 34. Modrá velryba – dívka, 16 let (2017)

„Dobrý den, na FB moje spolužačka (16 let) přidala příspěvek, že hraje sociální hru Modrá Velryba, ke které přiložila fotky – své pořezané ruky, jak stojí na střeše... Celkově to odjakživa nemá v hlavě v pořádku, proto Vás o tom chci informovat. S mámou zkoušíme obvolávat různé další osoby zabývající se těmito případy. Asi se jen snaží získat pozornost, ale pro jistotou bychom byli rádi, kdybyste nám řekli, co máme dělat. Její facebook je XY, na kterém má snad jako nejnovější příspěvek i tyhle fotky.."

Komentář: Tento případ patří mezi vysoce rizikové situace, protože dívka nejen deklaruje účast v nebezpečné „hře" Modrá velryba, ale zároveň zveřejňuje fotografie sebepoškozování a chování ohrožující život (stání na střeše). I kdyby šlo „jen" o snahu získat pozornost, sebepoškozování a podobné projevy nelze nikdy zlehčovat – vždy představují signál vážného psychického ohrožení. V takových případech je nutné jednat okamžitě: kontaktovat rodiče, školu a bezodkladně zajistit odbornou pomoc (psycholog, krizová linka, případně psychiatr). Pokud je aktuální ohrožení života reálné (fotky ze střechy, riziko pokusu o sebevraždu), je na místě i přivolání policie či záchranné služby. Současně je vhodné nahlásit závadný obsah na Facebooku, aby nebyl dále sdílen a nestal se podnětem pro další ohrožené dospívající. Tento případ ukazuje, že tzv. „internetové výzvy" mohou u psychicky zranitelných jedinců fungovat jako katalyzátor sebepoškozujícího chování, a proto je nezbytné k nim přistupovat

s maximální vážností, empatií a odbornou podporou. Z hlediska trestní odpovědnosti zde připadá v úvahu přečin účast na sebevraždě (§ 144 odst. 1 TZ), neboť v důsledku plnění „herních úkolů“ dochází k vážnému poškozování zdraví, což může vést i k pokusu o sebevraždu.

Momo Challenge – Virální fáma z roku 2018 o údajném strašidelném internetovém „úkolu“. Výzva měla spočívat v tom, že na WhatsAppu či YouTube se zjeví uživatel s přezdívkou Momo (s děsivým avatarem – zdeformovaná ženská tvář s vypoulenýma očima) a nutí děti plnit nebezpečné příkazy pod pohrůžkou, že pokud neuposlechnou, „Momo si je najde“. Úkoly měly zahrnovat i násilí, sebepoškození a nakonec sebevraždu. Ve skutečnosti šlo o hoax – bezpečnostní složky v různých zemích prověřovaly údajné incidenty a nenašly potvrzení, že by tato „hra“ skutečně někomu ublížila. Přesto se Momo Challenge stala globálním fenoménem strachu. Zprávy o ní se lavinovitě šířily mezi rodiči a dětmi, policie i školy vydávaly varování. Mnoho dětí bylo touto legendou vyděšeno a bálo se, že jim Momo ublíží. Psychologický dopad tedy reálný byl – šíření paniky, úzkostí a nočních můr – i když skutečná „výzva“ byla smyšlená a nikdo prokazatelně nezemřel kvůli přímému působení Momo.

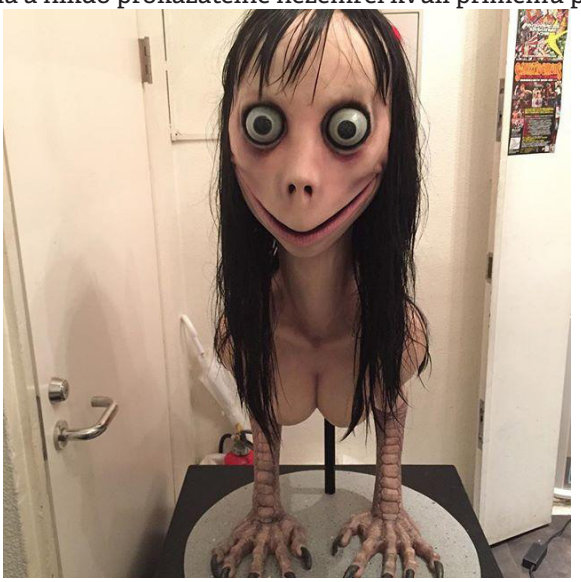

Obrázek 10. Mother Bird – skulptura od Link Factory, která je spojena s fenoménem Momo (Zdroj: E-Bezpečí)

11.5 Další nebezpečné výzvy

Existují i jiné virální výzvy, které nespadají do výše uvedených kategorií, ale rovněž mohou vést k vážným zraněním či škodám:

Penny Challenge – TikTok trend z roku 2020, známý také jako Outlet Challenge (Ansari, 2020; Bell, 2020; KOPECKÝ & Kopecký, 2021; Reddit, 2024; The Outlet Challenge: A Social Media

Trend with Damaging Effects, n.d.). Účastník zčásti zasune nabíječku do zásuvky, aby obnažené kolíky byly pod proudem, a poté mezi ně shora hodí minci (penny). Dojde ke zkratu doprovázenému sprškou jisker. Tato „hra" může způsobit popáleniny a úraz elektrickým proudem u osoby, která pokus provádí, včetně vážného popálení obličeje, očí či dýchacích cest jasným elektrickým obloukem. Zároveň hrozí vznik požáru – elektrická instalace se může poškodit a začít hořet ve zdi. Skutečně byly zaznamenány incidenty na školách v USA, kde studenti touto výzvou zničili zásuvky a způsobili požár ve třídě. Úřady poté varovaly, že jde o extrémně nebezpečnou aktivitu, která může někoho připravit o život.

Eyeballing Challenge – Fad rozšířený původně kolem roku 2010, kdy zejména vysokoškoláci zkoušeli tzv. vodka eyeballing (Kopecký, Strílková, et al., 2020; Prechtl, 2020). Jedná se o nalévání tvrdého alkoholu (typicky vodky) přímo do oka ve víře, že se alkohol přes sliznice vstřebá do těla a navodí rychlejší opilost. Ve skutečnosti je možné si tímto počínáním vážně poleptat a poškodit zrak. Vodka má kolem 40 % alkoholu, při kontaktu s okem způsobuje pálení a může rozleptat rohovku. Oční lékaři varovali, že eyeballing může vést ke zjizvení povrchu oka a v krajním případě až k oslepnutí. Jde tedy spíše o nevhodný žert či hecování se mezi mládeží než o skutečnou výzvu ke zvýšení intoxikace – nicméně následky (infekce oka, trvalé poškození zraku) mohou být velmi vážné.

„Šňupací" výzvy – Různé trendy nabádající k nasávání neobvyklých věcí nosem. Patří sem například Condom Snorting Challenge, kdy si mladí lidé vtahují nosem stočený kondom a snaží se jej vytáhnout ústy z krku. Tento bizarní trik může končit udušením – latexový kondom se může v dýchacích cestách zaseknout a zablokovat přívod vzduchu. Lékaři upozorňují, že při nasávání předmětů nosem hrozí vdechnutí do plic či zanesení infekce do dutin. V roce 2018 varovala média před obnovením Condom Challenge s tím, že kromě rizika dušení může kondom v těle způsobit i vážné poškození nosní sliznice nebo plic, pokud by vdechnutý materiál způsobil zánět či infekci. Podobně nerozumné výzvy zahrnovaly i šňupání drcených sladkostí (cukrovinek Smarties apod.), což může vést k podráždění a infekcím v nose. Zkrátka, strkání cizích předmětů do nosu pro pobavení je hazard, který může skončit akutním ohrožením zdraví.

Devious Licks – Tato výzva vybízí studenty k odvážným krádežím a poškozování vybavení škol, což zahrnuje například vyprázdněné dávkovače mýdla, chybějící hasicí nebo jiné přístroje, které jsou nezbytné pro bezpečnost školy (Metzler et al., 2023). Výzva způsobila takové narušení školního prostředí, že školy musely zavádět přísná opatření, například evidenci při vstupu do toalety, aby zabránily dalším škodám. Tato destruktivní aktivita nejenže ohrožuje majetek, ale má i negativní dopad na školní klima a vztahy mezi studenty a pedagogickým sborem.

Slap a Teacher – Tato výzva vybízí studenty k fyzickým útokům na učitele, což je extrémně nebezpečné a přináší vážné právní i morální důsledky (Metzler et al., 2023). Příklady, kdy se studentům podařilo napadnout učitele, vedly k zásahům ze strany policie a k trestnímu stíhání, jak ukazuje případ 18letého studenta v Louisianě, který čelil obvinění z útoku

na učitele. Takové chování výrazně podkopává autoritu škol a zvyšuje napětí mezi studenty a učitelským sborem, což může mít dlouhodobé negativní dopady na vzdělávací prostředí.

12 ONLINE PODVODY (PŘEDEVŠÍM V PROSTŘEDÍ ONLINE HER)

K dalším typům rizikového chování patří různé **podvody**, které se objevují v online prostředí. Jednou z nejzranitelnějších skupin jsou senioři (Chen et al., 2025). Vzhledem k rostoucímu využívání digitálních technologií a nedostatečné informovanosti čelí riziku vážných finančních i emočních ztrát. Podvodníci často zneužívají jejich důvěřivost a nedostatek zkušeností s kyberprostorem. Mezi nejčastější praktiky patří **falešné léčebné přípravky, investiční podvody, nepravdivé nabídky důchodového spoření** či **fingované romantické vztahy** (D. Wang et al., 2025). U těchto vztahů se často objevují podvody s poplatky předem, kdy pachatelé slibují budoucí výhody nebo náklonnost výměnou za platby, jež však nikdy nejsou splněny (Abubakari, 2024). Riziko však nehrozí pouze seniorům. Podvody se stále více šíří také prostřednictvím instant messengerů a sociálních sítí, kde se objevují například podvody související s m-platbami, phishingem nebo falešnými investičními nabídkami.

Oběti těchto podvodů procházejí různými emocionálními fázemi, od naděje a očekávání na začátku až po úzkost, zklamání a znechucení (J. Wang et al., 2024), zejména pokud jde o podvody **při online nákupech a obchodování v bazarech**, kde dochází k manipulaci mezi kupujícími a prodávajícími či k nabízení neexistujících produktů. Ztráty mohou být nemalé, a to i kvůli obtížné vymahatelnosti náhrad (Zeng et al., 2025).

Podvodné praktiky se objevují i v prostředí online her, kde dochází ke krádežím herních účtů, neoprávněnému obchodování s virtuálními předměty či zneužití platebních údajů při nákupech v herních ekosystémech. Analýzy z roku 2024 ukazují, že na černém trhu kolovalo přes 11 milionů přihlašovacích údajů k herním účtům, přičemž mezi nejčastěji napadané „dětské“ tituly v období 7/2023–7/2024 patřily Minecraft, Roblox, Among Us a Brawl Stars (Kaspersky Team, 2024); evropské veřejné zdroje současně popisují, že po převzetí účtu útočníci utrácejí uložené platební prostředky či kradou virtuální předměty, a spotřebitelské organizace dokládají i škody v řádu tisíců eur (Federal Office for Information Security, 2025; Sharadin, 2024).

Podvodníci zde cílí na hráče všech věkových kategorií, přičemž využívají jejich nepozornosti nebo nedostatečné ochrany účtů (Kristiansen et al., 2024). Vzhledem k tomu, že tyto podvody mohou u obětí vyvolat pocity studu, viny či bezmoci, mnozí lidé váhají s jejich nahlášením a vyhledáním pomoci. V takových případech mohou hrát klíčovou roli anonymní online poradny, které poskytují bezpečný prostor pro sdílení zkušeností a hledání řešení bez nutnosti osobní identifikace.

Případ 35. Krádež herního účtu – chlapec, 16 let (2023)

„Zapomněl jsem se odhlásit z veřejného PC a někdo mi vzal herní účty, je to trestné nebo jenom moje blbost?“

Komentář: Případ Jakuba vystihuje velmi přesně problém týkající se krádeže herních účtů. Děti často nemají základní bezpečnostní návyky spojené s bezpečností uživatelských účtů. Z pohledu trestního práva je situace poměrně jasná: pokud někdo neoprávněně získá přístup a vnikne do jakéhokoliv účtu (Facebook, Instagram, e-mailová schránka, herní účet apod.), dopustí se trestného činu neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací (§ 230 TZ (40/2009 Sb. Trestní zákoník, b.r.), neoprávněné užití dat je pak trestáno přísnější skutkovou podstatou (§ 230 odst. 2 písm. a) TZ). Pakliže by takové jednání způsobilo škodu poškozenému hráči, je možné uvažovat o odpovědnosti za přečin podvodu (§ 209 odst. 1 TrZ), pokud pachatel způsobí škodu alespoň 10 000 Kč. Jestliže by takovým jednáním vznikla další škoda, bude za ni pachatel odpovídat. Doporučujeme oznámit toto jednání na Policii ČR, pokud možno s co nejvíce zajištěnými důkazy.

Případ 36. Krádež herního účtu, vyhrožování, verbální agrese – chlapec, 12 let (2024)

„Dobrý deň prajem, píšem Vám ohľadom toho, že synovi 12 rokov bol ukradnutí účet v hre Brawlstars, stalo sa to (datum), chcem sa spýtať, ako máme ďalej postupovať, aké sú možnosti, či sa dá k účtu dostať späť? Ten kto mu ho zobral, sa mu vyhráža, že mu to vráti za peniaze a vulgárne mu nadáva. E-mail toho, čo synovi ukradol účet je (email útočníka). Syn by bol rád, ak by sa s tým dalo niečo robiť. Ďakujem za pomoc. mama“

Komentář: Případ 12letého chlapce obdobně jako případ Jakuba v předchozí ukázce vystihuje problém týkající se krádeže herních účtů. Krádež herního účtu je navíc v tomto případu doplněna o vyhrožování a verbální agresi. Jak již bylo zmíněno u předchozího případu 16letého Jakuba, děti často nemají základní návyky spojené s bezpečností uživatelských účtů. Z pohledu trestního práva je situace poměrně jasná: pokud někdo neoprávněně získá přístup a vnikne do jakéhokoliv účtu (Facebook, Instagram, e-mailová schránka, herní účet apod.), dopustí se trestného činu neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 trestního zákoníku (40/2009 Sb. Trestní zákoník, b.r.), neoprávněné užití dat je pak trestáno přísnější skutkovou podstatou (§ 230 odst. 2 písm. a) TZ). Pakliže by takové jednání způsobilo škodu poškozenému hráči, je možné uvažovat o odpovědnosti za přečin podvodu (§ 209 odst. 1 TrZ), pokud pachatel způsobí škodu alespoň 10 000 Kč. Takové jednání doporučujeme oznámit na Policii ČR, pokud možno s co nejvíce zajištěnými důkazy. Pokud by oběť pachateli poslala požadovaný obnos peněz, šlo by o neplatné právní jednání.

Případ 37. Podvodný prodej skinů – Counter Strike, Discord – chlapec, 13 let (2024)

„Dobrý večer, syn se seznámil na platformě DISCORD s kamarádem. Po jednodenním dopisování a telefonování jeden z nich vymyslel (nevím přesně čí to byl nápad), že budou od lidí kupovat SKINY (vylepšení na zbraně) do hry Cs2 (Counter strike 2) a nebudou posílat peníze. Nákupy se měly uskutečnit přes nově založený účet nebo již provozovaný účet, onoho kamaráda. Kamarád přišel s nápadem že je potřeba učet vybavit SKINY, tak aby jim syn poslal peníze na nákup nebo nějaké SKINY koupil v hodnotě cca 2000Kč. Toto syn odmítl. Po několika dnech kamarád syna informoval, že provedl onen obchod a prý získal SKINY v reálné hodnotě 12000Kč za které prý nezaplatil. Syn kamaráda nabádal aby takto získané SKINY vrátil. V tuto chvíli nastala změna v komunikaci a onen kamarád se spojil s podvedeným a začali synovi vyhrožovat. Komunikace je přiložena v příloze (je plná nadávek vulgárních slov). Tato situace trvala 2 až tři dny a následně se mi syn svěřil. Ke kamarádovi a podvedenému se přidal nějaký třetí člověk, který vystupuje jako kamarád podvedeného (budu mu říkat kamarád 2). Tato trojice vede spolu živou konverzaci na DISKORDU a neustále tlačí, vyhrožují aby zaplatil cca 12000 Kč. Mezi onou trojicí probíhá živá komunikace jako mezi kamarády a není tam ani náznak toho, že by onen synův kamarád měl být vlastně také podezřelí. Po mém rozhovoru s onou trojicí jsem nabyl dojmu, že celá tato situace je předem domluvená a vždy čeká na nějakého důvěřivce jako mého syna.“

Komentář: Jedná se o případ podvodného jednání v prostředí online herní komunity (Discord, Counter Strike 2), kdy byl nezletilý chlapec vmanipulován do situace, která vykazovala znaky podvodu (§ 209 odst. 1 TZ). Z hlediska vyhrožování chlapci nedokážeme pro nedostatek informací určit, zda by se jednalo o trestný čin vydírání (§ 175 odst. 1 TZ) nebo nebezpečného vyhrožování (§ 353 TZ). Pachatelé, kteří se vydávali za kamarády, vzbudili u chlapce důvěru, přiměli ho ke spolupráci na nelegálním obchodu a následně po něm začali požadovat finanční částku pod pohrůžkou, že jinak ponese odpovědnost za údajnou škodu. Typickým znakem je koordinace více osob, což zvyšuje psychický tlak na oběť. Ačkoliv chlapec nakonec žádné peníze nepřevedl, vyhrožování a nátlak představují vážný zásah do jeho psychické pohody i bezpečí. Bylo správně, že rodiče do komunikace vstoupili a odhalili podvodné schéma. V takovém případě je vhodné uchovat veškeré důkazy (screenshoty, historii chatu) a obrátit se na Policii ČR, která má pravomoc zjistit totožnost pachatelů a situaci vyšetřit. Zároveň je důležité poskytnout dítěti podporu, ujistit ho, že nenese vinu, a ve škole či doma posílit prevenci v oblasti kyberbezpečnosti, zejména rizik spojených s obchodováním s virtuálními předměty a manipulativními taktikami podvodníků. Z hlediska soukromého práva by mohly být takto uzavřené smlouvy (nákup skinů pomocí podvodu) neplatným právním jednáním.

13 FENOMÉN DEEP NUDE A ONLINE PORNOGRAFIE

S nástupem pokročilých nástrojů umělé inteligence a jejich masovým rozšířením vzniká řada možností, jak dané nástroje využívat, ovšem rovněž i zneužívat, a to např. k vytváření (generování) tzv. deep nude výstupů.

Svlékací aplikace (deep nude, deep nudes, AI deep nude, AI fake nude) jsou softwarové nástroje využívající technologie umělé inteligence k **vytvoření falešných nahých obrázků nebo videí** osob z jejich reálných fotografií (Kopecký & Voráč, 2025). Tyto aplikace jsou schopny generovat realisticky vypadající obsah bez souhlasu dotčených osob, což může vést k vážnému narušení jejich soukromí, psychické újmě a poškození pověsti. Využití takových aplikací je často považováno za eticky problematické a v některých zemích může být i nezákonné. Je důležité být si vědom rizik spojených s těmito technologiemi a respektovat práva a důstojnost ostatních (Dobešová & Szotkowski, 2024).

Studií, které by mapovaly výskyt deep nudes např. v Evropě či USA, je dosud velmi málo, proto nejsou k dispozici přesná data o tom, kolik dětí má zkušenost se zneužitím deep nudes ať už z pozice oběti, či pachatele. Na druhou stranu **počty případů evidovaných policií, ve kterých byla umělá inteligence zneužita k vygenerování citlivého materiálu sexuální povahy, dle údajů Europolu narůstají** (Europol, 2024).

Jeden z výzkumů realizovaných v Evropě proběhl v Belgii (Van de Heyning et al., 2023) a zaměřil se na fenomén deep nudes mezi mladými lidmi ve věku 15–25 let. Zjistil, že 41,9 % z nich o deep nudes slyšelo a 23,1 % je vidělo, nejčastěji na sociálních sítích, jako je Snapchat nebo Twitter. Muži se častěji zapojují do jejich sledování, vytváření i uchovávání. Výzkum dále ukázal, že 12,8 % respondentů zná aplikace pro tvorbu deep nudes, přičemž 60,5 % z nich tyto aplikace aktivně využilo. Studie volá po větší regulaci a osvětě, aby bylo možné čelit této formě digitálního sexuálního násilí.

V USA proběhl již v roce 2023 výzkum zaměřený na problematiku deep fakes (Home Security Heroes, 2023). Ten identifikoval razantní nárůst deep fake pornografie, která tvořila přes 98 % všech deepfake videí, přičemž 99 % zobrazených osob v těchto videích byly právě ženy. Report upozorňuje také na to, že vytvořit 60sekundové video v roce 2023 trvalo méně než 25 minut a k jeho vytvoření často stačí pouze jedna fotografie.

K prvním případům zachyceným v Evropě patří případ zneužití fotografií 20 dívek ve věku od 11 do 17 let z Almendralejo ve Španělsku (Llach, 2023). Fotografie byly staženy z jejich instagramového profilu, přetvořeny pomocí deep nude aplikace a rozšířeny prostřednictvím skupin na WhatsAppu. Jedna z dívek pak byla dokonce vydírána, že pokud nezaplatí, bude její intimní fotografie zveřejněna. Další případy jsou hlášeny např. z Německa (Breschendorf, 2024), Polska či Velké Británie.

Případy podobného typu řeší i česká policie (*„Být teenager, zhroutila bych se." Svlékací aplikace už mají dopady i v Česku – Seznam Zprávy*; *Svlékací aplikace zostuzuje Češky, policie už vyšetřuje první případy zneužití – iDNES.cz*) či česká poradna projektu E-Bezpečí www.napisnam.cz, na kterou se mohou školy anonymně obracet. Jde však o jednotky případů, zatím nelze hovořit o masové epidemii. Ohlášené incidenty vypadají velmi podobně – žáci (chlapci) objeví existenci svlékací aplikace, z profilu svých spolužaček např. na Instagramu stáhnou jejich intimní fotografie a vytvoří z nich deep nude. Ty potom šíří mezi spolužáky.

Pro ochranu před AI svlékacími aplikacemi je důležitá především prevence spočívající v omezení sdílení osobních fotografií na veřejných platformách a rovněž pečlivé nastavení soukromí na sociálních sítích. Je nutné zvážit, kdo má přístup k osobním fotografiím a s kým tento citlivý obsah sdílíme. Zároveň je třeba pravidelně kontrolovat nastavení soukromí a být opatrný při přijímání žádostí o přátelství od neznámých lidí. V případě, že již došlo k neoprávněnému použití (zneužití) osobních fotografií k vytvoření obnaženého těla, je nutné toto jednání nahlásit příslušným online platformám, případně neváhat kontaktovat Policii ČR.

Případ 38. Deep nude spolužaček – chlapci, 14 let (2024)

„Dobrý den, pracuji jako školní metodik prevence na základní škole. Dostaly se ke mě fotografie dívek z 8. A, na kterých jsou dívky nahé. Fotografie jsou upraveny pomocí stránky nebo aplikace Clothoff.io. Upravili je tak to její spolužáci. Právě ve škole provádíme šetření této situace, resp. chlapci se k činu doznali. Moje otázka zní … máme v tomto ohlašovací povinnost? Musíme to hlásit Policii? Máme samozřejmě v úmyslu pozvat si rodiče do školy a řešit to na výchovné komisi. Na půdě školy uděláme vše co je třeba. Předem díky za informaci."

Komentář: Ukázka zneužití tzv. svlékací aplikace využívající prvky umělé inteligence k vytvoření obnažených fotografií. Postup, který učitel navrhuje, je vhodný. Aplikace Clothoff.io uvedená v případu je v ČR momentálně blokována. Z pohledu soukromého práva půjde o zásah do osobnostních práv, jako je právo na podobu (na deep nude fotografiích je sdílen minimálně obličej osoby, i když tělo je uměle vytvořeno AI), a dále do práva na čest, důstojnost a soukromí.

Ačkoli takové jednání v tuto chvíli není trestné, tak novela trestního zákoníku, která nabude účinnosti 1. 1. 2026, zavádí nový trestný čin zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření (§ 191a TZ). Ten spočívá mj. ve vytvoření pornografického díla určité osoby, která k takovému zobrazení nedala souhlas – tedy i v generování pornografického snímku pomocí umělé inteligence, pokud na něm bude rozeznatelná konkrétní osoba. Novela však nepočítá s tím, že se na tento trestný čin vztahovala oznamovací povinnost v rámci trestného činu neoznámení trestného činu (§ 368 TZ ve znění od 1. 1. 2026). Chlapci by však pro nedostatek

věku nebyly trestně odpovědní, bylo by ale možné proti nim použít některé z opatření v rámci řízení ve věcech dětí mladších 15 let.

Škola by však mohla mít správní oznamovací povinnost vůči orgánu sociálně-právní ochrany dětí podle § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, pokud by u dotčených dívek došlo k jejich ohrožení ve smyslu § 6 písm. e) tohoto zákona, tedy že na nich byl spáchán trestný čin ohrožující jejich život, zdraví, svobodu, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění.

Případ 39. Deep nude na gymnáziu – dívky, 14 a 15 let (2024)

„Dobrý den, jsem učitelka na gymnáziu. Jedná se o tři žákyně ve věku 14 a 15 let. Na Instagramu je požádal cizí účet o sledování. Žádost nepřijaly, ale zjistily, že na tomto účtu jsou fotky, kde jsou jejich obličeje z fotek, které jsou na třídním Google Disku, doplněné AI o nahé ženské tělo. Jméno účtu je XY. Kromě nich tento účet žádal i některé jejich další spolužačky. Kromě tohoto účtu jejich spolužačky žádal o sledování i účet XY, ale poškozené žačky má bloklé a žádost jim neposílal. Zdá se, že jsou oba účty nějak propojené. Tento účet je soukromý. Dohledali jsme ještě účet XY, který se tváří úplně stejně jako XY. Oba jsou soukromé a jeden sleduje 40 a druhý 41 účtů. Teoreticky by mohli být též nějak propojené. Tento účet ale zatím s případem propojený není. Mohla bych poprosit o radu, jak postupovat? Žačky jsme uklidnili, ale jde nám teď o to, zda se dá vystopovat majitel účtu. Je pro nás důležité zjistit, zda to byl žák naší školy, nebo náhodný únik dat, a tím pádem cizí osoba. Mají to řešit ještě nějak rodiče nebo takto je to nahlášené? Abychom věděli, co říct rodičům žaček. Děkuji a přeji krásný den.“

Komentář: Ukázka zneužití tzv. svlékací aplikace využívající prvky umělé inteligence k vytvoření obnažených fotografií, případně zneužití tzv. face swap technologie k přenesení obličeje poškozené osoby na libovolný objekt (nahé tělo apod.). Postup vyučujících v případu byl v pořádku. Z pohledu soukromého práva půjde o zásah do osobnostních práv, jako je právo na podobu (na deep nude fotografiích je sdílen minimálně obličej osoby, i když tělo je uměle vytvořeno AI), a dále do práva na čest, důstojnost a soukromí. Z hlediska trestního práva se od 1. 1. 2026 bude jednat o trestný čin zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření (§ 191a TZ).

13.1 Dopady deep nude na dětské uživatele

Zneužití technologie umělé inteligence k vytváření deep nudes má řadu závažných dopadů na oběti, zejména pokud se jedná o nezletilé osoby. Tyto dopady jsou komplexní a zasahují do různých aspektů života obětí.

Z psychologického hlediska mohou oběti prožívat **intenzivní trauma a emocionální stres, spojený s pocity studu, úzkosti a strachu**. Falešné nahé snímky mohou výrazně narušit sebepojetí a sebevědomí jedince, negativně ovlivnit vnímání vlastního těla a identity. To může vést **k depresi a sociální izolaci**, kdy se oběti stahují ze sociálních interakcí ze strachu z odhalení nebo posměchu. Dlouhodobým důsledkem může být také ztráta důvěry v mezilidských vztazích.

Sociální dopady jsou neméně závažné. Šíření falešných nahých snímků může vést k **poškození reputace, sociálnímu ostrakismu a (kyber)šikaně**. V případě incidentů ve školním prostředí může dojít k narušení vzdělávacího procesu, problémům s docházkou a se soustředěním. Existuje také riziko dlouhodobých důsledků pro budoucí kariéru, zejména pokud dojde k širšímu rozšíření materiálů.

Z právního a bezpečnostního hlediska jsou oběti vystaveny **riziku vydírání (sextortion) a další viktimizace** (Dearden, 2024). Problematická je také náprava, protože odstranění závadného obsahu z internetu může být v praxi téměř nemožné. V tuto chvíli vzniká nová legislativa, která by řešila tyto nové situace – a to jak na úrovni Evropy (Evropské unie), tak i jednotlivých zemí. Z pohledu soukromého práva půjde o zásah do osobnostních práv, jako je právo na podobu (na deep nude fotografiích je sdílen minimálně obličej osoby, i když tělo je uměle vytvořeno AI), a dále do práva na čest, důstojnost a soukromí.

Nový Akt o umělé inteligenci (EU AI Act) (European Parliament, 2023; Kurunsaari, 2024) zavádí definici deep fake a ukládá povinnost transparentnosti pro tvůrce a uživatele AI systémů generujících tento obsah. Důležitým krokem je také připravovaná směrnice o boji proti násilí na ženách (European Parliament, 2024), která by měla kriminalizovat šíření nekonsenzuálních sexuálních deep fakes ve všech členských státech EU. Současná legislativa, včetně GDPR a DSA (Booth, 2024), poskytuje určitou ochranu, ale experti poukazují na potřebu specifičtějších a přísnějších opatření.

V návaznosti na množící se případy zneužití deep nude nástrojů vznikl v roce 2024 návrh nového paragrafu **(§ 191a trestního zákona)** (Parlament České republiky – § 191a Zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření, 2024; zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník) s názvem **Zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření**. V návrhu je uvedeno, že *„kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, učiní veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá osobu, o které ví, že k takovému zobrazení nebo využití nedala souhlas, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci. Pokud takový materiál zveřejní, například na internetu, hrozí mu vězení na šest měsíců až tři roky. Když to udělá v rámci organizované*

skupiny ve více státech nebo bude chtít pro sebe takto získat prospěch velkého rozsahu, přijde o svobodu na rok až pět let.“ V pozměňovacím návrhu uvádí poslanecká sněmovna následující odůvodnění (40/2009 Sb. trestní zákoník; Parlament České republiky – § 191a Zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření, 2024): *Vládní návrh zákona nově nastavuje parametry trestné odpovědnosti ve vztahu k některým trestným činům proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, kdy především redefinuje trestný čin znásilnění. V rámci této kategorie trestných činů, tedy trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, jak je upravena v hlavě III zvláštní části trestního zákoníku, však technologický pokrok přináší nové hrozby zásahů do zájmů chráněných v rámci této kategorie trestných činů. Jedná se o problematiku tzv. deep fake pornografie.* Novela byla Parlamentem ČR schválena jako zákon č. 270/2025 Sb. s účinností od 1. 1. 2026.

V širším společenském kontextu může rozšíření těchto praktik vést k **normalizaci sexuálního zneužívání a otupění společenské citlivosti vůči této problematice**. Vzhledem k tomu, že většina obětí jsou dívky a ženy, může tento fenomén dále prohlubovat genderovou nerovnost a posilovat nežádoucí stereotypy.

Technologické dopady zahrnují potenciální ztrátu důvěry v digitální média. Rozšíření deep fakes / deep nudes může vést k obecné skepsi vůči autenticitě digitálního obsahu. To zároveň vytváří potřebu nových bezpečnostních opatření – školy a instituce musí implementovat nové strategie pro prevenci a řešení těchto incidentů.

Je důležité poznamenat, že intenzita a trvání těchto dopadů se mohou lišit v závislosti na individuálních okolnostech, podpůrném systému oběti a včasnosti a efektivitě intervence. Pro komplexní pochopení problematiky je nezbytný další výzkum a sběr dat, které pomohou vytvořit účinné strategie prevence a podpory obětí.

14 KYBERSTALKING

Kyberstalking představuje **specifickou formu pronásledování (stalkingu)**, která se odehrává výhradně **v digitálním prostředí** (Kopecký, 2015c; Reyns et al., 2012).

Mezi jeho **projevy** patří opakované vyhledávání pozornosti a kontrolování života oběti navzdory jejímu zřejmému nezájmu, nevyžádaný kontakt prostřednictvím telefonátů, e-mailů, zpráv či sociálních sítí, sdílení urážlivých komentářů, nepravdivých obvinění nebo sexuálně laděného obsahu (eSafety Commissioner, 2025). Projevy mohou dále zahrnovat i opakované obtěžování rodiny a přátel oběti, vydávání se za oběť (tzv. **impersonace**), **difamaci** oběti (tedy poškozování její pověsti), **trollování** (záměrné provokování), šíření nenávistných projevů, sextortion, **doxing** (zveřejňování citlivých údajů) či **spoofing** (falšování identity, např. e-mailu, telefonního čísla) (Canadian Resource Centre for Victims of Crime, 2022). Pachatel může sledovat pohyb oběti pomocí GPS technologií, špionážního softwaru či sledovacích zařízení, může ji pronásledovat napříč různými online účty, a dokonce neoprávněně vstupovat do jejích osobních profilů, číst zprávy nebo měnit hesla s cílem ji zablokovat. K sofistikovanějším formám patří také tzv. **digitální gaslighting**, kdy pachatel manipuluje prostředím oběti způsobem obtížně prokazatelným – například dálkovým zapínáním a vypínáním chytrých zařízení v domácnosti prostřednictvím internetu – s cílem vyvolat v oběti pocit zmatení a ztráty kontroly (eSafety Commissioner, 2025). Vzhledem k dostupnosti a anonymitě online prostředí tedy umožňuje kyberstalking **intenzivní narušování soukromí oběti** bez nutnosti fyzické přítomnosti pachatele. Zároveň je třeba zdůraznit, že kyberstalking představuje **metodické, úmyslné a vytrvalé chování**, které nelze redukovat na pouhé obtěžování nevyžádanými zprávami, ale jde o cílenou snahu učinit život oběti nesnesitelným (Canadian Resource Centre for Victims of Crime, 2022). Lze jej také vnímat jako **prodloužení offline stalkingu**, což odpovídá zjištění, že kyberstalking je často doprovázen i jeho offline formami (eSafety Commissioner, 2025), čímž se riziko pro oběť dále zvyšuje.

Tento fenomén se často objevuje **v rámci intimních či dřívějších partnerských vztahů**, kde je chápán jako **forma digitálního násilí v páru** (cyber dating abuse) a zároveň jako jedna z podob násilí v blízkých vztazích (Intimate Partner Violence – IPV) (March et al., 2022). V tomto kontextu bývá intimní partnerský kyberstalking označován také za **kontrolující vztahové chování**, které souvisí s potřebou dominovat a udržet kontrolu nad partnerem a které je významným prediktorem násilí v blízkých vztazích. Takové chování bývá dáváno do souvislosti s tzv. **temnými osobnostními rysy** (narcismus, psychopatie, sadismus). Výzkumy ukazují, že u žen se kyberstalking častěji pojí se zranitelným narcismem a verbálním sadismem, zatímco u mužů se projevuje zejména v souvislosti se sekundární psychopatií a impulzivitou. Tyto poznatky naznačují, že kyberstalking v partnerských vztazích je úzce propojen jak s dynamikou moci a kontroly, tak s osobnostními charakteristikami pachatelů

(March et al., 2020). Empirické studie dokládají, že **kyberstalking v partnerských vztazích** není jednotný jev, ale může mít různorodé projevy i motivace. March a kol. (March et al., 2020) identifikovali tři základní dimenze intimního partnerského kyberstalkingu: *pasivní, invazivní* a *klamavou (duplicitní)*. ***Pasivní forma*** spočívá v *nenápadném sledování* dostupných informací, například kontrolování statusů na sociálních sítích či poslední aktivity online. ***Invazivní kyberstalking*** naopak znamená *přímý zásah do soukromí* partnera, jako je přihlašování do jeho účtů, čtení zpráv nebo kontrola historie zařízení. ***Klamavá (duplicitní) forma*** pak zahrnuje vytváření falešných profilů nebo vydávání se za jinou osobu s cílem obejít nastavené bariéry a *získat přístup k chráněným informacím*. Tento trojrozměrný koncept pomáhá lépe porozumět tomu, že kyberstalking v partnerském kontextu není jednotný jev, ale soubor různě závažných a motivovaných strategií narušujících intimitu a soukromí.

Obětí kyberstalkingu se však může stát kdokoli – od dětí přes dospělé až po veřejně činné osoby. Stejně **pestrá** je i **skupina pachatelů**, mezi něž mohou patřit neznámé osoby, vzdálení známí, ale také přátelé, rodinní příslušníci, pečující osoby či současní a bývalí partneři (eSafety Commissioner, 2025).

Data o prevalenci kyberstalkingu ukazují, že jde o významný a stále častější fenomén. Ve Spojených státech amerických uvádí Bureau of Justice Statistics (2019), že se obětí kyberstalkingu stalo přibližně 1,5 milionu osob starších 16 let, což odpovídá 0,6 % populace, přičemž novější odhady hovoří až o 7,5 milionech obětí ročně (Morgan et al., 2022). Přehledová studie z roku 2021 zároveň uvádí rozpětí prevalence od 6,5 % do 41 % v závislosti na použité metodologii a ochotě obětí incidenty hlásit. Výzkumy rovněž dokládají, že ženy jsou více než dvakrát častěji oběťmi než muži a že ve většině případů oběti svého stalkera znají, přičemž pachatelem bývá často současný nebo bývalý partner (Sheridan, 2024). Podobně nejednoznačné výsledky přinášejí i další výzkumy realizované v různých zemích (Kaur et al., 2021), které ukazují, že odhady prevalence se značně liší. Zatímco některé studie uvádějí výskyt kyberstalkingu kolem 9–13 % (Kraft & Wang, 2010; Paullet, 2009), jiné dosahují hodnot 20–34 % (Berry & Bainbridge, 2017), či dokonce až 46 % (Maran & Begotti, 2019). Naproti tomu Dreßing a kol. (Dreßing et al., 2014) zjistili pouze 6,5 % obětí. Tento značný rozptyl ukazuje, že výsledky jsou silně ovlivněny použitou definicí kyberstalkingu, metodologickým přístupem a ochotou obětí incidenty přiznat či hlásit. Statistiky navíc dokládají, že jen **menší část obětí kyberstalkingu incidenty skutečně hlásí** – například ve Spojených státech méně než třetina, což znamená, že reálný výskyt může být ještě vyšší (Sheridan, 2024).

Kyberstalking může mít pro oběti závažné **následky jak v psychické, tak i v sociální rovině**. V psychologické oblasti se nejčastěji objevuje strach, paranoia, deprese, symptomy posttraumatické stresové poruchy (PTSD), panické ataky či zvýšené riziko suicidálních tendencí (Canadian Resource Centre for Victims of Crime, 2022). Empirická zjištění dokládají, že značná část obětí kyberstalkingu splňuje klinická kritéria pro PTSD a více než polovina vykazuje střední až těžkou míru úzkosti; objevují se také pocity izolace, viny a celkový pokles kvality života (Short et al., 2015). Oběti mohou dále trpět úzkostí a sociální izolací a v některých případech se u nich objevují i fyzické symptomy, jako jsou bolesti hlavy,

nevolnost či únava (Jane, 2023). Sociální dopady pak zahrnují poškození pověsti oběti, narušení rodinných vztahů a v krajních případech i ztrátu zaměstnání (Canadian Resource Centre for Victims of Crime, 2022).

Případ 40. Kyberstalking od bývalého přítele – dívka, 17 let (2020)

„Zdravim. Můj přibeh se tyka ne přimo mě,ale mé nezrletilé dcery,ktera před rokem se seznamila s klukem o 3roly starši,mu je 20 a půl. Dcera se dlouho dobu nevapravila mi ,že ma s nim problem. Už před půl rokem všimla jsem se ,že spolu se hadaji, a když se vraci po rande s nim,na špinavou bundu,a ve stalém šoku. Žadný sexualní vztah tam neni. Ptala se jsem ,proč nezastavila s nim komunikace dřive,řikala mi :„že myslila ,ža to mužu ja,a on na me psychicke tlačil." Momentalně ,když ma dcera rozhodla přestat žadný vztah,přišla o kyberstalking,ikdyž zablokovala vše učty s nim,pořad dostava z jeho novych socialnich učtu ,vyhrožovani ,že o ní něco napiše spatného,ža bude rozšiřovat dezinformace ,a take ted´ ji volaji ruzné mužské hlasy na telefonní čislo s nabidkou se sejit,protiže on udlal scrinshot z jich fotek,a mel přistup k ji učtum. Dcera přeživa špatnou dobu,breči,nemuže se uklidnet ,boji se všeho. A hlavně , mysli ba sebeevraždu. Prosim o dobrou radu v mé rodičovské bidě, Dekuji."

Komentář: Jedná se o případ kyberstalkingu a psychického týrání nezletilé dívky ze strany bývalého přítele, staršího o několik let. Jednání útočníka naplňuje znaky trestného činu nebezpečného pronásledování (§ 354 odst. 1 písm. c), d), e), odst. 2 písm. a) TZ). Pokud bývalý přítel zneužil znalosti přihlašovacích hesel poškozené dívky a přihlásil se k jejím sociálním či jiným účtům, je možné uvažovat i o trestní odpovědnosti za přečin neoprávněný přístup k počítačovému systému a neoprávněný zásah do počítačového systému nebo nosiče informací (§ 230 odst. 1 TZ), stejně jako v případě neoprávněného užití tam uložených soukromých fotografií (§ 230 odst. 2 písm. a) TZ). V neposlední řadě pak vyhrožování zveřejněním nepravdivých informací, pokud je způsobilé vzbudit důvodnou obavu z jiné těžké újmy (například ztráta školního kolektivu, rozpad přátelství atp.), může být posouzeno jako trestný čin nebezpečného vyhrožování (§ 353 odst. 1, odst. 2 písm. b) TZ. Z pohledu soukromého práva půjde o zásah do osobnostních práv, jako je právo na podobu (přestože jde o screenshoty, a ne o vlastní fotografie), a dále může jít o zásah do práva na čest a důstojnost (zejm. v případech, kdy pachatel šíří nepravdivé informace mezi kamarády nebo zaměstnavatele oběti). Dle § 86 jde také o zásah do soukromí, neboť bez svolení člověka nelze narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou, nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit.

Závažným aspektem je, že dívce pachatel způsobuje psychickou újmu, která může vést až k sebevražedným myšlenkám, což činí celou situaci mimořádně nebezpečnou. Rodiče by měli ihned vyhledat odbornou psychologickou nebo krizovou pomoc pro dceru a zároveň

neprodleně podat trestní oznámení na Policii ČR. Policie má prostředky, jak zjistit identitu pachatele a jeho aktivity zastavit. Současně je vhodné uchovat všechny důkazy – zprávy, screenshoty, seznam hovorů. Škola a rodina by měly dívce poskytnout jasnou podporu, ujistit ji, že není sama, a aktivně sledovat její psychický stav. V tomto případě je nezbytné nejen právní řešení, ale i okamžitá psychická a sociální podpora, aby se předešlo dalšímu zhoršení situace a ohrožení života.

15 ZÁVĚR

Předložená kazuistická monografie přináší **ucelený pohled na spektrum rizikových jevů**, s nimiž se děti a dospívající setkávají **v online prostředí**. Kazuistiky založené na reálných výpovědích z poradny E-Bezpečí ukazují, že za každým číslem ve výzkumných statistikách stojí konkrétní příběh dítěte, jehož důvěra byla zneužita, jehož bezpečí bylo narušeno a jež se ocitlo ve stavu nejistoty či ohrožení.

Zpracování těchto případů zároveň umožňuje identifikovat opakující se vzorce a mechanismy, které se napříč různými typy incidentů systematicky objevují. Analýza vybraných kazuistik ukázala, že největší část tvořily případy sextortion a zneužívání intimních materiálů, dále pak různé podvodné výzvy a manipulace, ale také projevy kyberšikany či body shamingu. Tyto **jevy se** přitom **v řadě případů neobjevují izolovaně, ale vzájemně se prolínají a mohou eskalovat** od zdánlivě nevinné komunikace k dlouhodobému vydírání či psychické zátěži obětí. V analyzovaném souboru se přitom častěji objevovaly dívky než chlapci a nejzranitelnější věkovou skupinou byly děti ve věku 14–16 let.

Monografie zároveň zdůrazňuje roli anonymního prostředí internetu: na jedné straně poskytuje prostor pro podporu a vyhledání pomoci, na straně druhé ale ztěžuje odhalení identity pachatelů a účinné řešení na úrovni práva či prevence. Z kazuistik opakovaně vyplývá, že **snaha dětí řešit situaci bez vědomí rodičů či pedagogů výrazně komplikuje včasnou intervenci a přispívá k prohlubování rizik**. Vývoj případů zároveň ukazuje, že s měnícími se platformami (od Facebooku přes Instagram až po TikTok a Discord) se proměňuje i charakter rizik, přičemž sextortion od roku 2019 vykazuje výrazný nárůst. Z praktického hlediska to ukazuje na **nezbytnost posilování digitální a právní gramotnosti**, **systematické prevence ve školách, včetně citlivě vedené sexuální výchovy v kontextu online prostředí**, a úzké **spolupráce poradenských institucí, škol, rodičů** a v případě potřeby také **policie**.

Z výzkumného hlediska tato práce podtrhuje, že **sledované formy rizikového chování zasahují děti a mladistvé v klíčových obdobích jejich vývoje**. Data zároveň naznačují genderové rozdíly, zejména vyšší zastoupení dívek v případech sextingu a hatingu, což může souviset s odlišným způsobem prožívání i se společenskými tlaky.

Monografie tak může sloužit nejen jako varování před reálnými hrozbami, ale i jako podklad pro tvorbu preventivních programů a opatření, která reflektují zkušenosti dětí samotných. Klíčovým poselstvím je, že ochrana dětí v digitálním prostředí nespočívá pouze v technických opatřeních, ale především v komunikaci, podpoře a důvěře – tedy v prostředí, kde se dítě nebojí požádat o pomoc.

REJSTŘÍK

Among Us 103
appearance teasing 50
Benadryl Challenge 95
Blackout Challenge 97
body shaming 50
Brawl Stars 103
Cinnamon Challenge 96
Condom Snorting Challenge 102
contagion effect 94
cyber dating abuse 111
cyber self-harm 49
deep nude 91, 106, 107, 108, 109
difamace 111
digital Munchausen 49
digitální gaslighting 111
digitální sebepoškozování 49, 50, 133
Discord 14, 16, 69, 84, 105, 115, 133, 136, 138
doxing 111
Eyeballing Challenge 101
Facebook 14, 16, 133
Ghost Pepper Challenge 96
griefing (grifování) 50
hating 12, 14, 133
impersonace 111
Instagram 14, 16, 47, 54, 65, 66, 74, 76, 84, 85, 104, 115, 133, 136, 138
Intimate Partner Violence IPV 111
kybergrooming 12, 90, 92, 93
kybernetická agrese 43
kybersex 91
kyberšikana 12, 43, 44, 45, 61, 92, 133
malware 61
Milk Crate Challenge 95
Minecraft 103
Modrá velryba 98
Momo Challenge 100
nebezpečné výzvy 94, 101
Non-Consensual Intimate Images (NCII) 53
nude loans 61
nudes 17, 32, 71, 106, 108, 110
nudesky, *viz* nudes 17
ňupací výzvy 102
One Chip Challenge 97
Penny Challenge 101
Planking 95
revenge porn 17, 53, 55, 82, 133, 135
Roblox 103
self-cyberbullying 49
self-trolling 49
sexting 12, 53, 54, 55, 57, 90, 92, 133, 135, 137
sextortion 12, 17, 18, 53, 55, 56, 61, 62, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 91, 109, 111, 115, 133, 135, 137, 138
sextortion scam 75, 77
Skull Breaker Challenge 94
Slap a Teacher Challenge 102
Sleepy Chicken Challenge 95
Snapchat 14, 16, 63, 65, 66, 72, 74, 76, 84, 106
sociální inženýrství 90
spoofing 111
Tide Pod Challenge 95
TikTok 14, 16, 64, 94, 101, 115, 133, 136, 138
trolling 50
trollování 111
WhatsApp 16, 17, 45, 46, 54, 64, 66, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 94

REFERENCE, POUŽITÁ LITERATURA

Abubakari, Y. (2024). Modelling the modus operandi of online romance fraud: Perspectives of online romance fraudsters. *Journal of Economic Criminology*, *6*, 100112. https://doi.org/10.1016/J.JECONC.2024.100112

Achterbosch, L. S. (2015). *Causes, Magnitude and Implications of Griefing in Massively Multiplayer Online Role-Playing Games*. https://core.ac.uk/download/pdf/213006154.pdf

Achterbosch, L., Vamplew, P., & March, E. (2024). Assessing the impact of griefing in MMORPGs using self-determination theory. *Computers in Human Behavior*, *161*, 108388. https://doi.org/10.1016/J.CHB.2024.108388

Almeida, T. C., & Pereira, A. (2025). Prevalence of grooming and sexting among Portuguese youth: Adaptation of the Questionnaire for Online Sexual Solicitation and Interactions with Adults and Sexting Questionnaire. *Children and Youth Services Review*, *171*, 108179. https://doi.org/10.1016/J.CHILDYOUTH.2025.108179

Amudhan, S., Sharma, M. K., Anand, N., & Johnson, J. (2024). „Snapping, sharing and receiving blame": A systematic review on psychosocial factors of victim blaming in non-consensual pornography. *Industrial psychiatry journal*, *33*(1), 3–12. https://doi.org/10.4103/IPJ.IPJ_166_23

Anastassiou, A. (2017). Sexting and Young People: A Review of the Qualitative Literature. *The Qualitative Report*, *22*(8), 2231–2239. https://doi.org/10.46743/2160-3715/2017.2951

Ansari, M. (2020). *Fire departments stress dangers of TikTok 'penny challenge'*. https://www.wave3.com/2020/01/28/fire-departments-stress-dangers-tiktok-penny-challenge/

Atherton, R. R. (2021). The "Nutmeg Challenge": A dangerous social media trend. In *Archives of Disease in Childhood* (roč. 106, číslo 5). https://doi.org/10.1136/archdischild-2020-319407

Ballard, M. E., & Welch, K. M. (2015). *Virtual Warfare: Cyberbullying and Cyber-Victimization in MMOG Play*. https://doi.org/10.1177/1555412015592473

Bates, S. (2017). Revenge Porn and Mental Health: A Qualitative Analysis of the Mental Health Effects of Revenge Porn on Female Survivors. *Feminist Criminology*, *12*(1). https://doi.org/10.1177/1557085116654565

Bell, D. (2020). Potentially "life-threatening" TikTok penny challenge sparks warning from Alberta mom. *CBC News*. https://www.cbc.ca/news/canada/calgary/tiktok-penny-challenge-1.5442072

Berry, M. J., & Bainbridge, S. L. (2017). Manchester's Cyberstalked 18-30s: Factors affecting cyberstalking. *Advances in Social Sciences Research Journal*, *4*(18), 73–85. https://doi.org/10.14738/assrj.418.3680

Bonifazi, G., Cecchini, S., Corradini, E., Giuliani, L., Ursino, D., & Virgili, L. (2022a). Extracting time patterns from the lifespans of TikTok challenges to characterize non-dangerous and dangerous ones. *Social Network Analysis and Mining*, *12*(1). https://doi.org/10.1007/s13278-022-00893-w

Bonifazi, G., Cecchini, S., Corradini, E., Giuliani, L., Ursino, D., & Virgili, L. (2022b). Investigating community evolutions in TikTok dangerous and non-dangerous challenges. *Journal of Information Science*. https://doi.org/10.1177/01655515221116519

Booth, C. (2024). *Nonconsensual deepfake pornography is a bane on society — here's how Europe can fight it*. TNW. https://thenextweb.com/news/nonconsensual-deepfake-pornography-europe-fighting-it

Breschendorf, F. (2024). *„Rund um die Uhr": Mobbing in Schulen erreicht durch KI-Nacktbilder neues Level*. Frankfurter Rundschau. https://www.fr.de/panorama/rund-um-die-uhr--mobbing-in-schulen-erreicht-durch-ki-nacktbilder-neues-level-zr-93270448.html

Briggs, P., Simon, W. T., & Simonsen, S. (2010). An Exploratory Study of Internet-Initiated Sexual Offenses and the Chat Room Sex Offender: Has the Internet Enabled a New Typology of Sex Offender? *http://dx.doi.org/10.1177/1079063210384275*, *23*(1), 72–91. https://doi.org/10.1177/1079063210384275

Brighi, A., Amadori, A., Summerer, K., & Menin, D. (2023). Prevalence and risk factors for non-consensual distribution of intimate images among Italian young adults: Implications for prevention and intervention. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, *23*(4), 100414. https://doi.org/10.1016/J.IJCHP.2023.100414

„Být teenager, zhroutila bych se." Svlékací aplikace už mají dopady i v Česku – Seznam Zprávy. Získáno 13. září 2024, z https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-byt--teenager-zhroutila-bych-se-svlekaci-aplikace-uz-maji-dopady-i-v-cesku-238660

Canadian Centre for Child Protection. (2017). *Online Sextortion of Teens on the Rise*. https://www.protectchildren.ca/en/press-and-media/news-releases/2017/dontgetsextorted_campaign

Canadian Centre for Child Protection. (2022a). *An Analysis of Financial Sextortion Victim Posts Published on r/Sextortion*.

Canadian Centre for Child Protection. (2022b). *Boys aggressively targeted on Instagram and Snapchat, analysis of Cybertip.ca data shows*. https://www.protectchildren.ca/en/press-and-media/news-releases/2022/sextortion-data-analysis

Canadian Centre for Child Protection Inc. (2025). *Cybertip.ca*. https://cybertip.ca/en/

Canadian Resource Centre for Victims of Crime. (2022). *Cyberstalking*. https://crcvc.ca/wp--content/uploads/2021/09/Cyberstalking-_DISCLAIMER_Revised-Aug-2022_FINAL.pdf

Centrum PRVoK. (2025). https://www.prvok.upol.cz/

CEOP Safety Centre – Child Exploitation and Online Protection. (2025). https://www.ceop.police.uk/Safety-Centre/

Cerolini, S., Vacca, M., Zegretti, A., Zagaria, A., & Lombardo, C. (2024). Body shaming and internalized weight bias as potential precursors of eating disorders in adolescents. *Frontiers in Psychology*, *15*, 1356647. https://doi.org/10.3389/FPSYG.2024.1356647/BIBTEX

Clancy, E. M., Klettke, B., & Hallford, D. J. (2019). The dark side of sexting – Factors predicting the dissemination of sexts. *Computers in Human Behavior*, *92*, 266–272. https://doi.org/10.1016/J.CHB.2018.11.023

Cross, C., Holt, K., & Holt, T. J. (2023). To pay or not to pay: An exploratory analysis of sextortion in the context of romance fraud. *https://doi.org/10.1177/17488958221149581*.

Cross, C., Holt, K., & O'Malley, R. L. (2023). "If U Don't Pay they will Share the Pics": Exploring Sextortion in the Context of Romance Fraud. *Victims & Offenders*, *18*(7), 1194–1215. https://doi.org/10.1080/15564886.2022.2075064

Cyber Civil Rights Initiative. (2025). *CCRI: Cyber Civil Rights Initiative*. https://cybercivilrights.org/

Cyber.gov.au. (2020). *Sextortion campaign – What to do if you receive the email*. https://www.cyber.gov.au/about-us/advisories/sextortion-campaign-what-do-if-you-receive-email

CyberTipline. (2025). https://www.missingkids.org/gethelpnow/cybertipline

Černá, A., Dědková, L., Macháčková, H., Ševčíková, A., & Šmahel, D. (2013). *Kyberšikana – průvodce novým fenoménem*. Grada Publishing, a.s.

Čuhelová, K. , Blažek, M. (2017). Svéprávnost nezletilých aneb jsou pojmy opravdu tak důležité?. *Soukromé právo*, *3*, 17.

Dake, J. A., Price, J. H., Maziarz, L., & Ward, B. (2012). Prevalence and Correlates of Sexting Behavior in Adolescents. *American Journal of Sexuality Education*, *7*(1), 1–15. https://doi.org/10.1080/15546128.2012.650959

Davis Kempton, S. (2020). Erotic Extortion: Understanding the Cultural Propagation of Revenge Porn. In *SAGE Open* (Roč. 10, Číslo 2). https://doi.org/10.1177/2158244020931850

de Santisteban, P., & Gámez-Guadix, M. (2018). Prevalence and Risk Factors Among Minors for Online Sexual Solicitations and Interactions With Adults. *The Journal of Sex Research*, *55*(7), 939–950. https://doi.org/10.1080/00224499.2017.1386763

Dearden, L. (2024). *AI increasingly used for sextortion, scams and child abuse, says senior UK police chief* . The Guardian. https://www.theguardian.com/technology/2024/nov/24/ai-increasingly-used-for-sextortion-scams-and-child-abuse-says-senior-uk-police-chief

Dir, A. L., Coskunpinar, A., Steiner, J. L., & Cyders, M. A. (2013). Understanding differences in sexting behaviors across gender, relationship status, and sexual identity, and the role of expectancies in sexting. *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*, *16*(8), 568–574. https://doi.org/10.1089/cyber.2012.0545

Divínová, R. (2005). *Cybersex – forma internetové komunikace*. Triton. https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/123500

Dobešová, P., Kopecký, K., & Szotkowski, R. (2025). Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování Příloha 18 – Rizikové sexuální chování. *MŠMT ČR*.

Dobešová, P., & Szotkowski, R. (2024). 32. celostátní kongres k sexuální výchově v České republice – „Wellbeing, edukace & sexualita“. *Rizikové sexuální chování v kontextu s genera tivní umělou inteligencí*, 97–106. https://www.planovanirodiny.cz/storage/sborniky/32_kongres_24.pdf

Dobešová, P., Szotkowski, R., & Kopecký, K. (2023). Sexting u žáků na 1. stupni základní školy. *Sexting u žáků na 1. stupni základní školy*. https://doi.org/10.5507/PDF.23.24463759

Dobrovolná, E., Hurdík, J. In Lavický, P. a kol. (2014). *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář.* 1958.

Dodaj, A., & Sesar, K. (2020). Sexting categories. *Mediterranean Journal of Clinical Psychology*, *8*(2), 1–26. https://doi.org/10.6092/2282-1619/MJCP-2432

Döring, N. (2014). Consensual sexting among adolescents: Risk prevention through abstinence education or safer sexting? *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, *8*(1). https://doi.org/10.5817/CP2014-1-9

Dreßing, H., Bailer, J., Anders, A., Wagner, H., & Gallas, C. (2014). Cyberstalking in a Large Sample of Social Network Users: Prevalence, Characteristics, and Impact Upon Victims. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, *17*(2), 61–67. https://doi.org/10.1089/CYBER.2012.0231,

Ducharme, J. (2018). Here's How Common the Tide Pod Challenge Really Is. *Time*. https://time.com/5104225/tide-pod-challenge/

Elkhazeen, A., Poulos, C., Zhang, X., Cavanaugh, J., & Cain, M. (2023). A TikTok™ "Benadryl Challenge" death – A case report and review of the literature. *Journal of Forensic Sciences*, *68*(1). https://doi.org/10.1111/1556-4029.15149

eSafety Commissioner. (2025). *Cyberstalking*. https://www.esafety.gov.au/key-topics/staying-safe/cyberstalking

European Parliament. (2023). *EU AI Act: first regulation on artificial intelligence*. https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20230601STO93804/eu-ai-act-first-regulation--on-artificial-intelligence

European Parliament. (2024). *Directive (EU) 2024/1385 of the European Parliament and of the Council of 14 May 2024 on combating violence against women and domestic violence*. http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj

European Union Agency for Law Enforcement Cooperation. (2017). *Online sexual coercion and extortion as a form of crime affection children / Law enforcement perspective*. www.europol.europa.eu

Europol. (2024). *Facing reality? Law enforcement and the challenge of deepfakes An Observatory Report from the Europol Innovation Lab*. https://doi.org/10.2813/158794

Federal Office for Information Security. (2025). *Online gaming: playing rules for digital security*. BSI. https://www.bsi.bund.de/EN/Themen/Verbraucherinnen-und-Verbraucher/Informationen-und-Empfehlungen/Gaming/gaming_node.html?

Fialová, E. (2012). Krádež virtuálních předmětů v příkladech z nizozemské judikatury. *Revue pro právo a technologie*. roč. 3, č. 6, 111–120.

Frinta, O. (2011). Pojetí svéprávnosti v návrhu nového občanského zákoníku. *Bulletin advokacie*, *č. 1-2*, 58–66.

Gala, J., & Kapadia, S. (2013). Romantic Relationships in Emerging Adulthood: A Developmental Perspective. *Psychological Studies 2013 58:4*, *58*(4), 406–418. https://doi.org/10.1007/S12646-013-0219-5

Galoustian, G. (2024). *Digital Self-Harm Surges Among U.S. Teens from 2016 to 2021*. FLORIDA ATLANTIC UNIVERSITY – FAU. https://www.fau.edu/newsdesk/articles/digital-self--harm-teens.php

Gámez-Guadix, M., De Santisteban, P., Wachs, S., & Wright, M. (2021). Unraveling cyber sexual abuse of minors: Psychometrics properties of the Multidimensional Online Grooming Questionnaire and prevalence by sex and age. *Child Abuse & Neglect*, *120*, 105250. https://doi.org/10.1016/J.CHIABU.2021.105250

Gámez-Guadix, M., Mateos-Pérez, E., Wachs, S., Wright, M., Martínez, J., & Íncera, D. (2022). Assessing image-based sexual abuse: Measurement, prevalence, and temporal stability of sextortion and nonconsensual sexting ("revenge porn") among adolescents. *Journal of Adolescence*, *94*(5), 789–799. https://doi.org/10.1002/JAD.12064

Grant-Alfieri, A., Schaechter, J., & Lipshultz, S. E. (2013). Ingesting and aspirating dry cinnamon by children and adolescents: The "cinnamon challenge". In *Pediatrics* (Roč. 131, Číslo 5, s. 833–835). American Academy of Pediatrics. https://doi.org/10.1542/peds.2012-3418

Greene-Colozzi, E. A., Winters, G. M., Blasko, B., & Jeglic, E. L. (2020). Experiences and Perceptions of Online Sexual Solicitation and Grooming of Minors: A Retrospective Report. *Journal of Child Sexual Abuse*, *29*(7), 836–854. https://doi.org/10.1080/10538712.2020.1801938

Hasse, A., Cortesi, S., Lombana-Bermudez, A., & Gasser, U. (2019). *Youth and Cyberbullying: Another Look*. https://ssrn.com/abstract=3477297

Henry, N., Flynn, A., & Powell, A. (2019). *Responding to "revenge pornography": Prevalence, nature and impacts*.

Henry, N., & Umbach, R. (2024). Sextortion: Prevalence and correlates in 10 countries. *Computers in Human Behavior*, *158*, 108298. https://doi.org/10.1016/J.CHB.2024.108298

Hinduja, S., & Patchin, J. W. (2021). *Cyberbullying Data 2019 – Cyberbullying Research Center*. https://cyberbullying.org/2019-cyberbullying-data

Hinduja, S., & Patchin, J. W. (2024). *2023 Cyberbullying Data – Cyberbullying Research Center*. https://cyberbullying.org/2023-cyberbullying-data

Hollá, K. (2013a). *Kyberšikana*. IRIS. http://www.martinus.cz/?uItem=166336

Hollá, K. (2013b). *Kyberšikana*. https://www.martinus.cz/609843-kybersikana/kniha

Home Security Heroes. (2023). *2023 State Of Deepfakes: Realities, Threats, And Impact*. https://www.homesecurityheroes.com/state-of-deepfakes/#key-findings

HOT CHIP Challenge / Výzva 3g – Mr. Candy Bull. Získáno 5. březen 2025, z https://www.candybull.cz/ostatni-chipsy-krekry/hot-chip-challenge-vyzva-3g/?srsltid=AfmBOor-w7y7CSBjHy67r0_spOUGTDUofYq5LoslreYMGZVIAjW4zyhZX

Chaloupková, H., Holý, P., & Urbánek, J. (2018). § 81 [Ochrana osobnosti]. In: Chaloupková, H., Holý, P., Urbánek, J. *Mediální právo, marg. č. 7*, 344.

Chen, H., He, M., & Peng, L. (2025). Understanding online shopping fraud among Chinese elderly: Extending routine activity theory in the online context. *Telematics and Informatics*, *96*, 102208. https://doi.org/10.1016/J.TELE.2024.102208

Chiu, J., & Quayle, E. (2022). Understanding online grooming: An interpretative phenomenological analysis of adolescents' offline meetings with adult perpetrators. *Child Abuse & Neglect*, *128*, 105600. https://doi.org/10.1016/J.CHIABU.2022.105600

INHOPE – Association of Internet Hotline Providers. (2025). https://www.inhope.org/EN

Jane, M. (2023). The Psychological Effects of Cyberstalking on Victims. *Sociology and Criminology-Open Access*, *11*(1), 1–1. https://doi.org/10.35248/2375-4435.23.11.266

Jelínek, J., & kol. (2016). *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 5. vydání. Praha: Leges*. 138–139.

Kaspersky Team. (2024). *How cybercriminals attack young gamers: the most common and dangerous scams* . Kaspersky Daily. https://www.kaspersky.com/blog/how-scammers--attack-young-gamers-2024/52099/?utm

Kaur, P., Dhir, A., Tandon, A., Alzeiby, E. A., & Abohassan, A. A. (2021). A systematic literature review on cyberstalking. An analysis of past achievements and future promises. *Technological Forecasting and Social Change*, *163*, 120426. https://doi.org/10.1016/J.TECHFORE.2020.120426

Khasawneh, A., Madathil, K. C., Dixon, E., Wiśniewski, P., Zinzow, H., & Roth, R. (2020). Examining the self-harm and suicide contagion effects of the blue whale challenge on YouTube and Twitter: Qualitative study. *JMIR Mental Health*, *7*(6). https://doi.org/10.2196/15973

Kokeš, M., Ryška M. (2024). *§ 81 [Generální klauzule]. In: Petrov, Jan, Výtisk, Michal, Beran, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (3. aktualizace). marg. č. 1.*

Kopecký, K. (2011). Úvod do tzv. plankingu. *E-Bezpečí*. https://www.e-bezpeci.cz/index.php/rizikove-jevy-spojene-s-online-komunikaci/dalsi-temata/311-uvod-do-tzv-plankingu

Kopecký, K. (2014a). A brief introduction to the issue of online blackmail of Czech children with a focus on sextortion. *Pediatrie pro Praxi*, *15*(6).

Kopecký, K. (2014b). Stručný úvod do problematiky online vydírání českých dětí se zaměřením na tzv. sextortion. *Pediatrie pro praxi*, *15*(6), 352–354.

Kopecký, K. (2015a). Co jsou tzv. nebezpečné výzvy (challenges)? *E-Bezpečí*.

Kopecký, K. (2015b). Misuse of web cameras to manipulate children within the so-called webcam trolling. *Telematics and Informatics*, *33*(1). https://doi.org/10.1016/j.tele.2015.06.005

Kopecký, K. (2015c). Rizikové formy chování českých a slovenských dětí v prostředí internetu. *Univerzita Palackého v Olomouci Pedagogická fakulta Centrum prevence rizikové virtuální komunikace*. https://doi.org/10.5507/pdf.15.24448619

Kopecký, K. (2016). *Kyberšikana a její specifika v prostředí systému primární prevence rizikového chování (habilitační práce)*.

Kopecký, K. (2017a). Modrá velryba – hra motivující děti k sebevražednému jednání? Obyčejný podvod. *E-Bezpečí*, *2*(1), 17–23. https://e-bezpeci.cz/journal/articles/1230.html

Kopecký, K. (2017). Online blackmail of Czech children focused on so-called "sextortion" (analysis of culprit and victim behaviors). *Telematics and Informatics*, *34*(1), 11–19. https://doi.org/10.1016/J.TELE.2016.04.004

Kopecký, K. (2019). Rizikové výzvy v online prostředí (fenomén online challenges). *E-Bezpečí*, *4*(2), 25–29. https://e-bezpeci.cz/journal/articles/1618.html

Kopecký, K. (2021a). TikTokem putuje staronová výzva s názvem Blackout challenge. Jde o variaci na starou poměrně dost rozšířenou výzvu Choking Challenge.... *E-Bezpečí*, *6*(1), 7–9. https://e-bezpeci.cz/journal/articles/2129.html

Kopecký, K. (2021b). TikTokem se opět šíří Penny Challenge. Jejím principem je vytváření jisker pomocí mince položené na nabíječku částečně připojenou do zásuvky. *E-Bezpečí*, *6*(2), 35–38. https://e-bezpeci.cz/journal/articles/2439.html

Kopecký, K. (2023). Nebezpečná výzva Blackout challenge opět řádí. A není jediná, nebezpečných challengí je plný TikTok! *E-Bezpečí*, *8*(1), 7–12. https://e-bezpeci.cz/journal/articles/3137.html

Kopecký, K., & Krejčí, V. (2009). Kyberšikana – nová podoba šikany. *Prevence: Život bez závislosti*, *6*(6), 4–6.

Kopecký, K., Strílková, P., Szotkowski, R., & Romero-Rodríguez, J. M. (2020). Dangerous Challenges on the Internet. *Pediatrie pro Praxi*, *21*(2), 85–89. https://doi.org/10.36290/PED.2020.016

Kopecký, K., Střílková, P., Szotkowski, R., & Romero-Rodríguez, J.-M. (2020). Rizikové výzvy v on-line prostředí. *Pediatrie pro praxi*, *21*(2), 85–89. https://doi.org/10.36290/PED.2020.016

Kopecký, K., & Szotkowski, R. (2014). Kyberšikana, sexting a rizikové seznamování českých dětí v prostředí internetu. *Komenský*, *139*(2), 10–16.

Kopecký, K., & Szotkowski, R. (2017a). Fenomén Minecraft v českém prostředí (tisková zpráva). *E-Bezpečí*. https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/vyzkumne-zpravy/93--fenomen-minecraft-v-ceskem-prostredi/file

Kopecký, K., & Szotkowski, R. (2017b). *Kyberšikana a další formy kybernetické agrese. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže MŠMT (21291/2010-28)*. https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fmsmt.gov.cz%2Fuploads%2FPriloha_c._7_Kybersikana_d.docx&wdOrigin=BROWSELINK

Kopecký, K., Szotkowski, R., & Dobešová, P. (2021). Riziková komunikace a seznamování českých dětí v kyberprostoru. *Riziková komunikace a seznamování českých dětí v kyberprostoru*. https://doi.org/10.5507/PDF.21.24459141

Kopecký, K., Szotkowski, R., & Krejčí, V. (2012). The Risks of Internet Communication 3. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, *69*, 1348–1357. https://doi.org/10.1016/J.SBSPRO.2012.12.072

Kopecký, K., Szotkowski, R., & Krejčí, V. (2014). *Risks of internet communication IV*. https://doi.org/10.13140/RG.2.1.1677.7766

Kopecký, K., Szotkowski, R., & Krejčí, V. (2015). Rizikové formy chování českých a slovenských dětí v prostředí internetu. *Rizikové formy chování českých a slovenských dětí v prostředí internetu*. https://doi.org/10.5507/PDF.15.24448619

Kopecký, K., Szotkowski, R., & Ziburová, K. (2024). *Rizika spojená s generativní umělou inteligencí* (1. vyd.). Univerzita Palackého v Olomouci.

Kopecký, K., & Voráč, D. (2025). The phenomenon of deep nudes—a new threat to children and adults. *AI and Society*, 1–12. https://doi.org/10.1007/S00146-025-02425-4/FIGURES/6

Kopecký K., & Krejčí V. (2023). *Sociální sítě – úvod do problematiky*. Univerzita Palackého v Olomouci. https://www.google.cz/books/edition/Soci%C3%A1ln%C3%AD_s%C3%ADt%C4%9B_%C3%BAvod_do_problematiky/aQ_wEAAAQBAJ?hl=cs&gbpv=1

Kraag, G., Schmidt, J., & Münster, F. H. (2021). Body Shaming: an Exploratory Study on its Definition and Classification. *Article in International Journal of Bullying Prevention*. https://doi.org/10.1007/s42380-021-00109-3

Kraft, E. M., & Wang, J. (2010). An exploratory study of the cyberbullying and cyberstalking experiences and factors related to victimization of students at a public liberal arts college. *International Journal of Technoethics*, *1*(4), 74–91. https://doi.org/10.4018/JTE.2010100106

Králíčková, Z. a kol. (2015). *Rodinné právo*. 130.

Krejčí, V. (2010). *Kyberšikana – kybernetická šikana* (1. vyd.). Net University Ltd.

Krieger, M. A. (2017). Unpacking "Sexting": A Systematic Review of Nonconsensual Sexting in Legal, Educational, and Psychological Literatures. *Trauma, Violence, and Abuse*, *18*(5), 593–601. https://doi.org/10.1177/1524838016659486/SUPPL_FILE/REFERENCES_SUPPLEMENT.DOCX

Kristiansen, S., Jensen, A. V., Nimgaard, M., & Ludvigsen, E. (2024). Virtual item trade scams: A typology of young victims. *https://doi.org/10.1177/02697580241258786*. https://doi.org/10.1177/02697580241258786

Křístek, A. (2021). Nová věková hranice dospělosti (dílčí svéprávnosti) nezletilých v civilním právu od 1. 7. 2021. *Právo a rodina*, *7*, 1.

Křiváčková, J. a kol. (2015). *K pojetí člověka a věci v novém soukromém právu*. 105.

Kumar, V. L., & Goldstein, M. A. (2020). Cyberbullying and Adolescents. *Current Pediatrics Reports*, *8*(3), 86–92. https://doi.org/10.1007/S40124-020-00217-6/TABLES/2

Kurunsaari, E. (2024). *Regulating Deepfake Pornography in the EU: Analysis of the AI Act and the Directive on Combating Violence Against Women*. Tilburg University.

Lanning, K. V. (2002). *Cyber "Pedophiles": A Behavioral Perspective*.

Lavický, P. a kol. (2014). *Komentář k § 31. In Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654), 1. vydání*. 197–202.

Leduc, K., Nagar, P. M., Caivano, O., & Talwar, V. (2022). "The thing is, it follows you everywhere": Child and adolescent conceptions of cyberbullying. *Computers in Human Behavior*, *130*, 107180. https://doi.org/10.1016/J.CHB.2022.107180

Lee, B. Y. (2022). *NyQuil, Sleepy Chicken Challenge Trends On TikTok, Here Are The Dangers*. Forbes. https://www.forbes.com/sites/brucelee/2022/01/16/nyquil-sleepy-chicken-challenge-trends-on-tiktok-here-are-the-dangers/

Lenhart, A. (2016). *Nonconsensual image sharing: One in 25 Americans has been a victim of „revenge porn"*. Data & Society Research Institute. https://datasociety.net/pubs/oh/Nonconsensual_Image_Sharing_2016.pdf

Lievens, E., Livingstone, S., McLaughlin, S., O'Neill, B., & Verdoodt, V. (2019). *Children's Rights and Digital Technologies*. 487–513. https://doi.org/10.1007/978-981-10-4184-6_16

Lippman, J. R., & Campbell, S. W. (2014). Damned If You Do, Damned If You Don't…If You're a Girl: Relational and Normative Contexts of Adolescent Sexting in the United States. *Journal of Children and Media*, *8*(4), 371–386. https://doi.org/10.1080/17482798.2014.923009

Llach, L. (2023). *Naked deepfake images of teenage girls shock Spanish town: But is it an AI crime?* Euronews. https://www.euronews.com/next/2023/09/24/spanish-teens-received--deepfake-ai-nudes-of-themselves-but-is-it-a-crime

Lopez-Cantero, P. (2017). The Break-Up Check: Exploring Romantic Love through Relationship Terminations. *Philosophia (Ramat-Gan, Israel)*, *46*(3), 689. https://doi.org/10.1007/S11406-017-9935-8

López-Vizcaíno, M. F., Nóvoa, F. J., Carneiro, V., & Cacheda, F. (2021). Early detection of cyberbullying on social media networks. *Future Generation Computer Systems*, *118*, 219–229. https://doi.org/10.1016/J.FUTURE.2021.01.006

Lupariello, F., Curti, S. M., Coppo, E., Racalbuto, S. S., & Di Vella, G. (2019). Self-harm Risk Among Adolescents and the Phenomenon of the "Blue Whale Challenge": Case Series and Review of the Literature. In *Journal of Forensic Sciences* (Roč. 64, Číslo 2). https://doi.org/10.1111/1556-4029.13880

Madigan, S., Ly, A., Rash, C. L., Van Ouytsel, J., & Temple, J. R. (2018). Prevalence of Multiple Forms of Sexting Behavior Among Youth: A Systematic Review and Meta-analysis. *JAMA pediatrics*, *172*(4), 327–335. https://doi.org/10.1001/JAMAPEDIATRICS.2017.5314

Mammoser, G. (2024). *"Blackout Challenge": Viral Trend Can Cause Brain Damage, Death*. HealthLine. https://www.healthline.com/health-news/tiktok-blackout-challenge

Mansharov, G., & Bukhteyev, A. (2019). *In the Footsteps of a Sextortion Campaign – Check Point Research*. https://research.checkpoint.com/2019/in-the-footsteps-of-a-sextortion-campaign/

Maran, D. A., & Begotti, T. (2019). Prevalence of Cyberstalking and Previous Offline Victimization in a Sample of Italian University Students. *Social Sciences 2019, Vol. 8, Page 30*, *8*(1), 30. https://doi.org/10.3390/SOCSCI8010030

Marek, T. (2015). Autonomie vůle a soukromí na Facebooku. *Právní rozhledy*, *6*, 196–202.

March, E., Litten, V., Sullivan, D. H., & Ward, L. (2020). Somebody that I (used to) know: Gender and dimensions of dark personality traits as predictors of intimate partner cyberstalking. *Personality and Individual Differences*, *163*, 110084. https://doi.org/10.1016/J.PAID.2020.110084

March, E., Szymczak, P., Di Rago, M., & Jonason, P. K. (2022). Passive, invasive, and duplicitous: Three forms of intimate partner cyberstalking. *Personality and Individual Differences*, *189*, 111502. https://doi.org/10.1016/J.PAID.2022.111502

McGlynn, C., Rackley, E., & Houghton, R. (2017). Beyond 'Revenge Porn': The Continuum of Image-Based Sexual Abuse. *Feminist Legal Studies*, *25*(1). https://doi.org/10.1007/s10691-017-9343-2

Melzer, F. § 15. In Melzer. F. , Tégl. P. a kol. (2013). *Občanský zákoník – velký komentář. Svazek I. §1-117*. 255.

Metzler, L., Lazaros, E. J., Davison, C. B., & Truell, A. D. (2023). Social media challenges are causing disruptions in schools. *Issues in Information Systems*, *24*(1). https://doi.org/10.48009/1_iis_2023_107

Mikulcová, K., Kopecký, K., & Střílková, P. (2020). Rizikové výzvy na internetu očima českých dětí. *Prevence*, *17*(4), 27–29.

Miura, C., Branca, C., Grangeia, H., & Cruz, O. (2016). Grooming Online em Portugal: um estudo exploratório. *Análise Psicológica*, *34*(3), 249–263. https://doi.org/10.14417/ap.978

Molla-Esparza, C., López-González, E., & Losilla, J. M. (2021). Sexting Prevalence and Socio-Demographic Correlates in Spanish Secondary School Students. *Sexuality Research and Social Policy*, *18*(1), 97–111. https://doi.org/10.1007/S13178-020-00434-0/METRICS

Morgan, R. E., Truman, J. L., & Statisticians, B. (2022). *Stalking Victimization, 2019*.

Mori, C., Cooke, J. E., Temple, J. R., Ly, A., Lu, Y., Anderson, N., Rash, C., & Madigan, S. (2020). The Prevalence of Sexting Behaviors Among Emerging Adults: A Meta-Analysis. *Archives of Sexual Behavior*, *49*(4), 1103–1119. https://doi.org/10.1007/S10508-020-01656-4/METRICS

Mukhra, R., Baryah, N., Krishan, K., & Kanchan, T. (2019). 'Blue Whale Challenge': A Game or Crime? *Science and Engineering Ethics*, *25*(1). https://doi.org/10.1007/s11948-017-0004-2

Murça, A., Cunha, O., & Almeida, T. C. (2024). Prevalence and Impact of Revenge Pornography on a Sample of Portuguese Women. *Sexuality and Culture*, *28*(1), 96–112. https://doi.org/10.1007/S12119-023-10100-3/TABLES/4

Nález Ústavního soudu ze dne 13. 4. 2004, sp. zn. I. ÚS 43/04.

Nález Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 367/03.

Nález Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2007, sp. zn. IV. ÚS 23/05.

Nález Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. II. ÚS 171/12.

Nález Ústavního soudu ze dne 23. 5. 2017, sp. zn. II. ÚS 3080/16.

Nález Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2017 sp. zn. II. ÚS 1864/16.

Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost. (2025). https://nukib.gov.cz/

National Center for Missing & Exploited Children. (2025). https://www.missingkids.org/home

NeedHelpNow.ca. (2025). *Programs & Initiatives: NeedHelpNow.ca – protectchildren.ca*. https://protectchildren.ca/en/programs-and-initiatives/needhelpnow/

Němcová, B. (2017). Sebevražedná hra Modrá velryba se začala šířit i v Česku. Policie vyšetřuje podezřelá úmrtí dětí. *Aktauálně.cz*. https://zpravy.aktualne.cz/domaci/sebevrazedna-hra--modra-velryba-se-zacala-sirit-mezi-ceskou-m/r~5ab460dc203c11e783780025900fea04/

Nguyenová, I. (2017). *Modrá velryba*. https://policie.gov.cz/clanek/modra-velryba.aspx

Ojeda, M., Romera, E. M., & Del Rey, R. (2024). Nonconsensual Sexting: Are the Moral Processes the Same If Boys or Girls Appear in the Forwarded Content? *https://home.liebertpub.com/cyber*, *27*(2), 111–118. https://doi.org/10.1089/CYBER.2023.0412

O'Malley, R. L., & Holt, K. M. (2020). Cyber Sextortion: An Exploratory Analysis of Different Perpetrators Engaging in a Similar Crime. *Journal of Interpersonal Violence*. https://doi.org/10.1177/0886260520909186

Öztürk, F. Ö., Tamaddon, M., & Tezel, A. (2025). Cyberbullying, psychosocial problems and affecting factors among adolescents. *Archives of Psychiatric Nursing*, *54*, 12–17. https://doi.org/10.1016/J.APNU.2024.12.001

Paradiso, M. N., Rollè, L., & Trombetta, T. (2023). Image-Based Sexual Abuse Associated Factors: A Systematic Review. *Journal of family violence*, *39*(5), 931–954. https://doi.org/10.1007/S10896-023-00557-Z

Parlament České republiky – § 191a Zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření. (2024). https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_STU

Patchin, J. W., & Hinduja, S. (2017). Digital Self-Harm Among Adolescents. *Journal of Adolescent Health*, *61*(6), 761–766. https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2017.06.012

Patchin, J. W., & Hinduja, S. (2020). Sextortion Among Adolescents: Results From a National Survey of U.S. Youth. *Sexual Abuse: Journal of Research and Treatment*, *32*(1), 30–54. https://doi.org/10.1177/1079063218800469

Patchin, J. W., & Hinduja, S. (2022). *Teen Sexting: A Brief Guide for Parents and Educators*. 1–10.

Patchin, J. W., & Hinduja, S. (2024a). Adolescent Digital Self-Harm Over Time: Prevalence and Perspectives. *Journal of School Violence*. https://doi.org/10.1080/15388220.2024.2349566

Patchin, J. W., & Hinduja, S. (2024b). The nature and extent of youth sextortion: Legal implications and directions for future research. *Behavioral Sciences and the Law*, *42*(4), 401–416. https://doi.org/10.1002/BSL.2667

Patchin, J. W., Hinduja, S., & Meldrum, R. C. (2023). Digital self-harm and suicidality among adolescents. *Child and Adolescent Mental Health*, *28*(1), 52–59. https://doi.org/10.1111/CAMH.12574

Paullet, K. L., Rota, D. R., & Swan, T. S. (2009). Cyberstalking: An exploratory study of students at a mid-Atlantic university. Issues in Information Systems, 10(2), 649–654.

Pérez-Rodríguez, P., Machimbarrena, J. M., Ortega-Barón, J., Díaz-López, A., Caba-Machado, V., & González-Cabrera, J. (2024). Peer cybervictimization and cyberaggression as a function of developmental stage during adolescence: A preliminary study. *Acta Psychologica*, *246*, 104280. https://doi.org/10.1016/J.ACTPSY.2024.104280

Poradna E-Bezpečí – Napiš nám. (2025). https://poradna.e-bezpeci.cz/

Powell, A., & Henry, N. (2017). Sexual Violence in a Digital Age. *Sexual Violence in a Digital Age*. https://doi.org/10.1057/978-1-137-58047-4

Prechtl, M. (2020). Internet-Challenges: Lehrkräfte sollten sie kennen. *Chemie in Unserer Zeit*, *54*(1). https://doi.org/10.1002/ciuz.201900877

Prešinská, M. (2023). *Jak nebezpečné jsou chipsy Hot Chip Challenge*. Aktuálně.cz. https://zpravy.aktualne.cz/domaci/hot-chip-challenge/r~12f90ff6892e11eebc030cc47ab5f122/

Pretorius, C., Chambers, D., Cowan, B., & Coyle, D. (2019). Young People Seeking Help Online for Mental Health: Cross-Sectional Survey Study. *JMIR Mental Health*, *6*(8), e13524. https://doi.org/10.2196/13524

Provazník, J. (2025). § 13 [Trestný čin]. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník. Komentář 1. vydání (3. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2025, marg. č. 6–8. Dostupné na beck-online.cz.*

Psutka, J. a kol. In Radvanová, S. a kol. (2015). Vybrané změny v pojetí a rozsahu majetkových práv dítěte. *Rodina a dítě v novém občanském zákoníku*, 88.

Psutka, J. In: Šínová, R. a kol. (2022). Několik poznámek ke změnám v koncepci deliktní způsobilosti nezletilých. *Pocta Milaně Hrušákové*, 226.

Psychiatrist. (2023). *Viral TikTok "Benadryl Challenge" Claims Life of 13-Year-Old Boy*. Psychiatrist.com. https://www.psychiatrist.com/news/viral-tiktok-benadryl-challenge-claims-life-of-13-year-old-boy/

Quesada, S., Fernández-González, L., & Calvete, E. (2018). El sexteo (sexting) en la adolescencia: Frecuencia y asociación con la victimización de ciberacoso y violencia en el noviazgo *Behavioral Psychology / Psicología Conductual*, *26*, 225–242.

Ramamurthy, P. (2017). The blue whale challenge: Why do people commit suicide for an online game? *Journal of Current Research in Scientific Medicine*, *3*(2). https://doi.org/10.4103/jcrsm.jcrsm_49_17

Ray, A., & Henry, N. (2024). Sextortion: A Scoping Review. *Trauma, Violence & Abuse*, *26*(1), 138. https://doi.org/10.1177/15248380241277271

Reddit. (2024). *The "Penny Challenge" on TikTok…Fad involves sliding a penny behind a partially plugged-in phone charger…* https://www.reddit.com/r/nope/comments/19cidfl/the_penny_challenge_on_tiktokfad_involves_sliding/

Reed, E., Salazar, M., & Raj, A. (2018). Nonconsensual Sexting and the Role of Sex Differences. *JAMA Pediatrics*, *172*(9), 890–890. https://doi.org/10.1001/JAMAPEDIATRICS.2018.1948

Reina, N. J. (2025). *Sextortion scams are on the rise – and they're getting personal*. https://blog.avast.com/sextortion-scams

Renfrow, D. G., & Rollo, E. A. (2014). Sexting on Campus: Minimizing Perceived Risks and Neutralizing Behaviors. *Deviant Behavior*, *35*(11), 903–920. https://doi.org/10.1080/01639625.2014.897122

Revenge Porn Helpline. (2025). *Stop Non-Consensual Intimate Image Abuse | StopNCII.org*. https://stopncii.org/

Reyns, B. W., Henson, B., & Fisher, B. S. (2012). Stalking in the Twilight Zone: Extent of Cyberstalking Victimization and Offending Among College Students. *Deviant Behavior*, *33*(1), 1–25. https://doi.org/10.1080/01639625.2010.538364

Rhoades, G. K., Kamp Dush, C. M., Atkins, D. C., Stanley, S. M., & Markman, H. J. (2011). Breaking Up is Hard to do: The Impact of Unmarried Relationship Dissolution on Mental Health and Life Satisfaction. *Journal of family psychology : JFP : journal of the Division*

of Family Psychology of the American Psychological Association (Division 43), *25*(3), 366. https://doi.org/10.1037/A0023627

Ringrose, J., Gill, R., Livingstone, S., & Harvey, L. (2012). *A qualitative study of children, young people and "sexting": a report prepared for the NSPCC*. http://www.nspcc.org.uk/

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 10. 2006, sp. zn. 30 Cdo 2232/2006.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 2. 2021, sp. zn. 25 Cdo 801/2020.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 7. 2000, sp. zn. 30 Cdo 2304/99.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 7. 2000, sp. zn. 30 Cdo 2304/99.

Salter, M. (2016). Privates in the online public: Sex(ting) and reputation on social media. *New Media & Society*, *18*(11), 2723–2739. https://doi.org/10.1177/1461444815604133

Santre, S. (2023). Cyberbullying in adolescents: A literature review. *International Journal of Adolescent Medicine and Health*, *35*(1), 1–7. https://doi.org/10.1515/IJAMH-2021-0133/PDF

Sharadin, G. (2024). *Leveling Up Security: Understanding Cyber Threats in the Gaming Industry*. Imperva Threat Research. https://www.imperva.com/blog/understanding--cyber-threats-in-gaming/?

Sheridan, M. (2024). *The Latest Cyberstalking Statistics for 2024*. Safehome.org. https://www.safehome.org/data/cyberstalking-statistics/

Short, E., Guppy, A., Hart, J. A., & Barnes, J. (2015). The Impact of Cyberstalking. *Studies in Media and Communication*, *3*(2), 23–37. https://doi.org/10.11114/SMC.V3I2.970

Schlüter, C., Kraag, G., & Schmidt, J. (2023). Body Shaming: an Exploratory Study on its Definition and Classification. *International Journal of Bullying Prevention*, *5*(1), 26–37. https://doi.org/10.1007/S42380-021-00109-3

Schokkenbroek, J. M., Ponnet, K., Van Ouytsel, J., Walrave, M., & Hardyns, W. (2023). Receive, forward, repeat: The link between sexting intention, sexting attitudes, and non-consensual sexting behaviours. *Telematics and Informatics*, *84*, 102036. https://doi.org/10.1016/J.TELE.2023.102036

Schön, M. Postavení dítěte a jeho participační práva v rámci rodičovské odpovědnosti. In Radvanová, S. a kol. *Rodina a dítě v novém občanském zákoníku*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 45.

Singer, N. (2024). *Teen Girls Confront an Epidemic of Deepfake Nudes in Schools*. The New York Times. https://www.nytimes.com/2024/04/08/technology/deepfake-ai-nudes-westfield-high-school.html

Steele, S. J., Jaffe, N., & Murray, G. (2023). Social Contagion of Nonsuicidal Self-Injury. *The Oxford Handbook of Nonsuicidal Self-Injury*, 830–846. https://doi.org/10.1093/OXFORDHB/9780197611272.013.42

Streichman, J. (2011). *What is sexting?* http://www.examiner.com

Svlékací aplikace zostuzuje Češky, policie už vyšetřuje první případy zneužití – iDNES.cz. (b.r.). Získáno 13. září 2024, z https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/cesko-svlekaci-aplikace-umela-inteligence-divky-zeny-nahe-fotky.A231023_125926_domaci_kurl

Szotkowski, R., & Kopecký, K. (2019). Rizikové seznamování dětí na internetu (průvodce studiem). *Studijní text*. https://www.pdf.upol.cz/fileadmin/userdata/PdF/VaV/2019/odborne_seminare/PdF_Rizikove_seznamovani_deti_na_internetu.pdf

Szotkowski, R., Kopecký, K., & Dobešová, P. (2020a). Sexting u českých dětí. In *Sexting u českých dětí*. Univerzita Palackého v Olomouci. https://doi.org/10.5507/pdf.20.24457932

Szotkowski, R., Kopecký, K., & Krejčí, V. (2013). *Nebezpečí internetové komunikace IV*. Univerzita Palackého v Olomouci Pedagogická fakulta Centrum prevence rizikové virtuální komunikace . www.esynergie.cz

Ščerba, F. a kol. (2020). *Trestní zákoník. Komentář.* 2973–2974.

Ščerba, F. a kol. (2024). *Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání (3. aktualizace). marg. 8*, 41.

Šínová, R. In Melzer, F. , Tégl, P. a kol. (2013). *Občanský zákoník. Velký komentář. Svazek I (§ 1 až 117)*. 351.

Šmahaj, J. (2014). *Kyberšikana jako společenský problém*. Vydavatelství Univerzity Palackého.

The Outlet Challenge: A Social Media Trend with Damaging Effects. Získáno 10. březen 2025, z https://www.westonma.gov/CivicSend/ViewMessage/message/103917

ThinkUKnow – Preventing online child sexual exploitation. (2025). https://www.thinkuknow.org.au/

Tůma, P. (2022). *§ 77. In: Lavický, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 2. vydání. marg. č. 3*, 270.

Turan, B., Demirdogen, E. Y., Almbaidheen, M., & Dursun, O. B. (2021). Online challenges that emerge as a public health issue for adolescents: Assessment of psychiatric comorbidity and the importance of parenting. *Revista de Psiquiatria Clinica*, *48*(6). https://doi.org/10.15761/0101-60830000000315

Umbach, R., Henry, N., & Beard, G. (2025). Prevalence and Impacts of Image-Based Sexual Abuse Victimization: A Multinational Study. *Conference on Human Factors in Computing Systems – Proceedings* . https://doi.org/10.1145/3706598.3713545

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2.11.2016, sp. zn. 7 Tdo 718/2016.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14.7.2015, sp. zn. 4 Tdo 843/2015.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.2.2018, sp. zn. 6 Tdo 142/2018.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 2021, sp. zn. 7 Tdo 219/2021.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24.3.2020, sp. zn. 8 Tdo 303/2020.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 8. 2013, sp. zn. 4 Tdo 812/2013.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.4.2021, sp. zn. 8 Tdo 354/2021.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 2. 2005, sp. zn. III. ÚS 11/04.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 5. 2002, sp. zn. IV. ÚS 315/01.

Valinsky, J. (2021). *TikTok bans the 'milk crate challenge' because of injuries | CNN Business*. CNN Business. https://edition.cnn.com/2021/08/27/business/tiktok-bans-milk-crate-challenge/index.html

Van de Heyning, C., Walrave, M., Giacometti, M., Szyf, N. D., & Gilen, A. (2023). *Deep Nudes Among Young People in Belgium*.

Vangeli, B. (2014). *§ 62 [Pořizování záznamů]. In: Vangeli, B. Zákon o Policii České republiky. 2. vydání.* 254.

Vávra, L. (2019). Kdo si hraje, nezlobí? . *Právní prostor [online].*

Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 192/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů. (b.r.).

Wachs, S., Wright, M. F., Gámez-Guadix, M., Döring, N., Rey, R. Del, Michel, W., & Ojeda, M. (2021). How Are Consensual, Non-Consensual, and Pressured Sexting Linked to Depression and Self-Harm? The Moderating Effects of Demographic Variables. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, *18*(5), 2597. https://doi.org/10.3390/IJERPH18052597

Walker, K., & Sleath, E. (2017). A systematic review of the current knowledge regarding revenge pornography and non-consensual sharing of sexually explicit media. *Aggression and Violent Behavior*, *36*, 9–24. https://doi.org/10.1016/J.AVB.2017.06.010

Walrave, M., Ponnet, K., Van Ouytsel, J., Van Gool, E., Heirman, W., & Verbeek, A. (2015). Whether or not to engage in sexting: Explaining adolescent sexting behaviour by applying the prototype willingness model. *Telematics and Informatics*. https://doi.org/10.1016/j.tele.2015.03.008

Walsh, W. A., & Tener, D. (2022). "If you don't send me five other pictures I am going to post the photo online": A qualitative analysis of experiences of survivors of sextortion. *Journal of Child Sexual Abuse*, *31*(4), 447–465. https://doi.org/10.1080/10538712.2022.2067093

Wang, D., Duan, Y., & Jin, Y. (2025). Navigating online perils: Socioeconomic status, online activity lifestyles, and online fraud targeting and victimization of old adults in China. *Computers in Human Behavior*, *162*, 108458. https://doi.org/10.1016/J.CHB.2024.108458

Wang, F. (2025). Breaking the silence: Examining process of cyber sextortion and victims' coping strategies. *International Review of Victimology*, *2025*(1), 91–116. https://doi.org/10.1177/02697580241234331

Wang, J., Zhang, L., Xu, L., & Qian, X. (2024). The dynamic emotional experience of online fraud victims during the process of being defrauded: A text-based analysis. *Journal of Criminal Justice*, *94*, 102231. https://doi.org/10.1016/J.JCRIMJUS.2024.102231

Webster, S., Davidson, J., Bifulco, A., Gottschalk, P., Caretti, V., Pham, T., & Grove-Hills, J. (2012). *European Online Grooming Project Final Report, European Union. – References – Scientific Research Publishing*. https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=1261246

WHO/Europe, & HBSC. (2024). *One in six school-aged children experiences cyberbullying, finds new WHO/Europe study*. https://www.who.int/europe/news/item/27-03-2024-one--in-six-school-aged-children-experiences-cyberbullying--finds-new-who-europe-study

Widuger, C. (2015). *Youth populations with an abuse history and their exposure to sexual materials online*. https://search.proquest.com/openview/3c380cceb54a66eda796b24128a-875c2/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750

Wittes, B., Poplin, C., Jurecic, Q., & Spera, C. (2016). *Sextortion: Cybersecurity, teenagers, and remote sexual assault 1*. https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/05/sextortion1-1.pdf

Wolak, J., Finkelhor, D., Mitchell, K. J., & Ybarra, M. L. (2008). Online "Predators" and Their Victims: Myths, Realities, and Implications for Prevention and Treatment. *American Psychologist*, *63*(2), 111–128. https://doi.org/10.1037/0003-066X.63.2.111

Xing, X., Dang, J., Han, R., Liu, X., & Mishra, S. (2010). *Intrusions into Privacy in Video Chat Environments: Attacks and Countermeasures*. *July*, 8. https://arxiv.org/abs/1007.1473v1

Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník.

Zákon č. 480/2004 Sb. Zákon o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů. (2004). Sbírka zákonů ČR. https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-480

Zeng, Q., Lin, L., Jiang, R., Huang, W., & Lin, D. (2025). NNEnsLeG: A novel approach for e-commerce payment fraud detection using ensemble learning and neural networks. *Information Processing & Management*, *62*(1), 103916. https://doi.org/10.1016/J.IPM.2024.103916

Zhu, C., Huang, S., Evans, R., & Zhang, W. (2021). Cyberbullying Among Adolescents and Children: A Comprehensive Review of the Global Situation, Risk Factors, and Preventive Measures. *Frontiers in Public Health*, *9*, 634909. https://doi.org/10.3389/FPUBH.2021.634909/BIBTEX

Zhu, C. Y., Harris, K., Zhang, W., Tsyganova, K., Li, M., & Zeng, R. (2023). The blue whale challenge from urban legend to real harm: Case study analyses of Chinese suicide attempters. *Current Psychology*, *42*(18). https://doi.org/10.1007/s12144-022-02793-w

ANOTACE

Kazuistická monografie *Temná strana internetu: Příběhy dětských obětí kyberprostoru* představuje soubor autentických výpovědí dětí a dospívajících, které byly zaslány do online poradny projektu E-Bezpečí Univerzity Palackého v Olomouci. Text vychází z reálných případů zachycených poradnou a doplňuje je odbornými komentáři, jež jednotlivé příběhy zasazují do širšího rámce současných výzkumů, preventivních opatření i intervenční praxe. Publikace tak nabízí nejen emotivní vhled do osobních zkušeností obětí, ale i analytický přístup k nejčastějším rizikovým jevům digitálního prostředí.

Tematicky monografie pokrývá široké spektrum fenoménů, které ohrožují bezpečí a duševní zdraví dětí. Patří sem kyberšikana, hating a body shaming, sexting a jeho častý přerod do sextortion, revenge porn či kybergrooming. Značnou pozornost věnuje také nebezpečným online výzvám, zapojení do rizikových skupin a praktikám kyberstalkingu, dále pak podvodným mechanismům, které pachatelé využívají k manipulaci obětí. Ve většině popsaných kazuistik hraje klíčovou roli intimní materiál, jenž je po sdílení v online komunikaci zneužit k nátlaku a vydírání. Publikace současně upozorňuje na propojenost jednotlivých jevů – sexting, kyberšikana či digitální sebepoškozování se často vzájemně prolínají a vytvářejí komplexní síť rizik.

Text důsledně reflektuje i psychologické a sociální aspekty: ukazuje, jak děti vnímají rizika internetu, proč vyhledávají anonymní pomoc a co jim brání svěřit se rodičům či pedagogům. Silně akcentuje roli anonymity – ta sice umožňuje dětem sdílet obavy a hledat podporu, zároveň však komplikuje odhalování pachatelů a účinné právní řešení. Monografie zdůrazňuje i genderové rozdíly, přičemž vyšší zastoupení dívek se objevuje u sextingu a hatingu. Nejohroženější skupinou jsou děti ve věku 14–16 let, což koresponduje s obdobím zvýšené zranitelnosti a hledání identity.

Významnou část tvoří kapitoly věnované právnímu rámci – od odpovědnosti nezletilých a jejich zákonných zástupců přes ochranu osobnostních práv až po trestněprávní kvalifikaci činů spojených s kyberprostorem. Publikace tak poskytuje nejen návod k praktickému řešení konkrétních situací, jako je uchovávání důkazů, zapojení policie či poskytnutí psychické podpory, ale také podklady k efektivní spolupráci škol, rodičů, odborníků a podpůrných organizací.

Z metodického hlediska se monografie opírá o dlouholetou činnost poradny E-Bezpečí, která od svého vzniku zpracovala tisíce případů rizikového chování v online prostředí. Tato rozsáhlá databáze umožnila identifikovat vývojové trendy – například výrazný nárůst sextortion od roku 2019 a proměnu rizik v souvislosti s přechodem uživatelů mezi platformami, jako jsou Facebook, Instagram, TikTok či Discord.

Monografie má několik klíčových cílů: dokumentovat reálné zkušenosti dětí, prohloubit porozumění jejich specifickým potřebám v digitálním prostředí, upozornit na rostoucí

škodlivé jevy a poskytnout inspiraci pro preventivní programy, vzdělávací praxi i systémová opatření. Závěrem zdůrazňuje, že ochrana dětí v online světě nespočívá pouze v technických opatřeních, ale především v komunikaci, důvěře a ve vytváření prostředí, v němž se dítě nebojí požádat o pomoc.

Publikace vznikla v rámci projektu ReDiKid: Odolné dítě v digitálním světě, reg. č. CZ. 02.01.01/00/23_025/0008686, spolufinancovaného EU.

SUMMARY

The case study monograph *The Dark Side of the Internet: Stories of Child Victims of Cyberspace* presents a collection of authentic testimonies from children and adolescents submitted to the online counseling service of the E-Bezpečí project at Palacký University in Olomouc. The text is based on real cases recorded by the counseling center and is accompanied by expert commentary that places each story within the broader framework of current research, preventive measures, and intervention practice. The publication thus offers not only an emotional insight into the personal experiences of victims but also an analytical approach to the most common risk phenomena in the digital environment.

Thematically, the monograph covers a wide range of issues that threaten the safety and mental health of children. These include cyberbullying, online hate, and body shaming, as well as sexting and its frequent transformation into sextortion, revenge porn, and cyber grooming. Considerable attention is also devoted to dangerous online challenges, involvement in risky groups, and cyberstalking practices, along with fraudulent mechanisms used by offenders to manipulate their victims. In most of the cases described, intimate material plays a key role, which, once shared online, is exploited for coercion and blackmail. The publication also highlights the interconnectedness of individual phenomena – sexting, cyberbullying, and digital self-harm often overlap and create a complex network of risks.

The text thoroughly reflects the psychological and social aspects: it shows how children perceive online risks, why they seek anonymous help, and what prevents them from confiding in parents or teachers. It strongly emphasizes the role of anonymity – which, while allowing children to share concerns and seek support, at the same time complicates the identification of offenders and effective legal responses. The monograph also stresses gender differences, with a higher incidence of girls appearing in cases of sexting and online hate. The most vulnerable group consists of children aged 14–16, a developmental stage marked by increased sensitivity and identity formation.

A significant part is dedicated to the legal framework – ranging from the responsibility of minors and their legal guardians, through the protection of personal rights, to the criminal qualification of acts committed in cyberspace. The publication thus provides not only guidance for addressing specific situations – such as preserving evidence, involving the police, or providing psychological support – but also resources for effective cooperation between schools, parents, professionals, and support organizations.

From a methodological perspective, the monograph draws on the long-term work of the E-Bezpečí counseling service, which has processed thousands of cases of risky behavior in the online environment since its foundation. This extensive database has made it possible to identify developmental trends – for example, the sharp rise in sextortion since 2019 and

the transformation of risks linked to the migration of users between platforms such as Facebook, Instagram, TikTok, or Discord.

The monograph has several key aims: to document the real experiences of children, to deepen understanding of their specific needs in the digital environment, to highlight growing harmful phenomena, and to provide inspiration for preventive programs, educational practice, and systemic measures. In conclusion, it emphasizes that the protection of children in the online world does not rest solely on technical measures but above all on communication, trust, and the creation of an environment in which the child does not fear to ask for help.

This publication was created as part of the ReDiKid project: Resilient Children in the Digital World (reg. no. CZ.02.01.01/00/23_025/0008686 co-financed by the EU).

RESUMEN

La monografía de casos *El lado oscuro de Internet: Historias de niños víctimas del ciberespacio* presenta una colección de testimonios auténticos de niños y adolescentes que fueron enviados al servicio de asesoramiento en línea del proyecto E-Bezpečí de la Universidad Palacký en Olomouc. El texto se basa en casos reales registrados por el centro de asesoramiento y se complementa con comentarios de expertos que sitúan cada historia en el marco más amplio de la investigación actual, las medidas preventivas y la práctica de intervención. La publicación ofrece así no solo una visión emotiva de las experiencias personales de las víctimas, sino también un enfoque analítico de los fenómenos de riesgo más comunes en el entorno digital.

Temáticamente, la monografía abarca una amplia gama de problemas que amenazan la seguridad y la salud mental de los niños. Entre ellos se incluyen el ciberacoso, el odio en línea y el body shaming, así como el sexting y su frecuente transformación en sextortion, la pornografía vengativa y el grooming en línea. También se presta especial atención a los retos peligrosos en Internet, a la participación en grupos de riesgo y a las prácticas de cyberstalking, junto con los mecanismos fraudulentos utilizados por los agresores para manipular a sus víctimas. En la mayoría de los casos descritos, el material íntimo desempeña un papel clave, ya que, una vez compartido en línea, se explota con fines de coacción y chantaje. La publicación subraya además la interconexión de los fenómenos individuales: el sexting, el ciberacoso y la autolesión digital suelen solaparse y crear una red compleja de riesgos.

El texto refleja de manera exhaustiva los aspectos psicológicos y sociales: muestra cómo perciben los niños los riesgos en Internet, por qué buscan ayuda anónima y qué les impide confiar en sus padres o profesores. Se enfatiza fuertemente el papel del anonimato, que, si bien permite a los niños compartir preocupaciones y buscar apoyo, al mismo tiempo dificulta la identificación de los agresores y una respuesta legal efectiva. La monografía también destaca las diferencias de género, observándose una mayor incidencia en niñas en los casos de sexting y odio en línea. El grupo más vulnerable lo constituyen los adolescentes de entre 14 y 16 años, una etapa marcada por una mayor sensibilidad y la formación de la identidad.

Una parte importante se dedica al marco legal: desde la responsabilidad de los menores y sus tutores legales, hasta la protección de los derechos personales y la calificación penal de los actos cometidos en el ciberespacio. La publicación proporciona así no solo pautas para abordar situaciones específicas – como la preservación de pruebas, la intervención de la policía o la provisión de apoyo psicológico–, sino también recursos para la cooperación eficaz entre escuelas, familias, profesionales y organizaciones de apoyo.

Desde una perspectiva metodológica, la monografía se basa en el trabajo a largo plazo del servicio de asesoramiento E-Bezpečí, que desde su creación ha procesado miles de casos de conductas de riesgo en el entorno en línea. Esta amplia base de datos ha permitido

identificar tendencias de desarrollo, como el fuerte aumento de la sextortion desde 2019 y la transformación de los riesgos vinculada a la migración de los usuarios entre plataformas como Facebook, Instagram, TikTok o Discord.

La monografía tiene varios objetivos clave: documentar las experiencias reales de los niños, profundizar en la comprensión de sus necesidades específicas en el entorno digital, destacar los fenómenos nocivos en aumento y ofrecer inspiración para programas preventivos, la práctica educativa y medidas sistémicas. En conclusión, subraya que la protección de los niños en el mundo en línea no se basa únicamente en medidas técnicas, sino sobre todo en la comunicación, la confianza y la creación de un entorno en el que el niño no tema pedir ayuda.

La publicación se ha elaborado en el marco del proyecto ReDiKid: El niño resiliente en el mundo digital (n.º de registro CZ.02.01.01/00/23_025/0008686, cofinanciado por la UE).

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Kopecký, Kamil, 1977-
Temná strana internetu : příběhy dětských obětí kyberprostoru / Kamil Kopecký, René Szotkowski, Dominik Voráč, Pavla Dobešová, Veronika Krejčí, Blanka Vítová a Jan Grepl. -- 1. vydání. -- Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 2025. -- 1 online zdroj
České, anglické a španělské resumé
Nad názvem: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Právnická fakulta. -- Obsahuje bibliografii a rejstřík

ISBN 978-80-244-6750-4 (online ; pdf)

* 316.346.32-053.2 * 316.772:004.738.5 * 316.624 * 351.78:004.7 * 37.03:364-212 * 001.87 * 343.3/.7:004 * [316.624.3:364.634]:004 * 364.636:004 * (437.3) * (048.8:082) * (0.034.2:08)
– děti a mládež
– internetová komunikace
– rizikové chování
– kybernetická bezpečnost
– prevence (sociální problémy)
– případové studie -- Česko
– počítačová kriminalita
– sexting
– kyberšikana
– sextortion
– kolektivní monografie
– elektronické knihy

364 - Sociální problémy vyžadující podporu a pomoc. Sociální zabezpečení [18]

Temná strana internetu:
Příběhy dětských obětí kyberprostoru

Kamil Kopecký, René Szotkowski, Dominik Voráč, Pavla Dobešová,
Veronika Krejčí, Blanka Vítová a Jan Grepl

Odpovědná redaktorka Háta Kreisinger Komňacká
Technická redakce a sazba písmem Adelle Petr Jančík
Technická redakce ePUB Jan Janošík
Vydala a vytiskla Univerzita Palackého v Olomouci,
Křížkovského 8, 779 00 Olomouc

vydavatelstvi.upol.cz
vupshop.cz
vup@upol.cz

1. vydání
Olomouc 2025

https://doi.org/10.5507/ftk.25.24467498
ISBN 978-80-244-6749-8 (print)
ISBN 978-80-244-6750-4 (online: iPDF)
ISBN 978-80-244-6751-1 (online: ePUB)

VUP 2025/0426, 0546 a 0547

Temná strana internetu: Příběhy dětských obětí kyberprostoru přináší autentické výpovědi dětí a dospívajících zaslané do online poradny projektu E-Bezpečí Univerzity Palackého v Olomouci. Skutečné příběhy doplněné odbornými komentáři propojují osobní zkušenost obětí s poznatky výzkumu, prevence i intervence.

Publikace se zaměřuje na nejzávažnější rizika digitálního prostředí – kyberšikanu, hating, body shaming, sexting, sextortion, revenge porn, kybergrooming, kyberstalking i manipulativní praktiky pachatelů. Ukazuje, jak děti vnímají online ohrožení, proč vyhledávají anonymní pomoc a proč se často nesvěřují rodičům.

Monografie upozorňuje na zvlášť ohrožené skupiny, psychologické a sociální souvislosti i právní aspekty jednotlivých případů. Nabízí praktické podněty pro školy, rodiče i odborníky a přispívá k lepšímu porozumění potřebám dětí v digitálním světě.

Vydavatelství
Univerzity
Palackého